การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กันยภัทร ทองมา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

.....กันยภัทร ทองมา.....

นางสาวกันยภัทร ทองมา,

ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล,

ปรด. (ประชากรศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐนันดร์ศักดิ์ บวรนันทกุล,

ปรด. (อาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

ศาสตราจารย์พัชรีย์ เลิศฤทธิ์,

พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

รองศาสตราจารย์อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์,

สค.ม. (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)

ประธานกรรมการการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)
วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2558

.....กันยภัทร ทองมา.....
นางสาวกันยภัทร ทองมา,
ผู้วิจัย

.....
ศาสตราจารย์ พลตำรวจตรีโสภณ ศรีวพจน์,
ปรด.(รัฐประศาสนศาสตร์)
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐนันดร์ศักดิ์ บวรนันทกุล,
ปรด.(อาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
รองศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล,
ปรด.(ประชากรศึกษา)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ศาสตราจารย์พัชรีย์ เลิศฤทธิ์,
พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล

.....
รองศาสตราจารย์วริยา ชินวรรโณ,
Ph.D.(American Studies)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่กรุณาได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำที่ดีตลอดมา และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐนันดร์ศักดิ์ บวรนันทกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในการศึกษาวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ พลตำรวจตรี ดร.โสภณ ศรีวพจน์ ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายป้องกันและปราบปราม และเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความกรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งสำหรับกำลังใจที่ดีที่สุดและสำคัญที่สุดสำหรับผู้วิจัยคือ ครอบครัว คุณแม่สิริรัตน์ ทองมา และคุณพ่อนิพนธ์ ทองมา ที่เป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา รวมทั้งขอขอบคุณ พี่ปูชญานิษฐ์ พลโลก ที่คอยให้คำแนะนำที่ดีเสมอตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา และขอขอบคุณวรรณระพี ถิ่นธานี ที่เป็นกำลังใจสำคัญ และขอขอบคุณคนใกล้ชิดทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

คุณและประโยชน์อันใดที่เกิดจากการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นคุณความดี แด่บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และครูบาอาจารย์ผู้ให้แสงสว่างแห่งปัญญา รวมถึงเจ้าหน้าที่ในภาควิชาสังคมศาสตร์ สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรมทุกท่าน ตลอดจนเพื่อนๆรวมรุ่นอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม รุ่นที่ 35 ที่ได้ให้คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณผู้ที่มิได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

กันยภัทร ทองมา

Copyright by Mahidol University

การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
LAW ENFORCEMENT FOR THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF HUMAN TRAFFICKING: A CASE STUDY OF THE POLICE OFFICERS IN THE PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

กันยภัทร ทองมา 5638563 SHCJ/M

ศศ.ม. (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล, ปร.ด. (ประชากรศึกษา), ฐนันดร์ศักดิ์ บวรนันทกุล, ปร.ด (อาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

บทคัดย่อ

"การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ได้แก่ ผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 15 สถานี เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายสอบสวน และฝ่ายปราบปราม ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่า 5 ปี และเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง จำนวน 20 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ เชิงลึก ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆเพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างต่อเนื่องและดำเนินการตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนด อย่างไรก็ตาม ความรู้ความเข้าใจร่วมกันในแนวทางการดำเนินการและกฎหมายยังขาดการเชื่อมโยงกันและส่งผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการบังคับใช้

2) ด้านปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้แก่ ความร่วมมือดำเนินการระหว่างหน่วยงาน ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ การรับรู้เรื่องการค้ามนุษย์และความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประชาชน

3) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์นอกจากปัญหาด้านการบริหารจัดการทั่วไป (บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์) ยังมีปัญหาและอุปสรรคด้านภูมิประเทศของพื้นที่ที่กว้างใหญ่ มีทางเข้าออกหลายด้านและการเป็นเส้นทางผ่านขึ้นลง การขาดความรู้ความเข้าในบทบัญญัติทางกฎหมาย การใช้ดุลพินิจ การขาดความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือของประชาชน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้แก่ การจัดอบรมความรู้และทักษะการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง การวางแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายหรือเหยื่อ เร่งรัดการประสานงานการส่งต่อให้รวดเร็ว จัดทำระบบฐานข้อมูลให้ทันสมัย แก้กฎหมายที่มีช่องโหว่ กำหนดบทบาทเจ้าหน้าที่ชัดเจนและจัดทำคู่มือ

ข้อเสนอสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป ควรมีการศึกษาการนำเทคโนโลยี เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (GIS) มาใช้ในการดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ความต้องการของผู้เสียหายหรือเหยื่อจากกระบวนการค้ามนุษย์

คำสำคัญ : การบังคับใช้กฎหมาย/การค้ามนุษย์ /ประจวบคีรีขันธ์

222 หน้า

Copyright by Mahidol University

LAW ENFORCEMENT FOR THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF HUMAN TRAFFICKING: A CASE STUDY OF THE POLICE OFFICERS IN THE PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

KANYAPAT TONGMA 5638563 SHCJ/M

M.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHET RATCHADAPANATHIKUL, Ph.D (POPULATION STUDIES), TANANSAK BORWORNNUNTAKUL, Ph.D (CRIMINOLOGY, JUSTICE AND SOCIAL ADMINISTRATION)

ABSTRACT

The objectives of this research were to study law enforcement by the police in human trafficking and to delineate factors related with law enforcement against human trafficking and to analyze the problems and obstacles in enforcing of the law against human trafficking in Prachuap Khiri khan province in a Thailand. Fifteen heads of Police stations and five immigration police officers of immigration police boxes in Prachuap Khiri khan province were the key informants in this study. The structural interviewing guideline was a tool for data collecting. The content analysis with a descriptive approach were the methods in delineating.

The results were as follows:

1.) As for the law enforcement against human trafficking, there was an integration between the inter-agencies to take action against the current and the proceedings according to the guidelines and as assigned by the government. However, the sharing of knowledge and understanding in the operation and the lack of links affected the decisions in the action enforcement.

2.) The factors involved in law enforcement against trafficking included, cooperation actions between inter-agencies, knowledge and understanding in the operation of legal officials, awareness about trafficking and the cooperation in the prevention and suppression of trafficking of people.

3) In term of problems and obstacles in enforcing the law against trafficking, in addition to the general problems on management issues (personnel, budget, materials), there were still geographical barriers in the affected areas, many aspects and access was through land routes, lack of knowledge of the legal provisions, the use of discretion including lack of knowledge and understanding and the cooperation of the people.

4) Recommendations from this study were to continuously train in practical skills, orientation of the victims, coordination among the related agencies, fast forwarding of information, setting up an the update database, amend the legal loopholes, determine a clear cutting role of the authorities and make the manuals. The proposal for future research a study should be done in information technology systems (GIS) in action against human trafficking, the participation of the public in the prevention and suppression of human trafficking, and another study should focus on the needs of the victim or victims of the trafficking processes.

KEY WORDS: HUMAN TRAFFICKING/ LAW ENFORCEMENT/ PRACHUAP KHIRI KHAN

222 pages

Copyright by Mahidol University

สารบัญ

		หน้า
กิตติกรรมประกาศ		**ค**
บทคัดย่อภาษาไทย		**ง**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**จ**
สารบัญตาราง		**ซ**
สารบัญภาพ		**ญ**
บทที่ 1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
	1.3 ขอบเขตของการศึกษา	8
	1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
	1.5 นิยามศัพท์ในการศึกษา	9
บทที่ 2	**ทบทวนวรรณกรรมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**11**
	2.1 การค้ามนุษย์ สถานการณ์และภาพรวม	12
	2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์	54
	2.3 การบังคับใช้กฎหมายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	59
	2.4 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	84
	2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	90
บทที่ 3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**103**
	3.1 ประชากรเป้าหมาย	103
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	105
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	106

Copyright by Mahidol University

สารบัญ(ต่อ)

		หน้า
บทที่ 4	สรุปผลการวิจัย	107
บทที่ 5	การอภิปรายผล	153
บทที่ 6	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	171
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย		177
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ		185
บรรณานุกรม		194
ภาคผนวก		202
ประวัติผู้วิจัย		222

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ	38

Copyright by Mahidol University

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
2.1	องค์ประกอบของขบวนการการค้ามนุษย์	17

Copyright by Mahidol University

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน เป็นปัญหาที่สังคมทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ เพราะได้รับการตระหนักและยอมรับว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และเป็นกระบวนการลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ในสังคมอย่างชัดเจน ซึ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องมาจากการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายด้วยวิธีการต่างๆ จากมนุษย์ด้วยกันเองที่มาจากการบังคับ ขู่เข็ญ นำพา หรือจัดหาด้วยการบีบบังคับหรือยินยอมจากบุคคลอื่น หรือไม่ว่าจะเป็น การค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุลามก ซึ่งในปัจจุบันการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นๆมีจำนวนหลากหลายวิธีเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้ส่งผลกระทบที่ร้ายแรงทั้งต่อบุคคลครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลกซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยก็เป็นประเทศที่โดนสังคมโลกจับตามองเช่นกันในเรื่องของปัญหาการค้ามนุษย์เป็นสำคัญ (ศุภลักษณ์ พอพรวน, 2548)

ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่มีอิทธิพลและบทบาทในทางเศรษฐกิจและบทบาทต่างๆในระดับโลกได้ประกาศใช้กฎหมายคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และมีมาตรการต่างๆให้ประเทศที่เป็นคู่ค้าหรือประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการค้าได้เห็นความสำคัญและมีการดำเนินการต่างๆในการต่อต้านการค้ามนุษย์ รวมทั้งมีการประเมินผลการดำเนินการของประเทศต่างๆในด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อนำมาซึ่งการใช้มาตรการระหว่างประเทศกดดันให้ปรับปรุงแก้ไขหากผลการดำเนินการยังมีประสิทธิภาพในขณะเดียวกันก็ใช้ข้อมูลเพื่อเป็นเงื่อนไขและข้อต่อรองทางการค้าระหว่างประเทศ โดยสหรัฐกำหนดหลักเกณฑ์เป็นการประเมินสถานการณ์แก้ไขปัญหาตามมาตรฐานขั้นต่ำในการยุติการค้ามนุษย์ของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะที่เป็นประเทศคู่ค้า ดังนี้

1) รัฐบาลควรห้ามมิให้มีการค้ามนุษย์ และควรลงโทษพฤติกรรมการลักลอบการค้ามนุษย์

2.) ควรกำหนดบทลงโทษที่รุนแรง กรณีเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อการบริการทางเพศโดยเน้นเด็กที่ไม่รู้ผิดชอบชั่วดีหรือเป็นการกระทำในลักษณะการข่มขืน การลักพาตัว หรือกระทำการอันเป็นเหตุให้เหยื่อเสียชีวิต

Copyright by Mahidol University

3.) การกระทำที่เจตนาเพื่อการค้ามนุษย์ในรูปแบบที่ร้ายแรง ควรมีบทลงโทษที่เข้มงวดและรุนแรงพอที่จะยับยั้งไม่ให้มีการค้ามนุษย์อีกในอนาคต

4.) รัฐบาลประเทศต่างๆควรใช้และคงไว้ซึ่งพยายามอย่างจริงจังในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ที่ทางสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการและติดตามผลการต่อต้านการค้ามนุษย์ในประเทศต่างๆนั้น โดยจะแบ่งประเทศต่างๆออกเป็น 3 ระดับ คือ

Tier 1 ได้แก่ ประเทศที่มีการคุ้มครองป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และปฏิบัติตามกฎหมายตามมาตรฐานสากล

Tier 2 คือ ประเทศที่ยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำได้อย่างเต็มที่ แต่มีความพร้อมที่จะพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปในทิศทางที่กำหนด และ

Tier 3 คือ ประเทศที่ไม่มีมาตรการในการปฏิบัติตามกฎหมาย และไม่มีความพยายามที่จะแก้ไขให้เป็นรูปธรรม

ประเทศไทยได้ถูกจัดอยู่ในระดับกลุ่ม Tier 3 เพราะไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ เนื่องมาจากรายงานการค้ามนุษย์ในปี ค.ศ.2012 และค.ศ.2013 ประเทศไทยได้รับการยกเว้นจากการถูกระดับเป็นกลุ่มที่ 3 มาเป็นเวลา 2 ปีติดต่อกันและจะพยายามแก้ไข แต่จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในปี ค.ศ. 2014 นั้น ประเทศไทยก็ยังถูกจัดให้อยู่ระดับบัญชีกลุ่มที่ 3 หรือ Tier 3 คือเป็นประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายสหรัฐอเมริกา และไม่มีความพยายามที่จะแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากประเทศไทยได้รับการพิจารณาว่าไม่ได้มีความพยายามที่จะแก้ไขและปฏิบัติตามมาตรฐานสากล จึงจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ 3 ต่อไปในปัจจุบัน (สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย, 2557) ในขณะเดียวกันมีกระแสกดดันจากนานาชาติที่กล่าวอ้างว่า ประเทศไทยเป็นแหล่งแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าเด็กและหญิง โดยที่ประเทศไทยเกี่ยวข้องใน 3 สถานะ คือ

สถานะที่หนึ่ง เป็นประเทศต้นทางที่ส่งเด็กและผู้หญิงไปค้าทั้งในภูมิภาคเดียวกันและนอกภูมิภาคเช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ไต้หวัน ฮ่องกง ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ตะวันออกกลาง และหลายประเทศในทวีปยุโรป เช่น เยอรมัน อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น

สถานะที่สอง เป็นประเทศทางผ่าน คือ เป็นผู้รับเด็กและผู้หญิงจากประเทศอื่น ทั้งในภูมิภาคเดียวกัน เช่น ประเทศพม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม จีนตอนใต้ เป็นต้น และนอกภูมิภาคเข้ามาและผ่านไปประเทศอื่น และ

Copyright by Mahidol University

สถานะที่สาม เป็นประเทศปลายทาง คือ นำเด็กและหญิงจากที่ต่างๆ มาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยจากประเทศพม่า กัมพูชา ลาว จากที่ต่างๆ มาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย

จากประเทศพม่า กัมพูชา ลาว เวียดนาม จีน ซึ่งเป็นเรื่องยากที่รัฐบาลจะปฏิเสธข้อกล่าวหาเหล่านี้ (จรีย์วรรณ พุทธานุรักษ์ และคณะ, 2550)

นั่นคือ รายงานระบุว่า ประเทศไทยนั้น ปัจจุบันเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่าน คือจากไทยไปหรือถูกหลอกไปค้าในต่างประเทศ คนไทยและคนต่างด้าวถูกค้าในประเทศไทย คนต่างด้าวผ่านประเทศไทยไปถูกค้าต่างประเทศ ในการค้าผู้หญิง เด็ก และรวมไปถึงการค้าผู้ชายอีกด้วย เพื่อนำไปบังคับใช้แรงงานและการบังคับค้าประเวณี โดยส่วนใหญ่แรงงานกลุ่มนี้จะได้รับความช่วยเหลือจากญาติ เพื่อนจากชุมชนเดียวกันหรือผ่านเครือข่ายจัดหาแรงงานอย่างไม่เป็นทางการหรือเครือข่ายการลักลอบนำคนเข้าเมืองผิดแบบกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันมีแรงงานที่อพยพเข้ามาในประเทศประมาณสองถึงสามล้านคน ในประเทศไทย แรงงานที่อพยพเข้าส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวชาวพม่า และแรงงานที่เข้ามาในรูปแบบโดยการถูกบังคับ ขู่เข็ญหรือล่อลวงมาเพื่อการแสวงประโยชน์จากผู้บังคับใช้แรงงานหรือแสวงประโยชน์ในธุรกิจทางเพศ ที่ปัจจุบันมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการบังคับใช้แรงงานในไทยจำนวนมากมักถูกแสวงประโยชน์ในอุตสาหกรรมด้านการประมง อุตสาหกรรมการเกษตร โรงงานต่างๆ และบางคนถูกบังคับให้ขอทานตามท้องถนน (สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย, 2557)

ซึ่งผลกระทบจากสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย กรณีที่ประเทศไทยถูกตกเป็น Tier 3 ดังกล่าวและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สหรัฐอเมริกา อาจพิจารณาระงับการให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมและความช่วยเหลือเกี่ยวกับสินค้าโดย ระบุว่า ปัจจุบันมีการละเมิดและใช้แรงงานเด็ก แรงงานผิดกฎหมาย ในการผลิตสินค้า 134 รายการ จาก 74 ประเทศ ซึ่งก็มีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมประมง อาหารทะเล เครื่องนุ่งห่ม โดยเริ่มจากการปล่อยมาตรการกีดกันกุ้งไทยในข้อหาด้านแรงงาน

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยถูกลดระดับให้อยู่ในระดับ Tier 3 ในปัจจุบัน ประเทศไทย ก็ยังคงนำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มาบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 โดยประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับกฎหมายที่จะช่วยแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและแรงงานในไทยที่มีการบังคับค้าประเวณี และรวมไปถึงขอทาน แต่เนื่องจากความพยายามในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้านการบังใช้กฎหมายในภาพรวมนั้น ยังคงไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับขนาดของปัญหาของประเทศไทย ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายไทยประเทศไทยนั้น ก็ยังพบเห็นเจ้าหน้าที่ทุจริตและให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์อีกด้วย (สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย, 2557) แม้จะมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ระบุให้การค้ามนุษย์ทุกรูปแบบเป็นความผิดทางอาญาและระวางโทษจำคุกตั้งแต่4 ถึง 10 ปี ซึ่งเป็นโทษที่

Copyright© by Mahidol University

ร้ายแรงพอควรและเทียบเท่ากับโทษสำหรับอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ เช่น การข่มขืน แต่คดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ก็ยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและร้ายแรง จึงเห็นได้ว่าแม้ประเทศไทยจะนำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เข้ามาใช้ แต่สถานการณ์ในประเทศก็ไม่ดีขึ้น จึงเป็นที่น่าสังเกตเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย อาจขาดความความเข้าใจของกฎหมายที่มาบังคับใช้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่เกิดผล

ดังนั้น ประเทศไทยมีการดำเนินการในทุกรูปแบบ ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือ ด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูล โดยจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม ให้ความสำคัญและผลักดันมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยการส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกเป้าหมายเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึง สุดท้ายผลักดันดำเนินการอย่างจริงจัง เข้มงวดในการจัดการกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ คือกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ค้ามนุษย์และผู้เสียหาย (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558)

จากการที่รัฐบาลได้ประกาศการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ ในการที่รัฐบาลมีการประกาศให้การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ หมายความว่า ทุกๆคน ทุกๆฝ่าย ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ จะต้องเร่งทำหน้าที่กันอย่างจริงจัง เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เพื่อช่วยกันสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่เข้าไปพัวพันกับขบวนการค้ามนุษย์ หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ถูกกล่าวหาที่จะต้องดำเนินคดีอย่างจริงจังเช่นกัน ในการบังคับใช้กฎหมาย หากไม่มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่นั้น เช่น การปล่อยให้สถานบริการเปิดเกินเวลา การปล่อยให้มีการลักลอบ ค้าประเวณีหรือค้าประเวณีเด็กในสถานบริการ การปล่อยให้มีการใช้แรงงานเด็กใน โรงงาน สถานประกอบการ เป็นต้น การไม่บังคับใช้กฎหมายเท่ากับการละเว้นการปฏิบัติ จึงควรมีการทบทวนและตรวจสอบ เพื่อทราบว่า ปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ โดยปัญหาเหล่านี้จะต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด พร้อมทั้งให้รวมถึงการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ หรือดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก และรวมไปถึงการดูแลตรวจสอบการทำประมงผิดกฎหมายอีกด้วย โดยรูปแบบการค้ามนุษย์สำคัญเร่งด่วนนั้น คือ แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี

Copyright by Mahidol University

(จัดหาเด็ก-ค้าประเวณี/บังคับเด็ก-ผู้ใหญ่ค้าประเวณี) แสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ (บังคับใช้แรงงานในเรือประมง) แสวงหาประโยชน์จากการนำคนมาขอทาน (นำเด็กมาขอทาน)

นอกจากนี้ ยังเพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน กำชับการปฏิบัติในการแก้ปัญหาค้ามนุษย์ในภาพรวม โดยเน้นย้ำเป้าหมายหลักในเชิงป้องกัน 4 ปัจจัย คือ การป้องกันบริเวณแนวชายแดน การป้องกันเส้นทางลักลอบเข้าพื้นที่ชั้นใน การป้องกันสถานบริการและสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยง และการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ไปมีส่วนร่วม (ไทยรัฐ : ออนไลน์ 2558)

ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้เน้นและให้ความสำคัญกับปัญหาการค้ามนุษย์ ได้สั่งการเร่งรัดให้ดำเนินการตามนโยบายเป็นสำคัญ ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข สำหรับสาเหตุในการประกาศให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาตินั้น เนื่องจากการแก้ไขเรื่องดังกล่าวให้เกิดความสัมฤทธิผลได้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและการบูรณการทำงานจากทุกภาคส่วน ทั้งยังต้องสร้างความตระหนักแก่ทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา (สถาบันประชาบดี กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558) จากสถานการณ์การค้ามนุษย์ในปัจจุบัน โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้มอบนโยบายให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการทุกแห่งได้ดำเนินการ

ในส่วนพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานตำรวจภูธรภาค 7 เป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว โดยในส่วนกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ที่ทำหน้าที่ดูแล สอดส่อง ป้องกันและปราบปรามอยู่นั้น คือพื้นที่ 8 จังหวัด คือ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจังหวัดดังกล่าวยังเป็นจังหวัดที่โดดเด่นในด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน และรวมไปถึง จังหวัดดังกล่าวยังเป็นจังหวัดที่กำลังเติบโตทางเศรษฐกิจเรื่องการท่องเที่ยว เช่น จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จังหวัดสมุทรสาครที่มีอุตสาหกรรมด้านการประมง และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีความสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศเพื่อนบ้านเช่นกัน คือการค้าระหว่างไทยกับพม่าที่ด่านสิงขร และอีกหลายจังหวัดข้างต้นมีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเช่นกันรวมทั้งในหลายจังหวัดก็ยังมียังมีพื้นที่ติดทะเลทำให้มีอุตสาหกรรมประมงจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นช่องทาง และช่องว่างของของแรงงาน ที่เข้ามาแบบผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดทั้งขบวนการ โดยเฉพาะในกรณีเร่งแก้ปัญหาค้ามนุษย์ หลังพบว่าในภาค 7 เป็นเขตพื้นที่ดังกล่าวมีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายจังหวัดรวมทั้งในหลายจังหวัดยังมีพื้นที่ติดทะเลที่ทำให้มีอุตสาหกรรมประมงจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นศูนย์กลางของแรงงานที่ผิดกฎหมาย จึงกำชับให้ตำรวจป้องกันและ

Copyright by Mahidol University

ปราบปรามผู้กระทำผิดทั้งขบวนการ ด้วยเหตุนี้จึงเน้นย้ำให้ตำรวจในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจภูธรในท้องที่ และตำรวจตรวจคนเข้าเมืองเร่งแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง โดยการดำเนินการในระดับสถานีตำรวจเกี่ยวกับค้ามนุษย์นั้น คือ ต้องมีระบบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน จำเป็นต้องมีภาคีเครือข่ายกับท้องถิ่นและองค์กรต่างๆ เสริมสร้างความรู้แก่พวกสุ่มเสี่ยง และเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหา และต้องดำเนินการอย่างจริงจัง

จากนโยบายและข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้ตำรวจทุกคนต้องให้ความสำคัญ เพราะการค้าแรงงานที่ผิดกฎหมายส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศ และที่สำคัญ รัฐบาลเน้นไปที่ตำรวจภูธรภาค 7 เพื่อกำชับและกำกับให้เจ้าหน้าที่สอดส่องดูแลและหามาตรการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าแรงงานที่ผิดกฎหมายในอุตสาหกรรมการประมง การท่องเที่ยว และการเกษตร (ผู้จัดการ : ออนไลน์ 2558)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในการกำกับดูแลของตำรวจภูธร ภาค 7 และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางตอนล่างซึ่งมีเขตแดนติดต่อกับภาคใต้ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง เป็นลักษณะพื้นที่แคบเป็นคาบสมุทรยาวลงไปทางใต้ โดยมีส่วนที่แคบที่สุดจากเขตแดนไทยด้านตะวันตก โดยทิศตะวันตก จดประเทศประเทศเมียนมา และในปัจจุบันเป็นเมืองที่จะเจริญเติบโตทางทางด้านเศรษฐกิจอีกด้วย โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่เหมาะแก่การประกอบอาชีพได้หลากหลาย เช่น ภาคการเกษตร ท่องเที่ยว ประมง และอุตสาหกรรม ยิ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้นเพียงใด จำนวนการเพิ่มขึ้นของประชากรก็ จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะเข้ามาประกอบอาชีพ หรือเข้ามาดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆในถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย การที่จะเป็นจังหวัดที่ขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงขึ้นมากเท่าใด ก็จะยิ่งทำให้จำนวนแรงงานต่างด้าว ยาเสพติด และแรงงานที่ต้องการย้ายถิ่นฐานก็จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น(สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2557)

ส่วนใหญ่แรงงานที่เข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น เข้ามาเพื่อมาประกอบอาชีพด้านการประมง และภาคเกษตรส่วนใหญ่ โดยจำนวนแรงงานที่อพยพเข้ามาประกอบอาชีพ มีทั้งลักลอบจากช่องผ่านแดนตามธรรมชาติที่มีจำนวนมาหลายช่องทาง และหลบหนีเข้าเมืองมาจากภูมิภาคอื่นๆของประเทศ ซึ่งมีทั้ง เมียนมา กัมพูชา และลาว ซึ่งส่วนใหญ่แรงงานที่เข้ามามากที่สุดคือแรงงานสัญชาติเมียนมา ซึ่งส่วนใหญ่เข้ามาเพราะเกี่ยวข้องกับค่าจ้างและความต้องการของปัจจัยต้นทุนในการผลิตที่ผู้ประกอบการต้องการใช้แรงงานราคาถูก และส่วนใหญ่เป็นงานที่คนไทยไม่นิยมทำ (สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2557)

Copyright by Mahidol University

นอกจากนี้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังมีพรหมแดนที่ติดต่อกับประเทศพม่า ซึ่งทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์อย่างดี ซึ่งปัจจุบันมีการเปิดเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขร ด่านสิงขรตั้งอยู่

บริเวณบ้านไร่เคราหรือบ้านด่านสิงขร หมู่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีระยะห่างจากศูนย์ราชการจังหวัดประมาณ 22 กิโลเมตร และห่างจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 12 กิโลเมตร เพื่อส่งเสริมการค้าและสนับสนุนการท่องเที่ยว และเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ ในระดับท้องถิ่นชายแดน ไทย-เมียนมา โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองทำหน้าที่ในการควบคุมการเข้า-ออก คัดกรอง และติดตามดูแลต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งการเข้ามาในประเทศไทยก็เข้ามาได้แค่ 2 วัน 1 คืน โดยมีการสกัดกั้นบุคคลที่ไม่พึงประสงค์เข้าประเทศไทย โดยการติดตั้งเครื่องสแกนนิ้วมือเพื่อควบคุมบุคคลเข้า-ออก ณ จุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขร โดยได้มีการผ่อนผันให้มีการเดินทาง เข้า-ออก ของราษฎรที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดน และให้มีการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าเป็นสำคัญ ในด่านดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เดินทางเข้าออกตลอดทั้งปี โดยคนไทยก็สามารถเข้าไปเที่ยวได้ 15 วัน 14 คืน จึงส่งผลให้มูลค่าการค้านั้นเพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ในอนาคตการท่องเที่ยว การค้า เพิ่มจำนวนปริมาณความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

เนื่องจากความต้องการในด้านต่างๆ ปริมาณของจำนวนแรงงานก็จะยิ่งเพิ่มสูงขึ้น ความต้องการย้ายถิ่นฐานก็จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยจะมีเข้ามาทั้งถูกกฎหมาย และลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย ดังนั้นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงเป็นพื้นที่ที่ควรให้ความสำคัญ ไม่ต่างจากจังหวัดอื่นที่ควรเฝ้าระวังและให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นเนื่องจากในบางพื้นที่อาจเป็นพื้นที่สุ่มเสี่ยง

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาของการค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อาจทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ และถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีกฎหมายที่มาบังคับใช้ แต่ก็พบว่ายังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายและเป็นหน่วยงานหลักที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ต้องปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย การบังคับใช้กฎหมาย ปัจจัยในการบังคับใช้กฎหมาย และปัญหาอุปสรรคในการการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการศึกษา ซึ่งในการศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2558 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เป็นหลักสำคัญในการที่จะศึกษาและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

Copyright by Mahidol University

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายรวมถึงปัญหาและข้อขัดข้องและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากการศึกษาเอกสาร นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศปคม.แห่งชาติ) และแผนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย (รายงานสถานทูตสหรัฐอเมริกา, 2557) รวมทั้งแนวทางการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อันได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และแก้ไข้เพิ่ม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2558 พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อที่จะให้ทราบถึง แนวทางในการดำเนินการและพิจารณาว่ามีการดำเนินการตามการบังคับใช้กฎหมายมากน้อยเพียงใด รวมทั้งยังได้ทราบถึงปัจจัยในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายและเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้การวิจัย ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรจำนวน 15 สถานี คือ สถานีตำรวจภูธรเมือง สถานีตำรวจภูธรหัวหิน สถานีตำรวจภูธรบ้านหนองพลับ สถานีตำรวจภูธรปากน้ำปราณ สถานีตำรวจภูธรปราณบุรี สถานีตำรวจภูธรสามร้อยยอด สถานีตำรวจภูธรสามกระทาย สถานีตำรวจภูธรกุยบุรี

Copyright by Mahidol University

สถานีตำรวจภูธรอ่าวน้อย สถานีตำรวจภูธรคลองวาฬ สถานีตำรวจภูธรห้วยยาง สถานีตำรวจภูธรทับสะแก สถานีตำรวจภูธรธงชัย สถานีตำรวจภูธรบางสะพาน สถานีตำรวจภูธรบางสะพานน้อย และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากร โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

1. ผู้กำกับตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน
4. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสอบสวน
5. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายป้องกันและปราบปราม

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัย ระหว่างเดือน เมษายน – ถึง เดือน ธันวาคม 2558

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.2.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.5 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.6 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.5 นิยามศัพท์ในการศึกษา

1.5.1 การค้ามนุษย์ หมายถึง การจัดหา ขนส่ง ส่งต่อ พามา โยกย้าย ซ่อนเร้น ให้ที่อยู่อาศัย หรือรับบุคคลโดยวิธีการบังคับ ข่มขู่ หรือการหลอกลวง หลอกล่อให้เชื่อฉ้อฉล หรือการลักพาตัว หรือการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือเพราะบุคคลนั้นอยู่ในสถานการณ์ที่อ่อนแอ เปราะบางไม่มีทางสู้ ในทางที่ไม่ชอบ หรือได้รับค่าจ้างหรือจ่ายค่าตอบแทนเพื่อให้บุคคลนั้นเพื่อให้เกิดความยินยอมพร้อมใจ และเพื่อให้มีอำนาจควบคุมเหนือบุคคลคนนั้น และยังรวมไปถึงการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่นที่หลากหลาย เช่น ในการบีบบังคับให้เป็นทาสงาน การทำให้ตกอยู่ในภาวะจำยอม

Copyright by Mahidol University

ในที่นี้ หมายถึง พฤติการณ์หรือการกระทำที่เข้าเงื่อนไขหรือเข้าข่ายการค้ามนุษย์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไม่ว่าจะเป็นการการบังคับใช้แรงงานหรือบริการในเรือประมงและร้านอาหาร ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจากการค้าประเวณีเด็กและผู้ใหญ่ตามคาราโอเกะและสถานบริการและขอทานที่พบในงานประจำปี หรือมีคนนำพามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.5.2 การบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง การดำเนินการของเจ้าพนักงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการที่จะต้องดำเนินการหรือปฏิบัติการตามข้อบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและให้อำนาจในการดำเนินการไว้ และกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการตามบทบัญญัติกฎหมายและการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในที่นี่ หมายถึง การดำเนินการการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือการปฏิบัติการ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยการนำเอาปัจจัยที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กรอบ นโยบาย กำลังพล การสนับสนุนต่างมาบริหารจัดการในการบังคับใช้กฎหมาย และการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.5.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นบุคคลที่มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และได้รับมอบหมายหรือกำหนดโดยกฎหมายให้ปฏิบัติการตามกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

ในที่นี่ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่อยู่ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 7 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยมีประสบการณ์ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่า 5 ปี

Copyright by Mahidol University

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไป

2.1 การค้ามนุษย์ สถานการณ์และภาพรวม

2.1.1 ความหมายของการค้ามนุษย์

2.1.2 ประเภท รูปแบบของการค้ามนุษย์

2.1.3 องค์ประกอบและวิธีการค้ามนุษย์

2.1.4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

2.1.5 องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

2.1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

2.1.7 การดำเนินการที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในต่างประเทศ

2.1.8 สถานการณ์ค้ามนุษย์ในประเทศไทย

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

2.3 การบังคับใช้กฎหมายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 การบังคับใช้กฎหมาย

2.3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

2.4 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Copyright by Mahidol University

2.1 การค้ามนุษย์ สถานการณ์และภาพรวม

การค้ามนุษย์ เป็นการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆและยังเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ได้รับความเสียหายทั้งร่างกายและจิตใจ ในปัจจุบันการค้ามนุษย์มีความซับซ้อนมากกว่าในอดีต โดยเฉพาะในสังคมโลกปัจจุบันได้เชื่อมโยงถึงกันอย่างรวดเร็ว โดยการค้ามนุษย์นั้นปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งการค้าประเวณี การนำคนค้าเป็นทาส การลักลอบเข้าเมือง แรงงานต่างด้าว หรือการแสวงหาประโยชน์อื่นๆที่หลากหลาย จนเกิดความสูญเสียต่อตนเอง คนรอบข้าง ชุมชน และสังคม

2.1.1 ความหมายของการค้ามนุษย์

โดยทั่วไป การค้ามนุษย์ หมายถึง การจัดหา ขนส่ง ส่งต่อ พามา โยกย้าย ซ่อนเร้น ให้ที่อยู่อาศัย หรือรับบุคคลโดยวิธีการบังคับ ข่มขู่ หรือการหลอกลวง หลอกล่อให้เชื่อฉ้อฉล หรือการลักพาตัว หรือการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือเพราะบุคคลนั้นอยู่ในสถานการณ์ที่อ่อนแอ เปราะบาง ไม่มีทางสู้ในทางที่ไม่ชอบ หรือได้รับค่าจ้างหรือจ่ายค่าตอบแทนเพื่อให้บุคคลนั้นเพื่อให้เกิดความยินยอมพร้อมใจและเพื่อให้มีอำนาจควบคุมเหนือบุคคลคนนั้น และยังรวมไปถึงการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่นที่หลากหลาย เช่น ในการบีบบังคับให้เป็นทาสงาน การทำให้ตกอยู่ในภาวะจำยอมหรือการตัดอวัยวะเพื่อการค้าชิ้นส่วนของร่างกายของบุคคลคนนั้น

อีเลน เพียร์สัน ให้ความหมาย การค้ามนุษย์ว่า หมายถึง การเคลื่อนย้ายของบุคคล ที่มาด้วยความเต็มใจและไม่เต็มใจเกิดขึ้นจากโดยการใช้กลอุบายและหลอกลวง ที่นำมาซึ่งการแสวงหาผลประโยชน์ (อีเลน เพียร์สัน, 2546)

คณะกรรมาธิการยุโรป ระบุว่า การค้ามนุษย์ หมายถึง “การค้ามนุษย์ เป็นการดำเนินการใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศครอบคลุมไปถึงหญิงซึ่งถูกข่มขู่และหรือถูกทารุณกรรมจากการค้ามนุษย์ ความยินยอมในเริ่มแรกอาจไม่เกี่ยวข้องเนื่องจากบางคนเข้ามาอยู่ในวงจรการค้ามนุษย์โดยที่ทราบว่าจะทำงานเป็นโสเภณี แต่ต่อมาถูกลิดรอนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและอยู่ในสภาพเยี่ยงทาส”

องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการย้ายถิ่น (International Organizational for Migration) ได้กำหนดนิยามของตนขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า การค้ามนุษย์นั้นเกิดขึ้นเมื่อ “ผู้ย้ายถิ่นได้รับการจ้างงานอย่างผิดกฎหมาย (ถูกจัดหา ถูกลักพา ขาย) หรือถูกเคลื่อนย้าย ไม่ว่าจะภายในประเทศหรือข้ามพรมแดนระหว่างประเทศและในระหว่างส่วนใดส่วนหนึ่งของกระบวนการนี้ คือ ตัวกลาง (นักค้ามนุษย์) ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือผลประโยชน์อื่น

Copyright by Mahidol University

โดยการใช้อุบายหลอกลวง การบีบบังคับ หรือการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่นภายใต้เงื่อนไขซึ่งละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ย้ายถิ่น”

ในขณะที่พันธมิตรทั่วโลกต้านการค้าหญิง (GAATW) ระบุว่า การค้ามนุษย์ หมายถึง การกระทำและความพยายามใดๆ ที่เป็นการจัดหา ขนส่ง ลำเลียงภายในหรือข้ามพรมแดน การซื้อขาย การส่งต่อ หรือการรับ หรือกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคล ด้วยการล่อลวง การบังคับ รวมทั้งการใช้การขู่ที่จะใช้กำลัง หรือใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือการผูกมัดด้วยภาระหนี้สิน เพื่อกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคลนั้นให้ตกอยู่ในสภาวะจำยอม (เช่น ในรูปแบบของงานรับใช้ในบ้าน งานบริการทางเพศ หรืองานบริการการเจริญพันธุ์) ไม่ว่าจะมีหรือไม่มีค่าจ้างก็ตาม เพื่อบังคับใช้แรงงาน หรือเป็นแรงงานติดหนี้ หรือทำให้ตกอยู่ในสภาพการทำงานเยี่ยงทาสในชุมชนอื่นที่มิใช่ภูมิลำเนาที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ในขณะที่เกิดการล่อลวง บังคับ หรือมีหนี้สินผูกมัดขึ้น (พันธมิตรทั่วโลกต้านการค้าหญิง (GAATW), 2543)

ในบันทึกข้อตกลง เรื่อง : การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 ให้ความหมาย การค้ามนุษย์ หมายถึง เด็กหรือหญิงที่ถูกบุคคลหรือองค์กรเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขังซ่อนเร้นซึ่งเด็กหญิง โดยใช้อุบายล่อลวง ขู่เข็ญ ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนในด้วยประการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะกระทำภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรและการกระทำดังกล่าวทำให้เด็กและหญิงนั้นตกอยู่ในสภาวะจำยอมกระทำการหรือยอมรับการกระทำใดๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น การค้าบริการทางเพศ การข่มขู่บังคับจิตใจ การใช้แรงงาน โดยกดขี่ทารุณบังคับ ขู่เข็ญให้เป็นขอทาน หรือการกระทำอื่นใดที่ไร้คุณธรรม (บันทึกข้อตกลง เรื่อง : การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง, 2546)

จะเห็นได้ว่ากระบวนการนิยามความหมายของการค้ามนุษย์ของหน่วยงาน องค์กรต่างๆ นั้นมีจุดร่วมสำคัญไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งสอดคล้องกับสนธิสัญญาขององค์การสหประชาชาติในการป้องกันปราบปรามและลงโทษผู้กระทำการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก พ.ศ. 2543 คือ นิยามการค้ามนุษย์ว่าเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดหาและนำพามนุษย์และมีการประพฤติปฏิบัติกับมนุษย์ในลักษณะของสินค้าที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยน นอกจากนี้การค้ามนุษย์ยังมีคำสำคัญ คือ การแสวงหาประโยชน์จากหญิงและเด็กและหรือแรงงานข้ามชาติ แรงงานย้ายถิ่น (ทั้งหญิงและชาย) ทั้งการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและแรงงาน

Copyright by Mahidol University

โดยสรุป การค้ามนุษย์ หมายถึง การกระทำต่อบุคคลอื่นโดยเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าบุคคลจะยินยอมหรือไม่ก็ตามในลักษณะต่อไปนี้

(1) จัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลใด และ

(2) ด้วยวิธีการข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจมิชอบ หรือโดยอาศัยความอ่อนด้อยประสบการณ์หรือความรู้ของบุคคล หรือโดยการให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้ได้รับความยินยอมของผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น ในกรณีที่เป็นการกระทำต่อเด็กให้ถือว่าเป็นการค้ามนุษย์

2.1.2 ประเภท รูปแบบของการค้ามนุษย์

กระบวนการค้ามนุษย์ในปัจจุบันมุ่งการแสวงหาประโยชน์ ในรูปแบบที่หลากหลายวิธี จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุสื่อลามก หรือการแสวงประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบีบบังคับใช้แรงงาน หรือการกระทำใดๆอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ ซึ่งในปัจจุบันมีรูปแบบกระบวนการค้ามนุษย์ การเข้ามาแบบอิสรเสรี การใช้อำนาจบังคับข่มขู่ เช่น เป็นการย้ายถิ่นในประเทศและข้ามประเทศ ดังนี้

สำหรับประเทศไทยได้รับการระบุว่า เป็นประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศปลายทางของการค้ามนุษย์ ความหมายคือ

1.ประเทศต้นทางของการค้ามนุษย์ คือ ประเทศที่มีรูปแบบของการส่งเด็กและหญิงที่เคยทำงานอยู่ในเมือง แล้วต่อมาค่อยส่งไปค้าประเวณีที่ต่างประเทศ

2.ประเทศทางผ่าน คือ เป็นการนำเด็กและผู้หญิงจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมา จีน ลาว เขมร เวียดนาม เข้ามาในประเทศไทย เพื่อเป็นทางผ่านไปยังประเทศอื่น

3.ประเทศปลายทาง คือ นำเด็กและหญิงที่ค้าบริการทางเพศ หรือเหยื่อที่ทำการย้ายถิ่นฐาน มาใช้แรงงาน บังคับให้ขอทาน หรือกระทำการอื่นใด

รูปแบบของการค้ามนุษย์นั้น ทั่วโลกต้านการค้าหญิง เสนอว่า รูปแบบของการค้ามนุษย์นั้นมีรูปแบบมากมายและหลากหลาย และเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น

(1) การค้ามนุษย์เพื่องานบริการทางเพศ

เช่น การถูกหลอกหรือบังคับให้ทำงานบริการทางเพศโดยไม่สมัครใจ การถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การค้าประเวณี การใช้ในสื่อลามก และการค้ามนุษย์ การถูกกักขัง ถูกทารุณกรรมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ทางเพศ เป็นต้น โดยอาจจะปรากฏในรูปแบบต่างๆ เช่น การถูกลักพาตัว การซื้อขาย หรือการบังคับให้เข้าสู่ตลาดทางเพศ

Copyright by Mahidol University

(2) การค้ามนุษย์เพื่อการรับใช้งานบ้าน

เป็นการทำให้หญิงและเด็กตกอยู่ในภาวะผูกมัดด้วยภาระหนี้สินจากการกู้ยืมที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเป็นจำนวนสูงจากผู้จัดหา และเอเย่นต์ และถูกบังคับให้ทำงานแก่นายจ้าง แม้ในสภาพการทำงานที่เสี่ยงและไม่เหมาะสม หญิงและเด็กที่ถูกค้าเพื่อรับใช้งานบ้านอาจถูกบังคับให้ทำงานในสถานประกอบธุรกิจของนายจ้างด้วย เช่น ในร้านอาหาร โรงงาน โดยรูปแบบของความรุนแรงมีตั้งแต่การยึดหนังสือเดินทาง การกักขัง หน่วงเหนี่ยว และการห้ามติดต่อกับบุคคลภายนอก การยึดค่าจ้าง การให้ทำงานเป็นเวลาหลายชั่วโมง การคุกคามหรือล่วงละเมิดทางเพศ

(3) การค้ามนุษย์เพื่อการบังคับใช้แรงงาน

ผู้หญิง ผู้ชาย และเด็ก อาจถูกนำไปค้าเพื่อการทำงานในการเกษตร งานก่อสร้าง หรือการผลิตอื่นๆ โดยคาดหวังว่าจะได้รับค่าจ้างสูง แต่กลับถูกกดค่าแรง หรือไม่ได้รับค่าจ้าง และต้องเผชิญกับการถูกแสวงหาประโยชน์ด้วยการบังคับทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางเพศ ที่หลากหลายรูปแบบ โดยแรงงานเหล่านี้อาจจะลังเลที่จะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเนื่องจากสถานภาพที่ผิดกฎหมายของตนเอง และเกรงว่าจะถูกตั้งข้อหาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้ การค้ามนุษย์เพื่อการบังคับใช้แรงงานนั้น มีสาเหตุหนึ่งอันเนื่องมาจากการติดหนี้ หรือที่เรียกว่า แรงงานติดหนี้ โดยการตกเป็นเหยื่อของกลโกงในการกู้เงินและถูกบังคับให้ทำงานหรือใช้แรงงานที่ไม่เหมาะสม เช่น การถูกบังคับให้ใช้แรงงานหรือทำงานเป็นเวลาหลายชั่วโมง การทำงานโดยไม่มีวันหยุดและได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม หรือได้รับค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย และแรงงานเหล่านี้จะไม่มีวันที่จะจ่ายหนี้สินที่ยืมมาได้หมด แต่หนี้สินดังกล่าวจะเพิ่มจำนวนขึ้นต่อไป

(4) การค้ามนุษย์เพื่อให้ไปเป็นขอทาน

เป็นปรากฏการณ์ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ทั้งผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการ ได้ถูกจัดหามาจากหมู่บ้านที่ห่างไกลในชนบทมาสู่เมืองใหญ่ในต่างประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ตนไม่มีความเข้าใจในภาษาท้องถิ่นและไม่มีความคุ้นเคย รวมถึงไม่รู้เส้นทางต่างๆ ทำให้ตกอยู่ในภาวะที่ด้อยกว่า และต้องอยู่ในสายตาของพวกนายหน้า ซึ่งจะมารวบรวมเงินที่ได้จากการขอทาน การถูกบังคับให้เป็นขอทานมีความเกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(5) การค้ามนุษย์เพื่อการแต่งงาน

ผู้ค้ามนุษย์อาจจะมาในรูปแบบของนายหน้าจัดหาคู่ และให้สัญญาว่าจะแนะนำให้รู้จักและได้แต่งงานกับคนที่เป็นผู้ประสบความสำเร็จ และอาจจะถูกชักจูงให้เดินทางไปต่างประเทศ ซึ่งตนไม่มีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น ในด้านภาษา วัฒนธรรมต่างๆ และกลายเป็นบุคคลที่ตกอยู่ในสภาพเยี่ยงทาส และอาจจะถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ การทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หรือตกอยู่ในสภาพการแต่งงานที่เยี่ยงทาส การถูกทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และ ทางเพศ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังปรากฏออกมาในรูปแบบของการที่เด็กและหญิงถูกบังคับให้แต่งงานโดยไม่มี

Copyright by Mahidol University

ทางเลือก อันจะนำไปสู่การถูกบังคับให้ใช้ชีวิตเยี่ยงทาสควบคู่กับการตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ (คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553)

ดังนั้น การค้ามนุษย์นั้นประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ (พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2543)

1) การจัดหา ขนส่ง โยกย้าย ให้พักอาศัย หรือรับบุคคล ด้วยวิธีการคุกคามข่มขู่ หรือการใช้กำลัง หรือการบีบบังคับในรูปแบบอื่น การลักพา การฉ้อโกง การใช้อุบายหลอกลวง หรือการใช้อำนาจหรือสภาพที่อ่อนแอเปราะบางในทางมิชอบ หรือการให้หรือการได้รับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้ความยินยอมของบุคคลที่มีความควบคุมเหนือบุคคลอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์การแสวงหาประโยชน์จะรวมถึงอย่างน้อยที่สุดการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น หรือการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การใช้แรงงานหรือบริการโดยกดขี่ทารุณ การเป็นทาสหรือการปฏิบัติอื่นที่คล้ายกับการเป็นทาส การตกอยู่ในสภาพเยี่ยงทาส หรือการตัดอวัยวะออก

2) ไม่จำเป็นต้องนำความยินยอมของผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ เพื่อการแสวงหาประโยชน์ที่ต้องการ มาพิจารณา

3) การจัดหา การขนส่ง การโยกย้าย การให้ที่พักอาศัย หรือการรับเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ จะถือว่าเป็น “การค้ามนุษย์”

4) “เด็ก” หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18

2.1.3 องค์ประกอบและวิธีการค้ามนุษย์

การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็น กระบวนการ ที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้การค้ามนุษย์บรรลุความสำเร็จได้ ดังนั้น ประเด็นองค์ประกอบการค้ามนุษย์ เมื่อพิจารณาในมิติทางสังคมจึงพบว่า การค้ามนุษย์จะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยผู้แสดงทางสังคม ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 7 ส่วนคือ

1) นายทุน คือ ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการค้ามนุษย์ มักไม่เปิดเผยตัว ทำหน้าที่สนับสนุนด้านการเงิน แต่จะเรียกเก็บจากเหยื่อ พร้อมดอกเบี้ยที่เพิ่มพูนขึ้นจนยากแก่การชดใช้ให้หมดได้

2) นายหน้า หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ในการติดต่อ ชักชวนเหยื่อเพื่อให้ตัดสินใจเคลื่อนย้าย ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะบริเวณต้นทาง รวมถึงนายหน้าที่อยู่ต่างประเทศด้วย

Copyright by Mahidol University

3) เหยื่อ ได้แก่ คนชายขอบ ที่ต้องการแสวงหาโอกาสและคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า มักยากจน ด้อยการศึกษา อ่อนแอ คุณภาพชีวิตตกต่ำ หรือไม่มีทางเลือก ส่วนใหญ่มักอยู่ตามชนบทหรือประเทศที่ยากจน

4) ผู้นำพา คือ ผู้ที่นำพาเหยื่อเข้ามาในราชอาณาจักร กรณีที่เหยื่อเป็นคนต่างชาติ หรือการนำพาเหยื่อจากต้นทางไปปลายทาง มีหน้าที่ขนส่งด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อนำเหยื่อส่งไปยังผู้รับที่ปลายทางหรือที่หมายใหม่ ซึ่งอาจอยู่ในหรือต่างประเทศ

5) ผู้ค้า คือ ผู้รับหรือซื้อเหยื่อมาเพื่อแสวงหาประโยชน์จากเหยื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น ขายบริการทางเพศ ขายแรงงาน

6) ผู้ควบคุมดูแล คือ ผู้ควบคุมกำกับพฤติกรรมของเหยื่อ โดยมีหน้าที่ในการดูแลเฝ้าระวังไม่ให้เหยื่อหลบหนี หรือกำกับให้การบังคับใช้แรงงานเป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งการใช้มาตรการลงโทษเหยื่อ ในกรณีต่างๆ เช่น กรณีหลบหนี ทำงานได้ไม่ตามเป้าหมายที่ผู้ค้ากำหนด

7) ลูกค้า คือ ผู้ที่มาใช้บริการจากเหยื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น ซื้อประเวณี ให้เงินขอทาน ซึ่งพฤติกรรมของลูกค้าดังกล่าวอาจเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายฐานเป็นผู้สนับสนุนได้

สามารถจำแนกผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

2.1.3.1 องค์ประกอบของขบวนการการค้ามนุษย์

ภาพ 2.1 องค์ประกอบของขบวนการการค้ามนุษย์

ที่มา : สถาบันพระประชาบดี กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, (2558)

Copyright by Mahidol University

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนักค้าได้คิดหาวิธีการหลบเลี่ยงการรับผิดตามกฎหมายฐานค้ามนุษย์ ซึ่งจะต้องถูกยึดทรัพย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546) โดยการหลบเลี่ยงกฎหมาย เช่น การกระทำไม่ครบองค์ประกอบความผิด หรือการกระทำที่อยู่นอกเหนือนิยามการค้ามนุษย์ ตัวอย่างเช่น หญิงเวียดนามรับจ้างตั้งครรภ์ การสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมเซ็กส์หมู่ (Swinging) หรือการสำเร็จความใคร่ทางโทรศัพท์ (Sex Phone) ซึ่งตัวอย่างของพฤติกรรมที่ยกมากล่าวนี้ ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์หรือไม่ นอกจากนี้ วิธีการค้ามนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มักใช้วิธีการบังคับขู่เข็ญ หลอกลวง ลักพาตัว การใช้อำนาจที่เหนือกว่า หรือใช้วิธีที่ใช้ความรุนแรงเพื่อให้สามารถนำพาเหยื่อเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ มาเป็นการกระทำให้เหยื่อยินยอมหรือสมัครใจเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์มากขึ้น ซึ่งเหตุแห่งความสมัครใจนั้นอาจเกิดจากการถูกหลอกลวงในเรื่องประเภทของงาน รายได้ จนต้องตกอยู่ในสภาพที่ถูกแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ถูกบังคับใช้แรงงาน บังคับค้าประเวณี และนักค้ามนุษย์มักเลือกเหยื่อที่เป็นบุคคลต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เพื่อจะได้มีเงื่อนไขในการข่มขู่ หรือหยิบยกมาเป็นข้อต่อรองทำให้เหยื่อกลัวไม่กล้าเรียกร้อง และยอมจำนนต่อการถูกการค้ามนุษย์ ด้วยเกรงโทษความผิดของตนที่มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า กลไกในการควบคุมเหยื่อ ที่นักค้ามนุษย์ใช้กระทำต่อเหยื่อมีหลายวิธี ดังนี้ (ARTIP, 2011; ยุพา ภูสาหัส, 2551; ประวิทย์ ร้อยแก้ว, 2551 และวาสนา เก้านพรัตน์, 2551)

1) การเป็นทาสโดยหนี้ โดยเหยื่อต้องจ่ายเงินค่าใช้จ่ายที่เกินจริง ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการนำเหยื่อมายังจุดหมายปลายทาง

2) การโดดเดี่ยว ด้วยการยึดเอกสารแสดงตัวหรือเอกสารเดินทาง ทำให้เหยื่อมีสถานภาพที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เพื่อไม่ให้หลบหนีไปยังประเทศอื่นๆ

3) การขู่ว่าจะถูกจับ เนื่องจากเหยื่อมีประสบการณ์ในแง่ลบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

4) ความแปลกแยกทางภาษาและสังคม หรือการทำให้เหยื่ออยู่ในภาวะที่ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาษาของตนได้ นอกเหนือจากเหยื่อค้ามนุษย์ด้วยกัน

5) ตราบาปและความอับอาย ส่วนใหญ่เกิดกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยการทำให้เหยื่ออาย ข่มขู่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลหรือรูปภาพของเหยื่อเมื่อครั้งที่ทำการค้าประเวณี

Copyright by Mahidol University

6) การทำให้ติดสิ่งเสพติด เพื่อให้เหยื่อไม่สามารถแยกตัวออกจากผู้ค้า เช่น สารเสพติดชนิดสูบหรือแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นการควบคุมเหยื่อทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

7) การใช้ความรุนแรงและความกลัวว่าจะถูกใช้ความรุนแรง เช่น กรณีตัวอย่างสภาพเลวร้ายของเหยื่อรายอื่นที่เคยถูกกระทำจากนักค้า เช่น ข่มขืน คุมขัง แยกให้อยู่โดดเดี่ยวเป็นเวลานาน ให้ติดยาหรือทรมาน

8) การข่มขู่ครอบครัวเหยื่อ โดยมากผู้ค้ามนุษย์จะรู้เกี่ยวกับภูมิหลังครอบครัวเหยื่อ หรือรู้รายละเอียดครอบครัวเหยื่อ จึงใช้คนที่เหยื่อรักเป็นเครื่องมือต่อรอง

ด้านสาเหตุของการค้ามนุษย์นั้น ผู้อำนวยการโครงการต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งภูมิภาคเอเชีย (ARTIP) สรุปสาเหตุของการค้ามนุษย์ว่า มาจากปัจจัย 2 ประการคือ

1) ปัจจัยผลัก (Push Factors) ประกอบด้วย ความยากจน ด้อยการศึกษา ว่างงาน การเลือกปฏิบัติทางเพศ ความรุนแรง และล่วงละเมิดในครอบครัว สถานการณ์ความขัดแย้งและการขาดทางเลือก

2) ปัจจัยดึง (Pull Factors) เป็นสิ่งดึงดูดหรือเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลต้องการไปยังประเทศปลายทาง จำแนกเป็น ปัจจัยดึงสำหรับเหยื่อประกอบด้วย ความคาดหวังถึงการจ้างงานและค่าแรง การคาดคะเนถึงการปรับปรุงทางวัตถุที่ดีขึ้น และมีความเชื่อมั่นว่าไม่มีทางเลือกอื่น สำหรับปัจจัยดึงสำหรับนักค้า หรือผู้แสวงประโยชน์ ประกอบด้วย อุปสงค์เพื่อบริการ เช่น แรงงานและร่างกาย และเหยื่อยอมรับสภาพความเป็นอยู่และการทำงาน ควบคุมได้ง่าย ค่าแรงราคาถูก ได้ผลตอบแทนสูง

นอกจากนี้ พบว่ามีหลักฐานจำนวนมาก กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการค้ามนุษย์ว่าเกิดจากปัญหาพื้นฐานสำคัญด้านความยากจน ซึ่งเป็นปัญหาหลักของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะในเขตชนบท หรือพื้นที่ชายขอบ โดยสภาพดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับปัญหาสังคมอื่นๆ อาทิ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาสัญชาติ คนไร้รัฐ หรือแม้แต่ค่านิยมบางประการในบางสังคมที่ทำให้บุคคลต้องดิ้นรนเพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีกว่า ทั้งด้านคุณภาพชีวิต และความมั่นคงทางสังคมอื่นๆ อาทิ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านอาชีพ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านสุขภาพ จึงเป็นช่องทางและโอกาสให้ถูกล่อลวง และชักจูงให้ก้าวสู่กระบวนการการค้ามนุษย์ (คณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2551; ทักษิณ ชินวัตร, 2547; วาสนา เก้านพรัตน์, 2551; ปัญญา ชะเอมเทศ, 2554; เครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน, 2551; ยุพา ภูสาหัส, 2551; และศิริพร สโครบาเนค, 2548)

Copyright by Mahidol University

2.1.4 นโยบายวาระแห่งชาติเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

แนวปฏิบัติต่อปัญหาการค้ามนุษย์นั้นมีการดำเนินการตั้งแต่นโยบายระดับสากล ประกอบด้วยเป้าประสงค์ 2 ประการ คือ

1) เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายหลักและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา และ

2) เพื่อช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟูจิตใจเหยื่อ ด้วยสาเหตุที่อาชญากรรมการค้ามนุษย์เป็นการกระทำที่เหยื่อถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และเป็นการบั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์อย่างรุนแรง อีกทั้งยังเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะข้ามชาติ บางครั้งบุคคลหนึ่งอาจเป็นแรงงานที่ผิดกฎหมาย ซึ่งผิดตามกฎหมายการเข้าเมืองของประเทศนั้นๆ แต่ขณะเดียวกันพวกเขาก็อาจจะมีสถานะเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาด้วย การไม่แยกเหยื่อออกจากผู้ต้องหาย่อมเป็นการซ้ำเติมเหยื่อ ดังนั้นแนวทางในการปฏิบัติต่อปัญหาการค้ามนุษย์ ที่สำคัญคือการคัดแยกเหยื่อออกจากผู้ต้องหา ซึ่งมีมาตรฐานดังนี้

1) มาตรฐานการปฏิบัติขององค์กรสหประชาชาติ (United Nation/UN) ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์ (The United Nations Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking) United Nations, 2002) มี 2 ประการ ได้แก่ 1) เหยื่อจากการค้ามนุษย์ไม่ควรถูกดำเนินคดีในข้อหาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย หรือความผิดฐานอื่นๆ (เช่น ค้าประเวณี) ซึ่งเกี่ยวพันโดยตรงกับข้อเท็จจริงจากการตกเป็นเหยื่อ และ 2) เหยื่อการค้ามนุษย์ไม่ควรตกเป็นเหยื่อซ้ำ จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ในระบบยุติธรรม รวมทั้งจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยแนวทางการปฏิบัติต่อเหยื่อการค้ามนุษย์ของ UN ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าได้นำมาตรการที่มีจุดมุ่งหมายในการป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์มาใช้ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและศักดิ์ศรีของมนุษย์ และ 2) คัดแยกเหยื่ออย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยไม่ดำเนินคดีใดๆ กับเหยื่อ รวมทั้งต้องไม่กักขังหรือตกอยู่ในรูปแบบอื่นของการควบคุมตัว

นอกจากนี้ นโยบายที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หลักปฏิบัติของโครงการความร่วมมือสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์(UNIAP) ระบุว่า (โครงการความร่วมมือสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ ประจำประเทศไทย, 2551)

1.ไม่ทำให้เสียหาย มีความเห็นอกเห็นใจ วางตัวเป็นกลาง

2.ให้ความสำคัญเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยของบุคคล จำแนกและลดความเสี่ยง

Copyright by Mahidol University

3.ดำเนินการให้ได้รับความยินยอมในลักษณะที่เป็นความยินยอมในลักษณะหลังจากรับทราบคำชี้แจงโดยตลอด โดยไม่มีการบีบบังคับ

4.ให้แน่ใจว่ามีการปกปิดชื่อ (เป็นนิรนาม) และเป็นความลับมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5.คัดเลือกและจัดเตรียมล่ามและเจ้าหน้าที่ภาคสนามให้เพียงพอ

6.จัดเตรียมข้อมูลในการปฏิบัติงานและเตรียมพร้อมในการแก้ไขเหตุฉุกเฉิน

7.จงอย่าลังเลใจที่จะช่วยผู้อื่น

2) มาตรฐานการปฏิบัติของตำรวจสากล (Interpol) ยึดถือการปฏิบัติตามหลักการที่ระบุไว้ใน คู่มือตำรวจสากล (Interpol Guide 2004: in ARTIP, 2011) ซึ่งมีพื้นฐานการปฏิบัติจากกฎหมายระหว่างประเทศและสนธิสัญญาชั้นต้น รวมทั้งขั้นตอนการพิสูจน์ซึ่งได้มาจากองค์กรบังคับใช้กฎหมายทั่วโลก โดยยึดหลักในการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของเหยื่อเป็น

3) มาตรฐานการปฏิบัติของอาเซียน (ASEAN Standards) ตามปฏิญญาปี 2547 ประกอบด้วย (ARTIP, 2011)

ข้อที่ 5 ระบุว่า แยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ออกจากผู้กระทำผิด และตรวจหาประเทศต้นทางและสัญชาติของผู้เสียหาย ตลอดจนปฏิบัติต่อผู้เสียหายอย่างมีมนุษยธรรม โดยจัดให้ผู้เสียหายได้รับความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่จำเป็น และได้รับความช่วยเหลืออื่นๆ ตามความเหมาะสมจากประเทศปลายทาง รวมไปถึงการส่งกลับผู้เสียหายไปยังประเทศต้นทางโดยมิชักช้า

ข้อที่ 6 ระบุว่า ปฏิบัติต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนเท่าที่จะเป็นไปได้ เหยื่อค้ามนุษย์ไม่ควรถูกฟ้องคดีหรือดำเนินคดีในความผิดทางอาญาที่พวกเขากระทำ อันเป็นผลที่เกิดจากอาชญากรรมการค้ามนุษย์โดยตรง

4) มาตรฐานการปฏิบัติของประเทศไทย ประเทศไทยยึดถือการปฏิบัติด้านการค้ามนุษย์ตามมาตรฐานสากลและมาตรฐานอาเซียน

ทั้งนี้ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ปรากฏเป็นรูปธรรมที่สุดในยุครัฐบาล พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร โดยพบว่า ประเทศไทยดำเนินนโยบายต่อต้านการค้ามนุษย์ใน 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการพัฒนานโยบาย (Policy) จัดตั้งโครงสร้างการบริหารเพื่อแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ อาทิ มีคณะกรรมการแห่งชาติโดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีคณะกรรมการประสานงานโดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อกำกับดูแลงานต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างบูรณาการ นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

และการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ในทุกระดับ โดยมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในลักษณะทีมสหวิชาชีพ

2) ด้านการป้องกัน (Prevention) รณรงค์ส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ผ่านสื่อในทุกรูปแบบ และได้กำหนดให้วันที่ 5 มิถุนายน เป็นวันต่อต้านการค้ามนุษย์

3) ด้านการคุ้มครอง (Protection) จัดตั้งบ้านพักเด็กและครอบครัวในทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานกับเหยื่อค้ามนุษย์ มีโทรศัพท์สายด่วน 24 ชั่วโมง และศูนย์คุ้มครองและพัฒนาอาชีพ 9 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์คุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) 4 แห่ง (หญิง) 4 แห่ง และสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ดเพื่อให้ความช่วยเหลือและคุ้มครอง ตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เสียหาย

4) ด้านการดำเนินคดี (Prosecution) จัดตั้งกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้นมาโดยเฉพาะ

แนวนโยบายในรอบทศวรรษที่ผ่านมา โดยในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร (พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2549) พบว่า คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเห็นชอบและอนุมัตินโยบายและแผนระดับชาติ เรื่องการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2547 โดย ครม. (คณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ มีมติอนุมัตินโยบายระดับชาติในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง ดังนี้ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2550)

1) ขจัดการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติโดยเด็ดขาด

2) แก้ไขปัญหาเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

3) สร้างความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในทุกระดับ

4) ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้ และตระหนักในเรื่องสิทธิเด็ก สิทธิสตรี และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้ความสำคัญในระดับต้นต่อการสนับสนุนให้เด็ก หญิง ครอบครัว และประชาชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุกๆ ด้าน

สำหรับนโยบายรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2551 – 2554) พบว่า นโยบายการค้ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายความมั่นคงของรัฐ เพื่อจัดการกับปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ โดยให้ความสำคัญแก่การพัฒนาระบบและกลไกต่างๆ ให้พร้อมที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติทุกรูปแบบ รวมทั้งพัฒนากฎหมาย และบังคับใช้อย่างมี

Copyright by Mahidol University

ประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาประเทศ และส่งเสริมการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้กรอบสหประชาชาติ (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2551)

หากพิจารณาประเด็นสำคัญเชิงนโยบายของรัฐบาลทั้งสองสมัย จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีเป้าประสงค์หลักที่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของเหยื่อ และเพื่อดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์ โดยกำหนดให้การค้ามนุษย์เป็นฐานความผิดเฉพาะ

ดังนั้น แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายการค้ามนุษย์บังคับใช้เป็นการเฉพาะ แต่ในทางปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว กลับไม่ครอบคลุมในกลุ่มของเหยื่อที่ โดยเฉพาะมาตรการด้านการเยียวยา ดังกล่าวที่ไม่ตระหนักและไม่เข้าใจว่าทุกคนที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในประเทศไทยมีสิทธิได้รับการเยียวยาตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังไม่เข้าใจถึงขั้นตอน และวิธีการเยียวยาว่าเป็นเช่นไรและเพียงใด จึงไม่เคยได้รับการเยียวยาจากภาครัฐแม้ว่าจะเคยถูกค้ามนุษย์

ประเทศไทยมีความตระหนักว่าการค้ามนุษย์เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง และได้พยายามดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยดำเนินมาตรการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและควบคู่กันไป นายกรัฐมนตรีจึงได้ประกาศเจตนารมณ์และนโยบายเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทยให้เป็นวาระแห่งชาติ ในคราวประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการค้ามนุษย์ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2547 โดยกล่าวว่า “เหยื่อ” คือ เหยื่อ ไม่ใช่อาชญากร และต้องไม่ถูกดำเนินคดี แต่ต้องเยียวยา ฟื้นฟู เพื่อดูแลเหยื่อจากการค้ามนุษย์ให้กลับคืนสู่สังคมได้ และต้องจัดการอย่างเด็ดขาดกับผู้ค้ามนุษย์ทุกรูปแบบปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ จึงขอความร่วมมือทุกฝ่ายทำอย่างจริงใจและจริงจัง ทุกมิติ ด้วยจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ มีเมตตาธรรมต่อกันและกัน และได้มอบนโยบายให้ดำเนินการโดยเร่งด่วน ดังนี้

1. การเสริมสร้างศักยภาพ (Capacity Building) อย่างจริงจังแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจธรรมชาติปัญหาของผู้ถูกกระทำและอาชญากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาและมีความเข้าใจ และปฏิบัติอย่างถูกวิธี

2. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Intelligence Exchange) ของประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง โดยมีการสร้างเครือข่ายและทิศทางความร่วมมือให้เกิดขึ้นเพื่อความรวดเร็ว ในการแก้ไขปัญหา

3. การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ได้อย่างตรงประเด็น โดยจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานอย่างมี

Copyright by Mahidol University

ประสิทธิภาพ และ ทำงานอย่างสุจริต โดยเฉพาะตำรวจจะต้องมีการอบรมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

4. การรณรงค์ (Campaign) ให้เห็นสภาพปัญหาอย่างแท้จริง และช่วยเหลือให้ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์มีโอกาสและทางเลือกให้หลุดพ้นจากกระบวนการค้ามนุษย์

5. การฟื้นฟูและเยียวยาแก่ผู้ถูกกระทำ (Remedy and Rehabilitation) เพื่อดูแลผู้ถูกกระทำจากกระบวนการค้ามนุษย์ และปัญหาสังคมอื่น ๆ โดยมีการ จัดตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน โดยเงินทุนดังกล่าวจะนำไปใช้ดำเนินการวิวัฒน์พลเมือง

6. มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในสังคมต่อผู้ถูกกระทำ (Stigma) เพื่อให้ผู้ถูก กระทำสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติ

จากการที่ประเทศไทยมีความตระหนักว่าการค้ามนุษย์เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงและได้พยายามดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยดำเนินมาตรการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และควบคู่กันไป นายกรัฐมนตรีจึงได้ประกาศเจตนารมณ์และนโยบายเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2547 ประเทศไทยมีความพยายามทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาเป็นเวลานานกว่า 10 ปี ด้วยความตะหนักว่าปัญหาการค้ามนุษย์ไม่สามารถดำเนิการให้หมดสิ้นไปได้ด้วยหน่วยงานหนึ่งแต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเมื่อมีการประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติดังกล่าวแล้ว การดำเนินงานยิ่งเป็นไปด้วยความตั้งใจ เข้มแข็ง จริงจัง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีความต่อเนื่อง โดยมีกลไกการงานและมาตราการที่สำคัญต่างๆ ประกอบด้วย

1.คณะกรรมการระดับชาติ ตามที่รัฐบาลไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2551 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับชาติ 2 คณะ ประกอบด้วย

1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (คณะกรรมการ ปคม.) ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และให้มีอำนาจหน้าที่

1) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

2) กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์3) สั่งการและกำกับดูแลให้มีการศึกษาวิจัยและจัดทำข้อมูลแบบบูรณาการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2) คณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (คณะกรรมการ ปกค.) ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กำหนดให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และให้มีอำนาจหน้าที่

1) จัดทำและกำกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคมให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2) จัดทำและกำกับการดำเนินการตามแผนงานและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

3) จัดให้มีและกำกับการดำเนินการตามโครงการรณรงค์และการให้การศึกษากับประชาชนทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

4) จัดให้มีการรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

1. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการระดับชาติ ทั้ง 2 คณะ จึงได้จัดตั้งสำนักงานแลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (สำนักเลขานุการ ปคม.) ขึ้นเป็นส่วนราชการภายในสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการระดับชาติทั้ง 2 คณะ และเพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ ในการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

2. กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ดังกล่าว ได้กำหนดให้จัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายสำหรับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1) คุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

2) ช่วยเหลือผู้เสียหายในต่างประเทศให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่ และ

3) ช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมขององค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

3. ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2548 เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการด้านการค้ามนุษย์ 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด และต่างประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดกลไกประสานงานกลางด้านการค้ามนุษย์ บูรณาการข้อมูล บริการและความช่วยเหลือจากส่วนราชการทุกกระทรวง รวมทั้งเกิดระบบสนับสนุนข้อมูล เพื่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในระดับนโยบายในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ตามโครงสร้างดังนี้

3.1 ระดับชาติ กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานกลางประสานการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการด้านการค้ามนุษย์ระดับชาติขึ้น โดยไม่ได้จัดตั้งเป็นหน่วยงานพิเศษ แต่ใช้กลไกของหน่วยงานต่างๆ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่งตั้งผู้ประสานงานด้านการค้ามนุษย์ประจำหน่วยงานขึ้น

1.) คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการด้านการค้ามนุษย์ระดับชาติ ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ อำนวยการ สั่งการ และประสานงานในระดับต่างๆ รวมทั้งกำกับดูแล ติดตามการดำเนินงาน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ประธานกรรมการ) ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชนและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพ

2.) ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการด้านการค้ามนุษย์ระดับชาติ เป็นผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่อำนวยการ และประสานงานระหว่างคณะกรรมการ ศูนย์ปฏิบัติการฯ ระดับชาติ ระดับจังหวัด และต่างประเทศ

Copyright by Mahidol University

3.) โครงสร้าง ศูนย์ปฏิบัติการด้านการค้ามนุษย์ระดับชาติ ได้กำหนดให้มีภารกิจหลัก คือ งานประสานงาน (การป้องกัน ปราบปราม ช่วยเหลือคุ้มครอง ฟื้นฟู และส่งกลับ) และงานวิชาการและสารสนเทศ (ข้อมูล และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์)

3.2 ระดับจังหวัด กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นเลขานุการ รวมทั้งสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

3.3 ระดับต่างประเทศ

กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำประเทศต่างๆ โดยมีเอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่เป็นประธาน และมีผู้แทนประกอบด้วย กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ ทูตแรงงาน ผู้แทนด้านความมั่นคง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชน และชุมชนไทย ทำหน้าที่ประสานการให้ข้อมูลและความช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์

นอกจากนี้ จากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 เห็นชอบนโยบาย และแผนระดับชาติเรื่องการป้องกัน ปราบปรามแก้ไข้ปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศ และข้ามชาติ ระยะยาว 6ปี (พ.ศ.2545-2550) ต่อมาได้ปรับช่วงเวลาดำเนินการเป็น 2ช่วง คือ ช่วง 3ปี แรก (พ.ศ.2548-2550) และช่วง3ปี หลัง (พ.ศ.2551-2553) เพื่อให้มีนโยบายและกลไกทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน จังหวัด ประเทศและระหว่างประเทศในการป้องกัน ช่วยเหลือคุ้มครอง บังคับใช้กฎหมายปราบปราม รวมทั้งการส่งกลับบำบัดฟื้นฟู และบูรณาการคืนสู่สังคม เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายอนุสัญญา พิธีสาร และปฏิญญาต่างๆที่เกี่ยวข้อง พัฒนศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน เป็นต้นจึงได้มีการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องในเชิงการป้องกันเสริมดังนี้

1. มาตรการการป้องกัน

1.1 การสร้างศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรม การสัมมานา ฯลฯ ทั้งในระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทีมสหวิชาชีพ ประกอบด้วย ตำรวจ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง อัยการ ศาล นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา แพทย์ ทหาร องค์กรเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนสร้างความรู้ความเข้าใจ พัฒนาทักษะและเทคนิคในการดำเนินงานให้มีประสิทธภาพ ตลอดจนปลูกฝังเจตคติและค่านิยมที่เหมาะสม ในการปฏิบัติต่อหญิงและเด็กโดยเฉพาะผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

1.2. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิก์ ฯลฯ เพื่อสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนใน

สังคมร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เข้าใจและตระหนักถึงสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิสตรี ความเสมอภาคหญิงชาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.3 การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการริเริ่มจัดทำระบบฐานข้อมูล สารสนเทศเรื่องการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ

1.4 การส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มประกอบอาชีพในท้องถิ่น การฝึกทักษะอาชีพ การจัดหางาน การมีอาชีพ และสนับสนุนเงินทุนให้กู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ

1.5 การเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านสาธารณสุข การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสที่ครอบครัวมีฐานะยากจน การจัดกิจกรรมและกีฬานันทนาการ

2. ด้านกฎหมาย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ได้กำหนดนิยามของคำว่า "แสวงหาประโยชน์" ที่ครอบคลุมการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การบังคับให้ขอทาน การบังคับใช้แรงงานการตัดอวัยวะเพื่อการร้ำหรือการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และได้เพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้ที่ค้ามนุษย์ และนอกจากนี้ยังมีกำหนดให้มีกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินบริจาค เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทไความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 5 มิถุนายน 2551

พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ยังคลอบคลุมถึงการคุ้มครองช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นชาย จึงได้เตรียมการรองรับโดยกำหนดให้สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด จังหวัดนนบุรี เป็นหน่วยงานหลักในการให้ความคุ้มครองและพัฒนารูปแบบการให้บริการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเหยื่อการค้ามนุษย์ที่เป็นชายและเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งอาจมีความต้องการบริกรที่แตกต่างไป นอกจากนี้ยังได้จัดทำขอบเขตและองค์ประกอบในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อให้กรอบและความหมายคำว่า ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นไปใน

Copyright by Mahidol University

แนวเดียวกัน และเป็นเกฑ์ให้พนักงานสอบสวนใช้ประกอบการวินิจฉัยและคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

3.บันทึกข้อตกลงระดับชาติ

นอกจากประเทศไทยจะได้พยายามส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายแล้ว ยังได้จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันในการดำเนินการกรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่ในการทำงานแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการนำสารัตถะของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กเข้ามาเป็นกรอบในการจัดทำ เพื่อให้บันทึกข้อตกลงไม่ขัดกับกฎหมายที่มีอยู่ สาระสำคัญระบุถึงขั้นตอนในการช่วยเหลือหญิงและเด็กที่ถูกนำมาค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ตั้งแต่การสอบปากคำเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง การสืบพยานไว้ก่อนเพื่อหาพยานหลักฐานเอาผิดกับผู้ค้า การบำบัดฟื้นฟู การส่งกลับประเทศต้นทาง และการช่วยเหลือให้สามารถใช้ชาวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ

4. การคุ้มครอง ช่วยเหลือ ฟื้นฟูบำบัด

1.) รัฐบาลไทยได้มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือ คุ้มครองบำบัดฟื้นฟูทั้งด้านร่างกายและจิตใจ โดยได้จัดตั้งสถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์เพื่อรับตัวชั่วคราว 96แห่ง สำหรับดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้งกรณีคนไทยและต่างชาติ ก่อนส่งตัวไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพและสถานสงเคราะห์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก 7แห่ง เพื่อให้การคุ้มครอง ฟื้นฟู ปรับสภาพ ช่วยเหลือด้านกฎหมาย โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญ คือ การจัดบริการที่มีรูปแบบเป็นมาตราฐานและมีคุณภาพในการดูแลคุ้มครองให้สถานสงเคราะห์ด้านปัจจัยสี่ การศึกษา การฝึกอบรมอาชีพและทักษะชีวิต การบริการให้คำแนะนำปรึกษาทางโทรศัพ์ หมายเลข 1300 รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้เสียหายในฐานะที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ไม่ใช่อาชญากร และไม่เลือกปฏิบัติ โดยได้จัดทำโครงการพัฒนาสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ ซึ่งได้รับการยอมรับและความสนใจจากบุคคลสำคัญและองค์การระหว่างประเทศ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเป็นแบบอย่างในการคุ้มครองช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์

2) สร้างเครื่อข่ายช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิงกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชน องค์การระหว่างประเทศ และอาสาสมัคร เพื่อประสารการช่วยเหลือ และคุ้มครองด็กและหญิงที่ประสบปัญหาอย่างมีเอกภาพ รวดเร็ว และเป็นระบบ ปัจจุบันมีเครื่อข่ายอาสาสมัครใน 7 ประเทศ ได้แก่ เดนมาร์ก เนเธอร์แลน์ ฝรั่งเศส เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศปลายทาง

Copyright by Mahidol University

3) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2548 เห็นชอบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่มิได้มีสัญชาติไทยในต่างประเทศ โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือและคุ้มครองเหยื่อตามหลักมนุษยธรรม และหากผ่านการตรวจพิสูจน์สถานะว่า มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือมีเอกสารประจำตัวที่แสดงว่ามีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยได้ โดยให้คงสถานะเดิม ซึ่งไม่ใช่การให้สัญชาติไทยแก่บุคคลนั้น

4) ประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือหญิงและเด็กจากประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยรับไว้อยู่ในความคุ้มครองของสถานสงเคราะห์ต่างๆ

5) การส่งกลับและคืนสู่สังคม รัฐบาลไทยได้ประสานงานกับประเทศต่างๆ ผ่านหน่วยงานภาครัฐ องค์รเอกชน องค์การระหว่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูตไทยในต่างประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือหญิงและเด็กกลับคืน รวมถึงการจัดการศึกษา การเพิ่มทักษะฝีมือเพื่อประกอบอาชีพ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามประเมิณผลเพื่อมิให้หญิงและเด็กกลับเข้าสู่วงจรการค้ามนุษย์อีก

6) ความร่วมมือระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยได้ผลักดันและจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ 6ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จีน เมียนมา ลาว เวียดนาม และไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประสานงาน จัดทำแผนปฏิบัติการ รวมทั้งติดตามประเมิณผลเรื่องการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับอนุภูมิภาค ได้แก่

1) บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เรื่องความร่วมมือทวิภาคี ว่าด้วยการขจัดการค้าเด็กและหญิงและการช่วยเหลือเหยื่อของการค้ามนุษย์ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2546 ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา

2) บันทึกความเข้าใจประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ ซึ่งรัฐบาลในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จีน เมียนมา ลาว เวียดนามและไทย ได้ลงนามร่วมกันในคราวประชุมระดับรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2547 ที่ประชุมได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการอนุภูมิถาคลุ่มแม่น้ำโขงพ.ศ.2548-2550 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

3) บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กลงนามเมื่อ 13 กรกฎาคม 2548 ณ กรุงเทพฯ

Copyright by Mahidol University

4) บันทึกข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักร ไทย กับรัฐบาลสาธารณัฐสังคมนิยมเวียนนาม ว่าด้วยความร่วมมือระดับทวิภาคีเพื่อการขจัดการทรัพยากร โดยเฉพาะสตรีและเด็กการช่วยเหลือช่วย ลงนามเมื่อ 24 มีนาคม 2551 ณ กรุงฮานอย

7. ผลการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการ

ประเทศไทยเป็นประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง สำหรับค้าผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กเพื่อการบังคับใช้แรงงานและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ความเจริญของประเทศไทย เป็นสิ่งดึงดูดแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่อยู่ห่างไกล เช่น รัสเซียและฟิจิ ซึ่งต้องการหนีความยากจน หรือการถูกกดขี่ของทางการทหารเช่นใน ประเทศเมียนมา การลักลอบเข้ามาในประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายของคนต่างชาติจำนวนมาก เปิดโอกาสให้พ่อค้ามนุษย์บังคับ หลอกลวง ทำเอกสาร ให้แรงงานงานต่างชาติที่ไม่มีเอกสารประจำตัวเหล่านี้มาบังคับใช้แรงงานเยี่ยงทาสหรือแสวงประโยชน์ทางเพศหลังจากเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเมียนมา ถูกนำมาค้าเพื่อบังคับใช้แรงงานในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการประมง ภาคเกษตร ก่อสร้าง งานรับใช้ตามบ้าน และขอทาน ผู้หญิงและเด็กจากเมียนมา ลาว จีน เวียนนาม รัสเซีย ประเทศไทยมีผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์จำนวนมาก การท่องเที่ยวเพื่อซื้อบริการทางเพศในไทยอาจเป็นตัวส่งเสริมการค้ามนุษย์ประโยชน์ทางเพศ ประเทศไทยไม่มีมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ในการกำจัดการค้ามนุษย์อย่างไรก็ดีรัฐบาลกำลังดำเนินความพยายาม

8. การดำเนินคดี

รัฐบาลไทยยังคงดำเนินดำเนินความพยายามต่อไป ในการปราบปรามการค้ามนุษย์ตั้งแต่ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2551 ราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีผลบังคับใช้ทุกรูปแบบ ระบุโทษที่หนักเพียงพอ รัฐบาลจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฉบับใหม่แก่เจ้าที่ตำรวจ เจ้าที่สำนักตรวจคนเข้าเมือง อัยการ และนักสังคมสงเคราะห์ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็กเยาวชนและสตรีในสังกัดการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ดีการสอบสวนคดีค้ามนุษย์มักประสบปัญหาหรือล่าช้าเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากร รายงานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการในคดีอาญา รวมทั้งคดีค้ามนุษย์ควรมีการปรับปรุง มีรายงานว่าตำรวจท้องถิ่นคุ้มครองซ่องโสเภณี สถานบริการประกอบธุรกิจอื่นๆ โรงงานอาหารทะเล โรงงานเถื่อน ที่ตำรวจบุกเข้าค้นพบและบางครั้งก็ช่วยอำนวยความสะดวกในการลักลอบเข้ามา

9. การคุ้มครอง

Copyright by Mahidol University

รัฐบาลไทยยังคงให้ความคุ้มครองอย่างดีต่อชาวต่างชาติและชาวไทยที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในไทย รัฐบาลจะส่ง หาที่พักกินระยะยาวในภูมิภาค ที่อยู่ในสังกัด

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จะได้รับคำปรึกษาด้านจิตวิทยาอาหารที่พักและบริการด้านสุขภาพ

10. การป้องกัน

รัฐบาลไทยยังคงให้การสนับสนุนด้านการป้องกันและเพื่อจิตสำนึกเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวมทั้งจัดการเสวนาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และการโฆษณาทางโทรทัศน์ ผู้สังเกตการณ์รายงานว่า มีการบังคับใช้แรงงานจำนวนมากในกลุ่มแรงงานต่างด้าวซึ่งร่วมในโครงการทำงานชั่วคราวของไทยได้ระบุว่าคนเหล่านี้ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลได้เนื่องจากกลัวถูกลงโทษหรือตัวส่งตัวกลับ การจัดพนักงานต่างด้าวทราบถึงช่องทางในการฟ้องร้องต่อนายจ้างที่แสวงหาประโยชน์ และความต้องการบริการทางเพศแบบผิดกฎหมายและการท่องเที่ยวเพื่อซื้อประกันกับเด็กในประเทศที่เห็นได้อย่างชัดเจน

2.1.5 องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้อง กับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีหลายภาคส่วน ประกอบด้วย หน่วยงานรัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชน ดังนี้ (อ้างถึงในบันดาล บัวแดง และคณะ, 2556)

ก) หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานของรัฐบาล มีภารกิจหลักคือ จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติ การแปลงนโยบายและแผนระดับชาติไปสู่การปฏิบัติ เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย จัดทำตัวชี้วัด ข้อมูลพื้นฐาน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ได้แก่

1) กรมการกงสุล

2) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

3) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

4) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

5) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

6) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

7) ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ (ศปคม.แห่งชาติ)

8) ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย

9) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพทั้ง 6 แห่ง

10) สำนักงานคุ้มครองพยาน

11) สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินต่อผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

Copyright by Mahidol University

12) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.)

13) สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) และ

14) สำนักงานอัยการสูงสุด

ข) องค์กรพัฒนาเอกชน

มีภารกิจให้การช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ หรือผู้ที่ประสบปัญหาความรุนแรงในสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและสตรี แบ่งเป็นองค์กรทั้งที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานทั่วทั้งประเทศและเฉพาะพื้นที่ ดังนี้

1) องค์กรพัฒนาเอกชนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานทั่วประเทศ ได้แก่

(1) มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี

(2) มูลนิธิผู้หญิง

(3) มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

(4) มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์

(5) ศูนย์กฎหมายภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจากกัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนาม และ

(6) ศูนย์ช่วยเหลือแรงงานอพยพ ซึ่งมีพื้นที่ปฏิบัติงานในไทย เกาหลีใต้ และไต้หวัน

2.1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญของการค้ามนุษย์ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลักๆ คือ ปัจจัยผลัก (Push Factor) ปัจจัยดึง (Pull Factor) และปัจจัยอื่นๆ

ก) ปัจจัยผลัก (Push Factor) ปัจจัยสำคัญมาจาก ข้อจำกัดเชิงนโยบายของพื้นที่ ได้แก่

1.ที่อยู่อาศัย ที่ขาดความมั่นคงแข็งแรง ความแออัดและความหนาแน่นของการพักอาศัยทั้งภายในและภายนอกตัวบ้าน

2.อาหาร ที่มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการและไม่มีคุณภาพ

3.สุขภาพจิต ได้แก่ ปัญหาความเครียดและความวิตกกังวลเนื่องจากไม่มีรายได้หรือมีรายได้ไม่พอใช้ ปัญหาความต้องการวัตถุสิ่งของที่จำเป็น ปัญหาความต้องการเสรีภาพในการเดินทาง ปัญหาความไม่พอใจกับสภาพสิ่งแวดล้อมที่แออัดภายในบ้าน ตลอดจนระบบสุขาภิบาลที่สกปรกไม่ถูกสุขอนามัยภายนอกบ้านที่รบกวนการอยู่อาศัยมานาน โดยไม่ได้รับการแก้ไข และปัญหาของการดำเนินชีวิตอย่างไร้เกียรติและศักดิ์ศรี และ

4.รายได้ การมีรายได้ที่ไม่พอใช้

Copyright by Mahidol University

สาเหตุเหล่านี้นำมาซึ่งการย้ายถิ่น อนึ่ง การย้ายถิ่น เป็นสิทธิของบุคคลที่จะเคลื่อนย้ายอย่างเป็นอิสระ และเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นตามปกติของสังคมโลกในยุคโบราณ ที่ผู้คนเดินทางเคลื่อนย้ายตลอดเวลาด้วยวัตถุประสงค์ต่างกัน เช่น เพื่อการค้าขาย อพยพโยกย้ายตามฤดูกาลหาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นการโยกย้ายโดยอิสระที่ไม่ได้มีข้อห้ามอันใด จนถึงยุคของการสร้างรัฐชาติ ที่มาพร้อมกับยุคการล่าอาณานิคม ที่ชาติตะวันตกใช้อำนาจในการจัดแบ่งเขตดินแดนของแต่ละประเทศเพื่อเข้าครอบครองและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ในชาตินั้นๆ ซึ่งรวมถึงประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยความเป็นรัฐชาติได้สร้างความเป็นชาตินิยม ให้กับประชาชนในชาตินั้นๆ ที่ส่วนหนึ่งทำให้เกิดอคติและการกีดกันคนชาติอื่นและส่งผลให้ย้ายถิ่นเป็นไปอย่างไม่อิสระ มีกฎหมายของแต่ละประเทศมาจำกัดควบคุม

สาเหตุของการย้ายถิ่นมีทั้งที่เป็นไปโดย “ความสมัครใจ” เช่น เหตุผลทางเศรษฐกิจ การหางานทำ เพื่อสภาพชีวิตดีขึ้น โยกย้ายเพื่อการศึกษา การแต่งงาน โยกย้ายตามครอบครัว หรือเป็นการแสวงหาประสบการณ์ในต่างประเทศ และที่เป็นไปโดย “ไม่สมัครใจ” เช่น หนีภัยทางการเมือง ความรุนแรงทางอาวุธ ภาวะสงคราม ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ การบังคับย้ายถิ่นอันเนื่องมาจากนโยบาย หรือโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ เช่น การสร้างเขื่อน การสร้างนิคมอุตสาหกรรม การประกาศเขตป่าสงวน การหนีภัยธรรมชาติ ซึ่งการย้ายถิ่นมีทั้งเคลื่อนย้ายภายในประเทศและข้ามประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมและความต้องการหรือความจำเป็นของกลุ่มคนที่แตกต่างกัน

ในกลุ่มคนที่ต้องการย้ายถิ่นข้ามประเทศจำนวนมาก ไม่มีโอกาสใช้ช่องทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้เกิดความจำเป็นต้องพึ่งพาผู้ลักลอบนำคนเข้าเมือง หรือใช้ช่องทางเข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย เกิดความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ จากหลากหลายวิธี เช่น การถูกหลอกลวง ได้รับข้อมูลเท็จ หรือไม่ครบถ้วนจากนายหน้าจัดหางาน หรือจากผู้ลักลอบนำพาคนข้ามประเทศ การบังคับ ลักพา การถูกเรียกค่าอำนวยความสะดวกในการย้ายถิ่นราคาแพงทำให้เกิดภาระหนี้สิ้น ถูกกดดัน ในภาวะที่ด้อยอำนาจกว่า ถูกยึดเอกสารทางกฎหมาย ถูกข่มขู่ ถูกละเมิดทางเพศ และการใช้ความรุนแรง กักขัง หน่วงเหนี่ยวให้ต้องตกลงเป็นทาสในรูปแบบต่างๆ (พันธมิตรทั่วโลกการค้าหญิง, 2543) ทั้งนี้ การตกเป็นทาสของการค้ามนุษย์ มีความเป็นพลวัตสูง บางกรณีอาจเริ่มด้วยการย้ายถิ่นที่ถูกกฎหมายหรือการทำงานหรือการตัดสินใจทำกิจกรรมหนึ่งใดด้วยความสมัครใจ แต่มีเหตุที่ทำให้ต้องตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในภายหลัง และในบางกรณีอาจเริ่มต้นด้วยการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ แต่เมื่อถูกบังคับ ขู่เข็ญ กดดัน ให้อยู่ในภาวะความ “จำยอม”จนกลายเป็นความสมัครใจในภายหลังก็เป็นได้

Copyright© by Mahidol University

ในประเด็นเรื่องการขายแรงงาน และการขายบริการทางเพศ การขายแรงงานหรือค้าขายสิ่งอื่น เป็นการกระทำความรุนแรง และเป็นการลดทอนความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง การขายร่างกาย และกามอารมณ์ มีความเชื่อมโยง เกี่ยวพันกับโครงสร้างอื่นๆ ทั้งทางสังคม วัฒนธรรม ที่สร้างกรอบการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ดีงาม ที่มักควบคุมเรื่องทางประเวณีของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีการสร้างความหมาย สร้างคุณค่าในเรื่องราวทางเพศ แตกต่างจากเรื่องอื่นในสังคม เช่น ค่านิยมว่า ผู้หญิง คู่กับความบริสุทธิ์ ส่วนผู้ชาย คู่กับเรื่องทางเพศ “ตามธรรมชาติ”

ข) ปัจจัยดึง (Pull Factor) ประกอบด้วย ปัญหาข้อจำกัดเชิงนโยบายที่สำคัญ คือ

1.การไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการแรงงานระดับล่างหรือแรงงานไร้ฝีมือทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค

2.ผลกระทบทางอ้อมที่เกิดขึ้นจากนโยบายการขึ้นค่าแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทต่อวันของรัฐไทย ทำให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตเมืองหรือย่านอุตสาหกรรม หลีกเลี่ยงการจ้างแรงงานคนไทย เนื่องจากลูกจ้างต่างด้าวเหล่านี้มีข้อจำกัดทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวผิดกฎหมาย ทำให้ง่ายในการควบคุม เนื่องจากไม่สามารถเรียกร้องความเป็นธรรมจากค่าแรงได้

3.นโยบายด้านสื่อสารมวลชน ที่ขาดการกลั่นกรองเชิงวัฒนธรรม ทำให้เกิดการแพร่กระจายของวัฒนธรรมบริโภคนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งของฟุ่มเฟือยต่างในสภาวะพันพรมแดนภาพลักษณ์ของตัวละครและดารานักแสดงที่มีวิถีชีวิตแบบใหม่ ได้ถูกส่งผ่านมายังเหยื่อค้ามนุษย์ที่เคยออกไปทำงานนอกพื้นที่

ค) ปัจจัยอื่นๆ

ด้านปัจจัยอื่นๆนั้นเป็นกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ทางสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมวัฒนธรรมของพลเมืองโลก โดยไม่มีบริบทเรื่องพรมแดนทางกายภาพเข้ามาเป็นตัวกำหนด ได้แก่

1.ปัจจัยสังคมวัฒนธรรมพ้นพรมแดน ที่แสดงพลวัตผ่านระบบคุณค่าที่คนในสังคมแบ่งปันกันในเรื่องความไม่เท่าเทียมกัน ส่งผลทำให้ผู้หนีภัยเกิดความล้าทางวัฒนธรรม เนื่องจากความไม่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก เนื่องจากในอดีตผู้หนีภัยเหล่านี้ เป็นชาวชนบทของชาวเมียนมาที่อาศัยอยู่ห่างไกลความเจริญและไม่มีโอกาสรับข้อมูลข่าวสารนอกปริมณฑลที่ตนเองคุ้นเคย นอกจากนี้ การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมายาวนานในระหว่างการสู้รบกับชนกลุ่มน้อยในประเทศเมียนมา ทำให้ผู้หนีภัยผ่านการเห็นและรับรู้ ทั้งมีประสบการณ์ตรงด้านการทำร้าย ฆ่า ทารุณ ข่มขืน ปล้นทรัพท์และบ้านเรือนถูกทำลาย ผนวกกับการถูกจำกัดสิทธิหลาย

Copyright by Mahidol University

ประการในพื้นที่พักพิง ทำให้ผู้พักพิงจำนวนมากไม่เห็นความสำคัญในคุณค่าของตัวเอง ยินยอมถูกกระทำและเป็นเหยื่อ

2.การเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิง โดยขาดการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตวิณญาณ ทำให้ผู้หนีภัย ไม่ตระหนักถึงสภาพสังคมใหม่ที่มีบริบทแตกต่างไปจากเดิม นอกจากนี้ การที่ผู้พักพิงส่วนใหญ่ยังยึดมั่นในค่านิยมดั้งเดิมที่ดีงาม เช่น ความกตัญญูต่อบุพการี และความไว้วางใจในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน เนื่องจากประสบการณ์ร่วมรบร่วมกู้ชาติมาด้วยกัน ทำให้ผู้หนีภัยจำนวนมาก ไม่รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในระบบอุดมการณ์และการก่อตัวของค่านิยมใหม่ของผู้หนีภัยร่วมชาติพันธุ์บางกลุ่ม ที่ผันตัวเองเป็นนายหน้าค้ามนุษย์ และต้องตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์จากนายหน้าร่วมเผ่าพันธุ์เดียวกัน

2.1.7 การดำเนินการที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในต่างประเทศ

(1) สหรัฐอเมริกา

จากรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี 2553 ของกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2553) ได้ประเมินสถานการณ์ทั่วไปในภาพรวมของ 177 ประเทศทั่วโลกว่า มีเหยื่อการค้ามนุษย์ทั่วโลกประมาณ 12.3 ล้านคน และมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบของการบังคับหรือแสวงหาประโยชน์จากกลุ่มที่ลักลอบเดินทางด้วยความสมัครใจ มากกว่าการลักพาเหยื่อที่บริสุทธิ์เพื่อการค้ามนุษย์ โดยการค้ามนุษย์ระดับโลกให้ความสำคัญกับบังคับใช้แรงงานและแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยเฉพาะการค้าสตรีเพื่อบังคับใช้แรงงานตามบ้านและโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อดำเนินการเชิงนโยบาย สหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายคุ้มครองเหยื่อ (Victims of Trafficking and Violence Protection Act, 2000) พร้อมทั้งจัดทำรายงานประจำปี (Trafficking in Persons Report) เพื่อวิเคราะห์สรุปสภาพปัญหา ตลอดจนเสนอแนะมาตรฐานขั้นต่ำในการดำเนินการต่อปัญหาการค้ามนุษย์ในแต่ละประเทศแก่ภาครัฐ มีสาระสำคัญพอสรุปได้ 4 ประการดังนี้

1. ควรห้ามการค้ามนุษย์ในรูปแบบที่เลวร้าย และควรลงโทษการกระทำดังกล่าว

2. ควรกำหนดบทลงโทษที่ร้ายแรง ต่อผู้กระทำผิดต่อเหยื่อกรณีเพื่อการบริการทางเพศ โดยเฉพาะการกระทำต่อเด็ก หรือเป็นการข่มขืน ลักพาตัว หรือกระทำให้เหยื่อเสียชีวิต

Copyright by Mahidol University

3. ควรมีบทลงโทษที่เข้มงวดและรุนแรงเพียงพอ ที่จะยับยั้งการค้ามนุษย์ในรูปแบบร้ายแรง เพื่อยับยั้งไม่ให้มีการค้ามนุษย์เกิดขึ้นอีก

4. ต้องแสดงความพยายามอย่างจริงจังในการดำเนินการต่อปัญหาการค้ามนุษย์

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2557 กระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ได้เผยแพร่รายงานประจำปี เรื่อง สถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2557 (Trafficking in Persons Report 2014 หรือ TIP Report) โดยประเทศไทยถูกลดอันดับจากบัญชีกลุ่มที่ 2 ซึ่งต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List) ลงมาอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ในระดับเลวร้ายที่สุด ด้วยเหตุผลที่รัฐบาลไทยไม่สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของสหรัฐอเมริกาเพื่อขจัดการค้ามนุษย์

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดทำรายงานการค้ามนุษย์ (Traffickingin Persons Report หรือ TIP Report) เป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี 2001 (พ.ศ. 2544) โดยจะประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์และการดำเนินงานของประเทศต่างๆ สำหรับปี 2558 ได้ประเมินทั้งหมด 188 ประเทศ ดังนี้

ระดับ 1 (Tier 1) หมายถึง ประเทศที่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายว่าด้วยการยุติการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ ได้อย่างเต็มที่

ประเทศที่ถูกจัดระดับอยู่ในระดับนี้ รวม 31 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และประเทศแถบยุโรป เป็นต้น

ระดับ 2 (Tier 2) หมายถึง ประเทศที่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายว่าด้วยการยุติการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ ได้ แต่กำลังดำเนินความพยายามที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ถึงมาตรฐานขั้นต่ำ

ประเทศที่ถูกจัดระดับอยู่ในระดับนี้ รวม 89 ประเทศ เช่น บาห์เรน บรูไน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย แอฟริกาใต้ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม เป็นต้น

ระดับ 2 ที่ต้องถูกจับตามอง (Tier 2 Watch List) มีลักษณะคล้าย Tier 2 แต่มีจำนวนเหยื่อเพิ่มขึ้นหรือไม่มีหลักฐานชัดเจนในการต่อต้านการค้ามนุษย์

ประเทศที่ถูกจัดระดับอยู่ในระดับนี้ รวม 44 ประเทศ เช่น มาเลเซีย คิวบา เมียนมา กัมพูชา ลาว เป็นต้น

ระดับ 3 (Tier 3) หมายถึง ประเทศที่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายว่าด้วยการยุติการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ ได้อย่างเต็มที่ และไม่มีความพยายามใดๆ ที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำ

ประเทศที่ถูกจัดระดับอยู่ในระดับนี้ รวม 24 ประเทศ เช่น ไทย รัสเซีย เกาหลีเหนือ โซมาเลีย เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

2.1.7.1 ตารางการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ

ตาราง 2.1 การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ

ประเทศ	2522	2553	2554	2555	2556	2557	2558
ไทย	2	2.5	2.5	2.5	2.5	3	3
กัมพูชา	2.5	2	2	2	2.5	2.5	2.5
บรูไน	2	2.5	2.5	2	2	2	2
เมียนมา	3	3	3	2.5	2.5	2.5	2.5
ฟิลิปปินส์	2.5	2.5	2	2	2	2	2
มาเลเซีย	3	2.5	2.5	2.5	2.5	3	2.5
ลาว	2	2.5	2	2	2	2.5	2.5
เวียดนาม	2	2.5	2.5	2	2	2	2
สิงคโปร์	2	2.5	2	2	2	2	2
อินโดนีเซีย	2	2	2	2	2	2	2
เกาหลีใต้	1	1	1	1	1	1	1
จีน	2.5	2.5	25	2.5	3	2.5	2.5
ญี่ปุ่น	2	2	2	2	2	2	2
รัสเซีย	2.5	2.5	2.5	2.5	3	3	3
สหรัฐอเมริกา	-	1	1	1	1	1	1

ที่มา : www.state.gov

ในส่วนกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็กโดยตรง คือ Trafficking and Victim Protection Act of 2000 Division A ส่วนใน Division B มีเฉพาะ Title 5 ที่เกี่ยวข้องคือ Battered Immigrant Women ซึ่งเป็นกรณีเฉพาะการสมรสอำพราง ซึ่งกรณีนี้หญิงต่างด้าวซึ่งถูกพาเข้าประเทศด้วยวิธีการสมรสไม่กล้าขอความช่วยเหลือจาก Immigrant Protection จึงต้องมีกฎหมายนี้ขึ้นมาให้ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครอง

โดยภาพรวมจะเห็นว่า กฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกามีความสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกับพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษ การค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก เพราะกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ในการปกป้องผู้เสียหายจากการถูกนำมาค้า เพื่อให้รัฐสามารถได้พันธมิตรในการไปปราบปรามขจัดตัวกลางผู้รับผลประโยชน์ องค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องการค้าหญิงและเด็ก ดังนั้น รายละเอียดกฎหมาย เน้นการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย ขณะเดียวกัน

Copyright by Mahidol University

ก็สร้างมาตรการในการเข้าไปปราบปรามมากยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่เท่านั้น กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกายังกำหนดความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกากับประเทศอื่นๆ ไม่เพียงแต่ให้ความช่วยเหลือในการปราบปรามการค้ามนุษย์เท่านั้น แต่ยังใช้วิธีทางการทูตเพื่อกดดันให้ประเทศต่างๆ ร่วมมือกับประเทศสหรัฐอเมริกาและดำเนินนโยบายให้เกิดการประสานงานสอดคล้องกัน กฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงเป็นกฎหมายที่พิเศษกว่าประเทศอื่นๆ ที่ก้าวล้ำมาในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลชุดใดได้รับเลือกตั้งให้เข้ามาบริหารประเทศก็ตาม นโยบายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็กถูกบังคับให้เป็นตามกฎหมายโดยไม่สามารถมีอิสระเหมือนในด้านอื่นๆ

เมื่อพิจารณารายละเอียดในกฎหมาย จะมีการเชื่อมโยงมาตรการต่างๆ ทั้งทางบวกและทางลบ เช่น การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค การใช้วิธีทางการทูตในการเจรจาต่อรอง การใช้การกดดันผ่านสถานทูตและเวทีทางการเมืองระหว่างประเทศ นอกจากนั้นจะมีการแทรกแซงด้วยการทำรายงานโดยการ กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับกฎหมายอื่นของประเทศสหรัฐอเมริกาเอง และเมื่อเทียบกับกฎหมายลักษณะนี้ในประเทศอื่นๆ (วันชัย รุจนวงศ์ และคณะ, 2548)

นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการจัดตั้ง องค์กรในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ (Section 105 Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking)ตามมาตรา 105 ของ Division A Trafficking Victim of Protection Act of 2000 ได้กล่าวถึง Interagency task force to monitor and combat trafficking ตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา จัดตั้งหน่วยงานพิเศษในการติดตามดูแลและขจัดการค้ามนุษย์ ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ กล่าวคือ

1. รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ (The Secretary of State)
2. ผู้บริหารหน่วยงานของหน่วยงานในประเทศสหรัฐอเมริกา ในการพัฒนาระหว่างประเทศ (The Administrator of the United States Agency for International Development)
3. อัยการสูงสุด (Attorney General)
4. รัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน (The Secretary of Labor)
5. รัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพและบริการสังคม (The Secretary of Health and Human Services)
6. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรอง (The Director of Central Intelligence) และเจ้าหน้าอื่นที่ประธานาธิบดีเห็นสมควร

Copyright by Mahidol University

ประเด็นที่น่าสังเกตคือ ผู้นำของหน่วยงานพิเศษนี้คือรัฐมนตรีต่างประเทศ หมายถึงการเน้นย้ำว่าปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นปัญหาเกี่ยวโยงกับประเทศต่างๆ และไม่สามารถขจัดหรือแก้ไขโดยลำพัง แม้ว่ารัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีทรัพยากรบุคคลและบุคลากรมากมายก็ไม่เพียงพอและไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เพียงลำพัง จำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ภารกิจของหน่วยงานพิเศษนี้เป็นการติดตามผลในทางปฏิบัติ ดังนี้

1. เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายนี้

2. ประเมินความสำเร็จของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการป้องกัน การคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การฟ้องร้องและบังคับใช้กฎหมายที่ต่อต้านการค้ามนุษย์รวมทั้งต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง ที่สนับสนุนช่วยเหลือการค้ามนุษย์ และหน่วยงานพิเศษจะเป็นผู้จัดเตรียมการทำรายงานเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก รวมทั้งสถานการณ์ของการค้าหญิงและเด็กทั่วโลกเพื่อให้รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการซึ่งก็คือการกำหนดมาตรการและความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัฐบาลของประเทศที่ไม่สามารถขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดไว้ในมาตรา 108 (Minimum standard for the elimination of trafficking)

ใน Section 108 กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนด Minimum standard for the Elimination of Trafficking ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย ตัวกลางผู้รับประโยชน์ องค์กรอาชญากรรมก็ตาม จะต้องเป็นไปตามที่สหรัฐอเมริกากำหนด เป็นเกณฑ์มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลอเมริกันจะนำไปใช้การสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเหล่านี้ เช่นใน Section109 กำหนดรายละเอียด ให้รัฐบาลอเมริกันให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ ในการพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับการขจัดการค้ามนุษย์ให้ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ สามารถดูได้จาก Section 134 ที่ประธานาธิบดีมีอำนาจให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยตรง หรือโดยผ่านองค์การเอกชน หรืออาจจะผ่านองค์การระหว่างประเทศ ในการดำเนินกิจการ ดำเนินโครงการ หรือกระทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อยกระดับให้ประเทศเหล่านั้นสามารถบรรลุถึง Minimum standard for the Elimination of Trafficking

ในการดำเนินการ อาจรวมถึงมีความร่วมมือเพื่อห้ามและลงโทษการค้ามนุษย์ มีการสืบสวนสอบสวน และฟ้องร้อง ผู้ค้ามนุษย์ การจัดหาและการสร้างกลไก กิจการและโครงการ รวมทั้งกิจการต่างๆ ในการคุ้มครองผู้เสียหายรวมไปถึงเรื่องของการขยายงานในด้านนี้ไปเป็นประเด็นของการแลกเปลี่ยนดูงาน (Exchange) โครงการเชิญคนจากประเทศต่างๆ ดูงานในการต่อต้านการค้ามนุษย์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหาเงินทุนสำหรับช่วยเหลือ หรือใช้จ่ายในด้าน

Copyright by Mahidol University

เหล่านี้ สำหรับรัฐบาลของประเทศที่ไม่สามารถบรรลุมาตรฐานขั้นต่ำ ประเทศสหรัฐอเมริกาก็จะมีการ Sanction ประเทศที่นอกจากไม่สามารถแล้ว ยังไม่มีความพยายามอย่างเห็นได้ชัดที่จะยกระดับตนเองให้บรรลุมาตรฐานขั้นต่ำ อาจเป็นการงดให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่ไม่ใช่ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม หรือที่ไม่ใช่การช่วยเหลือทางการค้า

ทำรายงานประจำปี ยื่นให้รัฐสภาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการช่วยเหลือ และการงดการให้ความช่วยเหลือ รวมถึงการใช้กระบวนการนี้ผ่านไปยัง IMF (กองทุนการเงินระหว่างประเทศ) และธนาคารเกี่ยวกับการพัฒนา (Development Bank) เช่น ธนาคารโลก เว้นแต่กระบวนการ Sanction นี้จะมีผลกระทบอย่างเห็นได้ชัด ต่อประชาชน กลุ่มคนอ่อนแอ รวมทั้งหญิงและเด็ก

3. พัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งการทำวิจัยและจัดทำแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้ก็ต้องคำนึงถึงผู้เสียหาย ไม่ให้มีการเปิดเผยไม่ให้รู้ว่าผู้เสียหายคนไหนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลนี้

4. มีความผูกมัดและความพยายามที่จะสนับสนุนช่วยเหลือประสานงานกับประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน ประเทศปลายทาง โดยที่ความพยายามนี้จะต้องเสริมสร้างความแข็งแกร่งและขีดความสามารถที่จะป้องกันการค้ามนุษย์ การฟ้องร้องดำเนินคดีผู้ค้ามนุษย์และช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ความพยายามดังกล่าวข้างต้นให้รวมถึงการคืนกลับสู่สังคมของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ซึ่งเป็นผู้ไร้สัญชาติด้วย

5. ตรวจตราอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อการประเวณี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และการเอาเปรียบทางเพศจากหญิงและเด็กทั่วโลก

6. ผูกพันที่จะให้คำแนะนำปรึกษา หรือชี้แนะหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานของเอกชน หรือนิติบุคคลใดๆ ที่จะดำเนินการให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้

ข้อน่าสังเกตหน่วยงานพิเศษนี้ ถูกกำหนดให้จัดตั้งโดยกฎหมาย แม้ว่าจะเป็นการประสานงาน และดึงเอากำลังคนจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่แล้วเข้ามาร่วมงาน ก็เสมือนหนึ่งว่าเกิดหน่วยงานหนึ่งขึ้นมาโดยหน่วยงานเดิมที่มีอยู่แล้วมีหน้าที่ต้องจัดหาบุคลากรและทรัพยากรมาสำหรับดำเนินงานนี้ นอกจากนี้การที่รัฐมนตรีต่างประเทศเป็นผู้นำของหน่วยงานพิเศษรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานก็ครอบคลุมถึงความสัมพันธ์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกากับรัฐบาลประเทศอื่นๆ จึงเป็นรูปแบบการบูรณาการกฎหมายภายใน เข้ากับนโยบายต่างประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ ที่ไม่เหมือนกฎหมายภายในด้านอื่นๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาเองและ

Copyright by Mahidol University

เป็นบูรณาการที่น่าจะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการค้ามนุษย์ที่สุด ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่าการค้ามนุษย์เป็นกิจการผิดกฎหมายที่มีเครือข่ายโยงใยอยู่ทั่วโลก ผู้กระทำความผิดมาจากประเทศต่างๆ ร่วมกันโดยเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรอาชญากรรมระหว่างประเทศ กลายเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ มีผู้เสียหายและผู้รับผลประโยชน์จากหลายประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนากลไกทางกฎหมายพิเศษเฉพาะด้านขึ้นมา หากพิจารณาอย่างผิวเผินอาจจะสรุปไปว่าเป็นการก้าวก่ายกิจการภายในของประเทศอื่น แต่ถ้าพิจารณารายละเอียดของกฎหมายฉบับนี้แล้วจะเห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกาพยายามอย่างเต็มความสามารถที่จะสร้างความร่วมมือ ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน หรือแม้แต่กระตุ้นกดดันให้ประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์หันมาให้ความสนใจและแก้ปัญหาอย่างจริงใจ และการแสดงบทบาทเหล่านั้นในขอบเขตตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและไม่ถึงขั้นเข้าไปรุกรานประเทศอื่น ไม่เหมือนกรณีค้ายาเสพติดที่ประเทศสหรัฐอเมริกาบางครั้งส่งกองกำลังเข้าไปจัดการกับผู้ต้องหาในประเทศอื่น แต่ตามหน่วยงานของกฎหมายนี้ ไม่มีประเด็นใดที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะรุกคืบไปถึงขั้นนั้น

ผลลัพธ์จากการบังคับใช้กลไกทางกฎหมายดังกล่าว แนวทางและอุปสรรคในการบังคับใช้กรณีหญิงไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณีเอลมอนเต้ การละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเกิดจากการค้ามนุษย์

เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2558 ได้มีการทลายโรงงานเย็บผ้าที่เมืองเอลมอนเต้ ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมแคลิฟอร์เนีย กรมแรงงานสหรัฐอเมริกา สำนักงานอัยการเมืองลอสแองเจลิส สำนักงานตำรวจเมืองเอลมอนเต้ และกรมพัฒนาการจ้างงานแห่งแคลิฟอร์เนีย การทลายโรงงานส่งผลให้มีการช่วยเหลือหญิงไทย 67 คน และชายไทย 5 คน ซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

คนงานถูกกักขังหน่วงเหนี่ยวในโรงงานซึ่งมีรั้วหนามล้อมรอบในย่านที่อยู่อาศัยของเมือง และถูกบังคับให้ทำงานวันละ 17 - 20 ชั่วโมง โดยได้รับค่าแรงชั่วโมงละ 1 เหรียญ 40 เซนต์ ถึง 1 เหรียญ 60 เซนต์ (ราว 35 - 40 บาท ในขณะนั้น) โดยขณะที่ค่าแรงในสหรัฐอเมริกามีอัตราชั่วโมงละ 4.25 เหรียญ (ราว 106 บาท ในขณะนั้น) พวกคนงานถูกขู่ว่าสมาชิกในครอบครัวจะถูกทำร้ายหากคิดหนี จดหมายของพวกเขาถูกเปิดอ่านและโทรศัพท์ของพวกเขาถูกดักฟัง คนงานได้รับอนุญาตออกจากโรงงานได้เพียงแค่ไปฉลองงานปีใหม่ในบ้านอีกแห่งหนึ่งซึ่งนายจ้างเป็นเจ้าของ พวกเขาจะต้องจ่ายหนี้ซึ่งรวมค่าเครื่องบินเป็นเงิน 5,000 ดอลลาร์ (ราว 125,000 บาท ในขณะนั้น) ซึ่งแพงกว่าราคาโดยทั่วไป อาหารและเครื่องใช้จ่ายจำเป็นอื่นๆ จะหาซื้อได้จากร้านในโรงงานซึ่งมีราคาแพงกว่าข้างนอก คนงานส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานมาเป็นเวลาหลายปี คนงานคนหนึ่งทำงาน

Copyright by Mahidol University

มานาน 7 ปี เสื้อผ้าที่โรงงานผลิตได้มีการจัดจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าราคาแพงในรัฐภาคตะวันออกของสหรัฐอเมริกา

ในที่สุด นายจ้างได้ยอมรับผิดทุกข้อกล่าวหา รวมถึงละเมิดสิทธิพลเมืองและการกระทำความผิดทางอาญา การคบคิด การให้ที่พักพิงแก่คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และบังคับทำงานโดยไม่สมัครใจ ผู้หญิงที่เป็นหัวหน้าครอบครัวได้ถูกตัดสินจำคุก 7 ปี ส่วนลูกชายทั้งสองถูกตัดสินจำคุก 6 ปี ส่วนยามที่คุมโรงงานถูกตัดสินจำคุก 4 ปี

นอกจากนั้น ศาลยังตัดสินให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่คนงานเป็นจำนวนเงิน 4.5 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 117 ล้านบาท ในขณะนั้น) ในระยะเวลา 5 ปี จากการยึดทรัพย์สินของโรงงานทำให้คนงานได้รับค่าชดเชยไปแล้วเป็นจำนวนเงิน 25 ล้านบาท

คนงานได้รับอนุญาตให้พักอยู่ต่อ พร้อมใบอนุญาตให้ทำงานเป็นเวลา 6 เดือน ในช่วงที่มีคดีฟ้องร้องกันอยู่ แต่คนงานต่างด้าวเกรงกลัวต่อคำขู่ของเจ้าของโรงงานที่จะทำอันตรายพวกเขาและครอบครัว เมื่อกลับเมืองไทย รัฐบาลจึงเลือกที่จะให้วีซ่าพำนักอย่างถาวรในสหรัฐอเมริกาเพื่อตอบแทนความร่วมมือของคนงานในการดำเนินคดีทางอาญากับนายจ้าง

การดำเนินคดีใช้เวลาถึง 4 ปี ก็ได้จบลงอย่างดีสำหรับคนงาน จากรายงานทางหน้าหนังสือพิมพ์ พวกคนงานจะได้รับเงินอีก 1.2 ล้านเหรียญ (ราว 30 ล้านบาท) จากการดำเนินคดีต่อพวกร้านขายปลีกเสื้อผ้า ชัยชนะเช่นนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากขาดความมุ่งมั่นของคนงานที่จะพิทักษ์สิทธิของตน และความช่วยเหลือจากศูนย์กฎหมายเอเชียแปซิฟิกอเมริกันคู่กับศูนย์พัฒนาชุมชนชาวไทย

ด้วยการเคารพสิทธิของคนงาน การให้ความช่วยเหลือได้เป็นไปบนหลักการสิทธิมนุษยชนในช่วงเวลาดำเนินคดี บรรดาคนงานได้รับความช่วยเหลือต่อไปนี้

1.การให้บริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลช่วยเป็นล่าม และอธิบายแก่คนงานถึงขั้นตอนและสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น

2.การเจรจาต่อรองกับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในการลดค่าประกันตัว การปล่อยตัวจากที่กักขังคนเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การอนุญาตให้พำนักชั่วคราวพร้อมทั้งใบอนุญาตให้ทำงาน

3.การหาเงินทุนเพื่อประกันตัว การบริจาคเงิน อาหารเสื้อผ้าและเครื่องใช้จำเป็น

4.การป่าวประกาศให้เห็นถึงความทุกข์ยากของคนงานและสภาพที่เลวร้ายในโรงงานนรก ในนครลอสแองเจลิส

Copyright by Mahidol University

5.การตรวจสอบคัดบริษัทที่เสนองานให้แก่คนงานหลังจากที่พวกเขาได้รับอนุญาตให้ทำงานชั่วคราว

6.การจัดสอนภาษาอังกฤษและให้คำแนะนำในการใช้ชีวิตในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งวิธีการเปิดบัญชีธนาคาร และการใช้เครื่องสาธารณูปโภคต่างๆ

7.การให้เข้าร่วมประชุมระหว่างคนงานกับร้านขายปลีกในเรื่องการปฏิรูปอุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าและความรับผิดชอบต่อคนงาน

8.การช่วยเหลือในการดำเนินคดีทางแพ่งเพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย (มูลนิธิผู้หญิง, 2543)

ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ได้ติดตาม Bilateral and Multilateral Program และความริเริ่มในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์โดยในความร่วมมือกับต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาและ European Union ได้ตกลงในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์เมื่อปี 1997 โดยจัดตั้งกองทุนต่อต้านการค้าหญิงจากประเทศรัสเซียและยุโรปตะวันออก โดยจัดให้มีการรณรงค์ การเตือนและการศึกษาและการบังคับใช้กฎหมาย งานศุลกากร สำนักงานกงสุลเพื่อให้มีความตระหนักในปัญหานี้ โดยมีโครงการนำร่องที่ประเทศโปแลนด์จัดโดยสหภาพยุโรป โครงการในประเทศยูเครนจัดโดยประเทศสหรัฐอเมริกา หากโปรแกรมนี้ประสบผลสำเร็จก็จะนำไปใช้ในประเทศอื่นต่อไป ประเทศสหรัฐอเมริกายังมีความร่วมมือแบบทวิภาคีกับประเทศรัสเซีย ประเทศอื่นที่เคยอยู่ในสาธารณรัฐรัสเซีย บอสเนีย แอลเบเนีย โปแลนด์ บัลแกเรีย ฮังการี ประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์ในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์

ในการประชุมสุดยอด OSCE (The Organization for Security and Cooperation in Europe) ที่กรุงอิสตัลบลูเมื่อปี 1999 ผู้นำ 55 ประเทศจากยุโรป เอเชียกลาง อเมริกาเหนือ ได้ตกลงที่จะกำจัดการค้ามนุษย์ในยุโรปซึ่งมีผู้ถูกนำมาค้ามากถึง 200,000 คนต่อปี หลังจากนั้นมีการประชุมติดตามผลที่เวียนนาเมื่อปี 2000 รัฐที่มีส่วนร่วมในความร่วมมือครั้งนี้เห็นว่าต้องมีการเพิ่มความพยายามในการจัดการกับปัญหานี้ จากนั้นในปี 2002 มีการประชุมที่กรุงเทพฯ พบว่าการจัดการกับการค้ามนุษย์ประสบความล้มเหลว ความร่วมมือใกล้ชิดระหว่างประเทศต้นทางและประเทศปลายทางเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับชีวิต

ชุมชนระหว่างประเทศเริ่มมีการประชุมในปี 1999 เพื่อร่างพิธีสารว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก และอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกาและอาร์เจนตินาได้ร่างขึ้นในปี 1999 จากนั้นได้มีการทบทวนเมื่อปี 2000 และ UN General Assembly ได้ลงนามรับอนุสัญญาฯ และพิธี

Copyright by Mahidol University

สารฯ ที่อิตาลีเมื่อเดือนธันวาคม 2000 ทั้งอนุสัญญาและพิธีสารถูกออกแบบมาเพื่อให้ประเทศที่ลงนามสามารถต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ

นอกจากนี้ ยังมีข้อตกลงระหว่างประเทศที่จะจัดการกับการค้าเด็ก คือ อนุสัญญา 182 โดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศและอนุสัญญาต่อต้านการขายเด็ก การเป็นโสเภณีและการถ่ายภาพลามก

โดยสรุป ประเทศสหรัฐอเมริกากระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อปัญหานี้และทำให้ประเทศต่างๆ มีบทบาทเกี่ยวข้องมากขึ้น โดยมีการจัดลำดับจาก Tier 1-3 กรณีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาโจมตีประเทศที่ไม่ได้มาตรฐานก็มีผลกระทบต่อนโยบายและการปรับตัวของประเทศเหล่านั้นอย่างเป็นจริง ส่วนสภาพปัญหาในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีรายงานที่ชัดเจน แต่จากคดีที่มีการดำเนินการที่มีผู้เสียหายเป็นคนไทยถือว่าประสบความสำเร็จอย่างงดงาม (อ้างถึงใน วันชัย รุจนวงศ์ และคณะ, 2548)

(2) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพียงแต่เป็นกฎหมายอาญา น่าสังเกตที่ว่าสาธารณรัฐเยอรมนีไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ ไม่มีระบบกฎหมายที่จะไปกำหนดการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์โดยตรง การมีกฎหมายอาญาเพื่อลงโทษผู้ค้ามนุษย์เป็นเพียงกฎหมายพื้นฐานในการจัดการกับอาชญากรรมทั่วไป ต่างจากการค้ามนุษย์ซึ่งมีเครือข่ายซับซ้อน มีการจัดการ มีปัจจัยดึงดูด และมีปัจจัยผลักดันผู้เสียหายเข้าสู่การค้ามนุษย์ ที่สำคัญมีการประเมินว่าสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีบุคคลถูกนำไปค้าที่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีตั้งแต่ปีละ 2,000 - 20,000 คน ร้อยละ 80 มาจากยุโรปตะวันออก และประเทศที่เคยเป็นสหภาพโซเวียตเก่า (The former Soviet Union) ประเทศโปแลนด์ (Poland) อูเครน (Ukraine) รัสเซีย (Russia) ลิธัวเนีย (Lithuania) สโลวาเกีย (Slovakia) แลทเวีย (Latvia) และสาธารณรัฐเชค (Czech Republic) ร้อยละ 20 มาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อัฟริกา และลาตินอเมริกา การสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ทำโดยสำนักงานตำรวจของสหพันธรัฐ (The Federal Criminal Office and State Police) กระทรวงระดับชาติคือกระทรวงครอบครัวผู้สูงอายุ ผู้หญิงและผู้เยาว์ (The Federal Ministry for Families, Elderly, Women and Youth) เป็นกระทรวงที่รับผิดชอบแสดงบทบาทนำหน่วยงานผสมของทุกรัฐภายในสาธารณรัฐและหน่วยงานระดับชาติ ในการต่อต้านการค้ามนุษย์และให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยที่หน่วยงานตำรวจของสาธารณรัฐจะมีการสัมมนา 2 ครั้งต่อปี ครั้งละ 2 สัปดาห์ เพื่อฝึกอบรมตำรวจจากทั้งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในการจัดการกับปัญหาการค้ามนุษย์ และหน่วยงานของสาธารณรัฐเองก็จะทำงานกับหน่วยงานเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสถานสงเคราะห์หญิงในระดับท้องถิ่น อีกส่วน

Copyright by Mahidol University

หนึ่งก็คือ ส่วนที่รัฐบาลเยอรมนีทำมากก็คือ เผยแพร่ข่าวสารข้อมูล สิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่นๆ เกี่ยวกับสิทธิในการอยู่อาศัย สิทธิในการทำงาน ศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับหญิง การดูแลสุขภาพและคำแนะนำตักเตือนการค้ามนุษย์โดยเฉพาะข่าวข้อมูลเกี่ยวกับการค้าบริการทางเพศ ตีพิมพ์ 13 ภาษา โดยกระจายไปตามหน่วยงานเอกชนและสถานกงสุล เยอรมนีในต่างประเทศ

รัฐบาลเยอรมนีมีทิศทางในการปฏิบัติงานคล้ายกับประเทศเบลเยียมคือ ได้เปลี่ยนจากการเนรเทศผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ซึ่งเป็นคนต่างด้าวทันที มาเป็นให้สิทธิพำนักอยู่ในประเทศได้อีก 4 สัปดาห์ เป็นการใช้กฎหมาย German Aliens Act (1990, upd 1999) ซึ่งเข้าใจว่าจะตรงกับพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองของประเทศไทย โดยใน 4 สัปดาห์นี้ก็จะเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายตัดสินใจว่า จะให้ความร่วมมือกับตำรวจในการสอบสวนคดีการค้ามนุษย์หรือไม่ ระหว่างที่อยู่ในช่วงการตัดสินใจดังกล่าว ผู้เสียหายที่เป็นหญิงจะได้รับการดูแลด้านที่อยู่อาศัย อาหาร คำแนะนำปรึกษา คณะทำงานที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ข้อมูลว่า ระยะเวลา 4 สัปดาห์ที่อนุญาตให้อยู่นั้น มักจะไม่ได้กระทำอย่างถูกต้อง และผู้เสียหายซึ่งถูกเนรเทศทันทีนั้นมักจะถูกควบคุมตัวก่อน เพราะฉะนั้นผลทางปฏิบัติในประเด็นนี้ก็คือ ผู้เสียหายที่ให้ความร่วมมือซึ่งมีจำนวนน้อยมากก็จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นการชั่วคราว ระหว่างที่มีการดำเนินการทางกฎหมาย และอาจจะได้รับการคุ้มครองในฐานะเป็นพยานระดับชาติ บางรายจะมีการคุ้มครองที่ว่านี้ การคุ้มครองจะสิ้นสุดลงทันทีที่คดีสิ้นสุดลง นอกจากนั้นผู้เสียหายแม้จะมีสิทธิอยู่ในประเทศระหว่างการพิจารณาคดี ไม่มีสิทธิจะไปทำงาน แต่จะได้รับการดูแลในเรื่องความเป็นอยู่ ได้รับการช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อจะดำรงชีวิตอยู่ เช่นในกรณีที่ผู้เสียหายไม่มีเงินเดินทางกลับบ้าน อาจจะได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการเดินทาง และอาจจะมีเงินติดกระเป๋ากลับไปบ้าน ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย

รัฐบาลของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจัดตั้งศูนย์บำบัดช่วยเหลือสำหรับหญิง 6 แห่ง ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี จากการตั้งศูนย์ฯ พบว่า กระบวนการดูแลเกี่ยวกับผู้เสียหายยังไม่สามารถเข้าดึงตัวผู้เสียหายเข้ามาเป็นพันธมิตรได้ และยังไม่มีการทำงานป้องกัน ไม่ว่าจะในระดับปฐมภูมิ หรือระดับทุติยภูมิ ผู้เสียหายเหล่านี้ไม่ได้รับการพิจารณาในเรื่องปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดันที่จะทำให้ผู้เสียหายตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในเชิงรุก

กล่าวโดยสรุป สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีคงจะแก้ปัญหาทางด้านผู้เสียหายได้ยาก หรือเกือบไม่ได้เลย การให้ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อาจจะมีผลอยู่บ้าง แต่ไม่ใช่ปัจจัยดึง ปัจจัยผลักที่ทำให้การเดินทางเข้าประเทศเยอรมนี และไม่มีคณะทำงานที่มาจากการก่อตั้งโดยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแม่บท หรือกฎหมายลำดับรอง ต่างจากประเทศเบลเยียมที่มีกฎหมายลำดับรองกำหนดอย่างชัดเจน (วันชัย รุจนวงศ์ และคณะ, 2548)

Copyright by Mahidol University

(3) ฮ่องกง

ฮ่องกงเป็นสถานที่ที่เหยื่อการค้ามนุษย์ทั้งชายและและหญิงจะถูกส่งเข้ามาเพื่อหาประโยชน์ทางเพศเพื่อการค้าเนื่องจากเป็นจุดเปลี่ยนผ่านสำหรับผู้อพยพที่ผิดกฎหมายโดยมีบางคนที่ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขเพื่อใช้หนี้ การเป็นทาสถูกใช้เพื่อหาประโยชน์ทางเพศและถูกบังคับใช้แรงงานทั้งนี้มีปัจจัยจากชาวจีนจะเห็นได้ว่า เนื่องจากทั้งสองประเทศมีพรมแดนติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (จีนแผ่นดินใหญ่) เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจดี รวมไปถึงเป็นประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ประเทศทั้งสองจึงถือเป็นประเทศ ทางผ่าน (transit countries) และเป็นประเทศปลายทางของการค้ามนุษย์ จำนวนคดีการข้ามแดนโดยผิดกฎหมาย หรือการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของทั้งสองประเทศมีจำนวนมาก แต่การที่จะตัดสินว่าคดีใดเป็นคดีค้ามนุษย์นั้น จะต้องผ่านกระบวนการคัดแยกเหยื่อ รวมไปถึงกระบวนการทางกฎหมายอื่นๆ ส่วนรูปแบบการค้ามนุษย์ของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊านั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการค้ามนุษย์ในด้านการหลอกลวงมาเพื่อการค้าประเวณี โดยเหยื่อมาจากทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาจีน และจากประเทศในยุโรปตะวันออกที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียตเดิม เช่น ยูเครน และรัสเซีย เนื่องจากว่า ฮ่องกงจะไม่มีกฎหมายสำหรับการค้ามนุษย์โดยตรง แต่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับที่สามารถบังคับใช้ในคดีค้ามนุษย์ได้ อย่างไรก็ตาม ฮ่องกงได้รับการยอมรับจากนานาชาติในด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์

โดยฮ่องกงได้รับการจัดอันดับอยู่ใน Tier 1 (ปฏิบัติตามมาตราฐานขั้นต่ำสำหรับการกำจัดการค้ามนุษย์อย่างเต็มที่) จากสหรัฐอเมริกาในปีค.ศ. 2001 ในปีค.ศ. 2009 การจัดอันดับ Tier ของฮ่องกงตกจากอันดับ1 ลงมาอยู่ในอันดับที่2 (ประเทศที่รัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่แต่มีความพยายามที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น) ซึ่งมีการตอบจาก HKSAR ถึงความสงสัยและความผิดหวังที่ได้รับการจัดอันดับเช่นนั้นในปีค.ศ.2009 และสหรัฐก็มีข้อแนะนำคือ

1. ควรเพิ่มความพยายามในการสืบสวนดำเนินคดีและตัดสินลงโทษนักค้าให้มากขึ้น โดยรวมเอาคดีที่เกี่ยวข้องกับแรงงานชาวอินโดที่ไม่เต็มใจมาทำงานไปด้วย
2. บังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ต่อที่ถือเอกสารการเดินทางและเอกสารประจำตัวบุคคลอื่นๆว่าเป็นสิ่งประกันหนี้
3. สร้างวิธีการที่เป็นการทางการในการชี้ตัวเชิงรุกเพื่อแยกเหยื่อของการค้ามนุษย์ออกจากกลุ่มออนไหวเช่นผู้หญิงและเด็กในธุรกิจการค้าประเวณีและผู้ที่ละเมิดกฎหมายการเข้าเมืองแลดนำไปใช้
4. รณรงค์การสร้างความตระหนักให้สาธารณะโดยมีเป้าหมายเพื่อลดอุปสงค์ของกิจกรรมธุรกิจค้าประเวณีลง

Copyright by Mahidol University

ในด้านนโยบายในเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์มีการกำหนดดังนี้

1.มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

2.มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

3.แสวงหาความร่วมมือจากนานาชาติ

ส่วนความพยายามในการบังคับใช้กฎหมายระดับนโยบายจัดตั้งคณะทำในเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์ ได้รับการประสานงานโดยสำนักงานความมั่นคงด้วยสมาชิกที่มาจากกรมแรงงานกรมสวัสดิการสังคมและตรวจคนเข้าเมืองและตำรวจส่วนระดับปฏิบัติการจัดตั้งทีมสืบสวนร่วม (Joint nvestigation Team หรือ JIT)โดยสมาชิกมาจากกรมตรวจคนเข้าเมืองกรมศุลการกรและตำรวจ (OCTB)มีการดำเนินการที่น่าสนใจ คือวิธีการแบบสี่มุม (four-pronged approach) ซึ่งมี

1.การแสวงหาและรวบรวมข้อมูลการข่าว

2.การให้ความรู้และการป้องกัน

3.การปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายเชิงรุก

4.การสืบสวนและดำเนินคดี (คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553)

2.1.8 สถานการณ์ค้ามนุษย์ในประเทศไทย

ในส่วนของประเทศไทยด้วยสภาพภูมิประเทศซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายพันกิโลเมตร และยังเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมในภูมิภาค รวมทั้งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ทำให้แรงงานจำนวนมากจากประเทศเพื่อบ้านเคลื่อนย้ายเข้ามาหรือเคลื่อนย้ายผ่านประเทศไทย ทั้งที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เพื่อหางานทำที่มีรายได้ดีกว่าในประเทศของตน อีกทั้งผู้ประกอบการของไทยและประเทศที่สามก็มีความต้องการแรงงานต่างด้าวมาทำงานบางประเภทที่คนไทยไม่นิยมทำ เช่น งานกรรมกร งานในอุตสาหกรรมประมงและประมงต่อเนื่อง จึงเกิดขบวนการนำพาหรือหลอกลวง ทั้งจากประเทศต้นทางและปลายทาง เช่นเดียวกับแรงงานไทยและคนไทยจำนวนไม่น้อยก็ต้องการเคลื่อนย้ายไปทำงานในต่างประเทศ ทั้งที่เดินทางโดยสมัครใจและที่ถูกหลอกลวงว่าจะมีรายได้ที่มากกว่า ตลอดจนค่านิยมทางวัตถุจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จึงทำให้คนไทยและคนต่างด้าวจำนวนหนึ่งตกเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ทั้งในประเทศตนเองและประเทศอื่น

Copyright by Mahidol University

ประเทศไทยยังคงมีสถานะเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่าน ผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ส่วนใหญ่เป็นคนไทย จากการบังคับใช้แรงงานส่วนใหญ่

เป็นแรงงานชาวเมียนมา จากการนำคนมาขอทานส่วนใหญ่เป็นคนกัมพูชา และผู้เสียหายส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 18 ปี บุคคลที่ติดต่อผู้เสียหายเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นนายหน้าที่ผู้เสียหายไม่รู้จักมาก่อนสถานที่ติดต่อ ส่วนใหญ่เป็นสถานที่ทำงานหรือบ้านเกิดของผู้เสียหาย เมืองชายแดนในประเทศต้นทาง เมืองชายแดนในประเทศไทย และศูนย์กลางการเดินทางในประเทศไทย ส่วนใหญ่ต้องการย้ายถิ่นเพื่อมาทำงานหารายได้ โดยผู้เสียหายชาวพม่าส่วนใหญ่ใช้เส้นทางจุดผ่านแดน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จังหวัดระนอง และด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้เสียหายชาวลาวใช้เส้นทางสะพานมิตรภาพไทย-ลาว จังหวัดหนองคาย ด่านช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี และด่านจังหวัดมุกดาหาร และผู้เสียหายชาวกัมพูชาใช้เส้นทางจุดผ่านแดน ด่านอรัญประเทศ ปอยเปต จังหวัดสระแก้ว ช่องผ่อนปรนบึงตระกูน จังหวัดสระแก้ว (กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์)

จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนพบว่า หนังสือ ASEAN Responses to Trafficking in Persons Study ได้รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียนช่วงปี ค.ศ. 2002 – 2004 ว่ามีประชากรของสมาชิกอาเซียนเพียง 3 ประเทศที่ไม่ถูกค้า หรือตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เลย ได้แก่ บรูไน สิงคโปร์ และมาเลเซีย และกลุ่มประเทศอาเซียนที่เหลืออีกจำนวน 7 ประเทศ ยังประสบปัญหาการค้ามนุษย์ และมีสถานะเป็นประเทศต้นทาง ทางผ่าน หรือประเทศปลายทาง โดยมีระดับความรุนแรงของสถานการณ์แตกต่างกัน อาทิ ในกัมพูชา พบรูปแบบการค้ามนุษย์ด้วยวิธีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ขอทานเด็ก ขายของบนถนน หรือขายดอกไม้ บังคับใช้แรงงานรูปแบบอื่น และการรับบุตรบุญธรรม โดยส่วนใหญ่ กัมพูชามักมีสถานะเป็นประเทศต้นทาง (ARTIP, 2011)

สำหรับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทยพบว่า จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของ (UNODC, 2006) พบว่านับแต่ พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา ประเทศไทยมี 3 สถานะในกระบวนการค้ามนุษย์ ได้แก่ ต้นทาง (Origin) ทางผ่าน (Transit) และปลายทาง (Destination) และปรากฏรูปแบบการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบอย่างน้อย 3 รูปแบบ คือ

1) การบังคับใช้แรงงานภาคประมง เนื่องจากเป็นงานประเภท “3D” อันได้แก่ งานสกปรก (Dirty) งานอันตราย (Dangerous) และงานยากลำบาก (Difficult) ซึ่งงานลักษณะนี้มักขาดแคลนแรงงาน

2) การค้าประเวณี ทั้งการค้าประเวณีข้ามชาติ และการค้าประเวณีในประเทศ ที่มักพบว่ามีเจ้าหน้าที่รัฐได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม สภาพดังกล่าวทำให้ธุรกิจการค้าประเวณีเติบโตและขาดการบังคับใช้กฎหมาย และ

3) การบังคับให้ขอทาน (มูลนิธิกระจกเงา, 2555)

Copyright by Mahidol University

บริบททางสังคมที่เป็นสาเหตุปัจจัยของขบวนการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศในประเทศไทย ประเทศไทยที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว การเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในภูมิภาคเอเชีย ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลาง อุตสาหกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประกอบกับสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้านของไทย เช่น ในประเทศ กัมพูชา ลาว หรือประเทศจีนตอนใต้โดยเฉพาะพื้นที่ติดกับชายแดนไทย ที่ยังคงมีความแตกต่างทางสถานภาพทางเศรษฐกิจ ประสบปัญหาความยากจน หรือในประเทศเมียนมา ผู้คนจำนวนมากต้องเผชิญกับความขัดแย้งทางอาวุธ เกิดการอพยพย้ายถิ่น เพื่อความอยู่รอดของชีวิตไปสู่ประเทศที่ปลอดภัยกว่าซึ่งสอดคล้องกับความต้องการแรงงานราคาถูกเพื่อสนับสนุนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ปัจจัยหลายประการทำให้ไทยตกอยู่ในภาวะไร้อำนาจในการตัดสินใจ ขาดช่องทางในการเลือก และเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ได้ง่าย

ในสังคมไทยเองเมื่อรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่าการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางสังคม เช่น การศึกษา การละเลยโครงการพัฒนาอาชีพ หรือภาคเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศ ที่จำนวนมากต้องประสบปัญหาหลายประการ เช่น ภัยธรรมชาติ ภาวะความแห้งแล้ง การเปิดตลาดการค้าเสรีทำให้พืชผลเกษตรกรรมไทยตกต่ำ ประชากรจำนวนมาก ขาดที่ดินทำกิน อันเนื่องมาจากการบังคับย้ายถิ่นฐานเพื่อโครงการขนาดใหญ่ของรัฐบาล เช่น การสร้างเขื่อน การสร้างนิคมอุตสาหรรม หรือถูกโยกย้ายไปในถิ่นทุรกันดาร ไม่สามารถใช้พื้นที่สร้างผลผลิตเพื่อทำมาหากินต่อได้อย่างพอเพียง

แผนงานส่งเสริมการเกษตรของรัฐบาลประสบความล้มเหลว เนื่องจากการดำเนินงานขาดความต่อเนื่องและไม่มีแผนงานส่งเสริมการตลาดรองรับ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศส่วนใหญ่ตกอยู่กับกลุ่มผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม หรือกลุ่มผู้มีอำนาจทางสังคมเพียงส่วนน้อย ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางชนชั้นเศรษฐกิจ เมื่อประชาชนในภาคเกษตรกรรมไม่สามารถหาเลี้ยงชีพเพียงพอต่อการอยู่รอด เกิดความอดอยาก ยากจน ส่งผลให้ต้องอพยพย้ายถิ่นเข้าไปสู่การเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และหางานทำในเมืองที่ใหญ่กว่า ผู้ชายวัยแรงงานมักจะถูกดึงดูดเข้าไปในภาคอุตสาหกรรมที่ต้องใช้กำลังมาก หรืองานในชั้นกรรมกร ส่วนผู้หญิงนอกจากจะถูกดึงดูดเข้าไปสู่การขายแรงงานในภาคอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ความละเอียด เช่น ในโรงงานประกอบชิ้นส่วน โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป ทำงานตามระบบสายพานในโรงงานอุตสาหกรรม งานกรรมกรได้รับค่าแรงราคาถูกแล้ว ผู้หญิงจำนวนมากยังถูกดึงดูดเข้าไปสู่ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่รัฐบาลไทยมีพฤติกรรมบางประการที่สนับสนุนธุรกิจบริการทางเพศโดยอ้อมในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อนำเงินมาเข้าประเทศ (อ้างถึงใน บันดาล บัวแดง และคณะ, 2556)

Copyright by Mahidol University

ทั้งนี้ เมื่อเกิดการล่มสลายของชุมชนชนบท จากการที่ผู้คนในวัยแรงงาน วัยเรียนอพยพออกจากถิ่นฐาน ผู้สูงอายุจำนวนมากไม่มีปัจจัยที่จะสามารถหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง ต้องตกอยู่ในภาวะพึ่งพิง และเกิดความคาดหวังจากลูกหลาน วัยแรงงานในการส่งเสียเลี้ยงดู โดยมากความคาดหวังนี้มักตกอยู่กับลูกสาวที่จะต้องรับผิดชอบ ต่อความอยู่รอดของครอบครัวอย่างต่อเนื่องจากความคาดหวังนี้ จึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่นำลูกสาวเข้าไปสู่การค้าประเวณี

รายงานระดับโลก ประจำปี 2557 ที่จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (United Nation on Drugs and Crime: UNODC) ระบุว่าปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปรากฏการณ์ระดับโลกอย่างแท้จริง โดยระหว่างปี 2553 – 2555 พบผู้เสียหายอย่างน้อยใน 124 ประเทศ จาก 153 ประเทศทั่วโลก ส่วนใหญ่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่พบเป็นหญิงและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ บังคับใช้แรงงาน และเพื่อวัตถุประสงค์อื่นซึ่งประเทศไทยก็ไม่ต่างจากเงื่อนไขหรือข้อเท็จจริงดังกล่าว

ด้านการกำหนดฐานะประเทศไทยด้านการค้ามนุษย์นั้น หลังการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานขั้นต่ำด้านการค้ามนุษย์ของแต่ละประเทศ สหรัฐอเมริกาจึงได้จัดกลุ่มประเทศไทยเป็นระดับ (Tier) 3 โดยในระดับต่างๆ ได้แก่

1) Tier 1 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำได้ครบถ้วน และมีปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับเบาบาง

2) Tier 2 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำได้บ้างบางประการ ซึ่งต้องเฝ้าระวัง (Watch List) โดยผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2553 พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2555 พบว่าประเทศไทยจัดเก็บอยู่ในกลุ่มนี้ โดยเฉพาะในสถานะเป็นประเทศปลายทางของการค้ามนุษย์เนื่องจากพบชาวเมียนมา ถูกค้ามนุษย์ในประเทศไทยด้วยรูปแบบการแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงาน และด้านการค้าประเวณี ด้วยวิธีการไม่จ่ายค่าจ้าง ข่มขู่ ทำร้าย ฆ่า โดยมีเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง และ

3) Tier 3 หมายถึง ประเทศที่ไม่สามารถดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำได้ ทำให้มีปัญหาการค้ามนุษย์ระดับรุนแรง โดยประเทศไทยในปัจจุบันก็ยังอยู่ในสถานะนี้อยู่เช่นกัน (ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2553; สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555; trafficking in Persons Report 2010 Thailand (Tier 2 Watch List, 2010)

Copyright by Mahidol University

แม้ประเทศไทยจะมีการพยายามพัฒนาและแก้ไสถานการณ์ในปัจจุบัน แต่ประเด็นที่ยังถูกกล่าวหาและยังคงถูกจัดในระดับtier 3 โดยยังมีประเด็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศไทยว่า

1. รัฐบาลไม่ได้ดำเนินคดีกับเจ้าของไต๋ก๋ง หรือเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนร่วมในอาชญากรรมการค้ามนุษย์เพื่อใช้แรงงานอุตสาหกรรมการประมง

2. ยังคงมีการทุจริตอย่างกว้างขวางในหมู่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายปราบปรามการค้ามนุษย์ ยังคงไม่เพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาในประเทศไทย และการคอรัปชั่นในทุกระดับยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ประสบความสำเร็จ

3. เจ้าหน้าที่ตำรวจและตำรวจตรวจคนเข้าเมืองขู่กรรโชคเอาเงินหรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้เข้าเมืองผิดกฎหมายที่ถูกกักขังตัวอยู่ในประเทศไทยที่รอเพื่อส่งตัวกลับ

4. การโยกย้ายเจ้าหน้าที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายค้ามนุษย์ล่าช้า

5. ความพยายามในการคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ยังไม่เพียงพอ ไม่มีล่ามช่วยแปล และพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวในการคัดแยก เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเท่านั้นที่สามารถตัดสินว่าใครเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Tip Report) ของสหรัฐอเมริกา, 2014)

ด้านสถิติการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ประเทศไทยยังคงมีสถานะเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่าน ซึ่งในปี 2557 มีผู้เสียหายคดีค้ามนุษย์ รวมทั้งสิ้น 595 คน เป็นชายจำนวน 215 คน เป็นหญิงจำนวน 380 คน เป็นคนไทย จำนวน 274 คน คนลาว 108คน เมียนมา 83คน กัมพูชา 29 คน และอื่นๆจำนวน 10 1คนและรวมคดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ จำนวน 280 คดี ค้าประเวณี 222 คดี บังคับใช้แรงงาน บริการ 47 คดี และขอทาน 11 คดี (สถิติคดีค้ามนุษย์ ประจำปี 2557) ผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นเด็กชายชาวกัมพูชาที่อายุต่ำกว่า 15 ปี หลบหนีเข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายพร้อมกับบิดา มารดาหรือผู้ใกล้ชิดนำไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการขอทานบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว เหตุที่ทำให้สถิติคดีลดลงเนื่องจากมีการบูรณการจัดระเบียบขอทานและระดมกวาดล้างจับกุมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ในการสืบสวนสอบสวนพบว่า บิดา มารดามีการกระทำในลักษณะของการแสวงหาประโยชน์ จึงอาจพิจารณาได้ว่าบิดามารดาให้บุตรขอทานเพราะเป็นการยังชีพเท่านั้น

ส่วนใหญ่พบว่าเจ้าของเรือทำสัญญาให้ไต้ก๋งเช่าเรือเพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบในการออกเรือไม่มีการแจ้งเรือออก-เข้าท่า รวมทั้งเมื่อเดินทางออกไปทำการประมง ไม่มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรือ ผู้โดยสาร และลูกเรือ ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เนื่องจากแรงงาน

Copyright by Mahidol University

ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายดังนั้นเมื่อมีกรณีการบังคับใช้แรงงานบนเรือประมง จึงยากต่อการพิสูจน์ว่ามีผู้ใดอยู่บนเรือลำดังกล่าวเกิดเหตุในการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งให้ช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวที่อ้างว่าถูกบังคับใช้แรงงานในเรือประมง ซึ่งเมื่อดำเนินการคัดแยกผู้เสียหายแล้ว ไม่พบว่าเป็นการถูกบังคับใช้แรงงานแต่อย่างใด เนื่องจากแรงงานสมัครใจทำงานบนเรือประมง แต่ทนต่อสภาพการทำงานที่หนัก และคลื่นลมไม่ไหว ในปี 2557 มีจำนวนคดีค้ามนุษย์การบังคับใช้แรงงาน 25 คดี บังคับใช้แรงงานในเรือประมง จำนวน 7 คดี ผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นชาวเมียมา อายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตาม จากสถิติคดีค้ามนุษย์ ปี 2557 พบว่า สถิติคดีค้ามนุษย์ที่เริ่มสอบสวนในปี 2557 มีจำนวนลดลง เนื่องจาก

1.สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีนโยบายและมาตรการเชิงรุกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจสถานที่เสี่ยง ระดมกวาดล้าง และจับกุมผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง โดยในปี2557 มุ่งเน้นตรวจสถานที่เสี่ยงให้มีจำนวนมากกว่าในปี 2556

2.สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีมาตรการที่เคร่งครัดในการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์เกิดขึ้นออกจากพื้นที่ที่รับผิดชอบ รวมทั้งดำเนินการทางวินัยหากพบว่ามีความบกพร่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในปี 2557

3.ความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในรูปแบบของทีมสหวิชาชีพ รวมถึงการให้ความรู้ในเรื่องของการค้ามนุษย์ กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และ แรงงานกลุ่มเสี่ยง

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

เนื่องจากการค้ามนุษย์ มีเป้าหมายปลายทางยึดโยงอยู่กับธุรกิจผิดกฎหมายที่สำคัญหลายประการ (อ้างถึงในบันดาล บัวแดง และคณะ 2556) จึงนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องมานำเสนอโดยสรุปดังนี้

ก) แนวคิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี

แนวคิดในเรื่องการค้าประเวณีจากประเทศต่างๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปเป็นกฎหมายบังคับใช้ในแต่ละประเทศมักจะยึดถือหลักปฏิบัติตามแนวคิด 4 แนวคิด ดังนี้

1) แนวความคิดห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณีโดยเด็ดขาด (The Prohibitionist System) มีพื้นฐานมาจากการคิดว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิด ทั้งในแง่ของกฎหมาย ศีลธรรม และถือว่าผู้ที่

Copyright© by Mahidol University

เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีทุกคนเป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย ประเทศที่ใช้แนวคิดนี้ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา

2) แนวความคิดแบบปรามการค้าประเวณี (The Abolitionist System) แนวคิดนี้เชื่อว่าการค้าประเวณีไม่ได้มีความผิดในตัวเอง ผู้ค้าไม่ถูกสันนิษฐานว่ากระทำผิดทางอาญา และมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป แต่จะลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องในการค้าประเวณี เช่น เจ้าของสถานบริการผู้จัดหาแมงดารวมทั้งลูกค้าผู้ใช้บริการ ประเทศที่ใช้แนวคิดนี้ได้แก่ ประเทศไทย อินเดีย อังกฤษ

3) แนวความคิดแบบการจดทะเบียน (The Legalizationist System) แนวความคิดนี้ยอมรับการค้าประเวณีแต่ต้องมีการจัดสถานที่ให้เหมาะสม (Close Houses) จัดให้มีการจดทะเบียนผู้ค้าประเวณีและมีการตรวจตราสุขภาพภายในเวลาที่กำหนดเพื่อป้องกันโรค ประเทศที่ใช้แนวคิดนี้ในการพัฒนาเป็นกฎหมายคือ ประเทศเยอรมนี

4) แนวความคิดการค้าประเวณีมิใช่อาชญากรรม (The Decriminalization System) แนวคิดนี้เกิดจากความต้องการคุ้มครองสิทธิของหญิงที่ค้าประเวณี และต้องการแยกหญิงที่ค้าประเวณีออกจากเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ทั้งนี้หญิงจำนวนไม่น้อยที่สมัครใจยึดการค้าประเวณีเป็นอาชีพ และเพื่อไม่ให้เป็นการตีตราหญิงเหล่านั้น อีกทั้งเป็นการแยกชัดเจนระหว่างหญิงที่เลือกขายบริการทางเพศเป็นอาชีพโดยถือว่าเป็นแรงงานให้บริการทางเพศ (Sex Worker) ออกจากหญิงที่ถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ (Sex Slave) ด้วยเหตุนี้รัฐจึงมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองหญิงที่ค้าประเวณีโดยถือว่าเป็นแรงงานประเภทหนึ่ง (ศิริพร สโครบาเนค, 2548)

ข) แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นแรงงานที่ถูกบังคับ

การให้เป็นแรงงานที่ถูกบังคับ คือสภาพของเหยื่อที่ถูกแสวงหาประโยชน์จากการทำงานด้วยการถูกรีดเค้นแรงงานอย่างไม่ยินยอม อาทิ การบังคับให้ทำงานในโรงงานนรก สถานที่ก่อสร้าง สถานบันเทิง การทำงานในบ้าน การบังคับให้ขนยาเสพติด และบังคับให้เป็นขอทาน สภาพที่อยู่ในลักษณะที่ถูกบังคับเหล่านี้จึงเป็นช่องทางในการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และแรงงาน ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ คือ

1) ความต้องการของนายจ้าง (Demand for Labour) จุดหมายของการจ้างงานส่วนใหญ่คือ ต้องการผลกำไร ส่งผลให้นายจ้างมีพฤติกรรมในการจ้างงานที่คำนึงถึงความคุ้มค่า ด้วยการจ้างแรงงานเด็ก แรงงานต่างด้าว ซึ่งอาจจ้างในราคาต่ำ เป็นการลดต้นทุนในการผลิต

2) การเข้ามาของผู้ใช้แรงงาน (Supply of Labour) ปริมาณแรงงานมีมากทำให้นายจ้างมีทางเลือกมาก กดขี่แรงงาน ให้ค่าจ้างต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ไม่มีสวัสดิการ และเป็นช่องว่างให้เกิดการบังคับทำงานจากนายจ้างได้ง่าย

Copyright by Mahidol University

3) ตลาดแรงงาน (Labour Market) จะมีความแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ ประเภทของงาน และตัวผู้ใช้แรงงาน ดังนั้นหากเป็นตลาดแรงงานที่มีการประกอบกิจการที่ผิดกฎหมาย อัตราค่าจ้างและสภาพการจ้างจะอยู่ภายใต้อำนาจของนายจ้างแต่ผู้เดียว (บันดาล บัวแดง และคณะ 2556)

อย่างไรก็ตาม การให้เป็นแรงงานที่ถูกบังคับอีกลักษณะหนึ่งคือ การค้าทาส หรือการเอาคนลงเป็นทาส โดยการค้ามนุษย์ในรูปแบบของการค้าทาสยุคใหม่นั้น หลายศตวรรษที่ผ่านมามนุษย์ถูกทำให้เป็นสินค้า (Commodification) ในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นจากยุคการค้าทาสของคนผิวขาวในทวีปยุโรป เช่น ชาวโปรตุเกส อังกฤษ ฝรั่งเศส บังคับลักพาชาวแอฟริกันผิวดำไปเป็นทาส โดยชาวผิวขาวสร้างความชอบธรรมจากแนวความคิดการกดขี่ทางสีผิว และเชื้อชาตินิยม (Racism) เอารัดเอาเปรียบนำชาวผิวดำมาเป็นทาส สำหรับศตวรรษที่ 20 นี้ รูปแบบของ “การค้าทาสยุคใหม่” หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า “การค้ามนุษย์” มีการกระทำความรุนแรง การกดขี่ บังคับ มีการทารุณกรรม แต่สิ่งที่ต่างไปคือ การค้าทาสถูกมองว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน การทำให้ผู้อื่นเสียอิสรภาพและศักดิ์ศรีของการเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่สังคมโลกยุคใหม่ยอมรับมิได้ แต่ทั้งนี้วิธีการหาคนไปเป็นทาสกลับมีมากขึ้น มีรูปแบบการแสวงหาประโยชน์ที่หลากหลายกว่ายุคเก่า การบังคับใช้แรงงานหลายรูปแบบ การเอารัดเอาเปรียบทางเพศ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับธุรกิจบริการทางเพศเป็นรูปแบบที่นักค้าทาสได้รับประโยชน์อย่างมหาศาล โดยมีผู้อธิบายถึงความเปลี่ยนแปลง ดังนี้ (อ้างถึงใน จรีย์วรรณ พุทธานุรักษ์ และคณะ, 2550)

1.)ลักษณะของการค้าทาสยุคเก่า มีรากฐานมาจากความแตกต่างทางชนชั้น (Class) และทางชาติพันธุ์ (Race) เป็นสิ่งสำคัญ ส่วนมากเป็นการบังคับ ลักพาคนไปเป็นทาส นักค้าทาสจะได้กำไรจากการค้าทาสในสัดส่วนที่ไม่สูงนัก และจำนวนของทาสที่ได้มาจากการบังคับ ลักพาในแต่ละครั้งได้จำนวนไม่มากทำให้มีความขาดแคลนผู้ที่จะมาเป็นทาสในประเทศปลายทาง ส่งผลให้ราคาการซื้อขายทาสมีมูลค่าสูง ส่วนนายทาสผู้รับซื้อทาสมีความต้องการยืนยันกรรมสิทธ์ในตัวทาสด้วยการครอบครองเป็นเจ้าของตามกฎหมาย และเป็นความสัมพันธ์ในระยะยาว นายทาสจะต้องดูแลทาสในสังกัด อย่างน้อยต้องมีที่พักอาศัยและมีอาหารให้เพียงพอต่อการประทังชีวิต

2.) ลักษณะของการค้าทาสยุคใหม่ (หรือการค้ามนุษย์) ไม่ได้มีพื้นฐานมาจากเรื่องความแตกต่างทางชนชั้น หรือทางชาติพันธุ์เท่านั้น อาจไม่ใช้การบังคับลักพา แต่เป็นการใช้ผลประโยชน์ เงินทอง มาหลอกล่อ จูงใจ นักค้าทาสจะได้กำไรจากการซื้อขายมูลค่าสูง ราคาในการซื้อขายต่ำและสามารถเก็บคืนกำไรได้มากหลังจากการทำงานของทาส (โดยเฉพาะการค้าทาสเพื่อประโยชน์ทางเพศ) ผู้ได้รับประโยชน์จากการค้าทาสมีจำนวนมากไม่ใช่เรื่องระหว่างนักค้าทาส และนายทาสผู้รับซื้อต่อเท่านั้น ผู้ร่วมรับประโยชน์ในแต่ละครั้งมีองค์ประกอบเกี่ยวข้องมากมาย อาทิ

Copyright by Mahidol University

นายหน้าผู้จัดหา ผู้นำพา ผู้อำนวนความสะดวกในขั้นตอนต่างๆ ผู้ซื้อ ผู้คุม ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นความสัมพันธ์ระยะสั้น และเป็นการหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องทางกฎหมายในทุกขั้นตอน อีกทั้งยังมีจำนวนผู้ที่จะมาเป็นทาสมากมาย กลุ่มเสี่ยงคือเป็นผู้คนจากทุกเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ผู้เป็นนายทาสไม่จำเป็นต้องให้ความดูแลทาส เป็นเพียงผู้บังคับใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ โดยที่ผู้เป็นทาสเป็นฝ่ายที่ต้องดูแลรับผิดชอบในเรื่องที่พักอาศัย การหาอาหารกินเอง หรือต้องแสวงหาปัจจัยในการดำรงชีวิตเอง

การค้าทาสยุคเก่ากับการค้าทาสยุคใหม่หรือการค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons) เป็นการส่งผ่านการกดขี่ของผู้มีอำนาจเหนือกว่าในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลอื่นที่มีพัฒนาการตามยุคสมัยของสังคมที่เปลี่ยนไป การค้ามนุษย์จึงมีรูปแบบที่หลากหลาย และมีวิธีการหาคนไปเป็นทาสมากขึ้น ซึ่งวิธีหรือช่องทางที่สำคัญประการหนึ่งคือ การหาประโยชน์จากผู้ที่ต้องการอพยพ โยกย้ายถิ่นฐาน โดยการหลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ กดดัน ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในหลายรูปแบบ เช่น การบังคับใช้แรงงานเยี่ยงทาส การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

ประเด็นดังกล่าว ปฏิญญาสากลสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งโดยระบุไว้ว่า คนทุกคนเกิดมามีอิสระเท่าเทียมกันในเรื่องศักดิ์ศรี และความเป็นมนุษย์ ไม่มีใครสมควรถูกจับตัวลงเป็นทาส การเป็นทาสและการค้าทาสจึงต้องขจัดให้หมดสิ้นไป คนที่เป็นทาสจะตกอยู่ในสภาวะที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง ในลักษณะสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1) ถูกบังคับให้ทำงาน ด้วยการขู่ให้เกรงกลัวทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2) ถูกควบคุมเป็นเจ้าของโดยนายจ้าง ด้วยการข่มขู่หรือประทุษร้ายร่างกาย และจิตใจ

3) ถูกกระทำเสมือนหนึ่งไม่ใช่มนุษย์แต่เป็นสินค้าที่ถูกซื้อขายเยี่ยงทรัพย์สิน และ

4) ถูกควบคุมจำกัดไม่ให้มีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี

ค)แนวคิดเรื่องอาชญากรรม องค์กรอาชญากรรม และอาชญากรรมข้ามชาติ

การค้ามนุษย์ เป็นปัญหาสังคมที่มิได้จำกัดปริมณฑลว่าเป็นปัญหาของรัฐใด แต่เป็นกระบวนที่มีความซับซ้อนและพ้นพรมแดน มีนักวิชาการจำนวนเสนอแนวคิดด้านการจำแนกอาชญากรรม (Crime) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) และอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) พอสรุปได้ คือ (อ้างถึงใน จรีย์วรรณ พุทธานุรักษ์ และคณะ, 2550)

1) อาชญากรรม หมายถึง การกระทำของสมาชิกในกลุ่มสังคมซึ่งทำให้สมาชิกของกลุ่มสังคมนั้นเป็นอันตราย หรือผู้กระทำผิดมีทัศนะคติต่อต้านการกระทำนั้นซึ่งทำให้กลุ่มชนต้องแสดงออกโดยเปิดเผยร่วมกัน เพื่อเพิกถอนสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลนั้น โดยการพิจารณาว่า

Copyright by Mahidol University

เป็นอาชญากรรมมี 2 แนวทาง คือ ใช้บรรทัดฐานที่ผู้คนร่วมกันสร้างขึ้นเป็นมาตรฐาน และใช้บทบัญญัติทางกฎหมาย โดยแนวทางหลังนี้เป็นหน้าที่หลักหรืออำนาจของรัฐ

2) องค์กรอาชญากรรม หมายถึง การประกอบกิจกรรมผิดกฎหมาย ของกลุ่มสังคมที่มีสมาชิกจำนวนจำกัด มีลักษณะการดำเนินงานที่มั่นคงและเคร่งครัดต่อกฎระเบียบและวินัย ไม่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีจัดลำดับชั้นองค์กร ดำเนินงานต่อเนื่อง ใช้วิธีการผิดกฎหมายหรือใช้ความรุนแรงหรือข่มขู่และติดสินบน มีการกำหนดหน้าที่และการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน มีลักษณะผูกขาด มีกฎข้อบังคับระหว่างสมาชิกที่ชัดเจนรวมถึงข้อกำหนดในการปฏิบัติงานที่เป็นความลับ มีเป้าหมายเพื่อประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดหาสินค้าและบริการที่ผิดกฎหมาย ครอบคลุมธุรกิจในวงกว้างทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ การพนัน การค้าประเวณี การให้กู้ยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินอัตรา ยาเสพติด การเรียกค่าคุ้มครอง รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่ผิดกฎหมายที่กระทำโดยสมาชิกองค์กรดังกล่าว

3) อาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2542) กำหนดความหมายของ “อาชญากรรมข้ามชาติ” ว่าหมายถึง การกระทำที่ประเทศที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ประเทศ ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาและกำหนดโทษไว้ เป็นการกระทำร่วมกันโดยมีการตระเตรียม พยายามและลงมือกระทำความผิดต่อเนื่องกันจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ อาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญของประเทศไทย ประกอบด้วย การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบขนคนเข้าเมือง การค้าอาวุธ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การค้าหญิงและเด็ก การโจรกรรมและลักลอบค้ายานพาหนะ และการฟอกเงิน (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2544) การค้ามนุษย์ ถือเป็นอาชญากรรมข้ามชาติประเภทหนึ่ง แม้ไม่ได้ระบุไว้โดยตรงในการแบ่งประเภทของอาชญากรรมข้ามชาติตามความหมายขององค์การสหประชาชาติ (UN) แต่ขั้นตอนของการค้ามนุษย์ก็สอดคล้องกับนิยามข้างต้น กล่าวคือ ประกอบด้วยการบักลอบขนคนเข้าเมือง (Smuggling of Illegal Migrants) การค้าหญิงและเด็ก (Trafficking in Women and Children) การลักลอบค้าชิ้นส่วนมนุษย์ (Trafficking in Body Part) และการกระทำผิดอื่นๆ (Other activities) เช่น การให้สินบนเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการอื่นๆ (UN,2000)

การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการจัดตั้ง (Transnational Organized Crime) ซึ่งมีเครือข่ายโยงใยทั่วทุกภูมิภาคของโลก และแทรกซึมอยู่ในชุมชนทุกระดับ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจในหลายประเทศ อันเนื่องมาจากมูลค่าของเงินนอกระบบจำนวนมหาศาลที่มิได้มีการนำเข้ามาหมุนเวียนเพื่อพัฒนาประเทศแต่อย่างใด องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ประเมิณรายได้ของอาชญากรรมค้ามนุษย์จากการบังคับใช้แรงงานเฉพาะในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิค และประเมิณว่าการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่มีจำนวนมาก และยังมี

Copyright by Mahidol University

ธุรกิจทางเพศอีกมากอีกมากที่ดำเนินไปอย่างแอบแฝง ประเมิณได้ยากว่ามีผู้ที่ถูกบังคับค้าประเวณีมากน้อยเพียงใด

ประชาคมโลกจึงมีความเห็นร่วมกันว่าการค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศเป็นรูปแบบหนึ่งของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างรุนแรง ดังนั้น นานาประเทศจะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

นอกจากแนวคิดดังกล่าวแล้วยังมีแนวคิดเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อีกจำนวนหนึ่ง ได้แก่

ก) **แนวคิดทฤษฎีนิติปรัชญาแนวอิตถีศาสตร์** ทฤษฎีกฎหมายแนวสตรีนิยม (Feminism Jurisprudence Feminist Legal Theory) โดยแนวคิดนี้จะสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการทางกฎหมาย ไม่ได้สร้างความเป็นธรรมให้กับผู้หญิงอย่างที่จะเป็น เพราะพิจารณาผู้หญิงเป็นเพียงส่วนเสริมของสังคมที่ขาดสิทธิในการเข้าถึงระบบยุติธรรม

ข) **แนวคิดทฤษสตรีนิยม (Feminist Theory)** เป็นแนวคิดทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ที่มีความคิดเห็นต่างไปจากสังคมศาสตร์กระแสหลัก ซึ่งความแตกต่างหลากหลายของทฤษฎีนี้มีจุดประสงค์ร่วมกัน คือ การขจัดการกดขี่ทางเพศ ที่ผู้หญิงถูกกระทำในรูปแบบต่างๆ และสตรีนิยมยังเป็นเครื่องมือหรือแนวคิดที่จะเปิดโลกทัศน์ของสังคม ให้มองเห็นสภาวะสังคมกระแสหลักที่นักสตรีนิยมถือว่าเป็นสังคมแบบปิตาธิปไตย ที่กดขี่และเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง

ค) แนวคิดทฤษฎีเรื่องการค้าหญิง (Trafficking in women)เป็นการสร้างความเข้าใจเรื่องมิติของการแสวงหาความสำราญทางเพศในรูปแบบต่างๆ ของผู้ชาย โดยไม่ได้จำกัดรูปแบบของการค้าหญิงอยู่เฉพาะการบังคับ ทำร้าย หรือเพื่อการร่วมเพศกับผู้หญิงเท่านั้น ซึ่งแนวคิดนี้จะทำให้เข้าใจ กระบวนการการค้ามนุษย์และอุตสาหกรรมทางเพศที่อยู่ในพื้นที่ต่างๆ ในมิติทางสังคม

ง)แนวคิดทฤษฎีมิติเรื่องเพศวิถี (Sexuality) แนวคิดนี้เป็นวาทกรรม (Discourse) ทางสัมคมที่ถูกผลิตหรือประกอบสร้างขึ้นมาและมีผลในการควบคุมลักษณะนิสัยตลอดจนพฤติกรรมการแสดงออกในเพศของบุคคล วาทกรรมนี้ผลิตซ้ำอุดมการณ์แบบชายเป็นใหญ่ผ่านวัฒนธรรมจารีตประเพณี ภายใต้กระบวนการสร้างความเป็นหญิงเป็นชาย และในโครงสร้างสังคมที่เป็นผู้ชายเป็นศูนย์กลางของอำนาจส่งผลให้เกิดมาตรฐานที่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย โดยที่ผู้หญิงจะถูกเข้มงวดกับการรักษาคุณค่าในเรื่องเพศวิถีหรือประเวณีของตนเอง ในขณะที่ผู้ชายไม่ถูกควบคุม ทำให้ผู้ชายมีเสรีในเรื่องเพศวิถี

จ) แนวคิดทฤษฎีเรื่องสื่อลามก (Pornography) สื่อลามกถือได้ว่าเป็นพื้นที่ทางจินตนาการ หรือพื้นที่ในมุมมืดของผู้ชาย ในอดีตด้วยข้อจำกัดหลายๆอย่าง ทำให้หนังสือโป๊ หรือสื่อลามกรูปแบบต่างๆ จำกัดอยู่ในวงแคบๆ แต่การเข้ามาของอินเตอร์เน็ตได้นำพาเว็บไซต์

Copyright by Mahidol University

ลามกเข้ามาด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แนวคิดนี้จะทำให้เข้าใจถึงวาทกรรมมิติเรื่องเพศวิถีที่ถูกสร้างขึ้นมาสวมทับ ผลิตซ้ำ และผลิตใหม่ กับชุดวาทกรรมที่เคยมีอยู่เดิม

ฉ) แนวคิดทฤษฎีเรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิง เป็นเครื่องมือเพื่อคิดวิเคราะห์ที่จะทำให้เห็นว่าภายใต้สถานการณ์ที่ผู้หญิงถูกทำให้เป็น “เหยื่อ” ผู้หญิงต้องเผชิญความรุนแรงที่ส่งผลกระทบทั้งร่างกายและจิตใจ และความรุนแรงทางโครงสร้าง ทางสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้หญิงต้องเผชิญ

2.3 การบังคับใช้กฎหมายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 การบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมาย คือ กฎเกณฑ์ข้อบังคับที่ตราขึ้นโดยผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของประชาชน ซึ่งผู้ใดฝ่าฝืนย่อมได้รับการลงโทษ ในการปกครองหรือบริหารประเทศของรัฐ กฎหมายถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดระเบียบการอยู่ร่วมกันของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและยังเป็นหลักเกณฑ์ที่รัฐจะกระทำการใดๆ ในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดเอาไว้เพื่อให้ราษฎรมีความสุข อีกทั้งกฎหมายยังเป็นเครื่องมือสูงสุดของสังคมที่จะรักษาไว้ซึ่งอิสรภาพและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของทุกชนชั้น โดยได้กำหนดสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพ ไว้เพื่อให้ประชาชนมีอิสรภาพตามสมควรและยังช่วยประสานความขัดแย้งหรือประสานประโยชน์ทั้งภาคเอกชนและส่วนร่วม จากการที่กฎหมายมีวัตถุประสงค์มุ่งคุ้มครองความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขของสังคม กฎหมายจึงต้องมีสภาพการบังคับใช้ เป็นองค์ประกอบไม่ว่าจะเป็นสภาพบังคับทางอาญาในลักษณะของโทษทางอาญา หรือเป็นสภาพบังคับในทางเยียวยาโดยการป้องกัน

กฎหมาย คือ เป็นกฎเกณฑ์ กติกา หรือมาตรฐานที่ใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน ในสังคม เพื่อให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติตาม โดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากบุคคลอื่น ด้วยเหตุที่กฎหมายมีสภาพบังคับทำให้สมาชิกในสังคมทุกคนจะต้องรู้กฎหมาย ผู้ใดจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ และจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด คำว่า กฎหมายนั้น หมายถึง กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

Copyright© by Mahidol University

การพิจารณากฎหมายมี 2 ลักษณะ คือ กฎหมายตามเนื้อความ และกฎหมายตามแบบพิธี โดยกฎหมายตามเนื้อความ หมายความถึง กฎหมายซึ่งบทบัญญัติมีลักษณะเป็นกฎหมายแท้ มีลักษณะเป็นข้อบังคับซึ่งกำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ ในสมัยใหม่ ส่วนใหญ่เป็นข้อบังคับของรัฐ ส่วนกฎหมายตามแบบพิธี หมายความถึง กฎหมายที่ออกมาโดยวิธีบัญญัติกฎหมาย ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงว่ากฎหมายนั้นเข้าลักษณะเป็นกฎหมายตามเนื้อความหรือไม่ (หยุด แสงอุทัย, 2552) การปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมาย เป็นการกระทำการดำเนินการ โดยนำตัวบทกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ มาใช้บังคับ ซึ่งกฎหมายนั้นมีลายลักษณ์อักษรอยู่ในหนังสือที่จะนำมาบังคับใช้กฎหมาย ให้แก่สมาชิกในสังคมได้นำมาใช้และแก้ไขปัญหา ให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย (เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล, 2553)

การบังคับใช้กฎหมาย มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการนำกฎหมายซึ่งมีเพียงลายลักษณ์อักษรไปสู่การบังคับใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติและเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะส่งผลให้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของรัฐให้เกิดประสิทธิภาพ ถ้าหากว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายข้างต้น การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีความเสมอภาคนั้น กล่าวคือ เมื่อพบว่ามีการละเมิดข้อบัญญัติทางกฎหมายขึ้นเมื่อใด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่รอช้าต่อการเข้าดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนข้อกฎหมาย ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงกลัวต่อการที่จะกระทำผิดกฎหมายและเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสังคมเกิดความสงบสุขในที่สุด

ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดต่อการใช้อำนาจ ในการบังคับตามกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องมีความรู้และความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของสภาพบังคับของกฎหมายแต่ละฉบับ เพราะในการบังคับกฎหมายแต่ละฉบับนั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายที่ต่างกัน การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่ได้กำหนดไว้ ในกระบวนการของกฎหมายนั้น โดยเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายต้องปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมและให้สอดคล้องซึ่งกันและกัน การบังคับใช้กฎหมายนั้น ยังหมายถึง การนำเอาตัวบทกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆในบางส่วนที่อยู่ในหนังสือ มาใช้บังคับแก่สมาชิกให้เกิดผลบังคับตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่ถูกตราขึ้นโดยรัฐ

จากการที่กฎหมาย หมายถึง กฎเกณฑ์ที่กำหนดความประพฤติของบุคคลในสังคม ซึ่งบุคคลจะต้องปฏิบัติตาม มิฉะนั้นจะได้รับผลร้ายหรือไม่ได้รับผลดีที่เป็นสภาพบังคับโดยเจ้าหน้าที่ในระบบกฎหมาย (มานิตย์ จุมปา , 2555) แนวคิดทฤษฎีการบังคับใช้คือภาระหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมก็คือ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาค ในส่วนของตำรวจจะเน้นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งจะนำไปสู่การควบคุมการกระทำผิดในสังคมได้ตามความมุ่งหมาย นักอาชญาวิทยาได้พัฒนาแนวคิดและขอบเขตปรัชญาการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมสังคม ให้รวมตลอดไปถึงการควบคุมพฤติกรรมอันจะนำไปสู่การกระทำ

Copyright by Mahidol University

ผิดด้วย สำหรับลักษณะที่สำคัญเกี่ยวกับปรัชญาการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมทางสังคม มี 3 ประเภท คือ (สุพิศาล ภักดีนฤนาถและคณะ, 2556)

1) รัฐเป็นผู้ใช้มาตราการทางกฎหมาย เพื่อควบคุมความประพฤติและคุ้มครองพิทักษ์ผลประโยชน์ของสมาชิกในสังคมตามหลักกฎหมายมหาชนในฐานะที่รัฐมีอำนาจเหนือราษฎร มิได้รวมถึงกฎหมายเอกชน อันเป็นกฎหมายว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างราษฎรในฐานะเท่าเทียมกัน

2) รัฐเป็นผู้ได้รับอาณัติมอบหมาย จัดสรรเจ้าหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบ การปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและผาสุกของชุมชนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และหลักกฎหมายอย่างเคร่งครัด

3) การบังคับใช้กฎหมาย จะต้องบังคับใช้แก่สมาชิกในสังคมโดยเสมอภาคภายใต้หลักนิติธรรม ปราศจากความลำเอียงหรือรังเกียจเดียดฉันท์โดยสิ้นเชิง

2.3.1.1 เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตำรวจตามที่ระบุไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2525 คือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ตรวจตรา รักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ตำรวจก็คือ ผู้มีหน้าที่พิทักษ์สันติราษฎร์ คำว่า “พิทักษ์” แปลว่า ดูแล คุ้มครองพลเมืองของประเทศ

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ว่า “ข้าราชการตำรวจ” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจโดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย

มาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

(3) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร

(4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(5) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

Copyright by Mahidol University

โดยหลักการบทบาท และ หน้าที่ของตำรวจ ได้แก่ การป้องกัน การปราบปราม คุ้มครองสิทธิของบุคคลและการให้บริการประชาชน

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2478 กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ของตำรวจสรุปได้ดังนี้

1.ตำรวจ เป็นเจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่รักษาความสงบของประชาชน

2.ตำรวจ เป็นพนักงานสอบสวน ย่อมมีอำนาจสอบสวนคดีอาญา ภายในเขตอำนาจของตนตามที่ กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทย

3.อำนาจการจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา อาจเป็นทั้งในกรณีที่มีหมายค้นหมายจับ และในกรณีที่ไม่มีหมายจับ และรวมไปถึงการค้นตัวในที่สาธารณสถาน

4.อำนาจควบคุมตัวผู้กระทำผิดที่ถูกจับไว้ตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

5.อำนาจตรวจค้นเคหสถาน ที่อยู่อาศัย และสำนักงานของบุคคล อันเป็นที่รโหฐาน ตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

2.3.1.2 อำนาจหน้าที่ของสถานีตำรวจ (โสภณ ศรีวพจน์, 2550)

สถานีตำรวจภูธรอำเภอ

มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดอาญาในเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครอง รวมตลอดทั้งการรับผิดชอบในด้านการงานและการปกครองบังคับบัญชา ถัดรองลงไปจากสถานีตำรวจภูธรจังหวัด นอกจากนั้นยังมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านความมั่นคงภายใน ด้านบริหารทางสังคม ด้านชุมชน ด้านมวลชนสัมพันธ์ ด้านการพัฒนา การบริหาร การป้องกันและปราบปราม การรักษาความสงบเรียบร้อย รวมทั้งงานอื่นๆที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

Copyright by Mahidol University

สถานีตำรวจภูธรตำบล

มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติการเช่นเดียวกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอ เฉพาะภายในเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองรวมทั้งอาจอื่นๆที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

การกำหนดหน้าที่งานของตำแหน่งในสถานีตำรวจ

1. หัวหน้าสถานี

ทำหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ โดยในการปฏิบัติงานอาจจะกระทำด้วยตนเอง หรือร่วมปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ต่างๆ ตามความเหมาะสมจำเป็น เช่นกำหนดนโยบาย วางแผน มอบหมายงาน พิจารณาวินิจฉัยสั่งการ ควบคุม ตรวจสอบให้คำปรึกษา แนะนำ ประเมินผลการปฏิบัติ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนการติดต่อประสานงาน ระหว่างหน่วยงานต่างๆภายในหน่วยและกับหน่วยอื่นและทำหน้าที่หัวหน้าพนักงานสอบสวน

2. หัวหน้างานป้องกันปราบปราม

ทำหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันปราบปรามของสถานีตำรวจ โดยวางแผนมอบหมายงาน วินิจฉัยสั่งการควบคุมตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และประสานงานกับหน่วยอื่น ในการดำเนินการป้องกัน ระวัง ปราบปรามอาชญากรรม และดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยอื่นๆที่ไม่ได้ระบุว่าเป็นของงานใด งานรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกัน ระวัง ศึกษาวิเคราะห์เพื่อการวางแผนการปฏิบัติ ประสานสอดคล้องกับหน่วยงานอื่น และพื้นที่ใกล้เคียง งานชุมชนสัมพันธ์

งานประชาสัมพันธ์บนสถานีตำรวจ งานบริการ ศูนย์วิทยุของสถานีตำรวจ งานควบคุมผู้ต้องหาและผู้ถูกกักขัง

3. สารวัตรป้องกันปราบปราม

เป็นผู้ปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามในฐานะรองหัวหน้างานป้องกันปราบปรามและอื่นๆ ที่หัวหน้างานป้องกันปราบปราม มอบหมาย ควบคุม ตรวจสอบให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในงานป้องกันปราบปราม

4. รองสารวัตรป้องกันปราบปราม

เป็นผู้ปฏิบัติงานตามที่หัวหน้างานป้องกันปราบปราม หรือสารวัตรป้องกันปราบปรามสั่งการหรือมอบหมายปฏิบัติหน้าที่นายร้อยตำรวจเวร การใช้กำลังตำรวจเข้าทำการตรวจค้น จับกุมตามหมายจับ ตรวจค้นตามสถานที่เกิดเหตุหรือบุคคล ควบคุมการ

Copyright by Mahidol University

ปฏิบัติงานหน้าที่ของสถานีตำรวจ คือ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เสมียนประจำวัน ธุรการ เจ้าหน้าที่พิมพ์ลายนิ้วมือ เจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหา พนักงานวิทยุ ยามสถานี ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด ตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สายตรวจ ให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบวิธีการกำหนด รวมตลอดทั้งให้คำปรึกษาและแนะนำให้แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ของผู้ทำหน้าที่ เจ้าหน้าที่สายตรวจ และต้องทำหน้าที่สายตรวจไปพร้อมกัน ในขนาดนั้นด้วยตามความเหมาะสม

5. หัวหน้างานสืบสวนสอบสวน (รองผู้กำกับการทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน ในสถานีตำรวจที่มีหัวหน้าสถานีระดับตำแหน่งผู้กำกับการ)

ทำหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสืบสวนสอบสวนของสถานีตำรวจ โดยในงานการสอบสวน วางแผน มอบหมายงาน วินิจฉัยสั่งการ ควบคุมตรวจสอบให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และประสานงานกับหน่วยอื่นในการสอบสวนคดีอาญาทุกประเภทและร่วมการสอบสวนในคดีที่เห็นสมควร จัดพนักงานสอบสวนเข้าเวรรับคำร้องทุกข์ดำเนินการสอบสวนเบื้องต้น และเวรผู้ต้องฝากขังที่เหมาะสม ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความสะดวกรวดเร็ว และจัดให้มีวันพักและเวลาพักผ่อนตามมาตรฐานเท่าที่จะสามารถทำได้

พิจารณามอบหมายคดีให้พนักงานสอบสวนรับผิดชอบตามความเหมาะสมการคุ้มครองพยานเปรียบเทียบการกระทำความผิดตามกฎหมายในและในงานสืบสวนทำหน้าที่หัวหน้าผู้รับผิดชอบงานสืบสวน โดยการวางแผนมอบหมายงาน วินิจฉัยสั่งการ ควบคุม ตรวจสอบ และให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และประสานงานกับหน่วยอื่น ในการสืบสวน สั่งการ จัดสารวัตรสืบสวน รองสารวัตรสืบสวนเจ้าหน้าที่สืบสวน ให้สืบสวนข้อมูลเกี่ยวกับงานสืบสวน งานป้องกันและปราบปราม งานสอบสวนและนำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ในการสืบสวนหาข่าวและรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง หลักฐานเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนทั่วไป จากแหล่งข่าวการศึกษาข้อเท็จจริงการสืบสวน ร่วมกับกำลังป้องกันปราบปรามทำการตรวจค้น จับกุม ตลอดจนดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสืบสวนและประสานงานการปฏิบัติกับหน่วยอื่น

6. หัวหน้างานสืบสวน

ทำหน้าที่หัวหน้าผู้รับผิดชอบงานสืบสวน โดยวางแผนมอบหมายงานวินิจฉัย สั่งการ ควบคุม ตรวจสอบให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ และประสานงานกับหน่วยอื่น ในการสืบสวน สั่งการ จัดสารวัตรสืบสวน รองสารวัตรสืบสวน เจ้าหน้าที่สืบสวนให้สืบสวน รวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับงานสืบสวนงาน

Copyright by Mahidol University

ป้องกันและปราบปราม งานสอบสวน และนำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ สอบสวน สืบสวนหาข่าว และรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง หลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การป้องกันเหตุร้าย เหตุรุนแรง การทำผิดทั่วไปจากแหล่งข่าวทั่วไป และแหล่งข่าวจัดตั้ง การสืบสวนหลังเกิดเหตุ การปกปิดคุ้มครองแหล่งข่าว การสืบสวนข้อเท็จจริง การสืบสวนหลังจากรู้ตัวผู้กระทำผิด ร่วมกับกำลังป้องกันปราบปรามทำการตรวจค้นจับกุม ตลอดจนดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสืบสวน

7. สารวัตรสืบสวน

เป็นเป็นผู้ปฏิบัติงานสืบสวน ในฐานะรองหัวหน้างานสืบสวนและอื่นๆที่หัวหน้างานสืบสวนมอบหมาย ควบคุมกำกับดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในงานสืบสวน เป็นผู้ช่วยเหลือหัวหน้างานสืบสวน ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลสืบสวน เมื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน จนทราบรายละเอียดการกระทำผิดแล้ว ให้รายงานหัวหน้างานสืบสวนหรือประสานแจ้งกำลังป้องกันปราบปรามเพื่อร่วมกันจับกุมตามความเหมาะสม ตลอดจนมีหน้าที่ในงานสืบสวนอื่นๆ อาทิสืบสวนหาข่าวเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย สืบสวนหลังเกิดเหตุ สืบสวนภายหลังรู้ตัวผู้กระทำผิด ปกปิดคุ้มครองแหล่งข่าว ดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสืบสวน

ส่วนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง

ได้แก่

1. เป็นฝ่ายอำนวยการด้านยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยงานในสังกัด

2. ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาทั่วราชอาณาจักร

3. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

ด้านภารกิจและอำนาจหน้าที่แต่ละกลุ่มงาน 5 กลุ่มงาน

1. งานอำนวยการ ประกอบด้วยงานด้านธุรการและกาลังพล งานยุทธศาสตร์และแผน งานการเงินและงบประมาณ งานส่งกำลังบำรุง

Copyright by Mahidol University

2. งานบริการคนต่างด้าว ประกอบด้วยงานการขออนุญาตอยู่ต่อใน ราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว ดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งที่พักอาศัย การรายงานตัวอยู่ใน

ราชอาณาจักร เกินกว่า 90 วัน การดำเนินการ กรณีการอนุญาตสิ้นสุด และ งานเปรียบเทียบปรับพิจารณาการอนุญาต เพื่อกลับเข้ามาใน ราชอาณาจักรอีก

3. งานควบคุมและผลักคนต่างด้าวประกอบด้วยงานจัดทำประวัติ ถ่ายรูปพิมพ์ลายนิ้วมือและส่งคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักร (ตาม ม.54 พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ.2522) ทำบัญชีคน ต้องห้าม งานตรวจบุคคลและยานพาหนะ

4. ตรวจบุคคลและพาหนะที่เดินทางเข้า-ออกราชอาณาจักร ณ ช่องทางอนุญาต และช่องทางนอกเขตท่า ดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลต้องห้าม งานประกันลูกเรือ ดำเนินการเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับกรณีอยู่ในราชอาณา จักรโดยการอนุญาตสิ้นสุด

5. งานสืบสวนปราบปรามประกอบด้วยงานสืบสวนปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย ป้องกันและปราบปรามแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย ควบคุมคนต้องห้าม ได้แก่ งานผลักดัน-ส่งกลับ สืบสวนหาข่าวด้านความมั่นคง และอาชญากรรมข้ามชาติ งานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ส่วนนโยบายหลักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองประกอบด้วย

1.ด้านการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

2.ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

3.ด้านการบริการคนเข้าเมือง

4.ด้านการอำนวยความยุติธรรม

5.ด้านการบริหาร

6.ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้ามนุษย์ ได้แบ่งออกได้เป็นสองประเภท มาตรา 4 กล่าวคือ

1) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และ

2) ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับสามซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังต่อไปนี้อำนาจทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 27 วรรคหนึ่ง)

1) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน

Copyright by Mahidol University

2) ตรวจตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เมื่อผู้นั้นยินยอม แต่ถ้าผู้นั้นเป็นหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ

3) ตรวจค้นยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีพยานหลักฐานหรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อยู่ในยานพาหนะนั้น

4) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานในการค้ามนุษย์ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ พยานหลักฐานนั้นอาจถูกโยกย้าย ซ่อนเร้น หรือทำลายไปเสียก่อน หรือบุคคลนั้นอาจถูกประทุษร้าย โยกย้าย หรือซ่อนเร้น

เฉพาะแต่การใช้อำนาจตามข้อ 4 เท่านั้นที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้นและต้องรายงานเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้ รวมทั้งผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ตลอดจนจัดทำสำเนารายงานดังกล่าวให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้น ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนารายงานนั้นให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ และหากเป็นการเข้าค้นในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและขึ้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือรองผู้กำกับการตำรวจขึ้นไป หรือเป็นข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับเจ็ดขึ้นไป ทั้งนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นส่งสำเนารายงานเหตุผลและผลการตรวจค้น บัญชีพยานหลักฐานหรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และบัญชีทรัพย์ที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ต่อศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่ทำการค้นหรือศาลอาญา ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงหลังจากสิ้นสุดการตรวจค้นเพื่อเป็นหลักฐาน (มาตรา 27 วรรคสอง)

สำหรับการดำเนินการตามข้อ2 และ 3 กฎหมายอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำแทนได้ (มาตรา 27) และในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่ผู้นั้นไม่ได้ (มาตรา 27 วรรคสี่) ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายได้กำหนดพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 28)

Copyright by Mahidol University

ด้านอำนาจและหน้าที่ในการจัดให้มีการคุ้มครองผู้เสียหาย ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และเพื่อคุ้มครองป้องกันภัย

แก่บุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจัดให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวได้แต่ต้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง โดยต้องรายงานให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบโดยไม่ชักช้าถึงการให้ความคุ้มครองนั้น (มาตรา 29) แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจจะเป็นผู้เสียหายเกินกว่ากำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตขยายระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองแก่พยานนั้นได้โดยศาลจะอนุญาตได้ไม่เกินเจ็ดวัน และจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วยก็ได้ (มาตรา 29 วรรคสอง)

การจัดให้บุคคลซึ่งอาจจะเป็นผู้เสียหายอยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวดังกล่าวมานี้จะต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในสถานที่อันสมควรซึ่งมิใช่ห้องขังหรือสถานคุมขัง ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจำต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนโดยเคร่งครัดด้วย (มาตรา 29 วรรคสามและวรรคสี่) อำนาจและหน้าที่ในการได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดที่ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอื่นใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถได้มาซึ่งเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้ แต่จะต้องได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี รวมทั้งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับประธานศาลฎีกา (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง)

ในการพิจารณาคำขอฝ่ายเดียวดังกล่าว ศาลจะพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้(มาตรา 30 วรรคสอง)

(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

Copyright© by Mahidol University

กฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และมีอำนาจสั่งให้ผู้เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามคำสั่งดังกล่าวให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ หากภายหลังจากที่ศาลได้มีคำสั่งอนุญาตไปแล้วปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องขอมานั้นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 30 วรรคสาม)

ในการดำเนินการตามคำสั่งของศาล กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจร้องขอให้บุคคลใดช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดผลการดำเนินการนั้นและให้ส่งบันทึกนั้นไปยังศาลที่มีคำสั่งโดยเร็ว(มาตรา 30 วรรคสี่) บรรดาเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาโดยวิธการที่ได้กล่าวไว้นี้ ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์เท่านั้น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา 30 วรรคห้า)

อำนาจในการขอสืบพยานไว้ก่อน โดยที่ก่อนฟ้องคดีต่อศาล หากกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายได้ให้อำนาจแก่พนักงานอัยการไม่ว่าโดยตนเองหรือโดยได้รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวนก็ตาม สามารถที่จะนำผู้เสียหายหรือพยานบุคคลมายื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีการสืบพยานนั้นๆไว้ก่อนได้ โดยต้องระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการกระทำความผิด รวมทั้งเหตุแห่งความจำเป็นที่จะต้องมีการสืบพยานนั้นไว้ (มาตรา 31 วรรคหนึ่ง) และหากผู้เสียหายหรือพยานบุคคลประสงค์ที่จะให้การต่อศาลด้วยตนเอง เมื่อผู้เสียหายหรือพยานบุคคลแจ้งพนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลโดยไม่ชักช้า (มาตรา 31 วรรคสอง)

ศาลต้องทำการสืบพยานทันทีที่ได้รับคำร้องดังกล่าว และหากผู้มีส่วนได้เสียในคดีคนใดยื่นคำร้องต่อศาลแถลงเหตุผลและความจำเป็นขอถามค้านหรือตั้งทนายความเพื่อถามค้านเมื่อเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้ และให้นำความในมาตรา 237 ทวิ วรรคสาม และวรรคสี่แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา 31 วรรคสาม) ถ้าต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ก็ให้ศาลสามารถที่จะรับฟังพยานดังกล่าวในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้ (มาตรา 31 วรรคสี่)

จากความหมายต่างๆ ของการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นการกระทำ การดำเนินการและการนำตัวบทกฎหมาย มาบังคับใช้ให้แก่คนในสังคมให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง

Copyright by Mahidol University

ไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าพนักงานอื่นที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายตามที่กฎหมายนั้นกำหนด

2.3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

กฎหมาย เป็นกลไกเชิงนโยบายที่รัฐใช้เพื่อแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ ประเทศในภูมิภาคอาเซียนนำกฎหมายมาใช้เป็นเครื่องมือหลักเพื่อดำเนินการกับผู้ค้ามนุษย์ นอกจาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แล้ว นักวิชาการจำนวนหนึ่งเห็นว่า รวมถึงความตกลงที่มีสภาพบังคับด้วย เพื่อให้ความช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้เสียหายให้ได้รับการชดเชยและเยียวยาในรูปของบันทึกความร่วมมือ (MOU) ในระดับต่างๆ (อ้างถึงใน บันดาลบัวแดงและคณะ, 2556)

1) MOU ระหว่างประเทศ (Regional MOU)

1.1) บันทึกความร่วมมือของกลุ่มประเทศ (Commit MOU)ได้แก่ บันทึกความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (MOU on Cooperation against Trafficking in Persons in the Greater Mekong Sub-region, 29 October 2004) ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 6 ประเทศ คือ จีน ไทย เมียนมา ลาว เวียดนาม และกัมพูชา

1.2) บันทึกความร่วมมือทวิภาคได้แก่ บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเมียนมา

2) บันทึกความร่วมมือภายในประเทศ (Domestic MOU)ประกอบด้วย บันทึกความร่วมมือ 2 ระดับ ดังนี้

2.1) ระหว่างหน่วยงานระดับชาติ (National Level)ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวทางปฏิบัติในการสืบพยานไว้ก่อน การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด การปฏิบัติกับเด็กที่เป็นเหยื่อและความร่วมมือระหว่างสหวิชาชีพ

2.2) ระหว่างหน่วยงานระดับจังหวัด (Province Level) ประกอบด้วยบันทึกความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ 1) แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 8 จังหวัด ภาคตะวันออก 2) แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานบนพื้นที่ 19 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 6 จังหวัด ภาคใต้ฝั่งตะวันตก

Copyright by Mahidol University

อย่างไรก็ตาม การมองปรากฏการณ์เรื่องการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ยังคงเป็นการมองไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นสตรีและเด็ก และนิยามการค้ามนุษย์เฉพาะในเรื่องของการแสวงประโยชน์ทางเพศเท่านั้น โดยกำหนดให้ผู้หญิงและเด็กเท่านั้นที่ถือว่าเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

กฎหมายในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ มักจะเพ่งเล็งหรือให้การปกป้องเหยื่อเฉพาะกลุ่มที่คิดว่าเสี่ยงเท่านั้น เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 และพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2540 ซึ่งยังจำกัดเพียงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อเด็กชาย เด็กหญิง และสตรี แต่ไม่ครอบคลุมบุคคลอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย อาทิ ผู้ชายที่ไม่ใช่เด็ก ทำให้เมื่อบุคคลถูกกระทำในลักษณะดังกล่าวไม่มีบทลงโทษตามกฎหมายได้ เช่น การบังคับใช้แรงงานทั้งที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่บนเรือประมงเยี่ยงทาส หรือการค้าประเวณีของผู้ชาย

ด้วยเหตุที่การค้ามนุษย์เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา และเป็นปัญหาใกล้ตัวที่ทุกคนมีโอกาสที่จะถูกค้า หรือตกเป็นเหยื่อได้เสมอ การค้ามนุษย์จึงถือเป็นอาชญากรรมที่มีความโหดร้ายทารุณ ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เนื่องจากเป็นการแสวงหาประโยชน์จากร่างกาย และจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ ดังนั้น ใน พ.ศ. 2547 รัฐจึงบรรจุให้การค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติและออกกฎหมายสำหรับบังคับใช้กับความผิดฐานค้ามนุษย์ขึ้นเป็นการเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา จึงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาช่องว่างของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ได้ครอบคลุมอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ 1) ขยายความเหยื่อหรือผู้เสียหายจากผู้หญิงและเด็ก เป็นบุคคลไม่จำกัดเพศและอายุ 2) กำหนดนิยามคำว่าค้ามนุษย์ไว้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ที่สอดคล้องและครอบคลุมกับการกระทำผิดที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และ 3) กำหนดให้ผู้กระทำการค้ามนุษย์เป็นขบวนการในลักษณะองค์กรอาชญากรรม มีความผิด แม้สมาชิกองค์กรอาชญากรรมนั้นไม่ได้ลงมือกระทำผิดเอง ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับสภาวะไร้พรมแดนของสังคมในปัจจุบัน (ประวิทย์ ร้อยแก้ว, 2551)

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ยังมีจุดอ่อนและข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ (อ้างถึงใน บันดาลบัวแดงและคณะ, 2556)

1. ปัญหาด้านกฎหมาย อาทิ กรณีตัดอวัยวะเพื่อการค้าโดยบุคคลที่เป็นเจ้าของอวัยวะยินยอม (ตามมาตรา 4) แม้บุคคลนั้นจะถือว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ แต่อาจทำให้บุคคลนั้นตกเป็นผู้กระทำผิดในฐานะผู้สนับสนุนได้ ตามมาตรา 7 (1) กล่าวคือ กรณีอย่างไรถือว่า

Copyright by Mahidol University

เป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และอย่างไรถือว่าเป็นอาชญากรหรือเป็นผู้กระทำผิด และการให้บุคคลที่ขายอวัยวะโดยสมัครใจตกเป็นผู้กระทำผิด ไม่ใช่การคุ้มครองหรือปกป้องผลประโยชน์ของสังคม

2. ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย ผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์อาจถูกส่งตัวไปดูแลในสถานแรกรับ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี สถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือสถานสงเคราะห์อื่นของรัฐหรือเอกชน (ตามมาตรา 33 วรรคสอง) หรือในกรณีผู้เสียหายนั้นเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองซึ่งจะต้องถูกส่งตัวกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนา (ตามมาตรา 38) แม้จะมีความผิดตามกฎหมายคนเข้าเมือง ก็อาจทำให้สังคมเข้าใจว่า ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ คือผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ด้วย

3. แม้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อาจถูกเรียกค่าสินไหมทดแทน (ตามมาตรา 35) ให้แก่ผู้เสียหาย แต่ก็อาจเป็นจำนวนเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์หรือผลกำไรที่ผู้กระทำความผิดได้จากการค้ามนุษย์ ในขณะเดียวกันการช่วยเหลือผู้เสียหายในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกการอบรมฯ (ตามมาตรา 33) การคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เสียหาย (ตามมาตรา 36) และการช่วยเหลือผู้เสียหายในต่างประเทศให้เดินทางกลับประเทศ (ตามมาตรา 39) กลับต้องใช้เงินทุน เงินอุดหนุนจากงบประมาณ และเงินบริจาค ในขณะที่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับผิดชอบในส่วนนี้แต่อย่างใด

ประมวลกฎหมายอาญา

การใช้กฎหมายอาญา ที่ทุกประเทศก็มีกฎหมายอาญาที่ใช้ในการควบคุมการกระทำผิด ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของตัวกฎหมายนั้น โดยกฎหมายมีไว้ คือ (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2550)

1. ห้ามปราบ ป้องกันพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่ภัยคุกคาม
2. ควบคุม บุคคลที่มีพฤติกรรมส่อไปในทางที่จะกระทำความผิด
3. เตือน บุคคลไม่ให้ละเมิดบทบัญญัติของกฎหมาย
4. ป้องกันและรักษาไว้ซึ่งสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว ได้แก่ความผิดเกี่ยวกับการล่อลวงเยาวชน

ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายอาญามีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ทั้งหมด 9 มาตรา คือ **มาตรา 282** *"...ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท...*

Copyright by Mahidol University

…ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสองหรือวรรคสาม หรือสนับสนุนใน การกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ใน วรรคแรกวรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี…"

มาตรา 283 *"...ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด…"*

มาตรา 284 *"...ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้ายใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธี ข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด...*

***…ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่ง** ถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่น เดียวกับผู้พาไปนั้น..."*

มาตรา 286 "…*ผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี…"*

มาตรา 312 *"...ผู้ใดเพื่อจะเอาคนลงเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาส นำเข้าในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พามาจากที่ใด ซื้อ ขาย จำหน่าย รับ หรือหน่วงเหนี่ยวซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใด…"*

มาตรา 318 *"...ผู้ใดพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย…"*

มาตรา 319 *"...ผู้ใดพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไป เสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจไปด้วย…"*

มาตรา 320 *"...ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด พาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักร…"*

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มีเหตุผลในการประกาศใช้เพื่อแก้ไขและอุดช่องว่างของลักษณะการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ให้มีความคลุมปัญหา รวมทั้งเป็นการขยายความคุ้มครองตามกฎหมายดังกล่าวให้แก่บุคคลทั่วไป โดยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่เฉพาะหญิงและเด็กเท่านั้น โดยมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551

Copyright© by Mahidol University

ซึ่งปัจจุบัน นับเป็นเวลา 7 ปีแล้ว ที่นำกฎหมายนี้มาบังคับใช้ แต่ปัญหาการค้ามนุษย์ยิ่งมีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในปี 2557 ประเทศไทยได้ถูกจัดให้อยู่ในบัญชีใน

กลุ่มที่ไม่ได้ไม่มีมาตรการในการปฏิบัติตามกฎหมาย และไม่มีความพยายามที่จะแก้ไขให้เป็นรูปธรรมและเนื่องจากอยู่ในสถานะที่เป็นทั้งประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศปลายทาง โดยสาเหตุที่สำคัญดังกล่าวบางส่วนเกิดจากการขาดความรู้และความเข้าใจของกฎหมาย ดังนั้น สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ มีรายละเอียด คือ (เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล และกฤษฎา แสงเจริญทรัพย์, 2556)

การกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์

มาตรา 4 ซึ่งบัญญัติว่า *"...แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอทาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้าหรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม..."*

โดยจะต้องศึกษาประกอบกับมาตรา 6 ซึ่งบัญญัติว่า "*...ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้*

(1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์..."

จากบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าว ทำให้สามารถแบ่งลักษณะของการกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ได้สองกลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในทางเพศ และกลุ่มการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

1.1 กลุ่มการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในทางเพศ ซึ่งการกระทำอันจะถือว่าเป็นการค้ามนุษย์ในกลุ่มนี้ จะประกอบด้วย

1. การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี
2. การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก และ
3. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น

Copyright by Mahidol University

คำว่า การค้าประเวณี แม้ไม่ได้มีการให้คำจำกัดความไว้ในกฎหมายฉบับนี้ แต่จากการศึกษาพบว่าได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ความว่า *"การค้าประเวณี" หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่นอันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ*

ดังนั้น การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ก็คือการกระทำใดๆอันมีลักษณะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้หนึ่งผู้ใดยอมรับการกระทำชำเรา หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามอารมณ์ของผู้อื่นอันมีลักษณะเป็นการสำส่อน และจะต้องกระทำไปเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด โดยไม่คำนึงว่าผู้ยอมรับการกระทำ และผู้กระทำนั้นจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ

1.2 กลุ่มการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ซึ่งการกระทำอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในกลุ่มนี้ได้แก่ การกระทำดังต่อไปนี้

1. การเอาคนลงเป็นทาส
2. การนำคนมาขอทาน
3. การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ
4. การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือ
5. การอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล

โดยที่การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ได้มีการให้คำนิยามไว้ว่า*"...การข่มขืนใจให้ทำงาน หรือให้บริการโดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้..." (มาตรา 4)*

จากบทนิยามดังกล่าว เห็นได้ว่า รูปแบบของการบังคับใช้แรงงานที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะอยู่ในรูปแบบของการที่เหยื่อค้ามนุษย์ถูกข่มขืนใจโดยการขู่เข็ญ โดยการใช้กำลังประทุษร้าย โดยเหยื่อการค้ามนุษย์ในกลุ่มนี้ไม่ได้มีความเต็มใจในการใช้แรงงาน หรือให้บริการ อย่างไรก็ดี รูปแบบของการบังคับใช้แรงงานในปัจจุบัน อาจจะเกิดจากการหลงเชื่อ ยินยอมในการเข้าสู่การใช้แรงงานหรือการให้บริการนั้นๆ

นอกจากนี้ การที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดที่จะถือว่าผู้กระทำมีความผิดฐานค้ามนุษย์นั้น จะต้องพิจารณาประกอบกับการกระทำในมาตรา 6 ด้วย กล่าวคือ *หากผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้นั้นถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์*

Copyright by Mahidol University

(1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

จากบทบัญญัติในมาตรา 6 เห็นได้ว่า การกระทำอันผู้กระทำจะถือว่ามีความผิดฐานค้ามนุษย์นั้นจะต้องเป็นกรณีที่เกิดขึ้นจากความไม่สมัครใจของบุคคลผู้ได้รับความเสียหายทั้งสิ้น โดยพิเคราะห์จากถ้อยคำในกฎหมายที่ว่า โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกหลวง ฯลฯ แม้กฎหมายจะกำหนดให้มีความยินยอมก็เป็นความผิด

นอกจากนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายยังได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วย (มาตรา 32)

บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับบุคคลผู้ที่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าวไว้ 5 ประการดังต่อไปนี้

1 บุคคลธรรมดาผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท (มาตรา 52 วรรคหนึ่ง) ถ้าความผิดฐานค้ามนุษย์ได้กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ไม่ถึงสิบแปดปีต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสองแสนสี่หมื่นบาท(มาตรา 52 วรรคสอง) แต่ถ้าได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท(มาตรา 52 วรรคสาม)

2 นิติบุคคลก็อาจต้องมีความรับผิดชอบในการกระทำอันเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ได้หากมีการกระทำอันเข้าองค์ประกอบตามมาตรา 6 โดยต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท (มาตรา 53 วรรคหนึ่ง)และหากการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลนั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสองแสนสี่หมื่นบาทด้วย (มาตรา 53 วรรคสอง)

Copyright by Mahidol University

3 ผู้ใดกระทำการอันเป็นการขัดขวางการสืบสวน การสอบสวน การฟ้องร้อง หรือการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ เพื่อมิให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถ้าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้เสียหายหรือพยานเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นไม่ไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ใช้กำลังบังคับ ขู่เข็ญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หลอกลวง หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นเพื่อมิให้ผู้เสียหายหรือพยานไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ผู้นั้นให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(3) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ เอาไปเสีย แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปกปิด หรือซ่อนเร้น เอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรือปลอม ทำหรือใช้เอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ อันเป็นเท็จในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน หรือเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(5) ใช้กำลังบังคับ ขู่เข็ญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นต่อกรรมการ กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มีความผิดและต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

Copyright by Mahidol University

4 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(1) รู้ว่ามีการยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 30 แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้รู้ว่ามีหรือจะมีการยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้ยื่นคำขอสูญเสียโอกาสที่จะได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารนั้น หรือ

(2) รู้หรือได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา30 แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้รู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีความผิดและต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติตามหน้าที่หรือกฎหมาย (มาตรา 55)

5 ผู้ใดกระทำการหรือจัดให้มีการกระทำการดังต่อไปนี้

(1) บันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียงแพร่เสียงหรือสิ่งอื่นที่สามารถแสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ทั้งนี้ ไม่ว่าขั้นตอนใดๆ

(2) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่ทำให้บุคคลอื่นรู้จักชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์หรือบุคคลในครอบครัวผู้เสียหายนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด

(3) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ภาพหรือเสียง ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด เปิดเผยประวัติ สถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ มีความผิดและต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 56 วรรคหนึ่ง) เว้นแต่เป็นการกระทำที่ผู้กระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการในการคุ้มครองหรือช่วยเหลือผู้เสียหาย หรือผู้เสียหายยินยอมโดยบริสุทธิ์ใจ (มาตรา 56 วรรคสอง)

กฎหมายฉบับนี้ต่อมามีการแก้ไขโดยเพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

“...มาตรา 13/1 ผู้ใดแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ทราบว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา...”

Copyright by Mahidol University

และให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"...มาตรา 15 ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เรียกโดยย่อว่า"คณะกรรมการ ปคม." ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการ ปกค. เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดฟื้นฟูและการประสานงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่าเจ็ดปี ด้านละหนึ่งคน โดยต้องเป็นภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นกรรมการ และมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ..."

นอกจากนี้ยังให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา 16/1 มาตรา 16/2 และมาตรา 16/3แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

"...มาตรา 16/1 ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการโรงงาน และยานพาหนะและประกาศกำหนดให้สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะใด ๆ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา..."

"...มาตรา 16/2 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานประกอบกิจการโรงงาน หรือยานพาหนะตามมาตรา 16/1 หากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการโรงงาน หรือยานพาหนะ ดังกล่าวไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสองเชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสองมีอำนาจสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) ปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว

(2) พักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน

(3) ห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราว

(4) ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก

Copyright by Mahidol University

ทั้งนี้ การสั่งตาม (1) (2) และ (3) ต้องไม่เกินครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ได้รับทราบคำสั่งในกรณีมีการออกคำสั่งใด ๆ ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสองแจ้งให้หน่วยงานซึ่งควบคุมสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะนั้นทราบ และให้หน่วยงานดังกล่าวถือปฏิบัติตามนั้น

การพิจารณาปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว การพักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน การห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราวหรือการดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก ตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งให้หน่วยงานรับทราบตามวรรคสามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด...”

“...มาตรา 16/3 ให้แจ้งคำสั่งตามมาตรา 16/2 ต่อเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะนั้นทราบเป็นหนังสือ ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกคำสั่ง

ในกรณีที่ไม่มีผู้รับ ให้ปิดคำสั่งไว้ที่ภูมิลำเนาของผู้นั้นในที่เปิดเผย และให้ถือว่าเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้ว เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดคำสั่ง

ในกรณีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากคณะอนุกรรมการ

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสองคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด...”

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“...มาตรา 25 คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. มอบหมายก็ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการตามมาตรา 16/2

ให้นำมาตรา 21 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม...”

Copyright by Mahidol University

มาตรา 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (6/1) ของมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

"...มาตรา (6/1) ค่าปรับตามที่กระทรวงการคลังอนุญาต ให้นำไปใช้ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน..."

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่สำคัญอันเกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 นั้น เกิดความล่าช้าของกระบวนการหรือขั้นตอนตามกฎหมายป้องกันการค้ามนุษย์ที่ทำให้เกิดความยุ่งยากลำบากแก่ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

ปัจจุบันคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรได้ทวีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ .ศ.2493 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2497ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีบทบัญญัติต่างๆ ที่ไม่ทันสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเสียใหม่ เพื่อความมั่นคงของประเทศและเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นโดย พ.ร.บ.คนเข้าเมืองพ.ศ.2522 เป็นกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รายละเอียดดังนี้ คือ

1. นำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นอุปการะหรือช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร (มาตรา 63)

2. เจ้าของยานพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะไม่นำยานพาหนะผ่านเข้า-ออกตามช่องทางที่กำหนดตาม มาตรา 23 และภายในพาหนะนั้นมีคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ให้สันนิษฐานว่าทำความผิดตามวรรคแรก (มาตรา 63 วรรคสอง)

3. รู้ว่าคนต่างด้าวคนใดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนฯ โดยการให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยเหลือประการใด ๆ เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุม (มาตรา 64)

4. ให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนฯ เข้าพักอาศัย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนฯ (มาตรา 64 วรรคสอง)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

Copyright by Mahidol University

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ได้แก่

1. กระทำชำเรา หรือกระทำการอื่นใดเพื่อสำเร็จ ความ ใคร่ของผู้อื่น (มาตรา 8)

2. เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป โดยใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ประทุษร้าย เพื่อการค้าประเวณี (มาตรา 9)

3. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง รู้เห็นเป็นใจให้คนพาบุตรผู้เยาว์ของตนไปทำการค้าประเวณี (มาตรา 10)

4. เจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการ หรือผู้ควบคุมกิจการการค้าประเวณี (มาตรา 11)

5. หน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำอื่นใดให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือ ทำร้ายร่างกายหรือขู่เข็ญด้วยประการใดๆว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี (มาตรา 12)

6. ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือตายต้องรับโทษหนักขึ้น (มาตรา 12 วรรคสอง)

7. ผู้สนับสนุนรับโทษเช่นเดียวกับตัวการ (มาตรา 12 วรรคสาม)

8. ถ้าผู้กระทำผิด ผู้สนับสนุนเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองฯรับโทษหนักขึ้น (มาตรา 12 วรรค 4)

พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528

พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528 ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ได้แก่

1. จัดหางานให้คนหางานที่ในประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 8)

2. จัดหางานให้คนงานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 30)

3. หลอกลวงคนไปทำงานต่างประเทศ (มาตรา 91 ตรี)

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2551 ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ได้แก่การใช้แรงงานหญิง (มาตรา 38-39) และการใช้แรงงานเด็ก (มาตรา 50-51) ผู้ฝ่าฝืน มีโทษตาม มาตรา 144 หรือ แล้วแต่กรณี

Copyright by Mahidol University

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ได้แก่ มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็ก จะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(2) จงใจหรือละเลยไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตนจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(3) บังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด

(4) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มิใช่ญาติของเด็ก เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว

(5) บังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริมยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำผิดหรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

(6) ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว 2551

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว 2551 ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ได้แก่

1. คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย(มาตรา 5)

2. ทำงาน หมายถึงการทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ หรือด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใด (5 มาตรา)

บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานในระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน และโดยที่แรงงานต่างด้าวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ

Copyright by Mahidol University

2.4 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดในภาคกลางตามการแบ่งการปกครองของประเทศไทย ในขณะที่การแบ่งทางภูมิศาสตร์จัดเป็นจังหวัดในภาคตะวันตก และการแบ่งทางอุตุนิยมวิทยาจัดเป็นจังหวัดภาคใต้ตอนบน

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เมืองนี้ มีชื่อว่า "เมืองบางนางรม" หรือ "เมืองนารัง" ดังปรากฏในหนังสือ "คำให้การชาวกรุงเก่า" ได้ลำดับชื่อหัวเมืองปักษ์ใต้ ตามลำดับดังนี้ "เมืองปราณ เมืองชะอัง เมืองนารัง เมืองบางตะพาน" เมืองเหล่านี้ในปัจจุบันคือ อำเภอปราณบุรี อำเภอชะอำ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอบางสะพาน หลังกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า เมื่อ พ.ศ. 2310 เมืองนารัง ได้ร้างไป จนถึงสมัยรัชกาลที่ 2 ทรงโปรดเกล้า ให้ตั้งขึ้นใหม่ เรียกเมืองบางนารม มีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่เมืองกุย ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเกล้า ให้เปลี่ยนชื่อเมืองมาเป็น เมืองประจวบคีรีขันธ์ เป็นอำเภอขึ้นกับเมืองเพชรบุรี ต่อมา ใน พ.ศ. 2399 โปรดเกล้าฯ ให้รวม อำเภอประจวบคีรีขันธ์ อำเภอปราณ และอำเภอกำเนิดนพคุณ ตั้งเป็น เมืองเรียกชื่อว่า "เมืองปราณบุรี" ย้ายศูนย์กลางปกครองจากเมืองกุย มาไว้ที่เมืองเกาะหลัก บริเวณอ่าวเกาะหลัก หรืออ่าวประจวบคีรีขันธ์ ต่อมาใน สมัยรัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองมาใช้ชื่อ “ประจวบคีรีขันธ์” จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางกายภาพ

ภูมิศาสตร์ มีเนื้อที่ประมาณ 6,367.620 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,979,762.5 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	สหภาพพม่า

ความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ ประมาณ 212 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 224.8 กิโลเมตร มีส่วนที่แคบที่สุดของประเทศอยู่ในเขตตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จากอ่าวไทยถึงเขตแดนพม่าประมาณ 12 กิโลเมตร ระยะทางจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายเอเชียหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 323 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง

Copyright by Mahidol University

ประมาณ 4 ชั่วโมงเศษ และตามเส้นทางรถไฟสายใต้ ประมาณ 318 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 6 ชั่วโมง

การปกครองและประชากร

การปกครองแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ 48 ตำบล 435 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 16 แห่ง (เทศบาลเมือง 2 แห่ง และ เทศบาล ตำบล 14 แห่ง) และ 44 องค์การบริหารส่วนตำบล

ประชากร ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2556 มีจานวน ประชากรรวม 519,329 คน แยกเป็น เพศชาย 258,740 คน คิดเป็น 49.82 % เพศหญิง 260,589 คน คิดเป็น 50.18 % อำเภอที่มีประชากร มากที่สุด คือ อำเภอหัวหิน 103,262 คน รองลงมา คือ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ 88,563 คน อำเภอ ปราณบุรี 87,247 คน อำเภอบางสะพาน 70,965 คน

หน่วยการปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ 48 ตำบล 388 หมู่บ้าน

อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

อำเภอกุยบุรี

อำเภอทับสะแก

อำเภอบางสะพาน

อำเภอบางสะพานน้อย

อำเภอปราณบุรี

อำเภอหัวหิน

อำเภอสามร้อยยอด

จุดผ่อนปรน ช่องสิงขร

บริเวณ บ้านไร่เครา ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วัน และเวลาทำการ 08.00 น. - 18.00 น.

สถานการณ์ปัจจุบัน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีประกาศ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2553 เรื่อง การเปิดจุดผ่อน ปรนเพื่อการสัญจรไป-มา และการค้าชายแดนไทย-พม่า ด่านสิงขร บ้านไร่เครา ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Copyright by Mahidol University

เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์ด้านความมั่นคงในพื้นที่บริเวณช่องทางด่านสิงขร และบริเวณใกล้เคียงได้คลี่คลายกลับสู่ภาวะปกติ และความสัมพันธ์ของหน่วยฝ่ายไทยและฝ่ายสหภาพพม่าในระดับท้องถิ่นมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จังหวัดฯจึงขอประกาศกำหนดพื้นที่และหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ยกเลิกการระงับการเข้า-ออกของบุคคล บริเวณด่านสิงขร ตามมติคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทย-พม่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้งที่ 5/2542 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2542 และยกเลิกประกาศจังหวัดฯ เรื่อง การเปิดจุดผ่อนปรนและการสัญจรไป-มา ของบุคคลและยานพาหนะ บริเวณชายแดนไทย-พม่า ณ ด่านสิงขร เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2541 และประกาศจังหวัดฯ เรื่อง การเปิดจุดผ่อนปรนและการสัญจรไปมาของบุคคลและพาหนะ บริเวณชายแดนไทย-พม่า ณ ด่านสิงขร เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2541

2. ประกาศให้พื้นที่บริเวณด่านสิงขร เป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า โดยให้ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.1ให้เปิดจุดผ่อนปรนตั้งแต่เวลา 08.00 - 18.00 น. ของทุกวัน

2.2อนุญาตให้ซื้อสินค้าประเภทอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและเป็นสินค้าที่ไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใด สินค้ามีระเบียบกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย นั้น

2.3การนำเข้า ส่งออกและมูลค่าการค้าขายให้ปฏิบัติตามนโยบายของสภาความมั่นคงแห่งชาติและระเบียบกฎหมายศุลกากร

2.4อนุญาตให้บุคคลสัญชาติเมียนมาเดินทางเข้ามาได้ภายในเขตบ้านไร่เครา ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.5การควบคุมการเข้า-ออกของบุคคลให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของตรวจคนเข้าเมือง โดยให้จัดทำหลักฐานการเข้า-ออก ซึ่งสามารถตรวจสอบได้

ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้มงวดกวดขันการเข้า-ออก ให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบกฎหมาย และข้อกำหนดดังกล่าว รวมทั้งป้องกันปราบปรามอาวุธสงคราม ยาเสพติด สิ่งผิดกฎหมาย การหลบหนีเข้าเมืองและอาชาญกรรมอื่นๆ โดยเคร่งครัด

ด้านการค้าชายแดน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า ยาวประมาณ 283 กิโลเมตร มีช่องทางติดต่อกันได้ 3-4 ช่องทาง ช่องทางที่สำคัญ คือ ด่านสิงขร ตั้งอยู่ที่บ้านไร่เครา หมู่ที่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ ตรงข้ามกับเขตเมืองตะนาวศรีของพม่า

Copyright by Mahidol University

ระยะทางจากด่านสิงขรถึงเมืองมะริดของ ประเทศพม่า ประมาณ 180 กิโลเมตร เส้นทางจากชายแดนไทยถึงมะริดเป็นถนนดินประมาณ 30 - 40 กิโลเมตร จากนั้นเป็นถนนลาดยางแต่สภาพไม่ดี และเป็นทางแคบ มีสะพานข้ามแม่น้ำตะนาวศรีที่เมืองตะนาวศรี

ด่านสิงขร เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้ามาตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2540 เพื่อประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-พม่า มีการกำหนดซื้อขายผ่านจุดผ่อนปรน ได้ ในวงเงินไม่เกินคนละ 5 แสนบาทต่อวัน กำหนดเวลาเปิด - ปิด คือ เวลา 08.00 – 18.00 น. มีด่านศุลกากร ประจวบคีรีขันธ์ และตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มาปฏิบัติงาน ส่วนฝั่งเมียนมาไม่มีเจ้าหน้าที่ศุลกากร หรือตรวจคนเข้าเมือง มีเพียงนายทหารที่รัฐบาลส่งมาประจำผลัดเปลี่ยนกันทุก 4 เดือน

มูลค่าการค้าชายแดน

มูลค่าการค้าชายแดนที่ผ่านพิธีการศุลกากร ในปี พ.ศ. 2548-2551 มีมูลค่าการค้าปีละ 400 - 700 ล้านบาท เนื่องจากมีการนำเข้าถ่านหิน แต่มูลค่าการค้าในปัจจุบันมีไม่มากนัก สินค้าที่ส่งออก ได้แก่ น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว รถแทรกเตอร์ แทเลอร์ และใบมีดดันหน้า ซึ่งส่วนมากนำเข้าไปใช้ในกิจการของบริษัท ทำเหมืองถ่านหินเท่านั้น มูลค่าการค้าชายแดน ปี พ.ศ. 2552 มูลค่ารวม 3.6 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2553 มูลค่ารวม 2.74 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2554 มูลค่ารวม 42.00 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2555 มูลล่าค่ารวม 73.97 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2556 (ม.ค.-ส.ค.56) มีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 104.99 ล้านบาท มูลค่าการค้าชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากผู้บริหารของจังหวัดพยายามที่จะผลักดันด่านสิงขรเป็นด่านถาวร

สำหรับมูลค่าการค้าชายแดนที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรเป็นการซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภค ติดตัวของชาวพม่าที่เดินทางมาซื้อในฝั่งไทย ประเมินจากชาวพม่าที่เข้ามาวันธรรมดาประมาณวันละ 100 คน และวันเสาร์-อาทิตย์วันละ 500 คน รวมเดือนละ 6,000 คน เฉลี่ยประมาณคนละ 300 บาท รวมมูลค่าเดือนละ 1,800,000 บาท คิดเป็นปี ปีละ 21,600,000 บาท มูลค่าการค้าชายแดนนำ เข้า-ส่งออก ที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร และบริเวณด่านสิงขร(ฝั่งไทย) รวมเดือนละ 6.8 ล้านบาท หรือปีละ 81.6 ล้านบาท

ส่วนมูลค่าการค้าบริเวณด่านสิงขร(ฝั่งไทย) จากนักท่องเที่ยวชาวไทย และต่างประเทศที่เดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่าน ในวันธรรมดาประมาณวันละ 300 คน และวันเสาร์-อาทิตย์ประมาณวันละ 1,000 คน รวมเดือนละ 10,000 คน เฉลี่ยประมาณคนละ 500 บาท รวมมูลค่าเดือนละประมาณ 5,000,000 บาท คิดเป็นปีละประมาณ 60,000,000 บาท

Copyright by Mahidol University

สถานการณ์ด้านการค้าชายแดน ในเดือนสิงหาคม 2556 ขยายตัวได้ถึงร้อยละ 142.77 เมื่อเทียบ กับเดือนเดียวกันของปีก่อน มีมูลค่าการค้ารวม 11.410 ล้านบาท โดยแยกเป็น มูลค่าการส่งออก 7.340 ล้านบาท และมูลค้าการนำเข้า 4.070 ล้านบาท ซึ่งสินค้าสำคัญที่มีการส่งออก ได้แก่ รถแทร็กเตอร์ น้ำมันดีเซล น้ามัน เบนซินไร้สาร 91 ปุ๋ยเคมี ปูนซีเมนต์ ท่อพีวีซี หิน และอุปกรณ์ก่อสร้าง เป็นต้น และสินค้านำเข้าผ่าน ด่านสิงขรในเดือนนี้ ได้แก่โค-กระบือ เศษไม้ ไม้ไผ่และหวาย (แผนพัฒนาจังหวัด, 2557)

ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ด้านพิธีการนำเข้า - ส่งออก

ทางทะเล ท่าเทียบเรือ บริษัทท่าเรือประจวบ จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ เป็นท่าเรือเอกชนที่กรมศุลกากรประกาศให้เป็นท่าเทียบเรือและโรงพักสินค้าอนุมัติตามกฎหมายศุลกากร ในปัจจุบันมีขีดความสามารถรองรับเรือบรรทุกสินค้าขนาด 8 หมื่นตัน 2 ลำ และเรือ ขนาด 1.2 หมื่นตันอีก 2 ลำ พร้อมกัน สินค้าที่นำเข้าและส่งออกเป็นสินค้าเหล็กประเภทต่างๆเป็นส่วนใหญ่ และยังใช้เป็นที่ขนถ่ายสินค้าชายฝั่งจากท่าเรือประจวบไปยังท่าอื่นๆในราชอาณาจักรอีกด้วย

ทางบก เขตพื้นที่รับผิดชอบของด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ด้านทิศตะวันตกติดต่อกับ ชายแดนประเทศพม่าตลอดแนว ยาวประมาณ 212 กิโลเมตร มีจุดผ่อนปรนทางการค้า 1 จุด คือ บริเวณช่อง ด่านสิงขร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และยังมีการนำเข้าโค – กระบือ จากประเทศเมียนมาผ่านเขตแดนทางบกเข้ามาเสียภาษีอากรที่ด่านฯ ตามช่องทางอื่นๆ ตาม มาตรา 5 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ 7) พ . ศ .2480 รวมทั้งการส่งออกสินค้าอุปโภค บริโภค เช่น ปูนซีเมนต์ ปอกบ่อ ภาชนะพลาสติก น้ำมันเชื้อเพลิง อีกด้วย

ทางอากาศยาน ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการ เข้า – ออกของอากาศยาน ผู้โดยสารและสินค้า ที่เดินทางผ่านเข้าออกทางท่าอากาศยานหัวหิน ซึ่งตั้งอยู่ที่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในปัจจุบันท่าอากาศยานหัวหินไม่มีเที่ยวบินที่เดินทางเข้า – ออก เป็นการประจำ มีเพียงเที่ยวบินเช่าเหมาลำที่เดินทางเข้า – ออกเป็นครั้งคราว ซึ่งด่านฯ จะต้องจัดเจ้าหน้าที่ไปประจำการเพื่อให้บริการแก่ผู้โดยสาร และบริษัทสายการบินทุกครั้งที่มีการเดินทางเข้า – ออกของอากาศยาน ปริมาณงาน ณ ท่าอากาศยานหัวหิน

ทางไปรษณีย์ ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ปฏิบัติพิธีการตรวจปล่อยสินค้า และจัดเก็บ ค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์ต่างประเทศที่ส่งมาทางไปรษณีย์ ซึ่งด่านศุลกากร

Copyright by Mahidol University

ไปรษณีย์ คัดแยกและจัดส่งพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้มีชื่อรับพัสดุไปรษณีย์มาติดต่อเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากรที่ ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

2. ด้านการป้องกันและปราบปราม

พื้นที่รับผิดชอบของด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ด้านทิศตะวันออกติดกับทะเลอ่าวไทยยาวตลอดแนว ทิศตะวันตกติดต่อกับชายแดนประเทศพม่ายาวตลอดแนว ทิศเหนือติดกับจังหวัดเพชรบุรี ทิศใต้ติดกับจังหวัดชุมพร มีถนนเพชรเกษมและเส้นทางรถไฟผ่านตลอดเป็นระยะทางประมาณ 212 กิโลเมตร การลักลอบหนีศุลกากรจากประเทศพม่าผ่านเขตแดนทางบกไม่มี เนื่องจากตลอดแนวชายแดนมีสภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาและป่าทึบเป็นส่วนใหญ่ ในบางพื้นที่ยังมีปัญหาเรื่องความปลอดภัย และปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศเมียนมา ประกอบกับตลอดแนวชายแดนในเขตพื้นที่ของประเทศเมียนมา ไม่มีชุมชนที่มีลักษณะเป็นเมือง หรือตลาดการค้าอยู่ใกล้ชายแดน ชุมชนที่เป็นตลาดการค้าที่ใกล้ที่สุดในประเทศเมียนมา ตั้งอยู่ห่างจากชายแดนประมาณ 80 กิโลเมตร เส้นทางคมนาคมไม่สะดวกทำให้ไม่มีสินค้าพืชไร่ และสินค้าประเภททั่วไปอื่นๆที่จะลักลอบหนีศุลกากรเข้ามาในประเทศไทย ที่ผ่านมาเคยมีการลักลอบนำ โค – กระบือ ผ่านชายแดนจากประเทศเมียนมาเข้ามา แต่ในปัจจุบันด่านฯ ได้ประสานกับ หน่วยงานด้านความมั่งคง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์ ร่วมกันปราบปรามและกดดันให้ผู้ ลักลอบค้า โค – กระบือ เข้าสู่ระบบภาษีโดยนำ โค – กระบือ เข้ามาเสียภาษีให้ถูกต้อง ซึ่งผู้ค้าโค – กระบือ เริ่มเข้า สู่ระบบการเสียภาษี ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2546

การลักลอบหนีศุลกากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของด่านฯ ใช้เส้นทาง ถนนเพชรเกษมเป็นหลัก แต่เนื่องจากอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของด่านฯ มีจำกัด ในการปฏิบัติงานจึงเน้นในด้านการให้บริการด้านการปฏิบัติพิธีการ การควบคุม และตรวจปล่อยสินค้าเป็นหลัก ประกอบกับบนเส้นทางถนนเพชรเกษม มีหน่วยปราบปรามของกรมศุลกากร ตั้งอยู่ที่ด่านปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจค้นยานพาหนะที่ผ่านขึ้น – ลงระหว่างภาคใต้กับภาคกลางโดยตรงอยู่แล้ว รวมทั้งมีหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตำรวจทางหลวง ตำรวจท้องที่ ตั้งด่านตรวจอยู่เป็นระยะ ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามลักลอบหนีศุลกากรของด่านฯ จึงเน้นไปในด้านการข่าว โดยติดตามหาข่าว รวมทั้งแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรกับสายข่าว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรที่แน่นอนจะจัดเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจค้นจับกุมต่อไป

3.ด้านการส่งเสริมการส่งออกโดยใช้มาตราการทางภาษีอากรตามกฎหมายศุลกากร

Copyright by Mahidol University

ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผู้ประกอบการที่ใช้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากร ตามกฎหมาย และระเบียบของกรมศุลกากรว่าด้วยคลังสินค้าทัณฑ์บน จำนวน 2 ราย คือ

คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป ดำเนินการโดยบริษัท ท่าเรือประจวบ จำกัด ตั้งอยู่ที่ ท่าเรือประจวบ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดตั้งคลังเมื่อปี พ.ศ. 2542 สินค้าที่นำเข้าเก็บในคลังฯ เป็นสินค้าเหล็กประเภทต่างๆ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าและขาออก เมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันนำเข้า

คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับอู่ซ่อมและสร้างเรือ ดำเนินการโดยบริษัทซิลค์ไลน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดตั้งคลังฯ เมื่อปี พ.ศ. 2538 สำหรับเก็บวัสดุอุปกรณ์ประกอบ และส่วนประกอบของเรือที่มีขนาดระวางขับน้ำตั้งแต่ 15 ตันกรอสขึ้นไป โดยได้รับยกเว้นอากรตามพิกัดฯภาค 4 ประเภทที่ 7 เมื่อนำวัสดุอุปกรณ์ประกอบและส่วนประกอบของเรือไปซ่อม หรือสร้างเรือขนาดดังกล่าว ภายใน 3 ปี นับแต่วัน นำเข้า

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ชัยพร พิบูลศิริ (2550) ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินธุรกิจกับมนุษย์ซึ่งตกเป็นเหยื่อเพื่อแสวงผลประโยชน์ที่ไร้มนุษยธรรม พบว่า รูปแบบ การค้ามนุษย์ในสังคมไทย โดยเฉพาะการค้าหญิงบริการภายในประเทศและอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีรูปแบบเป็นกลุ่มผลประโยชน์ (Core Groups) ที่มีเครือข่ายการดำเนินการโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว (Personalism) และความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ (Kinship Relation) ส่วนการค้าหญิงบริการข้ามชาติจะมีโครงสร้างเชิงขบวนการขององค์กรที่เข้มแข็ง (Hierarchy Standard) มีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ ส่วนใหญ่การจัดตั้งองค์กรจะอยู่ในประเทศปลายทาง และมีเครือข่ายความสัมพันธ์ของอำนาจเกี่ยวโยงกับนักการเมืองเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศต่างๆ เพื่อปกป้องคุ้มครองการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมาย เป็นการและเปลี่ยนผลประโยชน์เชิงอุปถัมภ์ ผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์เริ่มตั้งแต่ต้นทาง การขนย้าย และส่งถึงปลายทาง ผู้ตกเป็นเหยื่อรับรู้เพียงว่ามีหนี้สินต้องทำงานชดใช้เป็นเงินจำนวนมาก และเป็นงานที่ไม่เป็นไปตามตกลง หนี้สินที่เกิดขึ้นมีมูลค่าเกินความเป็นจริง เหยื่อจะทราบเมื่อถึงปลายทางและรู้ว่าถูกหลอกให้มาทำงานขายบริการ ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2550) ทำการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ พบว่าการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดตาก เป็นลักษณะการค้าแรงงาน มีเงื่อนไข ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ 8 ประการ คือ 1) ปัจจัยทางด้านการเมืองของพม่า 2)ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

Copyright by Mahidol University

ของพม่า 3) ค่านิยมของชาวพม่าบางหมู่บ้าน 4) สภาพธรรมชาติที่เอื้ออำนวย 5) นโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย 6) เครือข่ายการอพยพของแรงงานเป็นไปด้วยความสมัครใจ 7) นโยบายอื่นๆ ของรัฐบาลไทย และ8) ผลประโยชน์ของผู้ร่วมกระบวนการ โดยมีรูปแบบการค้ามนุษย์ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การซื้อตัวเด็กเพื่อไปขายต่อ 2) การให้บริการเช่าลูกเพื่อเป็นขอทาน และ3) การค้าแรงงานอพยพเข้าพื้นที่ชั้นใน

อรทัย จุลสุวรรณรักษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การค้ามนุษย์ในประเทศไทย ค้นพบ 3 ประเด็น คือ

1. การค้ามนุษย์ในประเทศไทยมีสาเหตุจากความไม่เท่าเทียมกัน ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศภูมิภาคแถบลุ่มน้ำโขง เนื่องจากมองว่าประเทศไทยมีการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจมากกว่าประเทศรอบข้าง และมีความมั่นคงเสรีภาพทางการเมืองการปกครองเมื่อเทียบกับประเทศในแถบนี้

2. การค้ามนุษย์มีความเกี่ยวพันกับเศรษฐกิจนอกกฎหมาย และกลุ่มอิทธิพล ผลประโยชน์ทั้งในประเทศและข้ามประเทศ เพราะการค้ามนุษย์เป็นธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่สามารถดำรงอยู่ได้โดยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเครือข่ายที่ซ้อนทับกันกับธุรกิจนอกกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด เป็นต้น ซึ่งธุรกิจ และผลประโยชน์ทับซ้อนของกลุ่มอิทธิพลเหล่านี้มีการจัดตั้งรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายเพื่อดำเนินการในกิจกรรมดังกล่าว

3. การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน และความต้องการแรงงานอย่างผิดกฎหมาย มีความสัมพันธ์ที่สามารถก่อให้เกิดการค้ามนุษย์ขึ้นได้ จากการที่ประเทศไทยยังไม่มีความชัดเจนในนโยบายเรื่องการจ้างแรงงานต่างชาติ โดยเฉพาะประเทศในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง ก่อให้เกิดการรับจ้างขนย้ายแรงงานอย่างผิดกฎหมาย และเกิดการเอารัดเอาเปรียบแรงงานอพยพเหล่านั้นจนกลายเป็นการค้ามนุษย์

โดยผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ดังนี้

1. การสร้างระบบการจัดการแรงงานข้ามชาติ ซึ่งรัฐบาลไทยควรต้องมีการกำหนดนโยบายมาตรการในด้านการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติระยะยาว อย่างสอดคล้องกับลักษณะของกิจการจ้างงานที่มีการใช้แรงงานในรูปแบบและระยะเวลาที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้กับทั้งแรงงานและผู้ประกอบการในการจดทะเบียน

2. การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องในการอพยพเดินทางย้ายถิ่น ให้เกิดความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญ และควรดำเนินการให้เกิดขึ้นในทุกระดับ ทั้งในชุมชนประเทศต้นทาง และประเทศปลายทาง เนื่องจากการค้าแรงงานข้ามชาตินำกำไรมหาศาลให้แก่ผู้ค้า ด้วยเหตุผลที่คนงานที่อยากไปทำงานแต่ไม่รู้ข้อมูลที่ชัดเจน ในขณะที่ประเทศผู้รับไม่ยอมรับแรงงานอพยพ

Copyright by Mahidol University

ดังนั้นจึงเป็นการเปิดช่องทางให้นักค้าแรงงาน การเปิดโอกาสให้แรงงานเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ตลอดจนช่องทางที่ปลอดภัย ควรได้รับการส่งเสริม

3. การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์มิได้มีเหตุมิติพิจารณาแต่ในเรื่องของแรงงานหรือในภาคส่วนของเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย รัฐบาลไทยควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้เกิดสันติภาพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดช่องว่างที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาค

เครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (2551) ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ในแรงงานข้ามชาติ ผลการศึกษาพบว่า นายหน้าเป็นกลุ่มสำคัญที่สุดในกระบวนการค้ามนุษย์ด้วยการจัดหา นำพา เอารัดเอาเปรียบ การแสวงหาผลประโยชน์จากแรงงาน และการปิดกั้นอิสรเสรีภาพ รวมไปถึงการบังคับในรูปแบบอื่นๆ โดยจำแนกนายหน้าออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ 1)นายหน้านำพาข้ามพรมแดน 2) นายหน้าหางาน/ส่งเข้าโรงงาน 3) นายหน้าเคลียร์เจ้าหน้าที่รัฐ 4) นายหน้าทำบัตร เอกสาร 5) นายหน้าส่งกลับบ้าน 6) นายหน้าพาไปโรงพยาบาล 7) นายหน้าให้กู้เงิน 8) นายหน้าส่งเงินกลับบ้าน 9) นายหน้ารับช่วง และ10) นายหน้าค้ามนุษย์

นภดล กรรณิกา (2552) ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน หรือศูนย์วิจัยความสุขชุมชน (Academic Network for Community Happiness Observation and Research, ANCHOR) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เปิดเผยผลวิจัย “เอแบคเรียลไทม์โพลล์” เรื่อง ขบวนการค้ามนุษย์ แรงงานต่างด้าว และผู้ลี้ภัยในการรับรู้ และความตระหนักของสาธารณชนคนไทย : กรณีศึกษาตัวอย่างประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 17 จังหวัด ของประเทศ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ลี้ภัย เนื่องจากรัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศไม่มีนโยบายผู้ลี้ภัยที่ดีพอ ทำให้ผู้ลี้ภัยส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อพ่อค้ากินหัวคิวขายแรงงานต่างชาติ รองลงมาคือขายบริการทางเพศ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกนำไปขอทาน ขายยาเสพติด ก่ออาชญากรรม ขายอาวุธสงคราม และขายอวัยวะ ในขณะที่คนไทยยังไม่มีความเข้าใจต่อกลุ่มผู้ลี้ภัยที่ถูกต้องชัดเจน โดยส่วนใหญ่เข้าใจว่า กลุ่มผู้ลี้ภัยคือกลุ่มคนที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเหมือนแรงงานต่างชาติทั่วไป

วันทนีย์ วาสิกะสิน และประเทือง ช่วยเกลี้ยง (2552) ศึกษาเรื่อง “เครือข่ายการค้ามนุษย์ ศึกษาเปรียบเทียบประเทศลาว และประเทศกัมพูชา : การป้องกันและแก้ไข” พบว่า เส้นทางการค้ามนุษย์จากลาว และกัมพูชาสู่ไทย มีลักษณะคล้ายกันคือผ่านมาทางลำน้ำ ประกอบกับพื้นที่ซึ่งเป็นป่ารกทึบ และจุดผ่อนปรนที่เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง โดยมีการจัดเตรียมนายหน้าสำหรับการนำเข้าสู่ประเทศไทยทั้งถูกและผิดกฎหมาย โดยรูปแบบการค้าหญิงชาวลาวส่วนใหญ่จะเข้ามาขายบริการทางเพศทั้งเต็มใจและไม่เต็มใจ หญิงชาวกัมพูชาเข้ามาใช้แรงงานประเภทไร้ฝีมือ ปัญหาการสื่อภาษาในประเทศไทยพบว่าหญิงชาวกัมพูชามีปัญหามากกว่าหญิงชาวลาว การป้องกันแก้ไข

Copyright by Mahidol University

ประเทศต้นทางควรเพิ่มสวัสดิการ การศึกษา การมีงานทำ คุณภาพชีวิตแก่ประชากร ส่วนประเทศปลายทางต้องรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักในปัญหาการค้ามนุษย์ ส่วนปัญหาเรื่องนายหน้านั้น ประเทศต้นทางและประเทศปลายทางต้องหาทางร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา เนื่องจากเป็นเรื่องของอิทธิพลและอำนาจ

ณัฐยา วิริวิทยา (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาอุปสรรคของเจ้าพนักงานตำรวจต่อการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ไม่รู้ข้อมูลและแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในการตัดสินที่ชัดเจนในการแยกเหยื่อและผู้ต้องหา นอกจากนี้พบว่า เจ้าหน้าที่บางส่วนมีส่วนร่วมอยู่ในขบวนการค้ามนุษย์ ด้านผู้ถูกล่อลวง ได้แก่ ปัญหาเหยื่อไม่ยอมให้ข้อมูล เนื่องจากไม่ต้องการเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอิทธิพล มีปัญหาด้านภาษา ความหวาดกลัว หรือเหยื่อกลับไปสู่การถูกล่อลวงใหม่ ด้านนโยบาย ได้แก่ การขาดเอกภาพในแนวทางการปฏิบัติระหว่างหน่วยงาน ในขณะที่การดำเนินงานต้องอาศัยการประสานหลายฝ่ายในระยะเวลาที่จำกัด บุคลากร เช่น นักจิตวิทยามีน้อย ปัญหาบทลงโทษตามกฎหมาย บทลงโทษไม่เพียงพอ และมีข้อขัดแย้ง ระหว่างกฎหมายของประเทศต้นทางและปลายทาง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ด้านการประสานงาน ได้แก่ ปัญหาในการประสานงานกับประเทศต้นทาง ประเทศปลายทางและระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยยังมีข้อจำกัดในการให้ความร่วมมือ ในการตรวจสอบสัญชาติของผู้เสียหาย ทำให้ต้องค้างอยู่ที่ประเทศปลายทางเป็นเวลานาน การช่วยเหลือล่าช้า โดยเฉพาะในการรับตัวกลับประเทศต้นทาง ด้านการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์นั้นยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข ทั้งทางด้านข้อมูลส่วนบุคคล ด้านการเพิ่มโทษ ด้านการเพิ่มฐานความผิดการค้ามนุษย์ และด้านการยกเว้นความผิดของเหยื่อการค้ามนุษย์ ข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ รัฐควรส่งเสริมด้านงบประมาณให้กับเจ้าพนักงานตำรวจ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์อย่างเพียงพอ ผู้บริหารระดับสูงควรสนใจในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์อย่างเร่งด่วนในทุกขั้นตอนตั้งแต่การสืบสวน สอบสวน จับกุม สืบพยานจนการสงเคราะห์เยียวยาเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ภาครัฐควรให้เจ้าพนักงานตำรวจเข้ารับการอบรมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

พงษ์นคร นครสันติภาพ (2553) ศึกษาเรื่อง “บทบาทของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองด้านการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์” พบว่า รูปแบบการค้ามนุษย์ที่พบในประเทศไทยมี 4 รูปแบบ ได้แก่

Copyright by Mahidol University

1) การบังคับค้าประเวณี

2) การบังคับเพื่อธุรกิจทางเพศอื่น

3) การบังคับใช้แรงงาน (ประมง) และ

4) การบังคับขอทาน

ส่วนสาเหตุของการค้ามนุษย์ ได้แก่ เหตุผลทางเศรษฐกิจ คือ ความยากจน และเหตุผลทางวัฒนธรรมและครอบครัว เช่น การเอาแบบอย่างจากครอบครัวอื่นที่มีรายได้จากขบวนการค้ามนุษย์ และการด้อยโอกาสทางการศึกษา นอกจากนี้ยังพบอีกว่าวิธีการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย การหลองลวงให้มาทำงาน แต่นำไปขายต่อให้สถานประกอบการที่มีการค้าประเวณีทั้งแบบขายตรงหรือโดยการบังคับทางอ้อม ด้วยการให้ค่าแรงต่ำ เพื่อบีบให้เหยื่อเข้าสู่ระบบธุรกิจค้ามนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการบังคับหรือสมัครใจ

เศกสิน ศรีวัฒนานุกูลกิจ และคณะ (2553) คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ทำการศึกษาการค้ามนุษย์ในกลุ่มทายาทรุ่นที่ 2 ของผู้ย้ายถิ่นจากประเทศพม่า พบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ทายาทรุ่นที่ 2 ของผู้ย้ายถิ่นจากประเทศพม่าเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์มี 3 ประการ คือ 1) ความยากจน หรือปัจจัยทางเศรษฐกิจ 2) วัฒนธรรมและประเพณีชุมชน กล่าวคือ แม้ว่าความยากจนจะปรากฏอยู่ทุกแห่งในสังคมแรงงานพม่าในประเทศไทย แต่การส่งบุตรเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์มักจะพบในครอบครัวซึ่งมีวัฒนธรรม บังคับให้บุตรไปหารายได้อันมิชอบด้วยศีลธรรม เช่น ไปขายบริการทางเพศ การบังคับให้แต่งงานกับคนที่ไม่รู้จัก การให้บุตรไปขายดอกไม้ ทำงานในโรงงาน หรือไปเป็นขอทาน และ3) สายสัมพันธ์ เนื่องจากการค้ามนุษย์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย การดำเนินการใดๆ จึงเป็นความลับและต้องอาศัยความไว้วางใจกันและกัน สายสัมพันธ์ดังกล่าวประกอบด้วย นายหน้า ผู้ประกอบการหรือนายจ้าง และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจจะรับรู้หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่

พัชยา อัชเศรษฐ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการทำงานของทีมสหวิชาชีพด้านกระบวนการส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวพม่า ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 จากการศึกษาพบว่า ทีมสหวิชาชีพประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักพัฒนาสังคม นักจิตวิทยา นักกฎหมาย พยาบาล ตำรวจ และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน แต่ละวิชาชีพมีบทบาทในการทำงานแตกต่างกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการส่งกลับต้องใช้ระยะเวลานาน ต้องมีการพิสูจน์และยืนยันสัญชาติของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จากประเทศต้นทาง ทำให้ผู้เสียหายต้องอยู่ในสถานคุ้มครอง สถานแรกรับเป็นเวลานาน ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานสหวิชาชีพส่วนหนึ่ง ยังมีความไม่เข้าใจในบทบาทของตนเอง ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาในการประสานงาน การส่งต่อข้อมูล มีปัญหาในการขาดแคลนล่ามในสถานคุ้มครอง สถานแรกรับ ผู้เสียหายไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานเสนอแนวทางในการพัฒนาการทำงานของ

Copyright by Mahidol University

ทีมสหวิชาชีพ ด้านกระบวนการส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวเมียนมา ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ควรมีการพัฒนากระบวนการส่งกลับให้เป็นระบบ มีขั้นตอนในการประสานงานที่ชัดเจน และมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆในการติดต่อประสานงาน เช่น อีเมล์ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน การสร้างเครือข่ายในการทำงาน รวมถึง มีการจัดประชุมในระดับผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้มีการประชุมระดับทวิภาคี และการวางระบบการทำงานที่ชัดเจน มีการส่งต่อและประสานข้อมูลในการทำงานอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานด้านกระบวนการส่งกลับมีประสิทธิภาพมากขึ้นข้อเสนอแนะจากการศึกษา ประกอบด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เสนอให้มีการประชุมหารือ สหวิชาชีพเกี่ยวกับการจัดระบบการประสานการส่งต่อข้อมูลและวิธีการปฏิบัติในการทำงานอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ ต้องมีการส่งต่อผู้รับผิดชอบงานใหม่ให้ชัดเจน มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านกระบวนการส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวพม่า มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการติดต่อประสานงานในส่วนข้อเสนอในการปฏิบัติ เสนอให้สถานคุ้มครอง สถานแรกรับ ควรจัดหาล่ามเมียนมาประจำในหน่วยงาน ที่สามารถปฏิบัติงานได้ทันที และควรมีการจัดประชุมสหวิชาชีพเพื่อมอบหมายงาน

อุษณีย์ เชียงของ (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมายกับการค้ามนุษย์ ศึกษาสภาพปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะกรณีการค้ามนุษย์ในประเทศไทยและหาทิศทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายกับการค้ามนุษย์ ข้อมูลสำหรับศึกษา คือเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจคนเข้าเมือง และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายปัญหาที่พบคือการพิสูจน์ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุของผู้เสียหายกระทำได้ยาก ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลมีการเปลี่ยนบ่อยทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสน เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของกฎหมายการค้ามนุษย์ด้านสภาพปัญหาองค์กรอาชญากรรมพบว่าขาดการควบคุมที่เข้มงวด ขาดการติดต่อประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมไม่มีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาในระยะเวลาที่เพียงพอและในประเทศไทยยังมีส่วนของการสมัครใจของเหยื่อเอง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองควรแสดงบทบาทให้ชัดเจนด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบขนคนเข้าเมืองและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จัดทำคู่มือปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามและการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีงบประมาณที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนและสร้างประสิทธิภาพให้กับการป้องกันและ

Copyright by Mahidol University

ปราบปรามการค้ามนุษย์มีการฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ

สุนทร เอกพันธ์ และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาตำรวจภูธร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือ การขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ และประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งเป็นการทำงานที่รับผิดชอบหลายด้านทำให้การทำงานด้านนี้ ไม่บรรลุเป้าหมาย และขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะจากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือ การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ หมั่นลงพื้นที่ดูแลชุมชนที่แออัด และโรงงานใกล้เคียง สนับสนุนงบประมาณ และอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และจัดให้มีการอบรมในการวางสายข่าว แนวทางปฏิบัติให้สม่ำเสมอ

พชร สันทัด และเชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของสถานีตำรวจนครบาล โดยมีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจนครบาลในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ศึกษาปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในระดับสถานีตำรวจนครบาลเพื่อพัฒนาแนวทางในการบริหารงานตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้กำกับรองผู้กับกับฝ่ายสืบสวนหรือสารวัตรสืบสวน รองผู้กำกับฝ่ายปราบปรามหรือสารวัตรปราบปราม เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานฝ่ายสืบสวนและฝ่ายปราบปรามเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ทั้งชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน ผลการศึกษาพบว่า ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเน้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นหลักและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละสถานีเพื่อให้เห็นความสำคัญของปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ต้องมีการรณรงค์เพื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์ ควรมีการตรวจสอบตามพื้นที่เสี่ยงต่างๆที่อาจเกิดปัญหาการค้ามนุษย์ มีการแยกผู้กระทำผิดกับผู้เสียหายให้ได้ เพื่อจะได้ทำการคุ้มครองพยานกับผู้เสียหายให้ได้ เพื่อจะได้ทำการคุ้มครองพยาน หรือเหยื่อได้ถูกต้อง มีการจัดประชุมวางแผน รายงานผลการปฏิบัติงานหรือ

Copyright by Maejo University

ข้อมูลข่าวสารต่างๆ กันเป็นประจำทุกสัปดาห์ เพื่อให้ทราบความคืบหน้า และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า รัฐบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และถาวร มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ควรเพิ่มอัตรากำลังให้กับสถานีตำรวจนครบาลในแต่ละสถานี เพื่อให้แต่ละสถานีมีผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างเพียงพอ ฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายเกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ รวมถึงต้องเพิ่มทักษะทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ที่จะใช้เป็นภาษากลางในประชาคมอาเซียนให้กับเจ้าหน้าที่ด้วย เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพพร้อมรับการเปิดประชาคมอาเซียน

วรรณา แจ้งจรรยา (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานด้านปราบปรามการค้ามนุษย์ของกองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการวางแผน (Planning)

2) ด้านการจัดองค์การ (Organizing)

3) การนำและสั่งการ (Leading and directing) และ

4) ด้านการควบคุม (Controlling)

ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการวางแผน พบว่า งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติตามแผน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ได้

2) ด้านการจัดองค์การ พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอและขาดการประสานความร่วมมือในการทำงานกับหน่วยงานภายนอก

3) การนำและสั่งการ พบว่า การสั่งการทำได้ไม่ทั่วถึงและการสั่งการตามลำดับชั้นเกิดปัญหาความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน

4) ด้านการควบคุม พบว่า การควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่ทำได้ไม่ทั่วถึง

ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการทั้ง 4ด้าน ได้แก่

Copyright by Mahidol University

1) ด้านการวางแผน ควรของบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติตามแผน

2) ด้านการจัดองค์การ ควรบรรจุบุคลากรเพิ่มและพบประหาแนวทางในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก

3) การนำและสั่งการ ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสั่งการและการสั่งการต้องมีความชัดเจน

4) ด้านการควบคุม ควรให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น กำกับดูแลและควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การควบคุมการทำงานได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Arnold, D. and Hewison, K. (2005) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Exploitation in global supply chains: Burmese workers in Mae Sot. ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์แรงงานข้ามชาติในอำเภอแม่สอด จากหลายสถานการณ์พบว่า การเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานข้ามชาตินั้น จะเข้ามาทำงานในด้านของการตัดเย็บเสื้อผ้า และการเข้ามาทำงานในโรงงานทอผ้า การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวนั้นจะเป็นการเข้ามาเนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศและเกิดช่องโหว่ทางการเมือง แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาก็เข้าเพื่อแสวงหาประโยชน์เช่นกัน ข้อสังเกต คือ แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา เลือกที่จะย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งการเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ถือเป็นโอกาสในการได้รับค้าจ้างที่สูง

Deborah G. Wilson William F. Walsh Sherilyn Kleuber (2006) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องTrafficking in Human Beings ผลการศึกษาพบว่า สหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมโครงการระดับโลกเพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์ โดยการสร้างความช่วยเหลือเหยื่อ ซึ่งในส่วนของรัฐบาลกลางได้มีการบังคับใช้กฎหมายป้องกันการค้ามนุษย์ และในขณะที่การค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาตินั้นจะมีเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่นมากกว่าตัวแทนของรัฐบาลกลาง และในส่วนนี้จะเป็นการก่ออาชญากรรม เช่นการค้าประเวณีที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อีกด้วย การวิจัยครั้งนี้คือการประเมินผลการสำรวจของลักษณะและขอบเขตของการตอบสนองการบังคับใช้กฎหมายท้องถิ่นในการค้ามนุษย์ภายในประเทศสหรัฐอเมริกาแม้เพียงการศึกษาสำรวจ ของหน่วยงานตำรวจในท้องถิ่น ผลสะท้อนก็ชี้ให้เห็นถึงการเตรียมพร้อมในการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจในท้องถิ่นเป็นสำคัญ และในการจัดการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

Heather J. Clawson; Nicole Dutch; Megan Cummings (2006) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องLaw Enforcement Response to Human Trafficking and the Implications for Victims. ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่นและในเมือง ประเด็นที่สำคัญนั้น คือการไม่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ แจ้งให้ทราบ ประเด็นที่เกี่ยวกับรูปแบบของการค้ามนุษย์โดยจะต้องเพิ่มความรู้ของบุคลากร ในการบังคับใช้กฎหมายและการรับรู้ของอาชญากรรม ประเภทนี้ ที่จะได้ทำการสนับสนุนและหาความช่วยเหลือ ในความผิดในทางอาญาและให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายจะต้องปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้ประสบภัย ในการจัดการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์นั้น ควรจะมีการเพิ่มขึ้นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางและหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่น และรวมถึงอัยการและผู้ให้บริการเหยื่อ

Devine, Shannon (2007) ศึกษาธรรมชาติของงานและชีวิตความเป็นอยู่ในญี่ปุ่นของหญิงที่ถูกบังคับค้าประเวณี ผลการศึกษาพบว่า การค้ามนุษย์ในรูปแบบการบังคับค้าประเวณีในญี่ปุ่นทำเงินปีละไม่น้อยกว่า 90 ล้านเหรียญ โดยชี้ให้เห็นถึงจุดอันตรายและน่ากลัวที่เปรียบเสมือนกับดัก หลุมพรางสำหรับหญิงที่ถูกบังคับค้าประเวณีในญี่ปุ่น และปัญหาที่ต้องเผชิญหน้ากับนักค้ามนุษย์ที่ควบคุมหญิงเหล่านั้นเมื่อพยายามหลบหนี

Ahmad, A. N. (2008a) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Dead men working: Time and space in London's ('illegal') migrant economy. ผลการศึกษาพบว่า แรงงานที่ย้ายถิ่นฐานและแรงงานข้ามชาติ มีความแตกต่างกันในแง่ของสภาพความเป็นอยู่ โดยกลุ่มของแรงงานข้ามชาติจะมีสภาพความเป็นอยู่และในการทำงานที่ไม่ค่อยดี ไม่มีความมั่นคง แต่ในกลุ่มของแรงงานประเภทของการย้ายถิ่นฐานเข้ามานั้น คือจะมีลักษณะการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่ในด้านของความคล้ายคลคลึงกันนั้น จะเกี่ยวกับแรงงานที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามากับแรงงานที่ข้ามชาตินั้น พบว่าแรงงานทั้งสองกลุ่มนี้ ยอมที่จะจ่ายเพื่อการลักลอบเข้ามาแบบไร้ซึ่งปัญหา โดยในการจ่ายของพวกเขานั้น พวกเขาจะได้รับความสะดวกในการเดินทางเข้ามา และจะมีผลต่อการทำงาน โดยสาระสำคัญนั้นอยู่ที่ แรงงานทั้งสองประเภทนี้ จะเป็นกลุ่มที่สร้างรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

Ahmad, A. N. (2008b) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง The labour market consequences of human smuggling: 'Illegal' employment in London's migrant economy. ผลการศึกษาพบว่า แรงงานมักจะถูกทำร้ายอย่างสม่ำเสมอ โดยนายจ้างจะเป็นการได้รับผลประโยชน์จากการใช้แรงงานกับบุคคลเหล่านี้ โดยแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้ามาเป็นจำนวนมากในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามาเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์ โดยจะมุ่งเน้นไปที่ตลาดแรงงาน ที่เข้ามาถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

Copyright by Mahidol University

Finnegan, William (2008) ศึกษาบริบทของการค้ามนุษย์พบว่า มอลโดวาเป็นประเทศที่ล่อแหลมและเสี่ยงต่อปัญหาการค้ามนุษย์อย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาความยากจน ทำให้ชาวมอลโดวาจำนวนมากต้องการหางานทำในต่างประเทศ ประกอบกับนโยบายที่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานออกนอกประเทศ ทำให้หญิงชาวมอลโดวาจำนวนมากถูกค้ามนุษย์ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก และยังพบอีกว่า เมื่อเหยื่อได้รับการช่วยเหลือกลับมอลโดวาแล้วต้องพบกับสภาพแวดล้อมเดิมๆ ที่ยากจน ลำบาก ก็สมัครใจหวนกลับเข้าไปสู่กระบวนการค้ามนุษย์ในประเทศเดิมอีกครั้ง โดยยอมจำนนต่อเงื่อนไขการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม ถูกเอาเปรียบในการจ้างงาน หรือบังคับใช้แรงงานในรูปแบบต่างๆ

Hans van de Glind and Joost Kooijmans (2008) ศึกษาการใช้แรงงานเด็กในประเทศพม่า พบว่า เด็กประมาณครึ่งหนึ่งก้าวเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์โดยมีรูปแบบการแสวงประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงาน สืบเนื่องจากสภาพครอบครัวที่มีหนี้สิน โดยเด็กชายจะถูกบังคับให้ทำงานในกระบวนการค้ายาเสพติด ส่วนเด็กหญิงจะถูกแสวงประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งกฎหมายในประเทศและระหว่างประเทศ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความมั่นคงให้เกิดขึ้นในครอบครัว โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

Hodge, David R. (2008) ศึกษาการค้าหญิงและเด็กในอเมริกาเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุสำคัญมีมูลเหตุมาจากความอ่อนแอของเพศหญิงและเด็ก โดยเหยื่อที่พบทั้งหมดมาจากเอเชีย รัสเซีย ยุโรปตะวันออก และลาตินอเมริกา นอกจากนี้มีการส่งต่อไปประเทศปลายทางประเทศอื่น ได้แก่ ประเทศอิตาลี เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ ส่วนมากประเทศต้นทางมักเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจไม่ดี มีการเมืองที่ไม่มั่นคง ทำให้หญิงและเด็กถูกค้ามนุษย์ในประเทศอุตสาหกรรม ทั้งนี้ Hodge (2008) เสนอว่าควรมุ่งสนับสนุนการปกป้องผู้ตกเป็นเหยื่อ ป้องกันการตกเป็นเหยื่อซ้ำซาก และสนับสนุนการลงโทษนักค้ามนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม

Jeremy M. Wilson Erin Dalton (2008) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Human Trafficking in the Heartland Variation in Law Enforcement Awareness and Response ผลการศึกษาพบว่า เป็นการสำรวจขอบเขตและลักษณะของการค้ามนุษย์ในโคลัมบัส และโตเลโด และรวมถึงแนวทางปัญหาที่เกิดขึ้นโดยหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์และการสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการทางสังคมในแต่ละเมือง ซึ่งพบว่าในโคลัมบัส ผู้กระทำผิดและผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ กรณีเป็นส่วนใหญ่มาจากการบังคับใช้แรงงาน ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ และในการบังคับใช้กฎหมาย การฝึกอบรมของพนักงานในองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายจากการสำรวจของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายที่อบรมพบเพียง 8% ในบุคลากรที่ทำหน้าที่รายงาน

Copyright by Mahidol University

การดำเนินการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ นอกจากนี้แม้สถานีตำรวจที่มีขนาดใหญ่ จากการสำรวจพบเพียง 40% ที่ระบุรับในการฝึกอบรม แต่ที่แตกต่างกันคือในเมือง โตเลโด พบว่าหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ได้ทุ่มเทให้กับพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับกรณีการค้ามนุษย์โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล สำหรับบุคลากรในการทำงานล่วงเวลา การจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ ซึ่งในโคลัมบัส ไม่ค่อยพบมีเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ที่ทุ่มเทให้กับปัญหาการค้ามนุษย์

Aoyama, K. (2009) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Thai migrant sex workers: From modernization to globalization. New York ผลการศึกษาพบว่า การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยในประเทศญี่ปุ่น จะมีผู้หญิงที่เข้ามาทำงานในการบริการทางเพศ โดยเป็นการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ของผู้หญิงที่ย้ายเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมทางเพศอย่างเต็มตัว โดยผู้หญิงที่เข้ามาทำในประเทศญี่ปุ่นนั้น จะมาด้วยความยินยอม และรวมไปถึงญาติของพวกเขาเองก็เต็มใจและเข้าใจในการตัดสินใจของผู้หญิงเหล่านั้น ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการค้าประเวณี พบว่า ในประเทศไทย กรุงเทพฯ สนับสนุนในการทำงานลักษณะนี้ และในทางเดียวกันนั้น จังหวัดเชียงรายด้วยเช่นกันที่สนับสนุนในด้านนี้ โดยเป็นการทำงานที่ส่งลูกหลานไปทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น ในลักษณะของอุตสาหกรรมทางเพศ โดยการดำเนินการวิจัยในกรุงโตเกียว พบว่า ผู้หญิงที่ทำงานอยู่ในอุตสาหกรรมทางเพศในญี่ปุ่นนั้น จะเข้ามาด้วยความเต็มใจ แต่ละคนจะมีความคิดที่แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างด้านความคิดที่เห็นได้ชัดนั้นคือ ระหว่างผู้หญิงที่ถูกบังคับค้าประเวณี กับผู้หญิงที่มาด้วยความสมัครใจนั้น ซึ่งจะเป็นการมาทำงานเพื่อสนับสนุนในตัวเอง และสนับสนุนให้ครอบครัวของเขา แม้จะเป็นการทำงานในพื้นที่สีเทา

Blackburn, A. G., Taylor, R. W. and Davis, J. E. (2010) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Understanding the complexities of human trafficking and child sexual exploitation: the case of Southeast Asia ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ทั้งในประเทศกัมพูชาและประเทศไทย โดยเป็นการสำรวจปัจจัยที่ผลักดันในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งปัจจัยนั้นเกิดจาก สถานที่ ถือเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งบางครั้งเป็นสถานที่ ที่สุ่มเสี่ยงในการหาผลประโยชน์ โดยเป็นการสำรวจความแตกต่างและความคล้ายคลึงกัน ระหว่างประเทศกัมพูชาและประเทศไทย คือการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีเด็ก การขายเซ็กกับเด็ก ส่วนในประเทศไทยก็จะคล้ายคลึงกับประเทศกัมพูชา คือ มีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่เป็นผู้ใหญ่นั้นเอง โดยได้มีการสืบสวน สอบสวนของตำรวจหรือจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลควรแก้ปัญหาในด้านนี้ เพราะการค้ามนุษย์นำไปสู่ความผิดทางอาญา โดยจะกระตุ้นในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ของหน่วยงานทั้งตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิจัย

Copyright© by Mahidol University

สรุปว่า โสเภณีเด็กเกิดขึ้นทั้งที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเชียงใต้ โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชาและประเทศไทย พบว่าการเดินทางเข้ามาอาจจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการทุจริตของตำรวจ พบว่าส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับอุสาหกรรมทางเพศ เช่น ซ่อง บาร์ อาบอบนวด การเปิดฝาน้ำอัดลม

จากการศึกษาแนวคิดและการทบทวนวรรณกรรมต่างๆตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้คือสถานการณ์การค้ามนุษย์ได้เป็นนโยบายแห่งชาติ โดยตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลนั้น มี 5 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านกลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูล โดยจะเพิ่มประสิทธิภาพในป้องกันและปราบปรามโดยตรวจดูสถานที่สุ่มเสี่ยง โดยการดำเนินการในระดับสถานีตำรวจเกี่ยวกับการค้ามนุษย์นั้น ต้องมีระบบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน จำเป็นต้องสร้างภาคีเครื่อข่ายกับท้องถิ่น เสริมสร้างความรู้แก่พวกกลุ่มเสี่ยง และเสนอแนวคิดในการแก้ไขซึ่งในปัจจุบัน การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพโดยกฎหมายที่นำมาบังคับใช้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในปัจจุบันและที่สำคัญเกิดการทุจริตคอรัปชั่นในหน่วยงานของรัฐและเอกชนจึงเป็นปัญหาหลักของปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยโดยสถานการณ์ของการค้ามนุษย์ที่เข้ามาในปัจจุบันได้แก่การเข้ามาใช้แรงงานทางด้านประมงเกษตรกรขอทาน เป็นต้น ทั้งนี้ จึงได้มีการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจังโดยเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรงที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ซึ่งโดยเน้นไปที่ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจเอง ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและจริงจัง โดยต้องใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2558 เป็นตัวหลัก ถ้าพบการกระทำความผิดก็ต้องนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องนำมาบังคับใช้ด้วย ดังนั้น การปฏบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำคัญที่สุด เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทราบและเข้าใจในตัวของกฎหมายอย่างดีที่จะนำไปบังคับใช้ต่อไป

Copyright by Mahidol University

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยมีรายละเอียดในการศึกษาดังนี้

3.1 ประชากรเป้าหมาย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก(Key informant) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายป้องกันและปราบปราม ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 20 คน ในสถานีตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 15 สถานีและสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.	ผู้กำกับตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	จำนวน	1	คน
2.	ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	จำนวน	15	คน
3.	เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน	จำนวน	15	สถานี
4.	เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสอบสวน	จำนวน	15	สถานี

Copyright by Mahidol University

5. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายป้องกันและปราบปราม จำนวน 15 สถานี

1.สถานีตำรวจภูธรเมือง
2.สถานีตำรวจภูธรหัวหิน
3.สถานีตำรวจภูธรบ้านหนองพลับ
4.สถานีตำรวจภูธรปากน้ำปราณ
5.สถานีตำรวจภูธรปราณบุรี
6.สถานีตำรวจภูธรสามร้อยยอด
7.สถานีตำรวจภูธรสามกระทาย
8.สถานีตำรวจภูธรกุยบุรี
9.สถานีตำรวจภูธรอ่าวน้อย
10.สถานีตำรวจภูธรคลองวาฬ
11.สถานีตำรวจภูธรห้วยยาง
12.สถานีตำรวจภูธรทับสะแก
13.สถานีตำรวจภูธรธงชัย
14.สถานีตำรวจภูธรบางสะพาน
15.สถานีตำรวจภูธรบางสะพานน้อย
16.สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มีทั้งหมดจำนวน 8 ข้อ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มีทั้งหมดจำนวน 3 ข้อ

Copyright by Mahidol University

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มีทั้งหมดจำนวน 3 ข้อ

เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คือเป็นการสัมภาษณ์แบบมีการกำหนดคำถามเฉพาะเจาะจงและชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนอย่างที่ต้องการ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มานั้น ละเอียด และครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ และที่สำคัญจะได้ข้อมูลที่มีความละเอียดสำหรับอธิบายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบสัมภาษณ์

3.2.2 กำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการให้คลอบคลุมกรอบการศึกษาค้นคว้า

3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องและให้คำแนะนำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยในครั้งนี้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะลำดับประเด็นคำถามต่างๆที่จะทำการสัมภาษณ์เพื่อให้คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย และหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆของคำถาม ไปพร้อมกับประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ เนื่องจากถ้าข้อมูลที่ได้มาไม่สมบูรณ์หรือเกิดการแตกประเด็นเนื้อหาของวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจะได้ทำการแก้ไขข้อมูลและเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาให้ครอบคลุมเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากที่สุด ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ร่วมกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในครั้งนี้

Copyright by Mahidol University

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณา ในการสรุปประเด็น คือเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ทั้งในการจดบันทึก และข้อมูลจากเทปบันทึกเสียงที่ถอดเป็นบทสนทนา จัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบว่า การบังคับใช้กฎหมายมีผลอย่างไร

Copyright by Mahidol University

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง "การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์" เป็นการนำเสนอเนื้อหาจากการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายสอบสวน และฝ่ายปราบปราม ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 20 คน ในสถานีตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 15 สถานี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษา โดยสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาวิจัยจากการสัมภาษณ์

สำหรับผลการศึกษานั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอนำเสนอผลการศึกษาสรุป ดังนี้

1. การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยทำการศึกษาในประเด็นการควบคุมดูแล การลงทะเบียน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน รวมถึงผลกระทบในการเข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระบบและมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆทั้งในของภาครัฐ

Copyright by Mahidol University

1.1 สถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ามีแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอยู่ในพื้นที่โดยการขึ้นทะเบียนไว้ มีจำนวนประมาณ 37,000 คน ซึ่งมาจากประเทศเมียนมา กัมพูชา และลาวเป็นหลัก โดยเป็นแรงงานจากประเทศเมียนมา มากที่สุดจำนวน 21,000 คน รองลงมาคือ กัมพูชา และลาว ตามลำดับ ส่วนใหญ่เข้ามาสู่แรงงานในฐานะในกิจการประมง สวนยางพารา โรงงานผลิตผลไม้กระป๋อง การเข้ามาส่วนใหญ่มีทั้งการหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติ มาโดยถูกกฎหมายและมาโดยการชักจูงจากบุคคลที่เคยทำงานและพักอาศัยอยู่ที่ไทยแล้ว มีทั้งมาเป็นครอบครัวและมาเดี่ยว แต่โดยส่วนมากจะหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จะไม่ค่อยผ่านนายหน้า ช่องทางธรรมชาติหลักเลย คือ ช่องด้านทิศใต้ของช่องด้านสิงขร คือข้างๆของช่องด่านสิงขรนั้นเอง คือการเข้ามาในบางช่องทางคือเดินมาประมาณเพียง 3 กิโลเมตร แล้วมาต่อรถ และมีช่องทางธรรมชาติอีกจำนวนหลายช่องทาง คือ ช่องคลองลอย ช่องคุ้มไร่เครา ช่องชุมนุมมะละกอ ช่องวังเป้า ช่องสองกะลอน ช่องวังมะเดื่อ และ ช่องชี เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนช่องทางธรรมชาติที่ค่อนข้างมากที่จำนวนคนต่างด้าวจะหลบหนีเข้าออกได้ง่าย หรือบางที่การเข้ามาก็มีคนมารับบ้าง เพราะคนที่ทำงานอยู่แล้ว ก็จะชักชวนเพื่อนมาให้ มาพักอาศัยตามแพปลาตามเรือประมง ในส่วนของการเคลื่อนย้ายเข้าออกนั้น ในการที่หลบหนีมาจากช่องทางไหนก็จะผลักดันกลับไปทางช่องด่านสิงขร การเข้ามานั้นที่มีทั้งนายหน้าและมีคนนำไปส่งตามสถานที่ต่างๆ และการเข้ามาเพื่อมาหางานเองก็ส่วนหนึ่ง

ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งสิ้น 8 อำเภอ ซึ่งในอำเภอหัวหินเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่มีปริมาณการเข้าออกของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ และจำนวนของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งในพื้นที่มีทั้งสถานบริการ คาราโอเกะ ร้านอาหารจำนวนมากเช่นกัน เนื่องจากเป็นสถานที่ที่เป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ที่ต้องการมาประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมายและเข้ามาแบบแอบแฝง ซึ่งทั้งนี้ ก็จะเป็นพื้นที่ที่สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาการค้ามนุษย์มากยิ่งขึ้น และในส่วนของอำเภอปราณบุรี มีโรงงานเป็นจำนวนมากและจำนวนขอองแรงงานต่างด้าวก็มากเช่นกันและมีร้านอาหาร สถานบันเทิงกว่า 20 แห่ง ส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน คือ คนญวน พม่า ลาว คือมาทำงานในลักษณะเด็กเสิร์ฟอาหาร และแรงงานประมง เป็นพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวัง ในส่วนของอำเภอเมืองนั้น เป็นพื้นที่สุ่มเสี่ยงเพราะเนื่องจากตอนนี้อำเภอเมืองเริ่มเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวเพราะเนื่องจากมีการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขรที่ทำการค้าติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนกับประเทศเมียนมา คือในบางครั้งการที่จำนวนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศเราคือ เข้ามาแล้วไม่ยอมออก คือเข้ามาแล้วก็ฉีกบัตรผ่านชั่วคราวทิ้งบ้างก็พบ ซึ่งในพื้นที่อำเภอเมืองพบแรงงานจำนวนมาก เพราะจำนวนของช่องทาง

Copyright by Mahidol University

ธรรมชาติ หลบหนีเข้ามาจำนวนมาก และในส่วนขอทานก็พบ และอำเภอบางสะพาน คือเป็นพื้นที่แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้ามาจำนวนมาก คือหลบมาทางช่องทางธรรมชาติ เข้ามาทำงานในรีสอร์ท ร้านอาหาร คาราโอเกะ ส่วนในเรื่องของขอทานก็พบว่า มีพวกนำพามาบ้าง มาปล่อยไว้ในจุดต่างๆ และในส่วนของแรงงานนั้นมีจำนวนมาก เพราะมีท่าเรืออยู่เป็นจำนวนมาก ในส่วนของ คาราโอเกะ สถานบันเทิงก็มีอยู่หลายแห่ง เพราะเป็นพื้นที่เจริญ ควรเฝ้าระวังเช่นกันและในส่วนบางพื้นที่สถานการณ์ค่อนข้างเบาบาง ไม่พบสถานการณ์การค้ามนุษย์

และเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2558 ที่ผ่านมามีการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขรเพื่อส่งส่งเสริมการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยว ระหว่าง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ของไทย กับเมืองมะริดของเมียนมา โดยให้ดำเนินการ 3 ข้อคือ 1.พื้นที่อนุญาตในการเดินทาง ให้สามารถเดินทางถึง อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับชาวเมียนม 2.เอกสารที่ใช้ในการเดินทาง คือพาสปอร์ต บอร์เดอร์พาส และบัตรผ่านแดนชั่วคราว และ 3.ระยะเวลา คือ ให้พักค้างได้ 1 คืน การที่เปิดเป็นแค่จุดผ่อนปรนการค้านั้น ยังไม่ได้เปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวร เพราะเนื่องจากสองประเทศกำลังหาข้อยุติเกี่ยวกับการเปิดด่านของไทย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่ก็ยังไม่มีข้อสรุป ยังมีข้อจำกัดทางกฎหมายที่ต้องพิจารณากันหลายระดับ และโดยที่การปักปันเขตแดนยังไม่แล้วเสร็จ ดังนั้นจึงไม่ถือว่าเป็นจุดผ่านแดนถาวรแต่อย่างใด ดังนั้นการที่เราเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษนั้น ก็มีทั้งข้อดีและมันมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ต่างกัน ข้อเสียคือจุดอ่อนของกฎหมายที่ พม่าเข้ามาบ้านเราได้แค่งคนเข้ามาแล้วไม่ยอมออก หรือเข้ามาในช่องทางปกติ ทำพาสปอร์ต แต่พอเข้าเขตคืน แต่บา 1วัน 2 ที่ประเทศไทย ก็ฉีกบัตรทิ้ง บางครั้ง จุดอ่อนตรงนี้ ทำให้การควบคุมค่อยข้างลำบาก การเข้ามาอาจทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบเส้นทางได้ทั่วถึง จึงมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่เราต้องคอยตรวจสอบสถานการณ์อย่างเฝ้าระวังไม่ประมาท

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ในภาพรวมแล้ว สถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไม่เลวร้าย เหมือนในพื้นที่อื่น แต่ถ้าพูดถึงแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในจังหวัดเราก็มีเยอะนะ ก็มีทั้งสองแบบ คือมาแบบถูกกฎหมายและมาแบบหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติ เพราะช่องทางบ้านเรามีเยอะ เท่าที่ผมทราบก็ 4-5 ช่องทาง ทุกช่องล้วนไปมาค่อนข้างไม่ลำบาก แต่ช่องทางที่หลบหนีเข้ามาอันดับหนึ่งเลย คือช่องด้านสิงขรเป็นหลัก ที่มีทั้งถูกและไม่ถูกแต่ที่ถูกกฎหมายก็มีบัตรกันเพราะตัวของนายจ้างเองก็จะเป็นคนพาไปทำบัตร ต่อบัตร ส่วนมากแรงงานที่เข้ามาในพื้นที่ก็เป็นแรงงานพม่า เขมร ลาว โดยแรงงานส่วนใหญ่ก็เข้ามาเป็นแรงงานประมง 1 ใน 3 เลยนะ..."

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...โรงงานเยอะ แรงงานต่างด้าวจริงๆก็เยอะ และส่วนมากก็มีบัตรถูกต้อง ทางผู้ประกอบการเองก็จะพาไปทำบัตรถูกต้อง ซึ่งในเขตพื้นที่ของผมเองก็มีสถานบันเทิง ร้านอาหาร มีอยู่ 20 กว่าแห่ง ส่วนใหญ่คนที่เข้าไปทำงาน คือคนณวณ พม่า เขมร คือจะมาในลักษณะเสิร์ฟอาหาร ในกรณีพื้นที่เรา พบในส่วนของแรงงานต่างด้าวก็มีการจับต่างด้าวที่ เป็นสัญชาติ เขมร (กัมพูชา) จับมา อายุ 80 ปี 2 ราย ก็ผลักดันกลับด่านสิงขรไป..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ในการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษที่ด่านสิงขร มันมีทั้งผลดี และผลเสียอยู่แล้ว ถ้าในกรณีต่างด้าวเข้ามา ก็ต้องทำบัตรเข้ามา การเข้ามาทางด่านสิงขร อยู่ได้แค่ 2 วัน 1 คืนเท่านั้น แต่บางคนเข้ามาแล้วไม่ออก หลบหนีแล้วไปทำงานที่อื่นนะ และในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ช่องทางเข้าออกเยอะ เดินเข้ามาเลยก็ได้ มีช่องทางธรรมชาติเยอะมาก เดินมาเลยไม่ต้องผ่านประตูศุลกากร ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง ตอนนี้ เดินมาเลย มาทำบัตรผ่านชั่วคราวพอมาถึงไทยก็ฉีกบัตรเลย ไปไหนก็ไป..."

1.1.1 การควบคุมดูแล การลงทะเบียน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงานอย่างแรกปัญหาอุปสรรค คือ เกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่หลายฝ่าย และผู้ปฏิบัติเองขาดความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เกิดความล่าช้าทางกระบวนการ โดยส่วนมากแรงงานที่เข้ามาก็มาทำงานแบบแอบแฝง และตัวของนายจ้างเองก็ไม่อยากพาไปขึ้นทะเบียน เพราะเดี๋ยวนี้แรงงานส่วนใหญ่ พอพามาขึ้นทะเบียนเสร็จก็หลบหนี ตัวนายจ้างเองก็เสียผลประโยชน์จึงจะไม่ค่อยพาแรงงานไปขึ้นทะเบียนแรงงานถูกต้องการ โดยอาจเกินปัญหาในการควบคุม คือในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจเอง ก็การขาดกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งระยะทางระหว่างที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ด่านสิงขร)กับจุดบริการ(หัวหิน) ห่างกันระยะทางเป็น 100 กิโลเมตร ต้องแบ่งกำลังเจ้าหน้าที่ ออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีความจำเป็นทั้งสองแห่ง และในส่วนของปัญหาการนำส่ง ผลักดันกลับ ค่อนข้างใช้เวลาเดินทางไกล และการเดินทางไปส่งที่ ตม.ด่านสิงขรมันไกลและเสี่ยง เพราะถ้าเป็นอำเภอต่างๆที่อยู่ห่างจาก อำเภอเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งของ ก็ใช้ระยะเวลาประมาณ 40-100 กิโลเมตร และอัตรากำลังพลก็น้อย การควบคุม ดูแลก็ไม่ทั่วถึง

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...แรงงานพม่า ต่างชาติ มีจำนวนเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีการขึ้นทำพาสปอร์ตหรืออาเซียน ก็ยังคงมีและหลงเหลืออยู่แน่นอน การทำประมง ต้องยอมรับว่า ในกรณีถ้าต่างด้าวมีบัตร คือถามเจ้าของเรือแล้วพบว่า ถ้าพวกต่างด้าวที่มีบัตรก่อนลงเรือนั้น เจ้าของเรือต้องจ่ายเงินก่อน สัปดาห์ละ 5 พันบาท พอจ่ายเงินไปก่อนแล้วนั้น พอถึงเวลาเรือออกจริงๆ มันไม่ไปมัน

Copyright by Mahidol University

หลบหนี เพราะเนื่องจากมันได้เงินแล้ว แล้วมันก็มีบัตรถูกต้อง ทำไรก็ได้ ตำรวจก็จับมันไม่ได้ มันฉลาดมาก กลายเป็นว่า เจ้าของเรือเขาควบคุมไม่ได้ จึงขาดแรงงานในบางครั้ง คือในอีกส่วนหนึ่ง คือ ถ้าคุณไม่มีบัตร พอขึ้นคุณก็ถูกจับ ทุกวันนี้แรงงานประมงส่วนมากจะไม่มีบัตรหรอก เพราะถ้าไม่มีบัตร เพราะถ้าคุณขึ้นมาแล้ว คุณถูกจับ นี้คือความจริง..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เราเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติ แรงงานต่างด้าว เข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก แต่การเข้ามาก็มาแบบมีพาสปอร์ตถูกต้อง มีบัตรทำงานถูกกฎหมาย เพราะทางเรากวดขัน เข้มงวด ในการที่สถิติในการจับกุมนั้น คือเราจับแล้วพาผลักดัน คือ มันเป็นพวก ต่างด้าวที่ลักทรัพย์ โจรกรรม แต่การเข้ามา คือ เขามาผ่านทางช่องทางธรรมชาติ มาทำงานแอบแฝงตามร้านอาหาร คาราโอเกะ มีเยอะพอสมควรเลย พบต่างด้าวทั้งนั้น บางที่เราควบคุมไม่ได้ มันเหลดลอดก็มีอยู่แล้ว..."

1.1.2 ผลกระทบในการเข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือการควบคุมดูแลให้ทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นโสเภณี แรงงานและ ขอทาน โดยที่นโยบายก็เน้นไปที่การควบคุม ป้องกัน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นคือจากการค้าประเวณีเป็นส่วนใหญ่ เพราะจากการเข้ามาทำงานในรูปแบบของการแอบแฝงที่อยู่ในร้านอาหารนั้น ส่วนมากก็จะค้าประเวณี ก็เป็นการค้าประเวณีเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี และผลกระทบในรูปแบบของจำนวนแรงงานต่างด้าวเองที่เข้ามาทำงานในโรงงานและแรงงานประมงที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ความผิดเกี่ยวกับค้ามนุษย์ ส่วนใหญ่ เป็นเด็กค้าประเวณี เด็กไม่เกิน 18 ปี แต่ไม่ต่ำกว่า 15 ปี การบังคับเด็กไปขอทานก็มี แต่แรงงานต่างด้าวที่เข้าค้ามนุษย์ยังไม่ปรากฏ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...เมื่อปี 2556 มีประชาชนแจ้งเบาะแสว่า มีชายไทย มีแฟนเป็นชาวลาว แฟนชาวลาวได้พาญาติและคนรู้จักชักชวนกันมาค้าประเวณี ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ออกหมายศาลเข้าจับกุม พอไปที่ศาล ได้บอกว่า ญาติที่มา ได้ได้บังคับขู่เข็ญ เขาได้สมัครใจมาเองแล้วไม่ได้ค้าประเวณี แต่ศาลเห็นสมควร เพราะตอนที่อยู่บ้านของแฟนชาวไทยนั้น ก็พบว่ามีคนแวะเวียนมาเป็นประจำ มาร่วมหลับนอนกับสาวชาวลาวพวกนี้ คือพวกที่รู้กันว่าในบ้านหลังนี้มีการค้าประเวณี ศาลเห็นสมควร ศาลก็พิพากษาจำคุกไป 3 ปี ปรับคนละ 1 แสนรอลงอาญา นี้ขนาดไม่ได้บังคับก็โดนเช่นกัน ใน พ.ร.บ.ค้ามนุษย์ โดนไปทั้งหมด 14-15 คน คือ ตัว พ.ร.บ.ป้องกันและ

Copyright by Mahidol University

ปราบปรามการค้ามนุษย์พ.ศ. 2551 เป็นหลัก ศาลลงโทษ กรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ก็ลงโทษบทหนักไป...”

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...มันมีทุกที่แหละ เว้นแต่จะมีมากน้อย หรือบางทีอาจจะไม่มีเลย ในเรื่องของขอทานนั้นในพื้นที่ก็มีก็ ส่วนมากก็มาเอง และพวกพ่อแม่เดินหอบลูกไปมากลางค่ำกลางคืนก็มี แต่เจตนาไม่ได้เข้าค้ามนุษย์ แต่เราก็เอาไปส่งในส่วนของ พมจ. ก่อน ในส่วนของตัวลูกนั้น ในกรณีถ้าพ่อแม่เลี้ยงไม่ได้ จะมีหน่วยงานเข้าไปช่วยเหลือเลี้ยงดู เพราะเอาลูกมาเดินกลางคืนไม่เหมาะสม สภาพลูกก็ไม่เหมาะสม เราก็ส่งไปสถานสังคมสงเคราะห์ ให้ไปตรวจสอบ

ตอนนี้เปิดจุดผ่อนปรนพิเศษ ที่ด่านสิงขร เพื่อให้คนพม่าและคนไทยผ่านเข้าออกทำการค้าได้ง่าย พม่าก็มาไทยได้แค่ 2 วัน 1 คืน มาได้เฉพาะ อ.เมือง เท่านั้น ในส่วนของคนไทยก็เข้าไปได้แค่เมือง มะริดทวายของพม่า เราก็ไปได้ 15 วัน 14 คืน ถ้าพม่ามาประเทศเราแล้วออกนอกเขตไป อ.ต่างๆ ก็ถือว่าหลบหนีเข้าเมือง ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง เพราะเค้ามีเจตนาเข้ามาคือการค้าขาย มาท่องเที่ยว แต่การเข้ามาเค้าก็มีบัตรผ่านแดนชั่วคราวอยู่แล้ว การที่เราเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษ มันก็จะมีผลดีและผลเสีย คือมันจะมีแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดยมีบัตรผ่านแดนชั่วคราว 2 วัน แล้วเข้ามาแล้วไม่ยอมออก คือหนีไปทำงานจังหวัดอื่น จุดอ่อนของกฎหมาย ก็คือการเข้ามาแล้วของคนพวกนี้ คือ พอเงินหมด อยากกลับบ้าน ก็จะเดินเข้ามาหาตำรวจเอง ให้ตำรวจจับ ตำรวจก็ผลักดัน กลับช่องทางเดิมที่เข้ามา อย่างเช่น การทำบัตรผ่านแดนชั่วคราวมาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่อยากไปทำงานที่มหาชัย พอไปมหาชัย ถูกตำรวจจับได้ ก็ส่งกลับ ถ้าจับไม่ได้ก็ทำไป ในกรณีถ้าจับได้ที่มหาชัย เขาก็จะสักถามว่า เข้ามาทางช่องไหน ก็จะผลักดันกลับช่องนั้น ก็จะมี ตม.ที่มหาชัย มาส่งที่ ตม.ด่านสิงขร อาจจะกักไว้พร้อมก็ผลักดันออก คือ กฎหมายมันอ่อนวนเวียนกันอยู่อย่างนี้ โดยเฉพาะ 3 สัญชาติ พม่า เขมร ลาว เข้าออกได้ ผลักดันกลับเลย ถ้าผิดก็ไม่ต้องดำเนินคดี ฟ้องศาล ผลักดันออกได้เลย มันเลยเป็นช่องทางที่ไม่รุนแรง จับได้ก็จับ ผลักดันแล้วก็กลับมาใหม่ กรณีการตรวจสอบของบุคคลต่างด้าว คือมันไม่มีรายชื่อบุคคลที่กระทำผิดไง ชื่อมันซ้ำไปหมด สมมุติชื่อ นาย A มีตั้งกี่คน ชื่อมันซ้ำ แล้วเราไม่ได้ พิมพ์ลายนิ้วมือมันไว้ไง ชื่อเดียวกันครึ่งประเทศ มีพิมพ์ลายนิ้วมือ แต่ไม่ได้ทำเป็นระบบ ไม่ได้เก็บลายนิ้วมือแบบตำรวจ ว่าเคยทำผิดอะไรมาบ้าง ทำผิดแล้วก็กลับไป คือ ใครทำผิดก็ห้ามเข้าประเทศเลยนะ...”

1.1.3 ระบบและมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่นำมาปรับใช้ในพื้นที่ เราตรวจดูสถานที่สุ่มเสี่ยง และมาตราการในการควบคุมดูแลเกือบทุกวันหรือในหนึ่งเดือนต้องมี10วันที่ต้องปราบปรามการค้ามนุษย์ เราดูสถานที่ที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น ร้านคาราโอเกะ สถานบริการ สถานบันเทิง โรงแรม บ้าน

Copyright by Mahidol University

เช่า โรงงานไย โรงงานสัปปะรด ที่พักอาศัยของแรงงานใกล้แพปลา สะพานปลา หรือท่าจอดเรือประมงร้านอาหารในสถานที่ท่องเที่ยว และแหล่งชุมชนต่างๆ

เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ณ ปัจจุบัน ไม่มีความรุนแรง เหมือนสถานที่อื่นที่ข่าว เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นนโยบายของรัฐบาล ก็ตามหรือนโยบายของผู้บังคับบัญชาของทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ให้ทำการ X-ray ทุกพื้นที่ ที่มีการสุ่มเสี่ยงต่อเรื่องของค้ามนุษย์ ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการขอทานก็ดี ทางตำรวจเราเอง ก็ได้ดำเนินตามนโยบายเข้าไปตรวจสอบ ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกวัน จากสถิติเดิมตั้งแต่ปี 2555 - 2556 มันก็มีนะ มีคดีเกี่ยวกับการค้าประเวณีถึง 3 ราย แต่สถิติตั้งแต่ปี 2557 และปัจจุบัน เราก็ทั้งระดมและกวาดล้าง ก็ไม่พบนะ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น เราก็ดำเนินการจับกุม ผลักดันไปด่านตรวจคนเข้าเมืองด่านสิงขร ในกรณี 3 สัญชาติ ในส่วนของสายปราบปราม คือเข้าไปตรวจสอบตามโรงงาน โรงงานมะพร้าว โรงงานไย ชายทะเล คาราโอเกะต่างๆ ไปสอบถามว่า นายจ้างชื่ออะไร ลูกน้องมีใครบ้าง จำนวนกี่คน ถ้ากรณีผู้ประกอบการปิดบังซ่อนเร้นก็จับกุมเช่นกัน โดยการปฏิบัติหน้าที่ ก็มีการล่อซื้อบ้าง ในสถานบริการที่แอบแฝงบางแห่ง โดยการสำเนาธนบัตรแบงก์พัน จำนวน 2 ใบ แล้วเราก็มาตรวจดูเลยว่าตัวเลขเหมือนกันหรือไม่ แน่นอน คือไม่มีการบิดพลิ้ว ดิ้นไม่หลุด ระยะเวลาในการอยู่ในห้องก็ประมาณครึ่งชั่วโมง ในการล่อเบอร์แบงก์มีกี่คนเราก็ดำเนินการให้หมด จับไปสถานีตำรวจดำเนินคดีต่อไป พร้อมเจ้าของกิจการ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...จริงๆแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือทำกันอย่างจริงจัง ตำรวจเองก็โดนกวดขันให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ใน 1 เดือน ต้องปราบปราม ทุก 10 วัน หรือเดือนละครั้ง..."

1.1.4 การบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆทั้งในของภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ทหาร ตำรวจตะเวนชายแดน ศูนย์ Pipo ฝ่ายปกครอง พัฒนาสังคมจังหวัด แรงงานจังหวัด อัยการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ เพราะเป็นนโยบายที่ต้องร่วมบูรณาการกันหลายฝ่ายให้งานออกมาประสบความสำเร็จและรวดเร็วในทุกๆด้านๆ ไม่ให้เกิดการล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ตอนนี้ทางจังหวัดประจวบฯเรา ก็มีศูนย์ Pipo ที่ควบคุมการเข้าออกของเรือประมง และตรวจสอบแรงงานประมงต่างด้าวอย่างละเอียด โดยมีตำรวจ ทหาร ฝ่าย ปคม. พม. พร้อมกันทุกหน่วยงาน เพื่อช่วยตรวจสอบเรือต่างๆ ที่เข้าไปในน่านน้ำ ทางตำรวจเองก็จะส่งสายตรวจรถยนต์เข้าไปในศูนย์ ตอนนี้เราปฏิบัติหน้าที่กันอย่างจริงจัง โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินการ ให้รัดกุมยิ่งขึ้น..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...สถานการณ์การค้ามนุษย์เริ่มเบาบางลง เพราะเนื่องจากรัฐให้ความสนใจ มีการกวดขัน เรื่องแรงงานต่างด้าว และตอนนี้ก็มีศูนย์ Pipo คือ ศูนย์คัดกรองเรื่องเข้าออก ของเรือประมง ว่าพบการค้ามนุษย์หรือไม่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเองก็ตรวจสอบอย่างเป็นระบบมากขึ้น..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ในห้วงระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา จากการผนึกกำลังของทุกภาคส่วน ร่วมกันการบูรณาการในการปฏิบัติงานทุกกระทรวง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายปกครอง แรงงาน กรมประมง เจ้าท่า ตำรวจท้องที่ ตำรวจน้ำ ตรวจคนเข้าเมือง ร่วมกันตรวจสอบสถานที่ท่องเที่ยว สถานประกอบการ สถานที่เกี่ยวกับการประมง อย่างต่อเนื่อง ยังไม่พบการกระทำผิด ไม่มีการจับกุมคดีการค้ามนุษย์ในพื้นที่..."

ดังนั้น ในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งสถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การควบคุมดูแล การลงทะเบียน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน รวมถึงผลกระทบในการเข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระบบและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในของภาครัฐ สรุปได้ว่า

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมาจากประเทศเมียนมา กัมพูชา และลาวเป็นหลัก โดยเป็นแรงงานจากเมียนมามากที่สุด รองลงมาคือ กัมพูชา และลาว ตามลำดับ ส่วนใหญ่เข้ามาสู่แรงงานในฐานะในกิจการประมง สวนยางพารา โรงงานผลิตผลไม้กระป๋อง การเข้ามาส่วนใหญ่มีทั้งการหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติ มาโดยถูกกฎหมายและมาโดยการชักจูงจากบุคคลที่เคยทำงานและพักอาศัยอยู่ที่ไทยแล้ว มีทั้งมาเป็นครอบครัวและมาเดี่ยว แต่โดยส่วนมากจะหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จะไม่ค่อยผ่านนายหน้า ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งสิ้น 8 อำเภอ ซึ่งอำเภอที่สุ่มเสี่ยง ต่อการเกิดปัญหา

Copyright by Mahidol University

การค้ามนุษย์และเป็นพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวัง มีอยู่ด้วยกัน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอเมือง และอำเภอบางสะพาน และในส่วนพื้นที่อื่น สถานการณ์ค่อนข้างเบาบาง ไม่ค่อยพบสถานการณ์การค้ามนุษย์

ที่ผ่านมา ได้มีการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขร เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว ระหว่าง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ของไทย กับเมองมะริดของประเทศเมียนมาซึ่งในการที่เราเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษนั้น ก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ต่างกัน ข้อดีคือ ทำให้รายได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นในด้านเศรษฐกิจ ในส่วนของข้อเสียนั้น คือจุดอ่อนของกฎหมาย จุดอ่อนตรงนี้ ทำให้การควบคุมค่อยข้างลำบาก การเข้ามาอาจทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบเส้นทางได้ทั่วถึง จึงมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่เราต้องคอยตรวจสอบสถานการณ์อย่างเฝ้าระวังไม่ประมาท

ซึ่งการเข้ามาของจำนวนแรงงานต่างด้าวนั้นเกิดผลกระทบภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการควบคุมดูแลให้ทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นโสเภณี แรงงานและขอทาน โดยที่นโยบายก็เน้นไปที่การควบคุม ป้องกัน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นคือจากการค้าประเวณีเป็นส่วนใหญ่ เพราะจากการเข้ามาทำงานในรูปแบบของการแอบแฝงที่อยู่ในร้านอาหารนั้นส่วนมากก็จะค้าประเวณี ก็เป็นการค้าประเวณีเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี และผลกระทบในรูปแบบของจำนวนแรงงานต่างด้าวนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาทำงานในโรงงานและแรงงานประมงที่มีปริมาณเพิ่มจำนวนสูงขึ้น

แต่อย่างไรก็ดีระบบและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่นำมาปรับใช้ในพื้นที่ คือการตรวจสถานที่สุ่มเสี่ยง โดยมาตรการในการควบคุมดูแลเกือบทุกวันหรือในหนึ่งเดือนต้องมี 10 วัน ที่ต้องปราบปรามการค้ามนุษย์

1.2 นโยบายแผนดำเนินงาน แนวทางในการปฏิบัติ

นโยบายแผนดำเนินงาน แนวทางในการปฏิบัติโดยศึกษาในประเด็นนโยบายระดับชาติการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาปฏิบัติความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายและการประเมินผลและการรายงานผล

1.2.1 นโยบายระดับชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยรูปแบบการค้ามนุษย์สำคัญเร่งด่วน คือ 1.การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี (จัดหาเด็กค้าประเวณี/บังคับเด็ก-ผู้ใหญ่ค้าประเวณี) 2.แสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ (บังคับใช้แรงงานในเรือประมง) 3. แสวงหาประโยชน์จากการนำคนมาขอทาน (นำเด็กมาขอทาน)เนื่องจากการค้ามนุษย์ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรง และเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล ที่ทุกหน่วยงานต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง

Copyright by Mahidol University

และเร่งด่วน จะต้องให้ความสำคัญในการดำเนินตามนโยบาย ซึ่งหน่วยงานต่างๆก็มีการรับรู้นโยบายเหล่านี้มาเช่นกัน คือเป็นนโยบายระดับชาติที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องนำมาปฏิบัติและบังคับใช้อย่างจริงจังโดยเป็นการกวดขัน จับกุมการค้ามนุษย์ ในรูปแบบการค้าประเวณีเด็ก การบังคับค้าประเวณี การใช้แรงงานเด็ก และการบังคับใช้แรงงาน ทั้งในโรงงาน สถานประกอบการ สถานบริการ อย่างจริงจัง โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เน้นการจับกุมป้องกันและปราบปราม คือ แรงงานประมง ขอทาน และค้าประเวณี และเราปฏิบัติตาม นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูล โดยการป้องกัน คือการตรวจสถานที่สุ่มเสี่ยง การประชาสัมพันธ์ และการอบรมให้ความรู้ คือเราจะดำเนินตามแผนนโยบายเป็นสำคัญ ให้ออกมาประสบความสำเร็จให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...หน่วยงานต้นสังกัดในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 ได้รับนโยบายมาและแนะแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทราบ โดยออกแผนป้องกันปราบการค้ามนุษย์ ให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ โดยได้อ้างอิงถึงกฎหมายต่างๆ นโยบาย แผนระดับชาติมีการกล่าวถึงสถานการณ์ทั่วไปและด้านการค้ามนุษย์ทั้งภายนอกและภายในประเทศ และของหน่วยงาน คำนิยาม ภารกิจ การปฏิบัติ เป้าประสงค์หลัก แนวคิดในการดำเนินการ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติและการรายงาน เพื่อให้หน่วยปฏิบัตินำมาเป็นแนวทางในการออกแผนปฏิบัติการรองรับ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...รัฐบาลได้มีการกำหนดทั้ง 5 ด้าน คือ 1.ในส่วนของการบังคับใช้กฎหมาย ก็ดำเนินการอย่างจริงจัง เจอที่ไหน จับที่นั่น 2. ในด้านการป้องกัน ก็ให้ผู้ประกอบกิจการไปจดทะเบียนแรงงานต่างๆ 3. การมีส่วนร่วม คือการจัดให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ตระหนักและช่วยดูแลกัน 4. การคุ้มครอง ในด้านของการคัดแยกเหยื่อ คนไหน ที่เป็นเหยื่อ ก็คัดแยกไม่ดำเนินคดี และ 5. การสืบสวนสอบสวน ที่ทำการการค้ามนุษย์โดยตรง ในส่วนของตำรวจที่เกี่ยวข้อง คือการบังคับใช้กฎหมาย โดยในส่วนของจังหวัดประจวบฯเรานั้น เน้นไปที่แรงงานประมง ขอทาน ค้าประเวณี 3 ด้านหลักๆที่ต้องปฏิบัติ โดยเน้นไปที่การป้องกันและปราบปราม คืออย่าให้เกิดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ การป้องกัน คือการตรวจ ปราบปรามคือ จับหมด ไม่มีข้อยกเว้น..."

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...นโยบายที่ออกมาก ไม่ว่าจะเป็น รัฐบาลก็ดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ดี ก็ให้ทุกจังหวัด ทุกพื้นที่ กวดขัดอย่างเอาจริงเอาจัง ไม่ให้ปล่อยปะละเลย สั่งกันมาเป็นทอดๆ จากรัฐบาล ไปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปจังหวัด และลงสภ.ต่างๆ เน้นการป้องกันปราบปราม ถ้าพบก็จับกุมทันที..."

1.2.2 การนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาปฏิบัติ ซึ่งนโยบายที่ปฏิบัติได้จริงคือ ด้านการป้องกัน คือ การตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ สถานบริการ สถานบันเทิง โรงแรม หอพัก บ้านเช่า สถานที่อื่นๆ การตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ เช่น โรงงานสัปปะรด โรงงานใย โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เรือประมง ที่พักอาศัยแรงงานใกล้แพปลา สะพานปลา หรือท่าจอดเรือประมง ไร่อ้อย สวนยางพารา ไร่สัปปะรด และการตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการนำเด็กมาขอทาน เช่น ในร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวทั่วไป งานวัดประจำปี ทางเท้า และที่ๆเป็นเป็นแหล่งชุมชน ในส่วนของด้านประชาสัมพันธ์นั้นที่ปฏิบัติได้ คือ การติดตั้งป้ายประชามสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อชนิดต่างๆ และในด้านการอบรมให้ความรู้ เช่น การอบรมความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการ และพนักงานกลุ่มเสี่ยง ในสถานประกอบการร้านอาหาร ซึ่งในส่วนของนโยบายที่ยังเป็นปัญหาอุปสรรคขัดข้องนั้น คือ คงจะเป็นการอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการตำรวจ การอบรมความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการ รวมไปถึงในด้านของการดำเนินคดีที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงที เช่น การสืบสวน จับกุม การสอบสวน ซึ่งการจับกุมกับสถิติมันต่างกันมาก ในส่วนของปัจจัยนั้นที่ทำให้การนำนโยบายมาปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จนั้น คือ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ร่วมกันทำงานแบบบูรณาการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องผนึกกำลัง ให้การนำนโยบายมาปฏิบัติประสบความสำเร็จ

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"..เราตรวจตามระเบียบ เราปฏิบัติตามนโยบาย เข้าทุกแห่งตรวจทุกที่เสี่ยง พวกโรงงานสัปปะรด แพปลาบ้านเราโรงงานใหญ่นะ 2-3 แห่ง ไหนจะประมงอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ตามบ้านช่องต่างๆ โดยแรงงานในโรงงานสัปปะรดมีเป็นพันคน ต่างด้าว 90% คนไทยนิดหน่อยเอง เราก็เข้าไปตรวจดูแทบทุกวัน การปฏิบัติหน้าที่ของผมคือ บ้านเมืองนี้ไม่ใช่ของผมคนเดียว มันเป็นของพวกคุณทุกคน..."

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การสอบสวนคดีเด็ก ต้องสอบสวนต่อหน้าทีมสหวิชาชีพ ผู้ไว้วางใจ ถ้าเป็นผู้เสียหายทั่วๆไป ก็ต้องสอบต่อหน้านักสังคมสงเคราะห์ นักจิต บุคคลที่ไว้วางใจ พนักงานอัยการ และมีการบันทึกภาพเสียง แต่ถ้าเป็นผู้ต้องหา ก็ต้องเพิ่มทนายเข้าไป คือมันซับซ้อนยุ่งยากมาก ซึ่งจริงๆแล้วกฎหมายเข้าออกมาเพื่ออำนวยความสะดวก แก่ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็ก หรือผู้ต้องหา ที่อายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งในการดำเนินการนั้น ต้องดำเนินการ ณ สถานที่ที่ผู้เสียหายอยู่ แต่กี่ปีแล้วที่กฎหมาย ออกมา ต้องพาเด็กพาผู้เสียหายไปสำนักงานอัยการ ถ้าเป็นในอำเภอเมือง มันก็ใกล้ๆ แต่ถ้าเป็น อำเภอไกลๆ จะทำไง จริงๆแล้วกฎหมายนี้ มันไม่ได้เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียหายและผู้ต้องหา แต่มันเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ ไม่ได้เป็นเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เด็กเลย การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจค่อนข้างหลายขั้นตอน และทุกอย่างขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ค่อนข้างทำอย่างมีประสิทธิภาพ พอเราได้รัยนโยบายมา เราก็ป้องกันอย่างเต็มที่ ทางตำรวจเราก็สนองนโยบายกันอย่างเต็มที่อยู่แล้ว แตกต่างจากเมื่อก่อนที่ล่าช้าและมีช่องโหว่ในขั้นตอนของกฎหมาย แต่ในปัจจุบันในการปฏิบัติหน้าที่ รัฐบาลมีความเข้มข้น ได้ตั้งคณะกรรมการเข้ามารับผิดชอบโดยตรง ขั้นตอนของช่องว่างในการเข้าช่วยเหลือค่อนข้างน้อย ตอนนี้คนเกรงกลัวกฎหมายนะ การตั้งใจที่จะปฏิบัติตามกฎหมายก็เพื่อยกระดับประเทศให้สูงขึ้น เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เพราะ ต่างประเทศ กีดกันเราทุกอย่าง ในด้านการค้า ส่งออก รวมถึงเวลานี้ รัฐบาลไม่ได้มาจากกการเลือกตั้งด้วย เรายิ่งโดนข่ม คือต้องเข้าใจว่าเราปล่อยปะละเลยมานาน แต่ในปัจจุบันก็ดีขึ้นเยอะ เราก็ตรวจควบคุม ซึ่งการเข้าออกของเรือประมงนั้นก็ต้องไปแจ้ง ตรวจสอบอย่างละเอียด และเดี๋ยวนี้ก็มีศูนย์ pipo ที่จะเข้ามาดำเนินการเกี่ยวกับการประมง โดยมี ทหาร แรงงาน ตรวจคนเข้าเมือง การทำงานแบบบูรณาการมาช่วยอีกแรง..."

1.2.3 ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบาย ประชาชนให้ความร่วมมือ แจ้งเบาะแส และช่วยสอดส่องดูแลในส่วนของชุมชนที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั่วถึง โดยผู้ประกอบการเองก็ทราบรับรู้และเข้าใจในตัวของกฎหมายด้วยเช่นกัน การรับรู้และความเข้าใจนั้น ก็มาจากการได้รับรู้รับฟังจากการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อชนิดต่างๆ หรือการติดป้ายประชาสัมพันธ์ต่างๆ

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การปฏิบัติหน้าที่นั้น จุดหลักไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงหน่วยงานเดียว คือการเข้ามาเกี่ยวข้องและทำงานกันแบบบูรณาการหลายหน่วยงาน และประชาชนก็มีส่วนสำคัญ ในการทราบเบาะแส แจ้งเบาะแสที่สำคัญ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...โดยในส่วนของประชาชน เราใช้การประชาสัมพันธ์จากกลุ่มไลน์ต่างๆ กลุ่มประชาชนที่เราตั้งกลุ่มไว้ในชุมชน แล้วเราจะกระจายข้อมูลให้รับทราบว่าตอนนี้รัฐบาลมีนโยบายอย่างไร เรื่องไหน เร่งด่วน เรื่องอะไร ควรปฏิบัติอย่างไร ตำรวจทำอะไรในแต่ละวัน คือประชาชนก็จะรับรู้ ในการใช้รูปแบบประชาสัมพันธ์ กระจายข่าว ซึ่งตอนนี้เราก็ให้สายตรวจตำบลทุกตำบล ได้ให้ไปตั้งกลุ่มไลน์กับชาวบ้านในพื้นที่เป็นการกระจายข่าวได้เร็วขึ้นก็เหมือนศูนย์กลางได้เข้าถึงมากขึ้น..."

1.2.4 การประเมินผลและการรายงานผลนั้น ซึ่งในทุกๆ เดือน 10 วัน ต้องมีผลการจับกุม และทุกๆวันต้องออกตรวจสถานประกอบการต่างๆ และกำชับข้าราชการตำรวจในสังกัด ให้รับทราบและปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งนี้ หากมีการปล่อยปละละเลย หรือมีหน่วยงานอื่นเข้าไปในพื้นที่จะพิจารณาข้อบกพร่อง

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...หน่วยเหนือจะเข้ามาสืบทอดเจตนารมณ์ ให้ทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ นโยบายเข้มงวดตำรวจก็ ทำงานอย่างจริงจัง ต้องได้ผลการจับกุมจาก สภ.ต่างๆ ถ้ารายงานแจ้งว่า สภ.ไม่พบ หน่วยเหนือก็จะลงมาตรวจสอบในขั้นตอนของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อไป โดยจะให้ตรวจดูร้านคาราโอเกะ สถานบริการต่างๆ พื้นที่สุ่มเสี่ยง และเน้นย้ำว่าไม่ให้มีที่พักในร้าน ร้านคือร้าน ห้ามมีที่หลับนอน ถ้าอยากมีห้องพักให้ลูกจ้างก็ไปทำที่อื่น..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...นโยบายที่มุ่งเน้นดำเนินการได้แก่ สถานบริการ ว่ามีการบังคับเด็กต่ำกว่า 18 ปี หรือไม่ คือต้องตรวจสอบทุกวัน เพราะทางจังหวัดก็ต้องให้ทางตำรวจเองรายงานทุกวันเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ นโยบายทางตำรวจนั้น คือมาจากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นที่ไปที่ สถานบริการ เกี่ยวกับการค้าประเวณี ขอทาน แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย ทางรัฐบาลได้ตั้งชุดบูรณาการ คือการให้ทำงานเป็นทีม และตั้งชุดเฉพาะกิจ เพื่อป้องกันและปราบปราม..."

Copyright© Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...มุ่งเน้นการปราบปราม จับกุม เอาสถิติ ทุกเดือน เพื่อไม่ให้เกิดการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่างๆในพื้นที่ ในด้านการสืบสวน คือ ให้สืบหาข้อมูล หาข่าว และจัดทำประวัติ จับกุมในด้านของการปราบปราม คือการตรวจสอบเส้นทางการลำเลียง ตรวจสอบไปยังตางด้าว ขอทาน และโสเภณี..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...นโยบายมุ่งเน้นไปที่การป้องกันและปราบปรามไม่ให้เกิด ถ้ามีการกระทำก็ดำเนินการจับกุม การให้ออกตรวจสถานที่ต่างๆ พื้นที่เสี่ยง ตรวจและป้องกัน ซึ่งในช่วงระยะเวลา 6เดือนหลัง จะไม่พบเลย นโยบายมาระดมไม่ให้มี โดยเน้นไปที่ การค้าประเวณี สถานบริการ ขอทาน เจ้าหน้าที่ตำรวจเอง ก็ตรวจพบ ก็จับกุม ทั้งเจ้าของ ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถ้าพบการกระทำผิด ก็จับให้หมด..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...มุ่งเน้นไปที่แรงงานเรือประมง การทำงานในสถานประกอบการของแรงงานต่างด้าว หรือไม่ว่าจะเป็นใครก็แล้วแต่ ที่อายุไม่ถึง 18 ที่มีการบังคับใช้แรงงาน ที่ได้รับผลประโยชน์จากตรงนี้ ก็เข้าข่ายค้ามนุษย์ทั้งนั้น จับโดยเด็ดขาด นโยบายมานั้น คือ ใน1 เดือน ต้องมี 2-3 ราย ในจังหวัดประจวบฯ มันมีก็จริงแต่มันก็เป็นเคส กรณีเคสเล็กๆ เด็กขอทาน เด็กเร่ร่อนที่พ่อแม่พามา เด็กที่ขายพวกมาลัยตอนกลางคืน ที่มีคนพามา แต่ไม่ใช่พ่อแม่ ก็ผิดการค้ามนุษย์ นโยบาย มันไม่ได้เป็นความลับอะไร มันก็เป็นการกระจายข่าว และทุกเดือน เดือนละ 10 วัน ต้องมีการสอดส่องปราบปรามและจับกุม ถ้า สภ.ไหนไม่มีผลการจับกุม เค้าก็จะมาตรวจดูมาตรการของเราว่าทำอย่างไรบ้าง..."

ดังนั้น นโยบายแผนดำเนินงาน แนวทางในการปฏิบัติโดยศึกษาในประเด็นนโยบายระดับชาติการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาปฏิบัติความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายและการประเมินผลและการรายงานผล ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

นโยบายระดับชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยรูปแบบการค้ามนุษย์สำคัญเร่งด่วน คือ 1.การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี (จัดหาเด็กค้าประเวณี/บังคับเด็ก-ผู้ใหญ่ค้าประเวณี) 2.แสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ (บังคับใช้แรงงานในเรือประมง)3. แสวงหาประโยชน์จากการนำคนมาขอทาน (นำเด็กมาขอทาน) ซึ่งทุกหน่วยงานต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจังและเร่งด่วน จะต้องให้ความสำคัญในการดำเนินตามนโยบาย โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เน้นการจับกุมป้องกันและปราบปราม คือ

Copyright by Mahidol University

แรงงานประมง ขอทาน และค้าประเวณี และเราปฏิบัติตาม นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูลโดยการป้องกัน โดยจะดำเนินตามแผนนโยบายเป็นสำคัญ ให้ออกมาประสบความสำเร็จให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

การนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตราการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาปฏิบัตินั้น ในด้านการป้องกัน คือ การตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการค้า การตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการนำเด็กมาขอทาน ซึ่งในส่วนของนโยบายที่ยังเป็นปัญหาอุปสรรคขัดข้องนั้น คือ การอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการตำรวจ การอบรมความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการ รวมไปถึงในด้านของการดำเนินคดี ที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่ทำให้การนำนโยบายมาปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จนั้น คือ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ร่วมกันทำงานแบบบูรณาการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผนึกกำลัง ให้การนำนโยบายมาปฏิบัติประสบความสำเร็จ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบาย ประชาชนควรให้ความร่วมมือ แจ้งเบาะแส และช่วยสอดส่องดูแลในส่วนของชุมชนที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึง โดยผู้ประกอบการเองก็ควรทราบรับรู้และเข้าใจในตัวของกฎหมายด้วยเช่นกัน

1.3 การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยศึกษาในประเด็นนโยบายและแผนการดำเนินงาน การจัดสรร และการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ การรับรู้และมีส่วนร่วมของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของผู้บังคับชา

1.3.1 นโยบายและแผนการดำเนินงานที่ได้รับมานั้น โดยจะนำไปการปฏิบัติในระดับพื้นที่ต่างๆ คือ โดยการตรวจสอบสถานที่ที่เป็นสุ่มเสี่ยง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ความรู้ให้กับบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ให้ครอบคลุมทุกเป้าหมาย รวมทั้งการคัดแยกเหยื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้โปร่งใส เป็นระบบ มีมาตรฐานเดียวกัน ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน คือความคิดเห็นต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ให้สืบสวนขยายผลการดำเนินคดีไปกับผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้สนับสนุนอยู่เบื้องต้น เครือข่ายขบวนการ รวมทั้งให้มีการยึดทรัพย์ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด เน้นการจับกุมแบบเข้าทุกแห่ง ตรวจทุกที่ ตามที่เสี่ยง การปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายเป็นสำคัญ และการปฏิบัตินั้นเป็นจิตใต้

Copyright by Mahidol University

สำนึกของผู้บังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติจะมีห้วงระยะเวลาในการป้องกันและปราบปรามทุกเดือน เข้มข้น ลงลึก ต่างด้าวทุกประเภท เรียกมาคุย มาตรวจสอบ ซึ่งการปฏิบัติ เป็นไปตามนโยบายที่ออกมาทำให้การบังคับใช้กฎหมายออกมาประสบความสำเร็จ

ในส่วนของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง **เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง** ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า *"...การดำเนินการเชิงรุก โดยหาข่าวบุคคลที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเป็นผู้เสียหายหรืออาจจะเป็นผู้เสียหาย ซึ่งต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยเร็วการรับแจ้งเหตุ การสืบค้น การสืบเสาะข้อเท็จจริง รวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานและให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่นโดยเร็ว หากมีเหตุอันควรเชื่อว่า มีผู้เสียหายหรืออาจเป็นผู้เสียหาย ให้รีบดำเนินการช่วยเหลือทันทีปรึกษาวางแผน เตรียมความพร้อมก่อนการช่วยเหลือในรูปแบบสหวิชาชีพ โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งศปคม.จังหวัด มอบหมายเป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติการช่วยเหลือฯ เพื่อให้ผู้เสียหายหรืออาจจะเป็นผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือโดยเร็ว กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้เสียหายหรืออาจจะเป็นผู้เสียหายจะได้รับอันตรายหรือถูกเคลื่อนย้ายให้ชุดปฏิบัติการช่วยเหลือหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในพื้นที่เกิดเหตุดำเนินการ โดยทันทีและให้แจ้ง ศปคม.จังหวัดทราบโดยเร็ว ดำเนินการซักถามข้อเท็จจริง เพื่อใช้ประกอบการคัดแยกผู้เสียหาย และรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบ เก็บรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ขยายผลการจับกุมประสานส่งต่อผู้เสียหายเข้าสู่ระบบการคุ้มครองช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟู พัฒนาเยียวยาผู้เสียหายตลอดจนการคืนสู่สังคมอย่างปลอดภัย..."*

ในส่วนของตำรวจท้องที่ **เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง** ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ในการปฏิบัติหน้าที่ เราดำเนินการควบคู่ไปกับกระทรวง พม. คือการลงพื้นที่ไปตรวจสอบ แรงงานประมง แพตากปลา ส่วนใหญ่ก็เป็นแรงงานต่างด้าวทั้งนั้น ซึ่งในการตรวจสอบก่อน 30 มิ.ย.2558 ก็ผ่อนผันให้คือ ขยายเวลา พวกบุคคลที่ไม่มีบัตรถูกต้อง ถ้าหลังจาก 30 มิ.ย.2558 ก็เริ่มมีการดำเนินอย่างจริงจัง และเราก็ดำเนินการกับผู้ประกอบการด้วยการปฏิบัติหน้าที่ เราก็ดูเป็นเคสๆเป็นกรณี ดูองค์ประกอบหลายๆอย่าง อย่างในส่วนของแรงงานเราก็ต้องตรวจดูว่ามีบัตรอนุญาตการทำงานหรือไม่ มีการบังคับใช้แรงงาน บังคับขู่เข็ญหรือไม่ และการตรวจดูเด็กเร่ร่อน ว่าเข้าข่าย สุ่มเสี่ยงหรือไม่ ถ้าเด็กคนไหนที่สุ่มเสี่ยงก็ให้ พมจ. มารับไป เขาจะเป็นหน่วยงานที่สัมภาษณ์เด็กเอง ว่ามาจากที่ไหน มีพ่อแม่หรือไม่ ถ้าพ่อแม่ไม่มี รัฐก็จะเข้าไปเลี้ยงดู ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ปฏิบัติตามหน้าที่และนโยบายของทางหน่วยเหนือ..."

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การปฏิบัติหน้าที่ เราก็ดำเนินการจับกุม ตามนโยบายอย่างจริงจัง เพราะมันมีเหลดหลอดที่เราไม่รู้อยู่แล้ว เราไม่สามารถตรวจดูได้ทุกซอกทุกมุม แต่เราก็ดำเนินการอย่างเต็มที่กันอยู่แล้ว เพราะมันคือนโยบายที่ต้องปฏิบัติ เพื่อประเทศและจังหวัดของเราอยู่แล้ว มาตราเราชัดเจนแล้ว ทุกกฝ่ายก็ดำเนินการเต็มที่..."

1.3.2 การจัดสรร และการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ในส่วนของอัตรากำลังพล งบประมาณ การควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยง ฐานข้อมูล ถึงแม้อัตราลังพลของเราจะไม่เพียงพอ แต่การบังคับใช้กฎหมายยังคงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการรับนโยบายมาเพื่อไปบังคับใช้นั้น ต้องมาจากปัจจัยและองค์ประกอบหลักๆ ซึ่งอย่างไรตาม เราก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่งเราดำเนินงานตามผู้บังคับบัญชาและนโยบายทางรัฐบาลเพราะการควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยงนั้นก็มาจากยุทธศาสตร์ในด้านของการป้องกัน ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานเราดำเนินการอย่างจริงจัง

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"... การที่เราไปปฏิบัติงาน ก็มาจากนโยบายหลักที่สำคัญและจิตใต้สำนึก ในส่วนของเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ดูแลบังคับใช้กฎหมายตรงนี้ เพื่อให้มันดีขึ้น ตามนโยบายของรัฐ เพื่อยกระดับประเทศเราจังหวัดเรา คือ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ส่วนหนึ่งมันก็เป็นหน้าที่ของตำรวจอยู่แล้วที่ต้องปฏิบัติ..."

1.3.3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการสาเหตุหลักของปัญหา เกิดจากการขาดความรู้และความเข้าใจในตัวของผู้นำกฎหมายไปบังคับใช้ ปัจจัยเหล่านั้นที่ทำให้ประสิทธิภาพในการนำมาบังคับใช้ลดลง ซึ่งวิธีแก้ปัญหาต่างๆเหล่านั้น ควรมุ่งมั่นที่จะสร้างความเข้าใจถึงการเอาจริงเอาจังต่อปัญหาการค้ามนุษย์ ป้องกันปราบปรามการกระทำประมงผิดกฎหมายอย่างจิงจัง ซึ่งในเวลานี้ แรงงานที่เข้ามาแล้วก็ออกไป คือจำนวนแรงงานตอนนี้ เมื่อกระทำผิดก็โดนผลักดันกลับไป วนเวียนจนปัญหาเกิด แก้ไม่ได้คือปัญหาที่ยังคงอยู่

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ บางทีก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเดี๋ยวนี้พวกแรงงานมันฉลาดมาก แล้วการค้าประเวณีสมัยนี้มันไม่เหมือนเมื่อก่อน ที่ต้องทุบตีบังคับ เดี๋ยวนี้ก็ยินยอมมาเองกันทั้งนั้น บางทีขั้นตอนในการปฏิบัติของตำรวจก็เป็นไปอย่างราบรื่น เจอปุ๊บ จับดำเนินคดี แต่บางที ที่มันซ่อนเร้นปิดบัง จากร้านนี้ ย้ายไปร้านนู้นแล้วไอพวกที่เป็นเหยื่อมันหาวิธีการโดยไม่ต้องใช้หนี้ คือบางที่มันมาแบบเต็มใจก็มีไง พอพวกมันไปร้องเรียน พอทุกคนให้ความสนใจ เราก็ต้องไปดูแลมัน ได้กลับบ้านฟรีพวกมันฉลาดกว่าที่เราคิด กว่าแรงงานต่างด้าวจะ

Copyright by Mahidol University

ลงมาในประเทศ มันต้องผ่าน ตม. ศุลกากร ป่าไม้ หลายส่วน กว่าจะผ่านมาทางตำรวจ เราก็ไม่ได้กินมันหรอก ในกรณีที่เข้ามาแบบถูกกฎหมาย...”

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...ในกรณีถ้าเป็นแรงงานต่างด้าว เขมร พม่า ลาว เราก็จะควบคุมตัวไว้ หลังจากนั้น เราก็ใช้วิธีผลักดัน ตามข้อตกลง ไปส่งที่ ตม.ด่านสิงขร พนักงานสอบสวนคือเป็นพยานในฐานะผู้ให้ปากคำ สืบสวน หาตัวนายจ้าง ถ้าจับมาพร้อมนายจ้างก็ยิ่งง่าย แต่ถ้าจับมาเฉพาะส่วนของต่างด้าว เราก็ต้องคัดแยกว่าเป็นเหยื่อค้ามนุษย์หรือไม่มันเป็นสาระสำคัญอยู่ในตอนนี้ ต้องเอามาคัดแยก สาเหตุที่ต้องคัดแยกเหยื่อ ก็ดูว่ามีความผิดฐานค้ามนุษย์หรือไม่ ในกรณีการคัดแยกเหยื่อ เราต้องทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เพราะเขาจะมีหลักนิยามของเขาว่าเขาค้ามนุษย์หรือไม่ ในกรณีถ้ามันเข้า พ.ร.บ.ค้ามนุษย์ มันก็จะเชื่อมโยงกับทุก พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ค้ามนุษย์ ค้าประเวณี ป.อาญา โดยพนักงานสอบสวนก็จะแจ้งให้ทราบทุกฐานความผิด ส่วนใหญ่ พ.ร.บ.ค้ามนุษย์เป็น พ.ร.บ.หลักและก็ต้องขึ้นกับข้อเท็จจริงเป็นหลัก ในแต่ละรายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจับมาด้วย และเมื่อเขากระทำผิดในข้อหาอื่น เราก็ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกระทำรับทราบเพิ่มเติม ในส่วนของการรับโทษ มันเป็นกรรมเดียว ผิดกฎหมายหลายบทหรือต่างกรรมต่างวาระ...”

1.3.4 มีการรับรู้และส่วนร่วมในส่วนของประชาชน ระดับปานกลาง คือประชาชนค่อนข้างไม่ค่อยทราบเกี่ยวกับกฎหมาย ว่ากฎหมายค้ามนุษย์คืออะไร หลักปฏิบัติต้องทำอย่างไร การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ที่หลักๆคือการพบเห็นแจ้งเบาะแสในการกระทำผิดในส่วนของการค้าประเวณี แต่ถ้าในส่วนของขอทานและแรงงานก็จะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า การประชาสัมพันธ์ไปยังจุดต่างๆค่อนข้างน้อย ทุกคนเต็มใจปฏิบัติแต่ว่าไม่ทราบขั้นตอนในการปฏิบัติเสียมากกว่า ความรู้ความเข้าใจน้อย

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...ยอมรับว่าการประชาสัมพันธ์เราน้อย ในด้านของการกระจายข่าว กระจายความความรู้ ซึ่งถ้าทุกฝ่ายรู้ เหมือนที่ตำรวจรู้บ้าง จะทำงานและปฏิบัติง่ายขึ้นนะ...”

1.3.5 ในส่วนของผู้บังคับบัญชา คือทุกฝ่ายเอาจริงเอาจังกับการป้องกันและปรามปรามการค้ามนุษย์ เพราะทุกคนเกรงกลัว ไม่มีเจ้าหน้าที่คนไหน กล้าที่จะปล่อยให้เกิดช่องว่างในการกระทำผิดของบุคคลบางกลุ่ม ทั้งผู้บังคับบัญชาเอง ผู้ใต้บังคับบัญชาเอง ทุกคนล้วนหาทางออกให้ดีขึ้น ทุกฝ่าย ดำเนินการตามนโยบายอย่างเคร่งครัดและให้สอดคล้องไปกับมาตราในการป้องกันในยุทธศาสตร์ทั้งห้าด้านให้ครบ เพราะปัจจุบัน ยังเกิดปัญหาอยู่เป็นระยะๆ

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ณ ปัจจุบัน บอกเลยว่า เราจริงจัง เพราะ นโยบายลงมาให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ผมเชื่อว่าทุกฝ่ายตอนนี้กลัวนะ เพราะถ้าเราไม่ปฏิบัติ ละเว้นการปฏิบัติ มันไม่คุ้มกับที่เราโดน ซึ่งการรับนโยบายมา สำคัญนะ และจิตใต้สำนึกมันก็มีอยู่ในตัวด้วย..."

ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยศึกษาในประเด็นนโยบายและแผนการดำเนินงาน การจัดสรร และการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ การรับรู้และมีส่วนร่วมของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของผู้บังคับชา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

นโยบายและแผนการดำเนินงานที่ได้รับมานั้น โดยจะนำไปการปฏิบัติในระดับพื้นที่ต่างๆ คือ โดยการตรวจสอบสถานที่ที่เป็นสุ่มเสี่ยง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ความรู้ให้กับบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ให้ครอบคลุมทุกเป้าหมาย รวมทั้งการคัดแยกเหยื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้โปร่งใส เป็นระบบ มีมาตรฐานเดียวกัน โดยเน้นการจับกุมแบบเข้าทุกแห่ง ตรวจทุกที่ ตามที่เสี่ยง และการปฏิบัตินั้นต้องเป็นจิตใต้สำนึกของผู้บังคับใช้กฎหมาย และในการปฏิบัติจะมีห้วงระยะเวลาในการป้องกันและปราบปรามทุกเดือน เข้มข้น ลงลึก ต่างด้าวทุกประเภท เรียกมาคุย มาตรวจสอบ ซึ่งการปฏิบัติ เป็นไปตามนโยบายที่ออกมาทำให้การบังคับใช้กฎหมายออกมาประสบความสำเร็จ การดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ในส่วนของอัตรากำลังพล งบประมาณ การควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยง ฐานข้อมูล ถึงแม้อัตราลังพลของเราจะไม่เพียงพอ แต่การบังคับใช้กฎหมายยังคงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นนโยบายของรัฐ เพราะการควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยงนั้นก็มาจากยุทธศาสตร์ในด้านของการป้องกัน ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงาน เราดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อยกระดับประเทศ

ซึ่งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการสาเหตุหลักของปัญหาเกิดจากการขาดความรู้และความเข้าใจในตัวของผู้นำกฎหมายไปบังคับใช้ ปัจจัยเหล่านั้นที่ทำให้ประสิทธิภาพในการนำมาบังคับใช้ลดลง ซึ่งวิธีแก้ปัญหาต่างๆเหล่านั้น ควรมุ่งมั่นที่จะสร้างความเข้าใจถึงการเอาจริงเอาจังต่อปัญหาการค้ามนุษย์ ป้องกันปราบปรามการกระทำประมงผิดกฎหมายอย่างจิงจัง ซึ่งในเวลานี้ แรงงานที่เข้ามาแล้วก็ออกไป คือจำนวนแรงงานตอนนี้ เมื่อกระทำผิดก็โดนผลักดันกลับไป วนเวียนจนปัญหาเกิด แก้ไม่ได้คือปัญหาที่ยังคงอยู่

และที่สำคัญ ในส่วนของผู้บังคับบัญชา ต้องเอาจริงเอาจังกับการป้องกันและปรามปรามการค้ามนุษย์ ดำเนินการตามนโยบายอย่างเคร่งครัดและให้สอดคล้อง

Copyright by Mahidol University

ไปกับมาตราในการป้องกันในยุทธศาสตร์ทั้งห้าด้านให้ครบ เพราะปัจจุบัน ยังเกิดปัญหาอยู่เป็นระยะๆ

1.4 การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยศึกษาในประเด็น บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จุดแข็ง จุดอ่อน ในการบังคับใช้กฎหมายการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น และช่องโหว่ของกฎหมาย

1.4.1 บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนของคนต่างด้าวและกฎหมายป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์สำหรับตำรวจตรวจคนเข้าเมือง แม้ว่าจะเป็นหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ แต่ก็มีกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจไว้ ได้แก่ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน

ตำรวจท้องที่ เป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปราม และผู้บังคับใช้กฎหมาย มีหน้าที่ในการตรวจดูพื้นที่สุ่มเสี่ยง ในด้านการป้องกัน การประชาสัมพันธ์ และการดำเนินคดี คือเจ้าหน้าที่ตำรวจหลักๆ คือ ตรวจสอบ จับกุม สอบสวน ดำเนินคดีตามกฎหมาย

แรงงานจังหวัด เป็นหน่วยงานที่เข้ามาช่วยบูรณาการในการปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งออกหน่วยร่วมกับตำรวจ รวมถึงขั้นตอนในการทำบัตร ต่อบัตร ขั้นตอนการพิสูจน์สัญชาติ

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ในการเข้าช่วยเหลือ การคัดแยกผู้เสียหาย มีหน้าที่ เฝ้าระวัง รายงานและตรวจสอบ กลไกในการทำงาน คือ เชิงป้องกัน การดำเนินคดี การช่วยเหลือฟื้นฟู พัฒนา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วมการบูรณาการในการป้องกันและปราบปราม รวมถึงมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายอีกด้วย

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การให้ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือเราทำงานแบบบูรณาการ คือ ทหาร อาสาสมัครตำรวจบ้าน ฝ่ายปกครอง ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานที่สำคัญในกฎหมายฉบับนี้ มันส่งผลให้งานออกมาประสบความสำเร็จ ตามที่คาดหวัง

Copyright by Mahidol University

รวดเร็ว ที่ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายเข้าด้วยกัน อีกทั้งขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การทำงานมันต้องอาศัยหลายหน่วยงาน เข้ามาช่วยบูรณาการเป็นทีมเดียวกัน ให้ประสบความสำเร็จ ในส่วนของตำรวจก็มีหน้าที่ตรวจสอบ ปรามปรามอยู่แล้ว และการที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยก็จะทำให้ออกมาสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...เราทำงานหน่วยเดียวไม่ได้ เราทำงานแบบบูรณาการร่วมพนักงานฝ่ายปกครอง ฝ่าย พม. ฝ่ายแรงงาน เราทำงานโดยทุกคนร่วมมือกัน ทุกภาคส่วน ปัจจัยที่สำคัญก็คือตรงนี้..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การผนึกกำลังของทุกภาคส่วน ร่วมกันการบูรณาการในการปฏิบัติงานทุกกระทรวง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายปกครอง แรงงาน กรมประมง เจ้าท่า ตำรวจท้องที่ ตำรวจน้ำ ตม. การร่วมปฏิบัติงานในทุกภาคส่วน จะเป็นการทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น..."

1.4.2 จุดแข็ง จุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมาย คือ เริ่มต้นจุดแข็งในการบังคับใช้กฎหมายนั้น คือ นโยบายของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ที่ออกมากระตุ้นให้ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ก็ทำตามนโยบายเป็นสำคัญด้วย ส่วนในด้านจุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมายนั้น จุดอ่อนคือตัวของบทกฎหมาย มันอ่อนแอ มันเกิดช่องว่างและช่องโหว่ให้คนไม่เกรงกลัวเยอะ คือตัวบทกฎหมายที่ออกมาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน คือไม่ค่อยปรับแก้ให้ตรงจุด และซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็ขาดความรู้ความเข้าใจของตัวกฎหมาย ซึ่งตัวบทกฎหมายนั้นมันค่อนข้างละเอียด จึงทำให้การดำเนินงานค่อนข้างล่าช้า

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...จะพูดถึงการบังคับใช้กฎหมายนั้น กฎหมายมีประสิทธิภาพ แต่มันขึ้นอยู่ที่คนนำมาบังคับใช้ นำมาบังคับใช้อย่างไรให้เกิดผลที่สุด แต่ในภาพรวมถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะตำรวจทุกคนก็ตื่นตัวกันหมด เพราะมันเป็นนโยบายแห่งชาติ และถ้าปล่อยปะละเลยมันก็มีโทษหนักอยู่แล้ว ณ ตอนนี้ผมเชื่อว่า ไม่มีตำรวจหรือหน่วยงานไหนที่เกี่ยวข้องกล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยว คือมันไม่คุ้มไง โดน กฎหมายฟอกเงินอีก ก็จบเลยนะ คือเขาจะตรวจดูว่า

Copyright by Mahidol University

ทรัพย์สินที่ได้มากับอาชีพมันเข้ากันได้หรือไม่ มันเป็นไปได้รึเปล่า ถ้าเข้า พ.ร.บ.การฟอกเงินนั้น มันน่ากลัวนะ เพราะเค้าดำเนินคดีอย่างจริงจัง..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง *ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า "กฎหมายที่ออกมาคือดี แต่การนำมาบังคับใช้ทำได้ยาก มันเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เพราะต้องใช้หน่วยงานต่างๆ ที่มีความรู้ มาทำงานร่วมกัน คือมันเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในแต่ละหน่วยงาน การบังคับใช้กฎหมายค่อนข้างทำได้ยาก แต่ถ้าการบังคับใช้กฎหมายสำเร็จนั้น ก็เป็นผลดีกับประเทศ ถามว่าประเทศไทยมีการจับกุมเท่าไรในส่วนของการค้ามนุษย์ ส่วนมากก็ไปเข้า พ.ร.บ.คนเข้าเมือง ไม่ใช่เข้าพ.ร.บ.ค้ามนุษย์ แต่ในหลักการของกฎหมายค้ามนุษย์มันเป็นเรื่องที่ดี แต่มันละเอียดอ่อน ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจของมทุกฝ่ายทุกหน่วยงาน"*

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง *ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า*

"...กฎหมายออกมาบังคับใช้ได้แน่นอน แต่การปฏิบัติของคนบางทีมันหลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานบางทีก็มีทิศทางของตนเอง ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง *ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า*

"...การบังคับใช้กฎหมาย ตำรวจต้องมีความรู้ คำสั่ง ข้อบังคับ ต้องสนใจที่จะรู้ ตรวจ จับ ค้น ยึด ต้องรองรับกระบวนการ ตำรวจก็ทำไปด้วยหน้าที่พร้อมปฏิบัติ และไม่มีใครกล้าเสี่ยง ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายมันดีอยู่แล้ว เพราะมันต้องเป็นกรอบอยู่แล้ว ที่ให้ตำรวจนั้นปฏิบัติ แต่ถ้าเอาจริงๆเลยนะ กฎหมายไทยอ่อนแอวะ ทำไมไม่ประหารไปเลย ทำไมไม่แก้สักที กฎหมายค้ามนุษย์ต้องลงโทษให้แรงและจริงจังมากกว่านี้..."

1.4.3 การแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น เนื่องจากเจ้าหน้าขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการสอบสวน หรือ การคัดแยกเหยื่อต่างๆ ซึ่งควรมีการอบรมในการแก้ไขเบื้องต้น เพราะถ้าขั้นแรกไม่รู้วิธีปฏิบัติ ขั้นต่อๆไปก็จะปฏิบัติไม่ถูก และซึ่งเจ้าหน้าที่ประสบปัญหาในการบูรณาการ คือการแต่ละหน่วยงานแต่หละความคิด ไม่ค่อยช่วยกันแก้ปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาจะเห็นได้จากกการดำเนินคดีล่าช้า และซึ่งการปฏิบัติด้วยกันหลายหน่วยงาน เป็นการปฏิบัติที่ค่อนข้างมีระยะเวลาที่จำกัด จึงทำให้การบังใช้กฎหมายที่ผ่านมามีทั้งประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นแก้ไขปัญหาเบื้องต้น คือแก้ในตัวของบทกฎหมายชัดเจนให้รัดกุม และเปิดฝึกอบรมให้เจ้าหน้าบ่อยๆและให้เห็นสถานการณ์จริงจะได้ปฏิบัติได้จริง

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

Copyright by Mahidol University

"...กฎหมายในประเทศไทยออกมาเยอะมาก โทษก็สูง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็เยอะ ทำไมการบังคับใช้ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เพราะมัน

มาจาก ในแต่ละหน่วยงาน ไม่ค่อยบูรณาการกันเท่าไร ต่างตนต่างความคิด ต่างคนต่างทำ แต่ละหน่วยก็ทำหน้าที่ของเขา ตำรวจก็ทำตำรวจ ปกครองก็ทำปกครอง ในส่วนไหนที่ถูกเร่งรัด แต่ในส่วนไหนที่ถูกเร่งรัดเป็นนโยบายก็ร่วมด้วยช่วยกันหน่อย ต่างคนต่างความคิด ไม่มีเจ้าภาพ กฎหมายก็ออกมาทุกคนทุกฝ่ายก็บังคับใช้อยู่แล้ว แต่มันมีหลายส่วน หลายหน่วยงานที่ทำให้ต่างคนต่างทำ...”

1.4.4 ช่องโหว่ของกฎหมาย ที่กฎหมายเข้าไม่ถึง มาตราการไม่ครอบคลุม ควรแก้ไขอย่างไร การที่เกิดช่องโหว่ของกฎหมายนั้น คือการที่เราเข้าไปไม่ถึงขบวนการต่างๆ จึงทำให้พวกนี้ทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก จนเกิดความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย โดยพวกนี้ก็จะเป็นพวกที่เปิดร้านอาหารบังหน้าบังคับให้เด็กค้าประเวณี และการที่เราไม่ดำเนินคดีกับพวกที่เป็นเหยื่อ เพราะกฎหมายยกเว้นว่าเหยื่อไม่ต้องรับโทษ แต่การที่เปิดช่องโอกาสแบบนี้ นี้แหละคือช่องโหว่ของกฎหมาย ผู้ที่กระทำผิด กลายเป็นเหยื่อที่เราต้องเยียวยาแหละดูแล บางทีเราก็โดนเหยื่อหลอก ไม่พูดความจริง ปิดบังซ่อนเร้น เพราะเหยื่อคือพยานปากสำคัญที่เราต้องติดตาม และการดำเนินในขั้นตอนต่างๆค่อนข้างยากและซับซ้อน ทำให้เกิดความล่าช้าในขั้นตอนต่างๆบางทีพอเวลานานเท่าไร การจะเข้าถึงพ.ร.บ.ค้ามนุษย์นี้ยาก ฉะนั้นจากปัญหาดังกล่าวควรแก้ไขโดยการอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการรับรู้และนำไปบังคับใช้ให้ประสบความสำเร็จ

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...ตอนนี้มันเป็นนโยบายแห่งชาติ ภาพรวมถือว่าการบังคับใช้กฎหมายประสบความสำเร็จ ชัดเจน เพราะว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปราบปรามต้องลงไปในพื้นที่ ตรวจสอบ กวดขันทุกวันว่ามีการบังคับใช้แรงงานหรือไม่ บังคับ ขู่เข็ญทำงานหรือไม่ ส่วนใหญ่แล้วคือเปิดร้านอาหารบังหน้า บังคับให้เด็กค้าประเวณี แต่ในปัจจุบันไม่ค่อยพบ เพราะโทษหนัก และลงโทษทุกกระทงความผิด การบังคับใช้กฎหมายก็ถือว่าค่อนข้างประสบความสำเร็จ เพราะคนเกรงกลัว อัตราโทษสูง เพราะในกรณี ผิดกฎหมายหลายตัว เพราะพอเข้า พ.ร.บ.การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ก็จะโยงไป พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องด้วยทั้งสิ้น การใช้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามค้ามนุษย์ เพราะอัตราโทษมันสูงกว่า พ.ร.บ.อื่น คือ กรรมเดียวผิด กฎหมายหลายบท ทำไมเด็กเราไม่แจ้งข้อหาการค้าประเวณี เพราะเด็กเป็นเหยื่อไง เราจะไม่ดำเนินคดีกับเหยื่อ ถามว่าเขาเป็นเหยื่อ เราจะไปซ้ำเติมเขาหรอ คือ กฎหมายยกเว้นเหยื่อไม่ต้องดำเนิน ในกรณีถ้าเราเอาเหยื่อไปดำเนินคดีในข้อหาค้าประเวณี แล้วเขาจะให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ได้อย่างไร กฎหมายค้ามนุษย์จึงปิดปากเหยื่อไว้ไม่ให้ดำเนินคดี ไม่มีความผิด เปรียบเสมือน ป.อาญา ม.68 เป็นการป้องกันโดยชอบธรรมด้วยกฎหมาย...”

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...จะถามหาประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ถามว่า มันได้หรือไม่ มันไม่ได้อยู่แล้ว ไม่ค่อยประสบความสำเร็จหรอก แต่เจ้าหน้าที่ทุกคน ต้องพยายามทำให้ได้อยู่แล้ว ภายใต้งบประมาณ กำลังพล กำลังทรัพย์ แต่ในเมื่อหน่วยบนไม่มี มันก็ต้องพึ่งพิงกับพื้นที่ คนที่สามารถรองรับในเรื่องของค่าใช้จ่ายบางส่วนได้ คือ คนที่อิงกับสิ่งผิดๆถูกๆ พวกธุรกิจสีเทา คือเหมือนกับว่า การบังคับใช้กฎหมายก็ลดลงอยู่แล้ว ถ้าอยากให้การบังคับใช้กฎหมายออกมาประสบความสำเร็จ ความรู้และความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ สถานที่พร้อม อุปกรณ์พร้อม สวัสดิการพร้อม ทุกอย่างพร้อม การบังคับใช้กฎหมายออกมาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพแน่นอน ผลประโยชน์ก็ไปตกกับชาวบ้าน ในเมื่อทุกอย่างพร้อม คือตัวข้างในต้องพร้อมเสียก่อน ถ้าข้างในไม่พร้อม ก็อย่าไปหวังกับประสิทธิภาพและความสำเร็จในทุกเรื่อง กฎหมายออกมาดี มีประสิทธิภาพในตัวบทกฎหมาย แต่มันขึ้นอยู่กับคนที่เอาไปบังคับใช้แล้วแหละ ตำรวจพร้อมปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย แต่จะประสบความสำเร็จอย่างไร ก็มีหลายเหตุผลข้างต้น...”

ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในประเด็นบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จุดแข็ง จุดอ่อน ในการบังคับใช้กฎหมายการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น และช่องโหว่ของกฎหมาย ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า

ทุกหน่วยงานมีการทำงานแบบบูรณาการรวมกันทั้งตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจท้องที่ แรงงานจังหวัด กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันปฏิบัติงานกันในทุกภาคส่วน เพื่อที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ซึ่งจุดแข็ง จุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมาย คือ เริ่มต้นจุดแข็งในการบังคับใช้กฎหมายนั้น คือ นโยบายของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ที่ออกมากระตุ้นให้ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าทีซึ่ง ส่วนในด้านจุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมายนั้น จุดอ่อน คือตัวของบทกฎหมาย มันอ่อนแอ มันเกิดช่องว่างและช่องโหว่ให้คนไม่เกรงกลัว และซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็ขาดความรู้ความเข้าใจของตัวกฎหมาย จึงทำให้การดำเนินงานค่อนข้างล่าช้าการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น ของเจ้าหน้าที่ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ ซึ่งควรมีการอบรมในการแก้ไขเบื้องต้น และเจ้าหน้าที่ที่ประสบปัญหาในการบูรณาการซึ่งการปฏิบัติด้วยกันหลายหน่วยงาน เป็นการปฏิบัติที่ค่อนข้างมีระยะเวลาที่จำกัด จึงทำให้การบังใช้กฎหมายที่ผ่านมามีทั้งประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นแก้ไขปัญหาเบื้องต้น คือ

Copyright by Mahidol University

แก้ในตัวของบทกฎหมายชัดเจนให้รัดกุม และเปิดฝึกอบรมให้เจ้าหน้าบ่อยๆและให้เห็นสถานการณ์จริงจะได้ปฏิบัติได้จริง

ซึ่งการที่เราเข้าไปไม่ถึงขบวนการต่างๆ จึงทำให้พวกนี้ทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก จนเกิดความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย โดยจะเป็นการที่เปิดร้านอาหารบังหน้าบังคับให้เด็กค้าประเวณี และการที่เราไม่ดำเนินคดีกับพวกที่เป็นเหยื่อ เพราะกฎหมายยกเว้นว่าเหยื่อไม่ต้องรับโทษ แต่การที่เปิดช่องโอกาสแบบนี้ นี้แหละคือช่องโหว่ของกฎหมาย ฉะนั้นจากปัญหาดังกล่าวควรแก้ไขโดยการอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการรับรู้และนำไปบังคับใช้ให้ประสบความสำเร็จ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โดยศึกษาในประเด็น การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2.1.1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือเป็นปัจจัยที่สำคัญกับการประสานงานกับหน่วยงานในสังกัด ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ตำรวจตะเวนชายแดน ทหาร ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ รวมทั้ง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นฝ่ายปกครอง พัฒนาสังคมจังหวัด แรงงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อัยการจังหวัด และรวมไปถึงการได้รับความร่วมมือจากหน่วยง่านที่เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนให้การปฏิบัติบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และปัจจัยรองลงมาคือ กฎหมายที่บังคับใช้ มีอัตราโทษที่รุนแรง มีอัตราโทษสูง ที่ทำให้สามารถควบคุมได้

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...การทำงานเป็นแบบบูรณาการ อาสาตำรวจ อบต. อปท. ทหาร ทีมสหวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทุกอย่างเป็นปัจจัยสำคัญ เลยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย...”

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...การค้ามนุษย์มันมีมายาวนานแล้ว ทั้งเรื่องการรับคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อไปทำงานในประเทศไทย เป็นแรงงานประมง หรือการส่งต่อไปประเทศที่สาม มันมีผลประโยชน์ต่อหัวต่อคน ตกหัวหละหมื่นกว่าบาท มันเป็นผลประโยชน์ล่อใจ

Copyright by Mahidol University

จนทำให้คนพวกนี้ ทำเป็นขบวนการหลอกล่อคนต่างด้าว แต่พอหลังจากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง พวกทหาร ตำรวจ ที่ทำงานกันอย่างบูรณาการร่วมกัน ปรากฏว่าหลังจากมีการดำเนินการหลายฝ่ายได้ทำให้ขบวนการเหล่านี้ได้สลายตัวไป ต่อรวมไม่ติด เจ้าหน้าที่ของรัฐคอยดูแลเรื่องนี้อย่างจิงจัง ทั้งหมดก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง..."

2.1.2 ความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย ทุกฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ปฏิบัติหน้าที่ตรวจเข้มในทุกๆวัน คือการสอดส่องหาที่พักพิง ที่แอบแฝงเข้ามาประกอบอาชีพที่เข้าข่ายค้ามนุษย์ ตรวจดูตามแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ดูขอทาน การค้าประเวณีต่างๆ และตรวจดูชุมชนที่มีคนอยู่จำนวนมาก เราเข้มงวดเนื่องจากเป็นนโยบายแห่งชาติที่ทุกคนทุกฝ่ายต้องทราบและเข้าใจตรงกันในทางปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การบังคับใช้กฎหมายนั้นมีการพัฒนาขึ้น เชื่อว่าการบังคับใช้ได้ผล ละเอียดขึ้น อีกทั้งยังสามารถเอาผิดกับตัวของผู้ค้ามนุษย์ได้อย่างครอบคลุม การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การทำงานก็ขึ้นอยู่แต่ละเคส บางทีผู้กระทำผิดก็ปิดบังอำพราง การค้ามนุษย์ถือว่าโทษรุนแรงนะ เพราะถ้าโดนในพื้นที่ไหนมีค้ามนุษย์ ก็สั่งย้ายหมดนะ โดนคดีทางอาญาอีก ผิดระเบียบวินัยอีก การบังคับใช้กฎหมายค่อนข้างประสบความสำเร็จไม่มีใครกล้าเสี่ยง ทุกคนเกรงกลัว การบังคับใช้กฎหมายเริ่มจริงจัง..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ในการบังคับใช้กฎหมาย มันมีมาตรการในการบังคับใช้และควบคุมอยู่แล้วโอกาสจะเกิดมันน้อย ตั้งแต่การตรวจสอบ การเข้าไปดูแล การเข้าไปตรวจค้นสถานที่มันล่อแหลม แต่เราสามารถควบคุมได้ เพราะมีการตรวจสอบที่บ่อยขึ้น ตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ก็ถือว่าประสบความสำเร็จเกือบทุกพื้นที่นะ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การบังคับใช้กฎหมาย มันก็สมบูรณ์นะ เพราะแต่ละ สภ. มันมีมาตรการอยู่แล้ว ว่าให้ปราบปรามธุรกิจการค้ามนุษย์ สถานบริการ แรงงานต่างด้าวเจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมปฏิบัติ ในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมายอยู่แล้ว..."

***เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง** ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า*

"...การบังคับใช้สำเร็จผลนะ เพราะใน 1 เดือน เราก็ตรวจกันทุกวันก็ปฏิบัติกันเต็มที่ ในการสอดส่องดูแล แบ่งหน้าที่ตามที่รับผิดชอบ ในภาพรวมคือควบคุมได้และอาจจะประสบความสำเร็จสมบูรณ์..."

Copyright by Mahidol University

2.1.3 การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนยังขาดการรับรู้และเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ การที่ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วม เท่ากับขาดแรงกำลังสำคัญในการแจ้งเบาะแสต่างๆ เพราะตัวของประชนเองจะเป็นหูเป็นตาให้แก่เจ้าหนาที่เป็นอย่างมาก ซึ่งการขาดกำลังก็มีสองส่วน ส่วนแรกคือ ส่วนที่ไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยว อยากเป็นพลเมืองดีที่อยู่เงียบๆ กับส่วนที่สองคือ การที่อยากเข้าไปช่วยแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ จนบางครั้ง อาจทำให้การปฏิบัติเกิดความสับสนได้

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ปัจจัยที่แน่นอนเลย คือ ภาคส่วนต่างๆ ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการทั้งในส่วนของ อปท. เทศบาล อำเภอ การทำงานแบบบูรณาการ เอาประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกทางหนึ่งด้วย เพราะ ตำรวจต้นทุนน้อย การพูดอะไรก็ไม่มีคนเชื่อ แต่ถ้ามีหน่วยงานอื่นไปด้วย มันย่อมดีกว่าแน่นอน..."

2.1.4 การจับกุมและการรวบรวมพยานหลักฐาน การดำเนินคดีค่อนข้างยุ่งยากและซับซ้อน และการบริหารงานกันหลายฝ่ายก็ไม่ค่อยชัดเจน ในขั้นตอนการจับกุม ไม่ใช่ว่าตำรวจได้รับแจ้งเบาะแสมาแล้วจะจับได้เลย ดำเนินคดีได้ ต้องรอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาประสาน นำทีมเข้ามาพูดคุย หลายขั้นตอน และในการขั้นตอนของการรวบรวมพยานหลักฐานนั้น เวลาก็ค่อนข้างจำกัด และทำงานกันหลายฝ่าย และระยะเวลาในบางครั้งก็นานหลายวัน จนอาจทำให้พยานหลักฐานเปลี่ยนประเด็นได้ เพราะในเรื่องของการค้ามนุษย์นั้น พยานที่สำคัญคือตัวเหยื่อ ฉะนั้นมันเป็นกฎหมายที่ดำเนินคดียาก เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...การดำเนินคดีในการบังคับใช้กฎหมาย ยังน้อย 50% ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ปัญหาคือ การบริหารงานกันในหน่วยงาน มันไม่ชัดเจน บริหารงานแบบเดิมๆ พ.ร.บ.ในประเทศไทยมีเยอะ และทุกๆพ.ร.บ. ตำรวจก็มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายทุกฉบับ คือ "เจ้าพนักงาน" ก็คือ ตำรวจเจ้าหน้าที่ ก็คือ ตำรวจ ในการบังคับใช้กฎหมาย ตามธรรมเนียมทุกอย่างก็ให้ตำรวจหมด บาง พ.ร.บ.เนี้ย ก็มีพนักงานหน่วยงานอื่นเป็นเจ้าหน้าที่ได้ แต่เขาก็ให้ตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย เกือบทุก พ.ร.บ. พอมีตำรวจเข้ามาก็ทำให้ทุกคนเกรงกลัวไง คือมันไม่มีหรอกที่ใครจะคิดว่าถ้าทำผิดแล้วปลัดอำเภอจับ แต่จริงๆ เขาก็มีอำนาจเหมือนตำรวจเค้าก็เลยให้ตำรวจเป็นแม่งาน พอตำรวจมาบังคับใช้กฎหมายมันก็เปิดช่องทางไง เปิดช่องทางทุจริตในการแสวงหาผลประโยชน์ที่มิชอบ อย่าง พ.ร.บ.ค้ามนุษย์ ก็มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ บางพื้นที่ ปล่อยปะละเลย ในการแสวงหาผลประโยชน์ มันก็เลยเปิดช่องให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้

Copyright by Mahidol University

กฎหมายการบังคับใช้กฎหมายยังไม่ประสบความสำเร็จ ยากอะ แล้วในข้อหานี้มันดำเนินคดียาก เพราะมันต้องใช้พยาน และพยานที่สำคัญที่สุด คือ ตัวเหยื่อนั้นแหละ คนที่ถูกมาบังคับใช้แรงงาน หาผลประโยชน์เป็นพยานในคดีที่ขาดไม่ได้ เพราะเค้าเป็นเหยื่อไง แต่ถ้าเค้าบอกว่าไม่ได้โดนบังคับมา ไม่ได้โดนให้ขาย ได้ค่าจ้างปกติ มันก็จะไม่เข้า พ.ร.บ.ค้ามนุษย์เลยนะ มันจะหลุดไปเลย ผู้ประกอบการ บางที่เค้าก็อยู่กับลูกจ้างมานาน ดีบ้างร้ายบ้าง แต่พอขึ้นศาล ธรรมเนียมไทย ช่วยเหลือกัน ให้ผู้ต้องหาหลุดจากข้อหานี้ เพราะศาลจะตัดสินตามพยานหลักฐาน แต่ถ้าพยานมันไม่ยืนยันอะไรเลย ก็ยกฟ้องไง ตรงนี้ผมถามว่า ถ้าพยานกลับคำในชั้นศาลว่าเค้าไม่ได้ถูกบังคับ เราจะเอาพยานหลักฐานอย่างอื่นมาก็ไม่ได้ ในการค้ามนุษย์ ก็ต้องเอาคนเหล่านั้นแหละมาเป็นพยานปากสำคัญ และทุกอย่างมันใช้ขั้นตอนในการดำเนินคดีอีกเยอะ…"

ดังนั้น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า

การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือเป็นปัจจัยที่สำคัญกับการประสานงานกับหน่วยงานในสังกัด ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ตำรวจตะเวนชายแดน ทหาร ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ รวมทั้ง ส่วนราชการที่ เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนให้การปฏิบัติบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และปัจจัยรองลงมาคือ กฎหมายที่บังคับใช้ มีอัตราโทษที่รุนแรง มีอัตราโทษสูง ที่ทำให้สามารถควบคุมได้ ในการบังคับใช้กฎหมาย ทุกฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ปฏิบัติหน้าที่ตรวจเข้มในทุกๆวัน เนื่องจากเป็นนโยบายแห่งชาติที่ทุกคนทุกฝ่ายต้องทราบและเข้าใจตรงกันในทางปฏิบัติ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โดยศึกษาในประเด็น ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะปัญหาลูกโซ่ และแนวทางแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืน

3.1 ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่นั้น มีหลายสิ่งหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านของการปฏิบัติหน้าที่ คือการขาดความรู้ ความเข้าในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การตัดอาการ โดยไม่ขยายผล เจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมาย ขาดการฝึกอบรม การไม่ขยายผลการดำเนินคดี และจบที่ข้อหาเบื้องต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ไม่รู้ข้อมูลและแนวทางในการปฏิบัติในการแก้ปัญหาการตัดสินใจการแยกเหยื่อและผู้ต้องหา และขั้นตอนในการดำเนินคดี ปัญหาคือ เหยื่อหนี ไม่ยอมให้ข้อมูล เพราะระยะเวลาในการดำเนินคดีต้อง

Copyright by Mahidol University

อาศัยการประสานกันหลายฝ่ายในระยะเวลาที่จำกัด โดยอัตรากำลังพลก็มีจำนวนน้อย ขาดผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ และในขนาดเดียวกันในด้านของสหวิชาชีพก็มีน้อย และในด้านของการคัดแยกเหยื่อนั้น กว่าจะคัดกรองเสร็จ ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด ขั้นตอนดำเนินงานมันช้า และในด้านของกฎหมายเองก็เป็นปัญหา โทษต้องรุนแรงกว่านี้ คนไทยมีระบบอุปถัมภ์สูง พึ่งพาพึ่งอาศัยกัน คือต้องจัดระบบของกฎหมายและตัวผู้บังคับใช้ทุกฝ่าย ปัญหาอุปสรรคนั้นมันมีหลายองค์ประกอบ และทุกองค์ประกอบก็มีความสำคัญทั้งนั้น กำลังพล งบประมาณ วิธีการ ขั้นตอน ความรู้ ทุกอย่างคือปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขาดเข้าใจในจุดมุ่งหมายของกฎหมายนั้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...มันจะลำบากถ้ากรณีเป็นเด็กในการสอบสวน มันลำบากเพราะต้องใช้ระยะเวลา ว่าเด็กเป็นเหยื่อ เป็นผู้เสียหาย มันไม่เหมือนเมื่อก่อนที่ตำรวจทำงานหน่วยงานเดียว ที่ไม่ต้องมีสหวิชาชีพ แต่เดี๋ยวนี้ พอมีหลายๆหน่วยงานเข้ามาช่วยในส่วนนี้ก็ดีขึ้นเยอะ เพราะส่วนมากเด็กจะเป็นเหยื่อมากกว่า และในส่วนของอัตรากำลังพลน้อยมากแทบจะไม่เพียงพอ ตำรวจต้องทำงานหลายด้าน หลายหน้า ต้องดูแลบังคับกฎหมายเป็นร้อยฉบับ แต่อัตรากำลังพลจำนวนแค่นี้งานก็เยอะ ทุกวันนี้ ตำรวจก็ทำงานเอกสารเยอะ ไปเสียเวลาการทำงานด้านธุรการ ต้องคอยตอบรับส่งหนังสือดังกล่าว เอาเวลาไปลงสายตรวจไม่ดีกว่าหรอ องค์ประกอบต่างๆที่สำคัญ เช่น งบประมาณ สั่งอย่างเดียว ไม่ให้อะไรเลย งบประมาณกับการลงไปปฏิบัติคนละเรื่องเลย พอเราไม่มีงบประมาณ เราก็ต้องไปพึ่งพิง อบต. เทศบาล ท้องถิ่นต่างๆ ไปของบประมาณ เขาจะได้สนับสนุนเราไง พอเขาสนับสนุนเรา พอพักพวกของหน่วยงานที่เราไปของบประมาณ มีเรื่องให้ช่วย เราก็ต้องช่วย เพราะมันเป็นวงเวียนแบบนี้อยู่ตลอด เราของบประมาณ เขาให้เราช่วยเหลือต่างๆ ปัญหาอุปสรรคก็เกิดแน่นอน...”

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคดี คือเรามองไปถึงเรื่องเหยื่อก่อน พอเราเสร็จสิ้นกระบวนการในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว ก็ส่งไปที่บ้านพักเด็ก บางครั้งเราส่งไปแล้ว เด็กหนี นี้คือปัญหาเลยนะ ถ้ากรณีการค้ามนุษย์ แล้วเด็กหนี พอเด็กหนี ติดตามตัวไม่ได้ข้อเท็จจริง คือถ้าเราส่งภายในเร็ววัน ในทันทีทันใด สืบพยานไว้ล่วงหน้า ตาม ป.วิอาญา ต้องยื่นคำร้องต่ออัยการ ขอสืบพยานไว้ล่วงหน้า ถ้าสืบไม่ทันหรือคดีมันเยอะแยะ ก็ต้องฝากไว้ที่บ้านพักเด็กก่อน พอถึงขั้นตอนที่ยังไม่ได้สืบพยานล่วงหน้า มันก็จะสะท้อนกลับมาถึงผู้ประกอบการ เพราะพวกเขาจะรู้ว่าเราเอาผู้เสียหายหรือเหยื่อไปไว้ที่ไหน มันใช่กลยุทธ์ให้เด็กหรือผู้เสียหายพวกนั้นออกมา เพื่อป้องกันความผิดของผู้ประกอบการบางส่วนที่แอบแฝง เพราะในกรณีที่เราจับมาได้ เรา

Copyright by Mahidol University

จะรู้ว่าผู้ประกอบการเป็นใคร มันจะสาวมาถึงตัวพวกนี้เลย ปัญหาอุปสรรคมันเลยอยู่ตรงที่ระยะเวลาที่กฎหมายให้มันสั้นเกินไป ระยะเวลาในการดำเนินคดีมันน้อย เราควบคุมตัวพวกเขาได้แค่ 48 ชม. ถามว่าเวลาแค่นี้แล้วเราจะทำอะไรทัน วันหนึ่งก็ทำกว่า 5 คดี แล้ว ถามว่าทันหรือไม่ เราว่าง หน่วยงานอื่นได้ แต่อัยการเขาไม่ว่างอีก ก็ต้องรอ ถ้าในกรณีเราจะสืบพยานล่วงหน้า อัยการก็อาจติดภารกิจอีก ศาลถ้าอัยการยื่นไปก็โอเค สืบพยานให้ แต่ถ้าอัยการไม่ว่าง จะทำอย่างไร จังหวัดหนึ่งมีการจับ จังหวัดหนึ่งมีอัยการจำวนกี่คน 5 คน ถึงหรือไม่ ไม่เกินแน่นอน ฉะนั้น ระยะเวลาดำเนินคดี มันคือปัญหา...”

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“...ขั้นตอนการดำเนินงานอาจไม่ชัดเจน เมื่อก่อนอาจขึ้นกับหน่วยงานเฉพาะที่ดูแล เรื่องกฎหมายของการค้ามนุษย์ และในกรณีที่ตำรวจจะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่เองทุกขั้นตอนก็ไม่สามรถทำได้ในทันทีทันใด เพราะเราไม่มีเจ้าหน้าที่ในส่วนนั้นประจำอยู่ในจังหวัด เราต้องโทรไปประสานกับเจ้าหน้าที่ พม.จังหวัดด้วยตนเอง หรือบางทีตำรวจไม่รู้ขั้นตอนว่าต้องปฏิบัติอย่างไร ทำให้เกิดความล่าช้า ไม่สามารถทำได้ในทันที จึงเป็นปัญหาอุปสรรคที่ตามมาในการปฏิบัติหน้าที่ และอีกอย่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหลายด้าน หลายหน้า ควรมีหน่วยงานเฉพาะทางเข้ามาเป็นหน่วยงานเฉพาะ เป็นหน่วยงานเฉพาะที่มาอำนวยการในด้านนี้ อยากให้มีการป้องกันและปราบปรามโดยตรง อัตรากำลังพล งบประมาณ องค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติงาน ทุกอย่างตำรวจออกเองหมด ไม่เคยมีงบประมาณเลย ก็ปฏิบัติลำบากเช่นกันนะ...”

3.2 ปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของตำรวจเอง แน่นอนคือความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ และตามด้วยงบประมาณที่ค่อนข้างขาดแคลน และองค์ประกอบที่ควบคู่กันไปคือกำลังพล ซึ่งการที่จะไปปฏิบัติงาน มีแต่กำลังพลที่ค่อนข้างมีอายุการจะลงไปปฏิบัติก็เกิดความล่าช้า และกำลังน้อยมาก 4-5 คน ไม่เพียงพอ แต่ที่สำคัญที่คงจะเป็นความรู้และความเข้าในในตัวบทกฎหมายที่ยังคงไม่เข้าใจและขาดการฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอต่อเนื่องอีกด้วย

ในส่วนของทีมสหวิชาชีพ ปัญหาที่เกิด คือขาดแคลนอัตรากำลังและด้านงบประมาณ เพราะจำนวนผู้เสียหาย หรือเหยื่อที่ต้องได้รับการดูแล ก็มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ไหนจะขอทาน เหยื่อค้าประเวณีเด็ก และการสืบสวนสอบสวนก็ค่อนข้างล่าช้าไปตามลำดับ

ในส่วนของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองนั้น คงหนีไม่พ้นเรื่องระยะทางและกำลังพล จากจุดบริการกับจุดผลักดัน ซึ่งจากอำเภอหัวหินกับอำเภอเมือง ทั้งสิ้น100 กิโลเมตร และขาดกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่

Copyright by Mahidol University

ปัญหาของฝ่ายปกครอง คงขาดความรู้ความเข้าใจในตัวของบทกฎหมาย เพราะเนื่องจาก ฝ่ายปกครองก็มีอำนาจเหมือนตำรวจ แต่บางคนไม่ทราบ และคิดว่าไม่เกี่ยวข้อง จึง

เกิดความไม่รู้ จนเกิดช่องว่าง เพราะฝ่ายปกครองจะใกล้ชิดกับประชน และง่ายต่อการได้รับเบาะแส และจับกุม

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...มันมีหลายหน่วยงานและมันมีหลายปัจจัยนะ กำลังพล งบประมาณ วิธีการ ขั้นตอน และความรู้ของตำรวจน้อย ขาดความรู้ความเข้าใจใน พ.ร.บ. เพราะมันไม่ใช่งานเฉพาะทางในทางของระดับผู้ปฏิบัติ ซึ่งผู้ปฏิบัติเองก็ยังไม่เข้าใจในตัว ของพ.ร.บ. ค้ามนุษย์นี้ ไม่ทราบขั้นตอน ขั้นตอนที่ถูกต้อง และไหนจะต้องไปชี้แจงให้ผู้ประกอบการทราบเกี่ยวกับ พ.ร.บ.นี้อีก ว่าต้องทำอย่างไร ปัญหาอุปสรรคคือ การขาดความรู้ความเข้าใจในตัวของผู้ปฏิบัติ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญมีน้อย พนักงานสอบสวน พอมีคดีเกิด ยังต้องโทรไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญเลย ขนาดอบรมมาแล้วก็ยังต้องถามว่ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง เพราะขั้นตอนยุ่งยาก และการอบรมก็ไม่ค่อยเปิด ปีละครั้ง สองครั้ง ก็ลืมแน่นอน และมันมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บางที่ต้องใช้ความร่วมมือจากหลายส่วน บางที่เกิดเหตุตอนกลางคืน ดึกๆ ก็ต้องปลุกกัน นักสังคมสงเคราะห์ นายอำเภอ ก็ต้องมาทำเป็นรูปคณะกรรมการในการคัดกรองเหยื่อ กว่าจะคัดกรองเหยื่อ กว่าจะคัดกรองเสดใครเป็นเหยื่อ ใครเป็นผู้กระทำความผิด นานมาก ขั้นตอนในการดำเนินงาน ช้ามาก พอถึงขั้นตอนในการดำเนินคดี ใครจะเป็นผู้ดูแล บางทีก็เป็นปัญหานะ ไม่ยอมมาเป็นพยาน ไม่มาขึ้นศาล คือปัญหาเลยนะ ขั้นตอนนี้ พ.ร.บ.นี้ ถือว่าเหมาะสมนะ แต่ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวไง ขาดการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ให้ทราบเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ฉบับนี้ ว่า พ.ร.บ.ค้ามนุษย์คืออะไร ถ้าจับแล้วลงโทษอย่างไร คนมันไม่เกรงกลัว และไม่มีใครรู้ว่า อะไรคือค้ามนุษย์ ไม่ต้องชาวบ้านหรอก ตำรวจก็ยังงงเองเลย คือน่าจะมีพนักงานเจ้าหน้าที่เฉพาะทางเลย การทำงานจะได้คล่อง สะดวก รวดเร็ว ผู้ประสานงานจะได้ทำตามขั้นตอนได้รวดเร็ว ควรจะมีตัวประสานงานโดยตรงกับ ปคม.จังหวัด เพราะเค้าศึกษากฎหมายตัวนี้มาอย่างละเอียด ลึกซึ้งอยู่แล้ว รู้มากว่าคนอื่น บางที่เจ้าพนักงานสอบสวนก็ไม่ค่อยมีความรู้เท่าไรไม่กระจ่าง ว่าด้วยเรื่องของงบประมาณ ก็ยังไม่สำคัญเท่ากับขั้นตอนในการดำเนินงานมากกว่า เราไม่มีพนักงานสอบสวนเฉพาะทาง ไม่เหมือนอัยการ แบบที่มีกองยาเสพติด กองอาวุธปืน แล้วก็ฟ้องคดีเฉพาะทาง แล้วตำรวจของเราไม่มีทีมพนักงานสอบสวนคดียาเสพติด คดีค้ามนุษย์ คือมันทำงานหลายด้าน หลายหน้า ขอให้จับมาเถอะ ตำรวจทั้งหมด จับฉ่าย คือเหมือนเป็ด เดินมันก็เดินได้ ว่ายน้ำมันก็ว่ายได้ แต่มันไม่เก่งสักอย่าง มันก็เลยจับฉ่าย ถามว่าตำรวจทำได้รึเปล่า ได้สิ แต่มันไม่เก่งสักเรื่องถ้าในกรณีเรามีตำรวจเฉพาะทางทุกจังหวัด จบเลยนะ เพราะเค้าศึกษากฎหมายนี้อย่างละเอียด อย่างเช่นมีพนักงานสอบสวนเฉพาะทางเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ขึ้นเนี้ย ไม่ต้องต่อสู้คดีเลยนะ ยังไงก็ฟ้องแน่ โอกาสฟ้อง การรวบรวมพยานหลักฐาน 80-90% เลย หลักฐานแน่น ไม่ต้องพะวงกับคดีที่ยังไม่ได้ทำ เพราะเจาะมันไปเลน ยิ่งถ้ามีพนักงานสอบสวนเยอะ มันก็แน่นและรัดกุม..."

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ไม่รู้จะบ่นไปทำไม อัตรากำลังพลขาด ไม่รู้จะขอใคร การแก้ของตำรวจ การปฏิรูปไม่ต้องแก้อะไรมาก แค่การทำงานมีคนพร้อม งบประมาณพร้อม อุปกรณ์เครื่องมือให้พอ มันก็พอแล้ว แก้ให้ตรงจุด ไม่เหมือนหน่วยงานอื่น เช่น แขวงการทางเนี้ย ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ เขาไม่มีงบ เขาก็ไม่ทำนะ ก็รอไป แต่พอถามว่าตำรวจรอได้เปล่า คือมันไม่ได้ไง ทำงานอยู่บนความเป็นความตายของชาวบ้าน ชั่วแค่ครึ่งนาทีก็อาจอันตรายถึงชีวิตได้ ทุกคนรู้ แต่ทำไมเหมือนไม่มีใครรู้ ตำรวจ 1 คน ดูแลชาวบ้าน 400 คน ถามว่าไหวรึเปล่า ยังไม่รวม ประชากรแฝงอีกนะ ถามว่าทุกคนรู้ แต่พอจะจัดอะไร ก็ว่าไม่มีงบ ไม่มีงบ..."

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...กำลังพลไม่เพียงพอ ถือว่าขาดแคลนก็ว่าได้ การทำงานต้องใช้กำลังอย่างเช่น ชุด สืบสวน กำลังที่เหมาะสมมี 5 คน แต่ที่ปฏิบัติจริงๆ คือ 2-3 คน มันทำอะไรแทบไม่ได้เลย การไปตรวจค้น อ้อมล้อมพื้นที่ กำลังไม่เต็มที่ ถ้าเกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้น แล้วเราจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่ได้เลย เกิดเราไปเจอกลุ่มคนที่มากกว่าเรา เกิดมีการต่อสู้หละ เราจะแก้ไขอย่างไร มันลำบากนะ กำลังพลเนี้ยตัวสำคัญเลย ในส่วนของงบประมาณก็ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ขาดบางอย่างไม่ครบองค์ประกอบ มันก็ไม่เต็มที่ เครื่องมือไม่พร้อม ถ้ากรณีสอบสวนคดีเด็ก กล้องวีดีโอยังไม่มีเลย..."

3.3 ลักษณะปัญหาลูกโซ่ คือการที่เราแก้ปัญหาไปแล้วมันไม่ตรงจุด ปัญหาตรงนี้ ก็ไปออกปัญหาตรงนู้นต่อ มันวนเวียนกันอยู่แบบนี้ คือบางครั้งเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้แบบขอไปที คือมีจำนวนมาก คือการแก้ปัญหา ต้องแก้ให้ตรงจุดต้นเหตุ ไม่ใช่พอเกิดตรงไหนก็แก้ตรงจุดนั้น มันจะเกิดปัญหาซ้ำไปซ้ำมาแก้ไม่หาย ฉะนั้น การแก้ปัญหาต่างๆเหล่านี้ควรเริ่มจากการคุยกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม ปรับแก้ ปัญหาต่างๆจะได้มีทางออก

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์มันถูกปล่อยปะละเลยมานาน แล้วเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องแทบทุกส่วน ถามว่า คนที่เคยคบกันมา ดูแลกัน วันหนึ่งกฎหมายออกมาต้องไปจับ มันไม่ได้หรอก นอกจากข้างบนจริงจังมาแล้ว เตือนว่าทุกคนที่เคยเกี่ยวข้องให้หยุด เพื่อให้บุญคุณมันหาย เยื่อบางๆมันหายไป ฉะนั้น กฎหมายที่มันถูกปล่อยปละละเลยมานาน ก็ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ค่อยเกรงกลัวต่อกฎหมาย เหมือนเดิม เดิมๆ..."

Copyright by Mahidol University

เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ในตัวของกฎหมายเอง บอกเลย เป็นปัญหาอุสรรคอย่างหนึ่ง คือต้องมีมาตรการที่รุนแรงกว่านี้ คนไทยคือ เกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์มันเยอะ คนนั้นพวกข้า คนนี้พวกข้า มันเป็นวัฏจักรตามเคย เคยพึ่งพาพึ่งอาศัยกัน สังคมไทยมันเป็นแบบนี้ ดังนั้น คงต้องปลูกฝังกันใหม่ ในสิ่งที่ถูกต้องกฎหมายต้องออกมาคุ้มครองผู้เสียหายและผู้ต้องหา กลายเป็นผู้มีอิทธิพลมีระบบอุปถัมภ์ เข้ามา ถูกเป็นผิด ผิดเป็นถูก ทุกอย่างมันลวนไปหมด..."

3.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืน

ควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการค้ามนุษย์ให้กับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการทำเป็นหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในบทของกฎหมาย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีมาตรฐานเดียวกัน

ควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ความรู้และความเข้าใจใน พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เพื่อให้ทั้งผู้ประกอบการ ประชาชน ผู้เสียหาย หรือเหยื่อ และเพื่อคนในสังคมจะได้ช่วยกันเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์

ควรปรับปรุงและแก้ไข พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้เข้ากับเหตุการณ์ในปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

"...ในการที่ปฏิรูปตำรวจไทย ควรแก้ในเรื่องที่ควรแก้ก่อนดีไหม แก้ให้ตรงจุดก่อน กฎหมายอ่อนนะ และออกมานานแล้ว ซึ่งผมว่าสถานการณ์ตอนนี้กับตอนที่ออกกฎหมายมามันเปลี่ยนไปเยอะแล้ว..."

ดังนั้น การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่นั้น มีหลายสิ่ง หลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านของการปฏิบัติหน้าที่ คือการขาดความรู้ ความเข้าในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมาย ขาดการฝึกอบรม การไม่ขยายผลการดำเนินคดี และจบที่ข้อหาเบื้องต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ไม่รู้ข้อมูลและแนวทางในการปฏิบัติในการแก้ปัญหาการตัดสินใจการแยกเหยื่อและผู้ต้องหา และขั้นตอนในการดำเนินคดี ปัญหาคือ เหยื่อหนี ไม่ยอมให้ข้อมูล และในด้านของการคัดแยกเหยื่อนั้น กว่าจะคัดกรองเสร็จ ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด ขั้นตอนดำเนินงานมันช้า และในด้านของกฎหมายเองก็เป็นปัญหา โทษต้องรุนแรงกว่านี้ ปัญหาอุปสรรคนั้นมันมีหลายองค์ประกอบ

Copyright© by Mahidol University

และทุกองค์ประกอบก็มีความสำคัญทั้งนั้น กำลังพล งบประมาณ วิธีการ ขั้นตอน ความรู้ ทุกอย่างคือปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขาดเข้าใจในจุดมุ่งหมายของกฎหมายนั้น

ในส่วนของปัญหาที่เกิดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ตำรวจ ทีมสหวิชาชีพ ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ฝ่ายปกครอง ซึ่งก็จะพบปัญหาหลักที่คล้ายกัน คือ ปัญหาคือความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ และตามด้วยงบประมาณที่ค่อนข้างขาดแคลน และองค์ประกอบที่ควบคู่กันไปคือกำลังพล ซึ่งการที่จะไปปฏิบัติงาน และที่สำคัญที่คงจะเป็นความรู้และความเข้าในในตัวบทกฎหมายที่ยังคงไม่เข้าใจและขาดการฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอต่อเนื่องอีกด้วย

ลักษณะของปัญหาลูกโซ่ คือการที่เราแก้ปัญหาไปแล้วมันไม่ตรงจุดปัญหาตรงนี้ ก็ไปออกปัญหาตรงนู้นต่อ มันวนเวียนกันอยู่แบบนี้ ฉะนั้น การแก้ปัญหาต่างๆเหล่านี้ควรเริ่มจากการคุยกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม ปรับแก้ ปัญหาต่างๆจะได้มีทางออก

โดยภาพรวม จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่า ในเรื่องของ การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จะแยกเป็นประเด็นต่างๆในด้านของสถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นโยบายแผนการดำเนินการ การปฏิบัติหน้าที่ และการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พบว่า การบังคับใช้กฎหมายเกิดจากการปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติตามผู้บังคับบัญชา โดยเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งในการบังคับใช้กฎหมายนั้น เกิดจากการหลายหน่วยงานที่ร่วมกันบูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประสบความสำเร็จ ส่วนในเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายนั้น เกิดจากการบูรณาการร่วมกัน และปัจจัยในด้านของ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมาย และสุดท้ายคือในส่วนของปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเกิดจาก การการขาดความรู้ ความเข้าในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมาย ขาดการฝึกอบรม และในด้านของกฎหมาย ปัญหาอุปสรรคนั้นมันมีหลายองค์ประกอบ และทุกองค์ประกอบก็มีความสำคัญทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น จะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆร่วมกันคิดร่วมกันบูรณาการ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องเพิ่มความรู้และศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

ผลการศึกษาจากแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ ปี 2558

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
1	มาตรการป้องกันการค้ามนุษย์	1) ป้องกันบริเวณแนวชายแดน	1) เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจตราตลอดพื้นที่แนวชายแดน	1) จากการศึกษาพบว่ามีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดตามแนวชายแดน เนื่องจากตามแนวชายแดนของจังหวัดประจวบฯ พบช่องทางธรรมชาติอยู่หลายช่องทาง คือ ช่องคลองลอย ช่องคุ้มไร่เครา ช่องชุมนุมมะละกอ ช่องวังเป้า ช่องสองกะลอน ช่องวังมะเดื่อ และช่องชี
		2) ป้องกันเส้นทางเข้าพื้นที่ชั้นใน	2) ตั้งจุดตรวจจุดสกัดเส้นทางหลัก เส้นทางรอง ทางรถไฟ และเรือ	2) จากการศึกษาพบว่า ในการตั้งจุดสกัดเส้นทางหลัก คือ เส้นถนนเพชรเกษมในส่วนเส้นทางรองนั้น คือเส้นทางถนนซอย ในพื้นที่ในเขตชุมชน และในช่องทางที่สุ่มเสี่ยงที่เป็นเส้นหลบหนี ทางเข้า ออกมาจากช่องทางธรรมชาติ ในส่วนของทางเรือนั้น มีศูนย์ pipo ที่เป็นศูนย์ควบคุมการเข้าออกของเรือประมง เป็นศูนย์ตรวจสอบแรงงานประมงต่างด้าวอย่างละเอียด โดยจะมี ตำรวจ ทหาร ปคม. พม. พร้อมกันทุกหน่วย เพื่อช่วยตรวจสอบเรือต่างๆที่จะเข้าไปในน่านน้ำ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะส่งเจ้าหน้าที่สายตรวจรถยนต์เข้าไปช่วยประสานงานกับศูนย์ pipo ส่วนในทางรถไฟนั้นยังไม่มีการดำเนินการ
		3) ป้องกันสถานบริการสถานประกอบ	3) ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือผู้ประกอบการสุ่มตรวจสอบ	3) จากการศึกษาพบว่า ได้มีการขอความร่วมมือกับเจ้าของผู้ประกอบการต่างๆ ในการเข้าไปตรวจสอบ ตามโรงงานต่างๆสถานประกอบการ สถานบันเทิง และในสถานที่ที่ ที่ได้รับแจ้งจากประชาชนว่าเป็นสถานที่สุ่มเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ และในส่วนของการเปิดช่องทางการรับแจ้งข้อมูลเบาะแสนั้นจากการศึกษานั้น คือ ทาง โซเชียลเน็ตเวิร์ค คือทางไลน์ คือเป็นการให้สายตรวจตำบล ตั้งกรุ๊ปไลน์กับชาวบ้านในเขตพื้นที่ เพื่อเป็นการกระจายข่าวได้เร็วขึ้น ไม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยมหิดล
Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
		การ กลุ่มเสี่ยง	และเปิดช่องทางการรับแจ้งข้อมูลเบาะแสอย่างกว้างขวาง	ว่าจะเป็นในเรื่องเร่งด่วน นโยบาย และอุบัติเหตุต่างๆ เพื่อสะดวกรวดเร็ว ในการรับข่าวสารข้อมูลและในการรับแจ้งเหตุ
2	มาตรการสกัดกั้นขบวนการค้ามนุษย์	คัดกรองคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทั้งผู้ที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์และบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	1) ใช้อำนาจตามกฎหมายคนเข้าเมือง ไม่อนุญาตให้ผู้มีพฤติการณ์เข้าประเทศ และแจ้งเครือข่ายตำรวจอาเซียน/ตำรวจสากลทราบ	1) จากการศึกษาพบว่า มีการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย คือ การตรวจบุคคลที่จะเข้ามาแบบถูกกฎหมาย ในเขตพื้นที่จังหวัดประจวบฯนั้น จะต้องมีพาสปอร์ต บอร์เดอร์พาส และบัตรผ่านแดนชั่วคราว เป็นการตรวจสอบว่าการเข้ามานั้น มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร บัตรที่ผ่านเข้ามาตรงกันกับที่มาทำงานหรือมาเพื่อการท่องเที่ยวหรือไม่
			2) ทำการคัดกรองโดยเฉพาะเด็กและสตรี โดยต้องสัมภาษณ์เหตุผลความจำเป็น บุคคล	2) จากการศึกษาพบว่า ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองใช้อำนาจตามกฎหมายคนเข้าเมืองที่จะคัดกรองโดยเฉพาะเด็กและสตรี อนุญาตหรือไม่อนุญาตเป็นการตรวจสอบว่า บุคคลเหล่านั้น เข้าประเทศมาเพื่อ มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร บัตรที่ผ่านเข้ามาตรงกันกับที่มาทำงานหรือมาเพื่อการท่องเที่ยวหรือไม่

Copyright© by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
			สถานที่ที่จะเข้ามาติดต่อหรือทำงานทุกราย หากไม่ชัดเจนและมีความเสี่ยงให้ประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ	
3	มาตรการปราบปรามการค้ามนุษย์	1) ไม่มีการค้ามนุษย์ในสถานบริการ สถานประกอบการร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ โดยเฉพาะการค้าประเวณีเด็ก และการ	1) ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือ	1) จากการศึกษาพบว่าได้มีการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือกับเจ้าของผู้ประกอบการต่างๆ ในการเข้าตรวจสอบ และเป็นได้ขอความร่วมมือกับประชาชนในการแจ้งเบาะแส สถานที่ที่สุ่มเสี่ยง โดยเป็นการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายสอบสวน ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายป้องกันและปราบปราม สายตรวจรถยนต์ สายตรวจตำบล ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง
			2) สถานีตำรวจทุกแห่งร่วมกับฝ่ายปกครองกวดขันตรวจสอบ จับกุม	2) จากการศึกษาพบว่า ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ที่กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในการร่วมกันตรวจสอบ และจับกุม เป็นการทำงานในลักษณะทีมบูรณาการ เพื่อความรวดเร็ว

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
		บังคับค้าประเวณี	3) สุ่มตรวจสอบและเปิดช่องทางการรับแจ้งข้อมูลเบาะแสอย่างกว้างขวาง	3) จากการศึกษาพบว่า ในการสุ่มตรวจสอบนั้น เจ้าหน้าที่ได้ทำการสุ่มตรวจสอบตามสถานบันเทิง คาราโอเกะ และตามร้านอาหารที่พบว่ามีแรงงานต่างด้าว เพื่อตรวจสอบถึงการทำงาน ซึ่งในจังหวัดฯก็พบแรงงานต่างด้าวทำงานในร้านอาหารเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการตรวจสอบว่ามีการบังคับใช้แรงงาน หรือแอบแฝงหรือไม่
			4) ใช้มาตรการทางปกครองกับหัวหน้าหน่วยทุกระดับ ทุกหน่วยงาน และผู้รับผิดชอบที่ปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่	4) จากการศึกษาพบว่า ยังไม่พบ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติงาน
		2) ไม่มีเด็กขอทานบนถนนสะพานลอยโดยเฉพาะ	1) สนับสนุน พมจ. กวดขันตรวจสอบจับกุมขอทานโดยเฉพาะการกระทำที่มีลักษณะ	1) จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ส่งขอทานที่พบ ส่ง พมจ. และถ้ามีเด็กมาขอทาน ก็จะส่งสถานสงเคราะห์ โดยจะเป็นการร่วมมือกันในการกวดขัน โดยเฉพาะตามงานวัดที่มีงานประจำปี

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
		แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	เป็นการหาผลประโยชน์ หรือใช้กำลังบังคับขู่เข็ญให้เด็กขอทาน	
			2) สืบสวนจับกุมขบวนการค้ามนุษย์โดยนำคนมาขอทาน	2) จากการศึกษาพบว่า ในการสืบสวนจับกุมเกี่ยวกับขอทานนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้ตรวจสอบขอทานบนสะพานลอย และสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ แต่ในส่วนของสะพานลอยนั้นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เอง ไม่ค่อยพบขอทานบนสะพานลอย

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
		3) ไม่มีชาวโรฮีนจาในพื้นที่รับผิดชอบทำงานผิดกฎหมาย และลักลอบเข้ามาใหม่	1) ตรวจสอบจับกุมผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮีนจา และชาวโรฮีนจาที่ทำงานโดยผิดกฎหมาย รวมทั้งผู้นำชาวโรฮีนจามาบังคับใช้แรงงาน ผู้ช่วยเหลือ และผู้สนับสนุนการกระทำความผิด	1) จากการศึกษาพบว่า การดำเนินการตรวจสอบ โดยการประสานงานกับศูนย์ Pipo เป็นที่เป็นศูนย์ควบคุมการเข้าออกของเรือประมง เป็นศูนย์ตรวจสอบแรงงานประมงต่างด้าวอย่างละเอียด โดยจะมี ตำรวจ ทหาร ปคม. พม. แรงงานพร้อมกันทุกหน่วย เพื่อช่วยตรวจสอบเรือต่างๆที่จะเข้าไปในน่านน้ำ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะส่งเจ้าหน้าที่สายตรวจรถยนต์เข้าไปช่วยประสานงานกับศูนย์ pipo
		4) ไม่มีการใช้แรงงานเด็กและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย	1) ตรวจสอบแรงงานกลุ่มเสี่ยงว่ามีหลักฐานตรงตามที่ขึ้นทะเบียนหรือไม่	1) จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ทำการตรวจทุกแห่ง และได้ทำการ x-ray ทั้งโรงงานและสถานประกอบการต่างๆ และตรวจสอบสถานที่สุ่มเสี่ยง ที่อาจจะมีการบังคับใช้แรงงาน เช่น แพปลา เรือประมง และร้านอาหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ได้ทำการสุ่มตรวจสอบแรงงานต่างด้าวอยู่เสมอ ว่าการบัตรตรงกับการทำงานหรือไม่ และตรวจสอบตั้งแต่การเข้ามาในประเทศว่าเข้ามาถูกต้องหรือไม่

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
		รวมถึงการบังคับใช้แรงงานในภาคแรงงาน ได้แก่ - แรงงานประมงและกิจการต่อเนื่อง - แรงงานในโรงงาน สถานประกอบการ - แรงงานภาคการเกษตร	2) จับกุมแรงงานต่างด้าวที่มาสวมสิทธิการทำงาน รวมทั้งดำเนินคดีกับนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้เกี่ยวข้อง	2) จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจัง และได้ประสานงานกับผู้ประกอบการในเรื่องของการตรวจสอบ โดยทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ได้ดำเนินการกับเจ้าของ ผู้ประกอบการผู้สนับสนุน และเป็นผู้ที่เกี่ยวกับกับแรงงานต่างด้าวที่กระทำความผิด คือถ้าเราพบ เราก็ดำเนินคดีทั้งนายจ้างและลูกจ้างตามกฎหมาย
			3) สืบสวนขยายผลจับกุมนายทุน เครือข่าย ผู้สนับสนุน และผู้เกี่ยวข้อง	3) จากการศึกษาพบว่า สืบสวนดำเนินคดีกับผู้ที่สนับสนุน รวมทั้งผู้ที่ให้พักอาศัย ผู้นำพา หรือนายทุนในการทำแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมาย เป็นการขยายผลไปยังผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง โดยเป็นการปราบปรามผู้ที่เข้ามาผิดกฎหมาย
			4) ดำเนินการตามมาตรการฟอกเงิน ยึดทรัพย์ และมาตรการทางภาษี	4) จากการศึกษาพบว่า ในการดำเนินดำเนินการตามมาตรการฟอกเงิน ยึดทรัพย์ และมาตรการทางภาษี กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น ยังไม่พบในการดำเนินการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4	มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีค้ามนุษย์	1) ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนคดีค้ามนุษย์ เพื่อคัดแยกคดีค้ามนุษย์ที่มีลักษณะเครือข่ายขบวนการ	1) บก.ปคม. สืบสวนคดีค้ามนุษย์ที่รับแจ้งในปี 2558 หากพบว่าเป็นเครือข่ายขบวนการ ให้ขออนุมัติ สตช. นำคดีมาสอบสวนทุกคดี	1) จากการศึกษาพบว่า ได้ทำการสอบสวนดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์อย่าเร่งด่วน เพราะคดีที่เกี่ยวข้องและคดีค้ามนุษย์ค่อนข้างมีจำนวนมากในแต่หละปี เจ้าหน้าที่จึงเร่งดำเนินคดี ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสอบสวน ได้ทำงานร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพ ในการคัดแยกเหยื่อ ว่าคดีไหน บุคคลใด เข้าการค้ามนุษย์หรือไม่
		2) พิสูจน์ทราบเครือข่าย ขบวนการค้ามนุษย์ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสืบสวนรวบรวม	1) พิสูจน์ทราบเครือข่ายความเชื่อมโยงผ่านระบบ CMIS แล้วสืบสวนขยายผลแสวงหาพยานหลักฐาน	1) จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการแสวงหาและการรวบรวมพยานหลักฐาน ออกหมายจับ และเฝ้าระวังในการจับกุม และจะเป็นการดำเนินการในการทำฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
		พยานหลักฐาน และจับกุม	2) สืบสวน รวบรวม พยานหลักฐาน ออกหมายจับ บันทึกข้อมูลใน ระบบเฝ้าระวังฯ และติดตามจับกุม	2)จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ทำการรวบรวมพยานหลักฐาน จากฝ่ายต่างๆ ในการออกหมายจับ ขบวนการค้ามนุษย์ โดยจากการเฝ้าระวังและติดตามจับกุมในส่วนที่พบข้อมูลที่เท็จจริง
		3) ดำเนินการตามมาตรการฟอกเงิน ยึดทรัพย์ และมาตรการทางภาษี	3) บูรณาการข้อมูลทางคดี และข้อมูลธุรกรรมทางการเงิน และทรัพย์สินของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อยึดทรัพย์ และดำเนินการด้านภาษีอย่างเข้มงวด	3)จากการศึกษาพบว่า ในการดำเนินดำเนินการตามมาตรการฟอกเงิน ยึดทรัพย์ และมาตรการทางภาษี กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบฯนั้น ยังไม่พบในการดำเนินการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

Copyright by Mahidol University

ปัญญาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
		4) สกัดกั้นการเดินทางเข้า-ออกบริเวณช่องทางธรรมชาติ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางทะเล	1) สกัดกั้น ผลักดันการลักลอบผ่านช่องทางธรรมชาติทางบก	1) จากการศึกษาพบว่า ได้มีการสกัดกั้นและผลักดันกลับช่องทางเดิมที่ลักลอบ เข้า-ออก มายังช่องทางธรรมชาติ โดยต้องเป็นการตรวจสอบว่าไม่เข้าการค้ามนุษย์ ก็จะผลักดันกลับ และต่างด้าวที่ผลักดันกลับได้นั้น จะมี 3 สัญชาติ คือ พม่า กัมพูชา และลาว ผลักดันผ่านช่องทางธรรมชาติในทางบก
			2) สกัดกั้น ผลักดันการลักลอบผ่านช่องทางธรรมชาติทางน้ำ และทางทะเล	2) จากการศึกษาพบว่า ในทางน้ำนั้นและทางทะเลนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการตรวจสอบประสานงานกับศูนย์ pipo ในการตรวจสอบและผลักดันกลับช่องทางธรรมชาติในทางเดิม
			3) ตรวจสอบการลักลอบหลบหนีเข้ามาในพื้นที่ชั้นในทางรถไฟ	3) จากการศึกษาพบว่า ในส่วนของการหลบหนีเข้ามาทางรถไฟนั้น ในส่วนของการศึกษานั้นยังไม่ปรากฏในการลักลอบเข้ามาทางรถไฟ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
			4) ตรวจสอบการลักลอบหลบหนีเข้ามาในพื้นที่ชั้นในบนทางหลวงสายหลัก	4) จากการศึกษาพบว่า ในส่วนของเส้นทางหลักนั้น คือถนนเพชรเกษม ได้มีการจัดตั้งจุดตรวจและจุดสกัด อยู่สม่ำเสมอ และทำการขยายผลในการดำเนินคดี และสอบถามว่า มาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างไร และในการตรวจสอบ สกัดกั้นการเข้ามานั้น จะสอบถามถึงการมาเพื่อเข้ามาประกอบอาชีพอะไร และบัตรกับการทำงานตรงกันหรือไม่
5	มาตรการสืบสวนปราบปรามเครือข่ายขบวนการค้ามนุษย์ในพื้นที่เสี่ยงชายแดน	1) สืบสวนจับกุมขบวนการค้ามนุษย์ที่มีเครือข่ายเชื่อโยงเป็นขบวนการ นายหน้า นายทุน ผู้ค้า ผู้นำพา ผู้ให้ที่พักพิง ผู้สนับสนุน และผู้อยู่เบื้องหลัง	จัดชุดปฏิบัติการสืบสวนลงพื้นที่เพื่อสืบสวนจับกุมอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับขอทาน, การค้าประเวณี, การบังคับใช้แรงงานประมง แรงงานทาส และการลักลอบเข้าเมืองโดยผิด	จากการศึกษาพบว่า เป็นการทำงานในชุดของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและฝ่ายป้องกันและปราบปรามเป็นหลัก เป็นการสืบสวนจับกุม หาแหล่งข่าวต่างๆ จากประชาชนในพื้นที่ และจากสื่อต่างๆที่เป็นประโยชน์ ในการสืบสวนจับกุมกับบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่างๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University

ลำดับ	มาตรการ	เป้าหมาย	แนวทาง	การดำเนินการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
			กฎหมายของชาวโรฮีนจา	
6	เพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรมทางอาญา	นำผู้กระทำผิดคดีค้ามนุษย์เข้าสู่การพิจารณาในกระบวนการยุติธรรมโดยเร็ว	สตช. และกรมสอบสวนคดีพิเศษเร่งรัด ติดตามคดีค้ามนุษย์ที่รับแจ้งในปี 2558 ทุกคดี	จากการศึกษาพบว่า ในการสอบสวนดำเนินคดีนั้น พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยเป็นการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำความผิดอย่างตรงไปตรงมา ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง
7	เปิดช่องทางการรับแจ้งข้อมูลข่าวสารตามมาตรฐานสากล	มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ	เสนอ พ.ร.บ. หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ	จากการศึกษาพบว่า เปิดช่องทางการรับแจ้งข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรฐานสากล นั้น กำลังดำเนินการกฎหมาย

บทที่ 5
การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง“การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อไป จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

5.1 การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

5.1.1 สถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบจำนวนแรงงานที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาซึ่งมาจากทุกภาค โดยส่วนใหญ่คือ ภาคอีสาน และจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมาจากประเทศต่างๆ ได้แก่ เมียนมา กัมพูชา และลาวเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศเมียนมามากที่สุด รองลงมาคือ กัมพูชา และลาว ตามลำดับ ส่วนใหญ่เข้ามาสู่แรงงานในฐานะในกิจการประมง สวนยางพารา โรงงานผลิตผลไม้กระป๋อง การเข้ามาส่วนใหญ่มีทั้งการหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติ มาโดยถูกกฎหมาย ผิดกฎหมายและมาโดยการชักจูงจากบุคคลที่เคยทำงานและพักอาศัยอยู่ที่ไทยแล้ว มีทั้งมาเป็นครอบครัวและมาเดี่ยว ซึ่งส่วนใหญ่มักจะหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จะไม่ค่อยผ่านนายหน้า และมีบางกลุ่มที่ยอมจ่ายเพื่อการลักลอบเข้ามา โดยในการจ่ายของกลุ่มแรงงานต่างๆนั้น พวกเขาจะได้รับความสะดวกในการเดินทางเข้ามา และจะมีผลต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องกับค่าจ้างเป็นสำคัญ และส่วนใหญ่เป็นงานที่คนไทยไม่นิยมทำ โดยปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นจำนวนมากเนื่องมาจาก

Copyright by Mahidol University

ปัจจัยต่างๆคือ หนีความยากจน หรือปัจจัยทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามการเข้ามาของแรงงานต่างด้าว ทำให้การควบคุมค่อยข้างลำบาก การเข้ามาอาจทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบเส้นทางได้ทั่วถึง ซึ่งการเข้ามาของจำนวนแรงงานต่างด้าวนั้นเกิดผลกระทบภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการควบคุมดูแลให้ทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นในด้านการขายบริการ การใช้แรงงาน และการให้บุตรไปขายดอกไม้ ทำงานในโรงงาน หรือไปเป็นขอทาน โดยที่นโยบายก็เน้นไปที่การควบคุม ป้องกัน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นคือจากการค้าประเวณีเป็นส่วนใหญ่ เพราะจากการเข้ามาทำงานในรูปแบบของการแอบแฝงที่อยู่ในร้านอาหารนั้น ส่วนมากก็จะค้าประเวณี ก็เป็นการค้าประเวณีเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี และผลกระทบในรูปแบบของจำนวนแรงงานต่างด้าวนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาทำงานในโรงงาน และแรงงานประมงที่มีปริมาณเพิ่มจำนวนสูงขึ้นและจำนวนความต้องการของนายจ้างที่ต้องการจ้างแรงงานในราคาขั้นต่ำและซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจจะรับรู้หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ วันทนีย์ วาสิกะสิน และประเทือง ช่วยเกลี้ยง (2552) ศึกษาเรื่อง “เครือข่ายการค้ามนุษย์ ศึกษาเปรียบเทียบประเทศลาว และประเทศกัมพูชา : การป้องกันและแก้ไข” ผลการศึกษาพบว่า เส้นทางการค้ามนุษย์จากลาว และกัมพูชาสู่ไทย มีลักษณะคล้ายกันคือผ่านมาทางลำน้ำ ประกอบกับพื้นที่ซึ่งเป็นป่ารกทึบ และจุดผ่อนปรนที่เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง โดยมีการจัดเตรียมนายหน้าสำหรับการนำเข้าสู่ประเทศไทยทั้งถูกและผิดกฎหมาย โดยรูปแบบการค้าหญิงชาวลาวส่วนใหญ่จะเข้ามาขายบริการทางเพศทั้งเต็มใจและไม่เต็มใจ หญิงชาวกัมพูชาเข้ามาใช้แรงงานประเภทไร้ฝีมือ ซึ่งปัญหาการสื่อภาษาในประเทศไทยพบว่าหญิงชาวกัมพูชามีปัญหามากกว่าหญิงชาวลาว การป้องกันแก้ไขประเทศต้นทางควรเพิ่มสวัสดิการการศึกษา การมีงานทำ คุณภาพชีวิตแก่ประชากร ส่วนประเทศปลายทางต้องรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักในปัญหาการค้ามนุษย์ นอกจากนี้พบว่าผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Ahmad, A. N. (2008b)ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง The lab our market consequences of human smuggling: ‘Illegal’ employment in London’s migrant economy ผลการศึกษาพบว่า แรงงานที่เข้ามาทำงานมักเป็นการเข้ามาโดยผิดกฎหมายและจะถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยนายจ้างจะแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้แรงงานกับบุคคลเหล่านี้ โดยแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้ามาเป็นจำนวนมากในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามาเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์ โดยจะมุ่งเน้นไปที่ตลาดแรงงาน ที่เข้ามาถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ซึ่งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สถานการณ์แรงงานต่างด้าวที่เข้ามานั้นก็พบเป็นจำนวนมากว่า แม้ว่า มีทั้งการเข้ามาแบบถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยจะเป็นการเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะ แรงงานประมงและแรงงานเกษตรกร โรงงาน นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ เศกสิน

Copyright© by Mahidol University

ศรีวัฒนานุกูลกิจ และคณะ (2553) ที่ทำการศึกษาการค้ามนุษย์ในกลุ่มทายาทรุ่นที่ 2 ของผู้ย้ายถิ่นจากประเทศพม่า ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ทายาทรุ่นที่ 2 ของผู้ย้ายถิ่นจากประเทศพม่าเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์มี 3 ประการ คือ 1) ความยากจน หรือปัจจัยทางเศรษฐกิจ 2) วัฒนธรรมและประเพณีชุมชน กล่าวคือ แม้ว่าความยากจนจะปรากฏอยู่ทุกแห่งในสังคมแรงงานพม่าในประเทศไทย แต่การส่งบุตรเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์มักจะพบในครอบครัวซึ่งมีวัฒนธรรม บังคับให้บุตรไปหารายได้อันมิชอบด้วยศีลธรรม เช่น ไปขายบริการทางเพศ การบังคับให้แต่งงานกับคนที่ไม่รู้จัก การให้บุตรไปขายดอกไม้ ทำงานในโรงงาน หรือไปเป็นขอทาน และ3) สายสัมพันธ์ เนื่องจากการค้ามนุษย์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย การดำเนินการใดๆ จึงเป็นความลับและต้องอาศัยความไว้วางใจกันและกัน สายสัมพันธ์ดังกล่าวประกอบด้วย นายหน้า ผู้ประกอบการหรือนายจ้าง และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจจะรับรู้หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว ที่เข้ามาทำงานนั้น คือการเข้ามาเพราะรายได้ทางเศรษฐกิจ ทั้งหนีปัญหาความยากจน มาจากการชักชวนจากกลุ่มผู้ที่อยู่แล้ว และการเข้ามาของนายหน้าที่ต้องการจ้างแรงงานในราคาขั้นต่ำ

ผลการศึกษายังไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Hans van de Glind and JoostKooijmans (2008) ศึกษาการใช้แรงงานเด็กในประเทศพม่า ผลการศึกษาพบว่า เด็กประมาณครึ่งหนึ่งก้าวเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์โดยมีรูปแบบการแสวงประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงาน สืบเนื่องจากสภาพครอบครัวที่มีหนี้สิน โดยเด็กชายจะถูกบังคับให้ทำงานในกระบวนการค้ายาเสพติด ส่วนเด็กหญิงจะถูกแสวงประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งกฎหมายในประเทศและระหว่างประเทศ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความมั่นคงให้เกิดขึ้นในครอบครัวโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ในจำนวนเด็กผู้หญิงที่เข้ามาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งการเข้ามาประกอบอาชีพแอบแฝง คือการเป็นเด็กเสิร์ฟ แต่เบื้องหลังคือการขายบริการทางเพศ และที่พบในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เข้ามาทำงานในลักษณะและรูปแบบขายบริการ

นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Hodge, David R. (2008) ศึกษาการค้าหญิงและเด็กในอเมริกาเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุสำคัญมีมูลเหตุมาจากความอ่อนแอของเพศหญิงและเด็ก โดยเหยื่อที่พบทั้งหมดมาจากเอเชีย รัสเซีย ยุโรปตะวันออก และลาตินอเมริกา นอกจากนี้มีการส่งต่อไปประเทศปลายทางประเทศอื่น ได้แก่ ประเทศอิตาลี เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ ส่วนมากประเทศต้นทางมักเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจไม่ดี มีการเมืองที่ไม่มั่นคง ทำให้หญิงและเด็กถูกค้ามนุษย์ในประเทศอุตสาหกรรม ทั้งนี้ Hodge (2008) เสนอว่าควรมุ่งสนับสนุนการปกป้องผู้ตกเป็นเหยื่อ ป้องกันการตกเป็นเหยื่อซ้ำซาก และสนับสนุนการลงโทษนักค้ามนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการที่เด็กและผู้หญิงตกเป็นเหยื่อคือ ความอ่อนแอ

Copyright by Mahidol University

โดยการป้องกันการตกเป็นเหยื่อของผู้ที่กระทำความผิดนั้น เพื่อที่จะได้ป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ไม่ว่าจะเป็นเหยื่อจากการที่เกิดจากความเต็มใจ หรือไม่เต็มใจก็ตาม ทั้งนี้ก็เพื่อช่วยให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ได้รับความยุติธรรม และไม่ให้กลับมาซ้ำอีก แต่การที่เราปกป้องเหยื่อนั้น และกฎหมายกล่าวคือ ให้คุ้มครองเหยื่อ เป็นจุดอ่อน ในการบังคับใช้กฎหมาย ที่ทำให้เหยื่อคิดจะกระทำซ้ำอีก ดังนั้น การที่กฎหมายและบุคคลที่รับรู้ในกฎหมายอ่อนแอ ย่อมส่งผลต่อจำนวนปริมาณเพิ่มขึ้นของการแสดงหาประโยชน์ทางเพศ

นอกจากนี้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์การเข้ามาของแรงงานนั้น จะพบว่ามีหลากหลายประเภท โดยจะมีลักษณะของการย้ายถิ่นฐาน โดยจะเป็นแรงงานจากทางภาคอีสาน จะเข้ามาในลักษณะของการแสวงหาผลประโยชน์ ในด้านทางเพศ เช่น คาราโอเกะ ร้านอาบ อบ นวด และสถานบริการ ในพื้นที่ที่สุ่มเสี่ยง โดยแรงงานที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามานั้น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะความเป็นอยู่ที่ปรับเข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ให้เข้ากับสถานการณ์ในพื้นที่นั้นๆ แต่ในทางกลับกันแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะการบังคับใช้แรงงาน ในประเภท แพปลา ประมง ส่วนใหญ่ จะมีลักษณะความเป็นอยู่ค่อนข้างไม่มั่นคงและไม่แน่นอน แต่อย่างไรก็ตาม แรงงานทั้งสองประเภทที่เข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนใหญ่ก็เข้ามาด้วยความยินยอมและสมัครใจเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Ahmad, A. N. (2008a) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Dead men working: Time and space in London's ('illegal') migrant economy ที่พบว่า แรงงานที่ย้ายถิ่นฐานและแรงงานข้ามชาติ มีความแตกต่างกันในแง่ของสภาพความเป็นอยู่ โดยกลุ่มของแรงงานข้ามชาติจะมีสภาพความเป็นอยู่และในการทำงานที่ไม่ค่อยดี ไม่มีความมั่นคง แต่ในกลุ่มของแรงงานประเภทของการย้ายถิ่นฐานเข้ามานั้น คือจะมีลักษณะการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่ในด้านของความคล้ายคลึงกันนั้น จะเกี่ยวกับแรงงานที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามากับแรงงานที่ข้ามชาตินั้น พบว่า แรงงานทั้งสองกลุ่มนี้ ยอมที่จะจ่ายเพื่อการลักลอบเข้ามาแบบไร้ซึ่งปัญหา โดยในการจ่ายของพวกเขานั้น พวกเขาจะได้รับความสะดวกในการเดินทางเข้ามา และจะมีผลต่อการทำงาน โดยสาระสำคัญนั้นอยู่ที่ แรงงานทั้งสองประเภทนี้ พวกเขาจะเป็นกลุ่มที่สร้างรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

การที่แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานที่ย้ายถิ่นเข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก็เพื่อมาทำงาน ในลักษณะของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ซึ่งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะพบการเข้ามาทำงานในลักษณะเช่นนี้ในพื้นที่ๆมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก แค่เพียงในบางพื้นที่ โดยเป็นการทำงานในลักษณะของความเต็มใจและความสมัครใจ เพราะเนื่องจากรายได้ที่ค่อนข้างสูง และการดำเนินชีวิตของพวกเขา ซึ่งเป็นการทำงานเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จะมีลักษณะการค้าประเวณี ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ และการเข้ามาทำงาน จะเป็นการชักชวนจากบุคคลที่อยู่อาศัยเดิม

Copyright by Mahidol University

โดยการเข้ามานั้น จะมีตั้งแต่ แรงงานข้ามชาติ แรงงานถูกกฎหมาย หรือแรงงานคนไทย จะมาจากการชักชวน หรือรวมทั้งมาเป็นกระบวนการ เพื่อเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศและมาด้วยความสมัครใจ โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Aoyama, K. (2009) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Thai migrant sex workers : From modernization to globalization. ที่พบว่า การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ผู้หญิงที่ย้ายเข้ามาทำงาน ที่เรียกว่าอุตสาหกรรมทางเพศอย่างเต็มตัว โดยผู้หญิงที่เข้ามาทำในประเทศญี่ปุ่นนั้น จะมาด้วยความยินยอม และรวมไปถึงญาติของพวกเขาก็เต็มใจและเข้าใจในการตัดสินใจของผู้หญิงเหล่านั้น แต่ละคนจะมีความคิดที่แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างด้านความคิดที่เห็นได้ชัด คือ ระหว่างผู้หญิงที่ถูกบังคับค้าประเวณี กับผู้หญิงที่มาด้วยความสมัครใจนั้น ซึ่งจะเป็นการมาทำงานเพื่อสนับสนุนในตัวเอง และสนับสนุนให้ครอบครัว แม้จะเป็นการทำงานในพื้นที่สีเทา ที่ถูกมาบังคับค้าประเวณีแบบทำร้ายจิตใจก็ตาม

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนใหญ่แรงงานที่เข้ามา คือ แรงงานสัญชาติ เมียนมา กัมพูชา และลาว โดยแรงงานชาวเมียนมา จะพบ 1 ใน 3 ของแรงงานทั้งหมดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แรงงานที่เข้ามาส่วนใหญ่จะเข้ามาเพื่อใช้แรงงาน ด้านการประมง การเกษตร โรงงาน เป็นต้น ในการเข้ามานั้น จะเป็นการเข้ามาในรูปแบบการหลบหนีเข้ามาทางช่องทางธรรมชาติ หรือเข้ามาแบบถูกกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่การเข้ามาทำงานเพราะเกี่ยวข้องกับค่าจ้างเป็นสำคัญ และส่วนใหญ่เป็นงานที่คนไทยไม่นิยมทำ โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Arnold, D. and Hewison, K. (2005) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Exploitation in global supply chains: Burmese workers in Mae Sot. ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์แรงงานข้ามชาติ ในอำเภอแม่สอด จากหลายสถานการณ์พบว่า การเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานข้ามชาตินั้น จะเข้ามาทำงานในด้านของการตัดเย็บเสื้อผ้า และการเข้ามาทำงานในโรงงานทอผ้า การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวนั้นจะเป็นการเข้ามาเนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศและเกิดช่องโหว่ทางการเมือง แรงงานข้ามชาติที่เข้ามา ก็จะเป็นการเข้ามาเพื่อแสวงหาประโยชน์เช่นกัน ข้อสังเกต คือ แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมา เลือกที่จะย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งการเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ถือเป็นโอกาสของพวกเข้าในการได้รับค้าจ้างที่สูง โดยงานที่ทำนั้นจะเป็นงานที่หาง่ายเพราะคนไทยไม่ทำ

5.1.2 ด้านนโยบายแผนดำเนินงาน แนวทางในการปฏิบัติ

จากนโยบายระดับชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยรูปแบบการค้ามนุษย์สำคัญเร่งด่วน คือ1.การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี (จัดหาเด็กค้าประเวณี บังคับเด็ก-ผู้ใหญ่ค้าประเวณี) 2.แสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ (บังคับใช้

Copyright by Mahidol University

แรงงานในเรือประมง) 3. แสวงหาประโยชน์จากการนำคนมาขอทาน (นำเด็กมาขอทาน) ซึ่งทุกหน่วยงานต้องร่วมมือกันแก้ไข อย่างจริงจังและเร่งด่วน การให้ความสำคัญในการดำเนินตามนโยบาย โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เน้นการจับกุมป้องกันและปราบปราม คือ แรงงานประมง ขอทาน และค้าประเวณี ซึ่งเป็นการปฏิบัติตาม นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูลโดยการป้องกัน โดยจะดำเนินตามแผนนโยบายเป็นสำคัญ ให้ออกมาประสบความสำเร็จให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

การนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาปฏิบัตินั้น ในด้านการป้องกัน คือ การตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการค้า การตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการนำเด็กมาขอทาน โดยปัจจัยที่ทำให้การนำนโยบายมาปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จนั้น คือ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ร่วมกันทำงานแบบบูรณาการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องผนึกกำลัง ให้การนำนโยบายมาปฏิบัติประสบความสำเร็จ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบาย ประชาชนควรให้ความร่วมมือ แจ้งเบาะแส และช่วยสอดส่องดูแลในส่วนของชุมชนที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และทั่วถึง โดยผู้ประกอบการเองก็ควรทราบรับรู้และเข้าใจในตัวของกฎหมายด้วยเช่นกัน จากการศึกษาวิจัยพบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของพงษ์นคร นครสันติภาพ (2553) ศึกษาเรื่อง “บทบาทของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองด้านการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์” ที่พบว่า การค้ามนุษย์ที่พบในประเทศไทยมี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การบังคับค้าประเวณี 2) การบังคับเพื่อธุรกิจทางเพศอื่น 3) การบังคับใช้แรงงาน (ประมง) และ4) การบังคับขอทาน ดังนั้น การดำเนินการการตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการค้า การตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการตรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการนำเด็กมาขอทานเป็นการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะมุ่งเน้นไปที่การจับกุมป้องกันและปราบปราม คือมุ่งเน้นไปที่ แรงงานประมง ขอทาน และค้าประเวณี ซึ่งปฏิบัติตาม นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดีด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูลโดยการดำเนินการเชิงรุก โดยหาข่าวบุคคลที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเป็นผู้เสียหายหรืออาจจะเป็นผู้เสียหาย ซึ่งต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยเร็ว การสืบค้นการสืบเสาะข้อเท็จจริง รวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานและให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่นโดยเร็ว

Copyright by Mahidol University

5.1.3 การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

การปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายและแผนการดำเนินงานที่ได้รับ ซึ่งจะนำไปปฏิบัติในระดับพื้นที่ต่างๆ คือ โดยการตรวจสอบสถานที่ที่เป็นพื้นที่สุ่มเสี่ยง ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ความรู้ให้กับบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ให้ครอบคลุมทุกเป้าหมาย รวมทั้งการคัดแยกเหยื่อ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้โปร่งใส เป็นระบบ มีมาตรฐานเดียวกัน โดยเน้นการจับกุมแบบเข้าทุกแห่ง ตรวจทุกที่ ตามที่เสี่ยง และในการปฏิบัตินั้นต้องเป็นไป ภายใต้ของจิตใต้สำนึกของผู้บังคับใช้กฎหมาย และในการปฏิบัตินั้นจะมีห้วงระยะเวลาในการป้องกันและปราบปรามทุกเดือน เข้มข้น ลงลึก ต่างด้าวทุกประเภท ทำการตรวจสอบ ซึ่งการปฏิบัติ เป็นไปตามนโยบายที่ออกมาทำให้การบังคับใช้กฎหมายออกมาประสบความสำเร็จ ซึ่งในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ในส่วนของอัตรากำลังพล งบประมาณ การควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยง ถึงแม้อัตราลังพลจะไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ แต่การบังคับใช้กฎหมายยังคงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นนโยบายของรัฐ เพราะการควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยงนั้นก็มาจากยุทธศาสตร์ในด้านของการป้องกัน ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงาน เราดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับประเทศ ซึ่งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อีกทั้งยังไม่ได้รับการฝึกอบรม ขาดบุคคลากรที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ปัจจัยเหล่านั้นที่ทำให้ประสิทธิภาพในการนำมาบังคับใช้ลดลง ซึ่งวิธีแก้ปัญหาต่างๆเหล่านั้น ควรมุ่งมั่นที่จะสร้างความเข้าใจถึงการเอาจริงเอาจังต่อปัญหาการค้ามนุษย์ ป้องกันปราบปรามการกระทำประมงผิดกฎหมายอย่างจริงจัง และ ที่สำคัญ ในส่วนของผู้บังคับบัญชา ต้องเอาจริงเอาจังกับการป้องกันและปรามปรามการค้ามนุษย์ ดำเนินการตามนโยบายอย่างเคร่งครัดและให้สอดคล้องไปกับมาตราในการป้องกันในยุทธศาสตร์ทั้งห้าด้าน

จากการศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็น พนักงานฝ่ายป้องกันปราบปราม ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายสอบสวน ยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อีกทั้งยังไม่ได้รับการฝึกอบรม และขาดบุคคลากรที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังคงขาดกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงปัจจัยต่างๆที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อีกด้วย จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดประสิทธิภาพ โดยทั้งนี้

Copyright by Mahidol University

การที่นำระดับหัวหน้าหน่วยงานเป็นเพียงตัวแทนเข้าไปอบรม ทำให้การถ่ายทอดและการรับรู้ของระดับผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ครบถ้วน จึงทำให้บังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ จากการศึกษาวิจัยพบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Jeremy M. Wilson Erin Dalton (2008) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Human Trafficking in the Heartland Variation in Law Enforcement Awareness and Response ผลการศึกษาพบว่า เป็นการสำรวจขอบเขตและลักษณะของการค้ามนุษย์ในโคลัมบัส และโตเลโด และรวมถึงแนวทางปัญหาที่เกิดขึ้นโดยหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์และการสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการทางสังคมในแต่ละเมือง ซึ่งพบว่าในโคลัมบัส ผู้กระทำผิดและผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ กรณีส่วนใหญ่มาจากการบังคับใช้แรงงาน ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ และในการบังคับใช้กฎหมายนั้นเอง ในการฝึกอบรมของพนักงานในองค์กรที่บังคับใช้กฎหมาย จากการสำรวจของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ที่อบรมพบเพียง 8% ในบุคลากรที่ทำหน้าที่รายงานการดำเนินการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ นอกจากนี้แม้สถานีตำรวจที่มีขนาดใหญ่ จากการสำรวจพบเพียง 40% ที่ระบุรับในการฝึกอบรม ซึ่งแตกต่างจากเมือง โตเลโด พบว่าหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ได้ทุ่มเทให้กับพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับกรณีการค้ามนุษย์โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล สำหรับบุคลากรในการทำงานล่วงเวลา การจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ ซึ่งในโคลัมบัส ไม่ค่อยพบมีเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ที่ทุ่มเทให้กับปัญหาการค้ามนุษย์

5.1.4 การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ทุกหน่วยงาน มีการทำงานแบบบูรณาการรวมกันทั้งตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจท้องที่ แรงงานจังหวัด กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมกันปฏิบัติงานกันในทุกภาคส่วน เพื่อที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจุดแข็ง และจุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมายนั้น เริ่มต้นที่จุดแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย คือ นโยบายของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ที่ออกมากระตุ้นให้ ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งส่วนในด้านจุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมายนั้นจุดอ่อน คือตัวของบทกฎหมาย มันอ่อนแอ มันเกิดช่องว่างและช่องโหว่ให้คนไม่เกรงกลัว และซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็ขาดความรู้ความเข้าใจของตัวกฎหมาย จึงทำให้การดำเนินงานค่อนข้างล่าช้า การปฏิบัติที่ค่อนข้างมีระยะเวลาที่จำกัด จึงทำให้การบังใช้กฎหมายที่ผ่านมามีทั้งประสบสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น คือแก้ในตัวของบทกฎหมายชัดเจนให้รัดกุม ซึ่งการที่เข้าไปไม่ถึงขบวนการต่างๆ จึงทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำเกิดขึ้น จึงเกิดการไม่เกรงกลัวต่อ

Copyright by Mahidol University

กฎหมาย โดยอาจจะเป็นการที่เปิดร้านอาหารบังหน้า เพื่อบังคับให้เด็กค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นใดเพื่อธุรกิจทางเพศอย่างอื่น ซึ่งในการที่ไม่ดำเนินคดีกับบุคคลที่เป็นเหยื่อ เพราะกฎหมายได้รับการยกเว้นว่าด้วยตัวเหยื่อไม่ต้องรับโทษ ซึ่งการที่เปิดช่องโอกาส ที่มักจะพบกับปัญหา คือช่องโหว่ของกฎหมาย จากการศึกษาวิจัยพบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษาของ ชัยพร พิบูลศิริ (2550) ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินธุรกิจกับมนุษย์ซึ่งตกเป็นเหยื่อ เพื่อแสวงผลประโยชน์ที่ไร้มนุษยธรรม ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการค้ามนุษย์ในสังคมไทย โดยเฉพาะการค้าหญิงบริการภายในประเทศและอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีรูปแบบเป็นกลุ่มผลประโยชน์ (Core Groups) ที่มีเครือข่ายการดำเนินการโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว (Personalize) และความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ (Kinship Relation) ส่วนการค้าหญิงบริการข้ามชาติจะมีโครงสร้างเชิงขบวนการขององค์กรที่เข้มแข็ง (Hierarchy Standard) มีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ ส่วนใหญ่การจัดตั้งองค์กรจะอยู่ในประเทศปลายทาง และมีเครือข่ายความสัมพันธ์ของอำนาจเกี่ยวโยงกับนักการเมืองเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศต่างๆ เพื่อปกป้องคุ้มครองการทำธุรกิจ ที่ผิดกฎหมาย เป็นการและเปลี่ยนผลประโยชน์เชิงอุปถัมภ์ ผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์เริ่มตั้งแต่ต้นทาง การขนย้าย และส่งถึงปลายทาง ผู้ตกเป็นเหยื่อรับรู้เพียงว่ามีหนี้สินต้องทำงานชดใช้เป็นเงินจำนวนมาก และเป็นงานที่ไม่เป็นไปตาม ตกลง หนี้สินที่เกิดขึ้นมีมูลค่าเกินความเป็นจริง เหยื่อจะทราบเมื่อถึงปลายทางและรู้ว่าถูกหลอกให้มาทำงานขายบริการ ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้

การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งในการบังคับใช้กฎหมายนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละท้องที่ของตนเอง ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลความสงบเรียบร้อยในแต่อำเภอ แต่ละตำบล ซึ่งจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครองท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่ อส.ตร. เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือเพื่อเป็นการเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น โดยเฉพาะการตัดวงจรนายหน้าให้ได้ก่อน รวมถึงเป็นการที่ตำรวจในแต่ละท้องที่ได้ใกล้ชิดกับประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเอง ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ในพื้นที่ของแต่ละอำเภอชี้ให้เห็นถึงการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษาของ Deborah G. Wilson William F. Walsh SherilynKleuber (2006)ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Trafficking in Human Beings ผลการศึกษาพบว่า สหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมโครงการระดับโลก เพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์ โดยการสร้างความช่วยเหลือเหยื่อ ซึ่งในส่วนของรัฐบาลกลางได้มีการบังคับใช้กฎหมายป้องกันการค้ามนุษย์ และในขณะที่การค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาตินั้นจะมีเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่นมากกว่าตัวแทนของรัฐบาลกลาง และในส่วนนี้เป็นการก่ออาชญากรรม เช่นการค้าประเวณีที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

อีกด้วย นอกจากนี้ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (2551) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ในแรงงานข้ามชาติ ผลการศึกษาพบว่า นายหน้าเป็นกลุ่มสำคัญที่สุดในกระบวนการค้ามนุษย์ ด้วยการจัดหา นำพา เอารัดเอาเปรียบการแสวงหาผลประโยชน์จากแรงงาน และการปิดกั้นอิสรเสรีภาพ รวมไปถึงการบังคับในรูปแบบอื่นๆ โดยจำแนกนายหน้าออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ 1)นายหน้านำพาข้ามพรมแดน 2) นายหน้าหางาน/ส่งเข้าโรงงาน 3) นายหน้าเคลียร์เจ้าหน้าที่รัฐ 4) นายหน้าทำบัตร/เอกสาร 5) นายหน้าส่งกลับบ้าน 6) นายหน้าพาไปโรงพยาบาล 7) นายหน้าให้กู้เงิน 8) นายหน้าส่งเงินกลับบ้าน 9) นายหน้ารับช่วง และ10) นายหน้าค้ามนุษย์ นายหน้าที่พบจากการเข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น พบหลายประเภท คือนายหน้าที่นำพาข้ามแดน นายหน้าที่หางานและส่งโรงงาน นายหน้าเคลียร์เจ้าหน้าที่รัฐ นายหน้าทำบัตรเอกสาร และนายหน้าค้ามนุษย์ นายหน้าต่างๆเหล่านี้ เป็นนายหน้าที่สำคัญที่สุดที่ควรให้ความสำคัญ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในบางคนก็เข้าไปผัวพันข้องเกี่ยวกับนายหน้า ซึ่งเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ในหลายรูปแบบ แต่ที่สำคัญที่สุด คือการแสดงหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์ที่เจ้าหน้าที่เองนั้นก็มีส่วนได้ส่วนเสียกับกระบวนการต่างๆ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมาย ไร้ประสิทธิภาพ

5.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือเป็นปัจจัยที่สำคัญกับการประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดไม่ว่าจะเป็น สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ตำรวจตะเวนชายแดน ทหาร ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ รวมทั้งส่วนราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนให้การปฏิบัติบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ในการบังคับใช้กฎหมาย ทุกฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ ในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเป็นนโยบายแห่งชาติที่ทุกคนทุกฝ่ายต้องทราบและเข้าใจตรงกันในทางปฏิบัติ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะของสภาพธรรมชาติที่เอื้ออำนวย เนื่องจากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีเขตติดต่อกับชายแดนพม่าและมีช่องทางติดต่อพรมแดนธรรมชาติและสามารถเดินทางเข้าออกทางช่องทางธรรมชาติในหลายช่องทาง จึงเป็นการพยายามติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ส่งผลให้ปัจจัยในการบังคับใช้กฎหมายลดประสิทธิภาพ โดยนายหน้าเองก็จะได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในการรับแรงงานต่างด้าวเหล่านี้มาประกอบอาชีพ ทำให้เกิดปัญหาที่ต้องการแก้ไขตั้งแต่ต้นเหตุจนถึงปลายเหตุ

Copyright by Mahidol University

จากการศึกษาวิจัยพบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษาของศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2550) ทำการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ ผลการศึกษาพบว่า การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดตาก เป็นลักษณะการค้าแรงงาน มีเงื่อนไข ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ 8 ประการ คือ 1) ปัจจัยทางด้านการเมืองของพม่า 2) ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของพม่า 3) ค่านิยมของชาวพม่าบางหมู่บ้าน 4) สภาพธรรมชาติที่เอื้ออำนวย 5) นโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย 6) เครือข่ายการอพยพของแรงงานเป็นไปด้วยความสมัครใจ 7) นโยบายอื่นๆ ของรัฐบาลไทย และ8) ผลประโยชน์ของผู้ร่วมกระบวนการ โดยมีรูปแบบการค้ามนุษย์ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การซื้อตัวเด็กเพื่อไปขายต่อ 2) การให้บริการเช่าลูกเพื่อเป็นขอทาน และ3) การค้าแรงงานอพยพเข้าพื้นที่ชั้นใน เงื่อนไข ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ ได้แก่ สภาพธรรมชาติที่เอื้ออำนวย เนื่องจากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีเขตติดต่อกับชายแดนพม่าและมีช่องทางติดต่อพรมแดนธรรมชาติและสามารถเดินทางเข้าออกทางช่องทางธรรมชาติในหลายช่องทาง นอกจากนี้ ยังพบว่ามี เครือข่ายการอพยพของแรงงานเป็นไปด้วยความสมัครใจ เพราะผู้เดินทางเข้ามาไม่ได้ถูกบังคับให้เดินทางเข้ามาแต่เข้ามาโดยสมัครใจ เพียงแต่ใช้การพาเข้ามาโดยมีนายหน้าที่ทำหน้าที่นำเข้าอันมีลักษณะการค้ามนุษย์ยังรวมถึงการได้ผลประโยชน์ของผู้ร่วมกระบวนการ ดังนั้นจึงเป็นเงื่อนไขที่จะมีการพยายามติดสินบนเจ้าหน้าที่รัฐส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายลดประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Heather J. Clawson; Nicole Dutch; Megan Cummings (2006) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องLaw Enforcement Response to Human Trafficking and the Implications for Victims: Current Practices and Lessons Learned ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่นและในเมือง ประเด็นที่สำคัญนั้น คือการไม่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ แจ้งให้ทราบ ประเด็นที่เกี่ยวกับรูปแบบของการค้ามนุษย์ โดยจะต้องเพิ่มความรู้ของบุคลากร ในการบังคับใช้กฎหมายและการรับรู้ของอาชญากรรม ประเภทนี้ ที่จะได้ทำการสนับสนุนและหาความช่วยเหลือในความผิด ในทางอาญาและให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายจะต้องปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้ประสบภัย ในการจัดการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์นั้น ควรจะมีการเพิ่มขึ้นโดยได้รับความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางและหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่น และรวมถึงอัยการและผู้ให้บริการเหยื่อ

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ วันทนีย์ วาสิกะสิน และประเทือง ช่วยเกลี้ยง (2552) ศึกษาเรื่อง “เครือข่ายการค้ามนุษย์ ศึกษาเปรียบเทียบประเทศลาว และประเทศกัมพูชา : การป้องกันและแก้ไข” ผลการศึกษาพบว่า เส้นทางการค้ามนุษย์จากลาว และ

Copyright by Mahidol University

กัมพูชาสู่ไทย มีลักษณะคล้ายกันคือผ่านมาทางลำน้ำ ประกอบกับพื้นที่ซึ่งเป็นป่ารกทึบ และจุดผ่อนปรนที่เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง โดยมีการจัดเตรียมนายหน้าสำหรับการนำเข้าสู่ประเทศไทยทั้งถูกและผิดกฎหมาย โดยรูปแบบการค้าหญิงชาวลาวส่วนใหญ่จะเข้ามาขายบริการทางเพศทั้งเต็มใจและไม่เต็มใจ หญิงชาวกัมพูชาเข้ามาใช้แรงงานประเภทไร้ฝีมือ ซึ่งปัญหาการสื่อภาษาในประเทศไทยพบว่าหญิงชาวกัมพูชามีปัญหามากกว่าหญิงชาวลาว การป้องกันแก้ไขประเทศต้นทางควรเพิ่มสวัสดิการการศึกษา การมีงานทำ คุณภาพชีวิตแก่ประชากร ส่วนประเทศปลายทางต้องรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักในปัญหาการค้ามนุษย์ ส่วนปัญหาเรื่องนายหน้านั้นประเทศต้นทางและประเทศปลายทางต้องหาทางร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา เนื่องจากเป็นเรื่องของอิทธิพลและอำนาจ การเดินทางเข้ามาของเครือข่ายการการค้ามนุษย์ ที่เข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น พบว่า โดยส่วนใหญ่จะหลบหนีเข้ามาในช่องทางธรรมชาติ โดยในจังหวัดประจวบฯนั้น มีจำนวนช่องทางธรรมชาติที่สามารถเดินเข้าออกได้เลย อยู่หลายช่องทาง และเมื่อจังหวัดประจวบฯได้มีการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าด่านสิงขร ทำให้มีจำนวนแรงงานต่างด้าวสามารถเข้าออกได้ง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากการเข้ามาแล้ว จะไม่ยอมกลับไป จะหลบหนีเข้ามาทำงานทั้งในจังหวัด และหลบหนีไปทำจังหวัดต่างๆ ใกล้เคียง โดยการเข้ามาประกอบอาชีพต่างๆ จะมีนายหน้ามารับตามช่องธรรมชาติ โดยนายหน้าเองก็จะได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบ้างในการรับแรงงานต่างด้าวเหล่านี้มาประกอบอาชีพทำให้เกิดปัญหาที่ต้องการแก้ไข้ตั้งแต่ต้นเหตุจนถึงปลายเหตุ คือเป็นการหาต้นตอที่สำคัญในการเข้าถึงขบวนการค้ามนุษย์

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Devine Shannon (2007) ศึกษาธรรมชาติของงานและชีวิตความเป็นอยู่ในญี่ปุ่นของหญิงที่ถูกบังคับค้าประเวณี ผลการศึกษาพบว่า การค้ามนุษย์ในรูปแบบการบังคับค้าประเวณีในญี่ปุ่น ทำเงินปีละไม่น้อยกว่า 90 ล้านเหรียญ โดยชี้ให้เห็นถึงจุดอันตราย และน่ากลัวที่เปรียบเสมือนกับดัก หลุมพรางสำหรับหญิง คือการที่ถูกบังคับค้าประเวณีในญี่ปุ่น และปัญหาที่ต้องเผชิญหน้ากับนักค้ามนุษย์ที่ควบคุมหญิงเหล่านั้นเมื่อพยายามหลบหนี สถานการณ์การค้าบริการในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงแม้เราจะไม่เป็นการเปิดเสรี แต่การเปิดแบบแอบแฝง ก็สามารถทำรายได้เป็นจำนวนมาก โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานบริการจำพวกนี้แอบแฝง แน่นอนคือ การที่นักค้ามนุษย์ได้หลงเข้าไปในอาชีพนี้แล้ว นั้นคือจำนวนปริมาณของเหยื่อที่กำลังเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน เมื่อต้องการที่จะหยุดและหลบหนี

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Blackburn, A. G., Taylor, R. W. and Davis, J. E. (2010). ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Understanding the complexities of human trafficking and child sexual exploitation: the case of Southeast Asia ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ทั้งในประเทศกัมพูชาและประเทศไทย โดยเป็นการสำรวจปัจจัย

Copyright by Mahidol University

ที่ผลักดันในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งปัจจัยนั้นเกิดจาก สถานที่ ถือเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งบางครั้งเป็นสถานที่ที่สุ่มเสี่ยงในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยเป็นการสำรวจความแตกต่างและความคล้ายคลึงกัน ระหว่างประเทศกัมพูชาและประเทศไทย คือการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีเด็ก การขายเซ็กส์กับเด็ก เป็นต้น ส่วนในประเทศไทยก็จะคล้ายคลึงกับประเทศกัมพูชา คือ มีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่เป็นผู้ใหญ่นั้นเอง โดยได้มีการสืบสวน สอบสวนของตำรวจหรือจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลควรแก้ปัญหาในด้านนี้ เพราะการค้ามนุษย์นำไปสู่ความผิดทางอาญา โดยจะกระตุ้นในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ของหน่วยงานทั้งตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนักวิจัยสรุปว่า โสเภณีเด็กเกิดขึ้นทั้งที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเชียงใต้ โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชาและประเทศไทย พบว่าการเดินทางเข้ามาอาจจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ พบว่าส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับอุสาหกรรมทางเพศ เช่น ซ่อง บาร์ อาบอบนวด การเปิดฝาน้ำอัดลม การเข้าทำงานในลักษณะของการขายบริการทางเพศ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น พบว่า มีการค้าประเวณี ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยเป็นการเข้ามาในทั้งในรูปแบบที่ถูกและผิดกฎหมาย ดังนั้น มูลเหตุแห่งการเข้ามาทำงานในสถานที่ต่างๆได้ คือบางครั้งบางสถานที่ที่ค่อนข้างเป็นแหล่งท่องเที่ยว ก็มีการรับผลประโยชน์ที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่รัฐบาลได้ออกกฎหมายมาโดยเฉพาะ ดังนั้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้าประเวณี คือสถานที่ที่สุมเสี่ยงต่างๆ รวมถึงการเอื้ออำนวยต่างๆ

การแจ้งให้ทราบ และการรับรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูล เกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การไม่ได้รับรู้ของประชาชนและบุคลากรในเรื่องกฎหมายนั้น ค่อนข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่างๆ หรือการบอกต่อจากผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อยลง และการทำงานก็จะไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เกิดความล่าช้าหรือการเกิดการหวนกลับกระทำผิดอีก ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานช้าลง และหน่วยงานต่างๆ ในทีมบูรณาการ ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ควรประชุมและปรึกษาหารือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ Finnegan, William (2008) ศึกษาบริบทของการค้ามนุษย์ ผลการศึกษาพบว่า มอลโดวาเป็นประเทศที่ล่อแหลมและเสี่ยงต่อปัญหาการค้ามนุษย์อย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาความยากจน ทำให้ชาวมอลโดวาจำนวนมากต้องการหางานทำในต่างประเทศ ประกอบกับนโยบายที่เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานออกนอกประเทศ ทำให้หญิงชาวมอลโดวาจำนวนมากถูกค้ามนุษย์ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก และยังพบอีกว่าเมื่อเหยื่อได้รับการช่วยเหลือกลับมอลโดวาแล้วต้องพบกับสภาพแวดล้อมเดิมๆ ที่ยากจน ลำบาก ก็สมัครใจหวนกลับเข้าไปสู่กระบวนการค้ามนุษย์ในประเทศเดิมอีกครั้ง โดยยอมจำนนต่อเงื่อนไข

Copyright by Mahidol University

การจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม ถูกเอาเปรียบในการจ้างงาน หรือบังคับใช้แรงงานในรูปแบบต่างๆ สภาพแวดล้อมถือเป็นปัจจัยที่สำคัญส่วนหนึ่ง เพราะเมื่อปัญหาความยากจน สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย และอีกทั้งฐานะทางครอบครัวที่ต้องดูแล จึงเป็นมูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์เกิดขึ้น ซึ่งสภาพแวดล้อม ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากในการที่ยังคงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ที่ต้องเผชิญไปทุกๆวัน จนอาจเป็นสาเหตุที่ต้องกลับมาประกอบอาชีพเช่นเคย

นอกจากนี้การดำเนินการต่างๆยังต้องอาศัยการดำเนินการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐด้วยหรือการบูรณาการระหว่างบุคลากร ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของพัชยา อัชเศรษฐ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการทำงานของทีมสหวิชาชีพด้านกระบวนการส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวพม่า ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ผลจากการศึกษาพบว่า ทีมสหวิชาชีพประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักพัฒนาสังคม นักจิตวิทยา นักกฎหมาย พยาบาล ตำรวจ และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน แต่ละวิชาชีพมีบทบาทในการทำงานแตกต่างกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการส่งกลับต้องใช้ระยะเวลานาน ต้องมีการพิสูจน์และยืนยันสัญชาติของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จากประเทศต้นทาง ทำให้ผู้เสียหายต้องอยู่ในสถานคุ้มครอง สถานแรกรับ เป็นเวลานาน ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานสหวิชาชีพส่วนหนึ่ง ยังมีความไม่เข้าใจในบทบาทของตนเอง ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาในการประสานงาน การส่งต่อข้อมูล มีปัญหาในการขาดแคลนล่ามในสถานคุ้มครอง สถานแรกรับ ผู้เสียหายไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานเสนอแนวทางในการพัฒนาการทำงานของทีมสหวิชาชีพ ด้านกระบวนการส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวพม่า ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ควรมีการพัฒนากระบวนการส่งกลับให้เป็นระบบ มีขั้นตอนในการประสานงานที่ชัดเจน และมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการติดต่อประสานงาน เช่น อีเมล์ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน การสร้างเครือข่ายในการทำงาน รวมถึง มีการจัดประชุมในระดับผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้มีการประชุมระดับทวิภาคี และการวางระบบการทำงานที่ชัดเจน มีการส่งต่อและประสานข้อมูลในการทำงานอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานด้านกระบวนการส่งกลับมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญกับการประสานงานกับหน่วยงานในสังกัด ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ตำรวจตะเวนชายแดน ทหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ รวมทั้ง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นฝ่ายปกครอง พัฒนาสังคมจังหวัด แรงงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อัยการจังหวัด และรวมไปถึงการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนให้การปฏิบัติบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

Copyright by Mahidol University

แต่อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติงานกับหน่วยงานทั้งหลายฝ่าย ต่างคนต่างความคิด ต่างบทบาท ต่างคนต่างรับรู้ในสิ่งที่คิดว่าคือสิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้น การที่ต่างฝ่ายต่างความคิดนั้น และไม่ค่อยได้เข้ารับการประชุมร่วมกัน จะยิ่งทำให้การทำงานล่าช้า การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยระยะเวลานาน และในแต่ละหน่วยงานเองก็ขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ตนจะพึงปฏิบัติ ดังนั้น จากสิ่งต่างๆข้างต้น ทำให้การปฏิบัติงานกับฝ่ายบูรณาการต้องได้รับการประสานงานที่ดี และการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปรามปรามการค้ามนุษย์อย่างถูกต้อง และควรมีขั้นตอนที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย การที่เจ้าหน้าที่การขาดความรู้ความเข้าในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมาย ขาดการฝึกอบรม ข้อมูลในการบันทึกไม่เป็นปัจจุบัน การไม่ขยายผลการดำเนินคดี และจบที่ข้อหาเบื้องต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ไม่รู้ข้อมูลและแนวทางในการปฏิบัติในการแก้ปัญหาการตัดสินใจการแยกเหยื่อกับผู้ต้องหาสอดคล้องกับผลการศึกษาของพชร สันทัด และเชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของสถานีตำรวจนครบาล ผลการศึกษาพบว่า ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเน้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นหลักและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละสถานีเพื่อให้เห็นความสำคัญของปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ต้องมีการรณรงค์เพื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์ ควรมีการตรวจสอบตามพื้นที่สุ่มเสี่ยงต่างๆที่อาจเกิดปัญหาการค้ามนุษย์ มีการแยกผู้กระทำผิด เหยื่อและผู้เสียหาย เพื่อจะได้ทำการคุ้มครองพยานหรือเหยื่อได้ถูกต้อง มีการจัดประชุมวางแผน รายงานผลการปฏิบัติงานหรือข้อมูลข่าวสารเป็นประจำทุกสัปดาห์ เพื่อให้ทราบความคืบหน้า และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ ณัฐยา วิริวิทยา (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาอุปสรรคของเจ้าพนักงานตำรวจต่อการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาและ

Copyright by Mahidol University

อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ไม่รู้ข้อมูลและแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในการตัดสินที่ชัดเจนในการแยกเหยื่อและผู้ต้องหา

นอกจากนี้ พบว่า ขั้นตอนในการดำเนินคดี ปัญหาคือ การที่เหยื่อหนี ไม่ยอมให้ข้อมูล และในด้านของการคัดแยกเหยื่อนั้น ในการคัดกรอง ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด ขั้นตอนดำเนินงานค่อนข้างล่าช้า และในด้านของกฎหมายเองก็เป็นปัญหาเช่นกัน ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ ณัฐยา วิริวิทยา (2553) เช่นกัน ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ไม่รู้ข้อมูลและแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในการตัดสินที่ชัดเจนในการแยกเหยื่อและผู้ต้องหา นอกจากนี้พบว่า เจ้าหน้าที่บางส่วนมีส่วนร่วมอยู่ในขบวนการค้ามนุษย์ ด้านผู้ถูกล่อลวง ได้แก่ ปัญหาเหยื่อไม่ยอมให้ข้อมูล เนื่องจากไม่ต้องการเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอิทธิพล มีปัญหาด้านภาษา ความหวาดกลัว หรือเหยื่อกลับไปสู่การถูกล่อลวงใหม่

ซึ่งในด้านการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น คือ ตั้งแต่วิธีการ ขั้นตอน ความรู้ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ และเจ้าหน้าที่ในหลายหน่วยงานส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของกฎหมายนั้น ซึ่งในการปฏิบัติการ การบังคับใช้กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกับหลายๆหน่วยงาน หลายๆฝ่าย ซึ่งในบางหน่วยงานมีบุคคลากรจำนวนที่ไม่เพียงพอ และในบางหน่วยงานก็ไม่ทราบถึงหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ แต่ก็เป็นปัญหาที่บางครั้งหลายหน่วยงานต้องประสานความร่วมมือกัน ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน โดยจะไปมีผลกระทบต่อตัวเหยื่อเอง อีกด้วย และที่สำคัญในการกำหนดบทลงโทษที่ค่อนข้างไม่รุนแรง ทำให้กระบวนการค้ามนุษย์ต่างไม่เกรงกลัว กระทำผิดซ้ำ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษาของ อุษณีย์ เชียงของ (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมายกับการค้ามนุษย์ ศึกษาสภาพปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะกรณีการค้ามนุษย์ในประเทศไทยและหาทิศทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายกับการค้ามนุษย์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายปัญหาที่พบคือ การพิสูจน์ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุของผู้เสียหายกระทำได้ยาก ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลมีการเปลี่ยนบ่อย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสน เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของกฎหมายการค้ามนุษย์ ด้านสภาพปัญหาองค์กรอาชญากรรมพบว่าขาดการควบคุมที่เข้มงวด ขาดการติดต่อประสานงานที่ดี ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมไม่มีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาในระยะเวลาที่เพียงพอ และในประเทศไทยยังมีส่วนของการสมัครใจของเหยื่อเอง

Copyright by Mahidol University

ปัญหาอุปสรรคนั้นมันมีหลายองค์ประกอบ และทุกองค์ประกอบก็มีความสำคัญทั้งนั้น กำลังพล งบประมาณ วิธีการ ขั้นตอน ความรู้ ทุกอย่างคือปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขาดเข้าใจในจุดมุ่งหมายของกฎหมายนั้น ในส่วนของปัญหาที่เกิดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ตำรวจทีมสหวิชาชีพ ตำรวจตรวจ คนเข้าเมือง ฝ่ายปกครอง ซึ่งก็จะพบปัญหาหลักที่คล้ายกัน คือ ปัญหาคือความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ และตามด้วยงบประมาณที่ค่อนข้างขาดแคลน และองค์ประกอบที่ควบคู่กันไปคือกำลังพล ซึ่งการที่จะไปปฏิบัติงาน และที่สำคัญที่คงจะเป็นความรู้และความเข้าในในตัวบทกฎหมายที่ยังคงไม่เข้าใจและขาดการฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอต่อเนื่องอีกด้วย

จากการศึกษานั้นพบว่า ปริมาณของกำลังพลเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะถ้ากำลังพลไม่พอ ก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในด้านของงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของเชื้อเพลิง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมไปถึง อุปกรณ์ที่ทันสมัย ที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มรูปแบบ ก็มีความสำคัญ ดังนั้น การจะบังคับใช้กฎหมายให้ประสบความสำเร็จ ควรจะต้องพร้อมในปัจจัยต่างๆ ตั้งแต่ผู้บังคับบัญชา จนกระทั่ง ผู้ใต้บังคับบัญชา จึงเป็นปัญหาอุปสรรคที่ตามมาในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพน้อยลง ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของ วรรณา แจ้งจรรยา (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรค 1) ด้านการวางแผน พบว่า งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติตามแผน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ได้ 2) ด้านการจัดองค์การ พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอและขาดการประสานความร่วมมือในการทำงานกับหน่วยงานภายนอก 3) การนำและสั่งการ พบว่า การสั่งการทำได้ไม่ทั่วถึงและการสั่งการตามลำดับชั้น เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน 4) ด้านการควบคุม พบว่า การควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่ทำได้ไม่ทั่วถึง

นอกจากนี้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลนั้น เป็นระบบที่ไม่เป็นปัจจุบัน ฐานข้อมูลเข้าออก ของผู้ที่เข้ามาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในกรณีการตรวจสอบของบุคคลต่างด้าว คือจะไม่พบรายชื่อของบุคคลที่กระทำความผิด เพราะในบางกรณีชื่อของแรงงานต่างด้าวมักจะซ้ำกัน ซึ่งในส่วนของขั้นตอนในการพิมพ์ลายนิ้วมือนั้นพบว่า มีขั้นตอนของการทำงานแต่ไม่ได้ทำเป็นอย่างเป็นระบบ ไม่ได้มีการเก็บลายนิ้วมือสำหรับผู้ที่กระทำความผิดแบบในสถานีตำรวจ ว่าเคยกระทำผิดอย่างไร การที่ไม่มีการตรวจสอบบุคคลนั้น เป็นเหตุให้บุคคลที่กระทำความผิดแล้วก็กลับไปเช่นเดิม และในส่วนด้านของสภาพปัญหาองค์กรอาชญากรรมนั้น เกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่หลายฝ่าย และผู้ปฏิบัติเองขาดความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เกิดความ

Copyright by Mahidol University

ล่าช้าทางกระบวนการ และระยะเวลาที่กฎหมายให้นั้นสั้นเกินไป ระยะเวลาในการดำเนินคดีน้อยทำให้เกิด และในกรณีที่ตำรวจจะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่เองทุกขั้นตอนก็ไม่สามารถปฏิบัติได้ในทันที หรือบางทีเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทราบถึงขั้นตอนในการปฏิบัติอย่างไร ทำให้เกิดความล่าช้า ไม่สามารถทำได้ในทันทีในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น พบปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ กำลังพล งบประมาณ การสั่งการที่ไม่ชัดเจนและตรงจุด และรวมไปถึงการควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ การศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษา ของสุนทร เอกพันธ์ และคณะ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาตำรวจภูธร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือ การขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ และประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งเป็นการทำงานที่รับผิดชอบหลายด้านทำให้การทำงานด้านนี้ ไม่บรรลุเป้าหมาย และขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในด้านของความร่วมมือของประชาชน พบว่า ประชาชนและผู้ประกอบการเอง ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานบูรณาการต่างๆ อีกทั้ง การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และรวมไปถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีหลายฉบับ ดังนั้น ในการที่พบปัญหาอุปสรรคดังกล่าวก็มาจากการขาดความรู้และความเข้าใจของทั้งเจ้าหน้าที่และประชาชนที่ให้ความร่วมมือ จึงอาจทำให้ บางครั้งการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปรามการค้ามนุษย์ จึงเกิดปัญหาที่สำคัญได้

Copyright by Mahidol University

บทที่ 6
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประชากรเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 15 สถานี เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายสอบสวน และฝ่ายป้องกันและปราบปราม ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่า 5 ปี และเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง จำนวน 20 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา คือ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ทั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง การจดบันทึก และข้อมูลจากเทปบันทึกเสียงที่ถอดเป็นบทสนทนา แล้วนำบูรณาการมาวิเคราะห์เนื้อหาร่วมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มาสรุปต่อไป

Copyright by Mahidol University

6.1 ผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า

1.ด้านการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พบว่า

การบังคับใช้กฎหมายนั้น บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นก็ได้แก่ ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจภูธร แรงงานจังหวัด กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งร่วมในการบูรณาการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม ในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เจ้าหน้าที่จำนวนไม่น้อยที่ยังเกิดความสับสน ขาดความรู้ในมาตรการและกลไกทางกฎหมายที่แท้จริง แม้ว่าในทางการปฏิบัติมีการประสานงานในหน่วยงานและกับหน่วยงานอื่นๆอย่างชัดเจน แต่แม้เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงาน อย่างจริงจัง เพื่อให้สอดคล้องไปกับมาตรการในการป้องกัน แต่ก็ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างสมบูรณ์ จุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมายนั้น คือ การยังขาดความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมาย กฎหมายที่นำมาบังคับมีช่องว่างและช่องโหว่ให้บุคคลกระทำความผิดโดยไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และยังมีเนื้อหาบางส่วนที่ยังไม่สอดคล้องกับกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วนเข้าใจบทบัญญัติแต่ยังขาดการมองเห็นการดำเนินการในลักษณะที่เชื่อมต่อกันในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ เพราะทุกขั้นตอน ละเอียด และซับซ้อน ส่งผลให้บางกรณีไม่กล้าตัดสินใจดำเนินการหรือบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ทำให้เกิดความล่าช้า ซึ่งมาตรการในการดำเนินการบางประการ มีทั้งประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ โดยการที่ทำให้กฎหมายออกมาบังคับใช้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ คือ นโยบายที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ในส่วนของการที่บังคับใช้กฎหมายไม่ประสบความสำเร็จเพราะ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในตัวบทกฎหมาย

2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Copyright by Mahidol University

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายการค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามนโยบายรัฐ โดยเฉพาะด้านการบังคับใช้

กฎหมาย ได้แก่ การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ตำรวจตะเวนชายแดน ทหาร บุคคลากรจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นฝ่ายปกครอง พัฒนาสังคมจังหวัด แรงงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อัยการจังหวัด และรวมไปถึงการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนให้การปฏิบัติบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติที่ซับซ้อนและบางมาตรามีการให้ดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ปัจจัยด้านการให้ความร่วมมือจากประชาชน และการปฏิบัติตามตลอดจนการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

3. ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนั้น คือ การที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่จำนวนมากและในบางพื้นที่เป็นพื้นที่ทีห่างไกลยากต่อการเฝ้าระวัง ดังนั้นปัญหาอุปสรรคในด้านของการเฝ้าระวัง และการตรวจตรากระทำได้ยากลำบาก เนื่องจากบางครั้งการหลบหนีเข้าเมืองสามารถกระทำได้ง่ายแม้มีการตรวจตราอย่างเข้มข้นก็ตาม นอกจากนี้ เนื่องจากการที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้นเป็นเส้นทางหลักในการผ่านขึ้นลงไปในจังหวัดทางภาคใต้และเข้าสู่ภาคกลาง ทำให้การดำเนินการป้องกันในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง กระทำได้ยากลำบาก เพราะปริมาณการเดินทาง รถต่างๆที่ผ่านในแต่ละวันมีปริมาณสูงมาก

ซึ่งการขาดความเข้าใจของประชาชนและการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายยังมีน้อย ทำให้การทำงานเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินไปอย่างยากลำบาก นอกเหนือจากการขาดความรู้ ความเข้าในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมาย ยังรวมทั้งการขาดการฝึกอบรม เมื่อประสบกับปัญหาและข้อขัดข้องดังกล่าวนั้น จึงไม่สามารถตัดสินใจดำเนินการได้อย่างทันทีเพราะเจ้าหน้าที่ไม่ทราบแนวทางในการปฏิบัติในการแก้ปัญหาการตัดสินใจ เช่น การแยกเหยื่อและผู้ต้องหา และปัญหาด้านระบบของฐานข้อมูลคือไม่เป็นปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงบ่อย จึงเกิดปัญหาที่เราควบคุมไม่ได้ ว่าคนที่เข้ามาเป็นอย่างไร และขั้นตอนในการดำเนินคดี เพราะระยะเวลาในการดำเนินคดีต้องอาศัยการประสานกันหลายฝ่ายในระยะเวลาที่จำกัด ปัญหาพื้นฐานที่ยังมีผลกระทบได้แก่ จำนวนบุคคลากรที่ขาดแคลนหรืออัตรากำลังมีจำนวนน้อย บางช่วงเวลามีจำนวนน้อยมากต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามมาด้วยปัญหาด้านงบประมาณที่ค่อนข้างขาดแคลน

Copyright by Mahidol University

ปัญหาในด้านการขาดผู้เชี่ยวชาญในด้านเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เนื่องจากการที่ผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาต่างๆในการทำงาน จึงมีความจำเป็นสำหรับการที่ต้องมีที่ปรึกษาหรือมีพี่เลี้ยงในการทำงาน เนื่องจากการให้คำปรึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานและการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพตามมาด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจภูธรและด่านตรวจคนเข้าเมือง ที่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยตรงส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านกระบวนการดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามที่กฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องบัญญัติไว้ ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น เรื่องของกระบวนการทำงานหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. จากการศึกษาพบว่าในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังขาดความสนใจในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อตามกฎหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นจึงควรมีการให้ความรู้และทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงและกำหนดมาตรการในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองหรือการส่งกลับผู้ที่ถูกละเมิด หรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ทันที

3. จากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการประสานงานของสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการส่งตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อค้ามนุษย์นั้น ยังประสบปัญหาในความล่าช้า จึงควรมีการกำหนดระยะเวลาและเร่งรัดการดำเนินการให้โดยเร็ว โดยเฉพาะเรื่องการส่งกลับ เพราะการกักกันตัวทำให้รัฐต้องเสียงบประมาณจำนวนมากเพื่อมาดูแลและยังอาจเกิดปัญหาในด้านการตำหนิจากองค์กรต่างชาติ

4. จากการศึกษาพบว่า การจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในการค้ามนุษย์โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว ยังกระจัดกระจาย ไม่มีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย จึงควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ ทันสมัย เพื่ออ้างอิงและนำมาใช้ในการวางนโยบาย หรือวางแผนดำเนินการหรือวางแนวทางในการปฏิบัติแก่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมต่อไป

Copyright by Mahidol University

5. จากการศึกษาพบว่า ในเรื่องของการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินการ การค้ามนุษย์ที่ดำเนินการโดยอาชญากรรมที่กระทำเป็นองค์กร หรืออาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในปัจจุบันอาจมีช่องโหว่ในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ จึงควรมีการแก้ไข ปรับปรุงในส่วนนี้ให้มีความทันสมัย และแจ้งให้ผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับชั้นต่างๆให้ทราบโดยเช่นกัน

6. จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หรือประชาชนต่างๆ ยังอาจไม่เข้าใจในลักษณะและการดำเนินการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวมทั้งเรื่องความผิดต่างๆที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการเผยแพร่และรณรงค์ ให้ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หรือประชาชนทั่วไปได้เข้าใจในมาตรการ โดยการกระทำในเชิงกฎหมาย หากให้การช่วยเหลือ หรือสนับสนุนจากคนต่างด้าว อาจจะเข้าข่ายในความผิดด้วย

7. จากการศึกษาพบว่า ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะในการบูรณาการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายนั้น ยังขาดความชัดเจนในเรื่องของการแบ่งบทบาทหน้าที่และการประสานงาน แม้จะมีแนวทางในการบูรณาการก็ตาม แต่ก็คงยังขาดในส่วนนี้ ดังนั้นในการสนธิกำลังหรือในการบูรณาการร่วมกัน จึงควรมีการดำเนินการ วางกฎเกณฑ์ หรือขั้นตอนในการปฏิบัติ รวมทั้งมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน เพราะการบูรณาการ ที่ผ่านมา บางครั้งระบุเฉพาะหน่วยงาน ว่าหน่วยงานใดเป็นผู้เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

8. จากการศึกษาพบว่า บางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการโยกย้าย เปลี่ยนบุคลากรที่มาปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นในสถานีตำรวจภูธร หรือในด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเจ้าหน้าที่บางคนที่เข้ามาไม่ทราบในการต้องเรียนรู้กับผู้ปฏิบัติด้วยกัน ดังนั้น อาจมีการปรับเปลี่ยนกำลังเจ้าหน้าที่ใหม่ ซึ่งไม่เคยมีความรู้ มีประสบการณ์ ควรจะมีการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ไปอบรม ให้ความรู้ ในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ให้มากขึ้น

9. จากการศึกษา พบว่า ในการบังคับใช้กฎหมายนั้น ผู้ที่ปฏิบัติงานเมื่อประสบปัญหาและไม่ทราบทางออกในการตัดสินใจดำเนินการ ทำให้บางครั้งเกิดความล่าช้าในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้น จึงควรมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานที่ให้รายละเอียดการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้ทราบแนวทางการทำงานที่ชัดเจนต่อไป

Copyright by Mahidol University

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อประมวลผลและการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะในส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย อาทิ การให้ข้อมูลช่วยเหลือสอดส่องการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ที่ประชาชนมีหน้าที่เข้าไปสอดส่องดูแล ป้องกันและปราบปรามเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในพื้นที่

3. ควรศึกษาในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จะนำเข้ามาประมวลผลข้อมูล เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน การวางแผน การวางมาตรการต่างๆในการบังคับใช้กฎหมายและการต่อต้านหรือการป้องกันเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

LAW ENFORCEMENT FOR THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF THE HUMAN TRAFFICKING: A CASE STUDY OF THE POLICE OFFICERS IN THE PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

กันยภัทร ทองมา 5638563 SHCJ/M

ศศ.ม. (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล, ปร.ด. (ประชากรศึกษา), ฐนันดร์ศักดิ์ บวรนันทกุล, ปร.ด (อาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน เป็นปัญหาที่สังคมทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ เพราะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มีการดำเนินการในรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบที่ร้ายแรงต่อประเทศชาติ และสังคมโลก สหรัฐอเมริกาได้ประกาศใช้กฎหมายคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และมีมาตรการต่างๆให้ประเทศที่เป็นคู่ค้าหรือประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการค้า รวมทั้งมีการประเมินผลการดำเนินการของประเทศต่างๆ ในด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อนำมาซึ่งการใช้มาตรการระหว่างประเทศกดดันให้ปรับปรุงการดำเนินการขณะเดียวกันก็ใช้ข้อมูลเพื่อเป็นเงื่อนไขและข้อต่อรองทางการค้าระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกาได้จำแนกประเทศต่างๆออกเป็น 3 ระดับ คือ Tier 1 ได้แก่ ประเทศที่มีการคุ้มครองป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และปฏิบัติตามกฎหมายตามมาตรฐานสากล Tier 2 คือ ประเทศที่ยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำได้อย่างเต็มที่ แต่มีความพร้อมที่จะพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปในทิศทางที่กำหนด และTier 3 คือ ประเทศที่ไม่มีมาตรการในการปฏิบัติตามกฎหมาย และไม่มีความพยายามที่จะแก้ไขให้เป็นรูปธรรมประเทศไทยได้ถูกจัดอยู่ในระดับกลุ่ม Tier 3

Copyright by Mahidol University

เพราะไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ขณะเดียวกันมีกระแสกดดันจากนานาชาติที่ระบุว่าประเทศไทยเป็นแหล่งแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าเด็กและหญิง ใน3 สถานะ คือ เป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่าน และแรงงานที่เข้ามาในรูปแบบโดยการถูกบังคับ ขู่เข็ญหรือล่อลวงมาเพื่อการแสวงประโยชน์จากผู้บังคับใช้แรงงานหรือแสวงประโยชน์ในธุรกิจทางเพศ การบังคับใช้แรงงานในอุตสาหกรรมด้านการประมงอุตสาหกรรมการเกษตร โรงงานต่างๆและบางคนถูกบังคับให้ขอทาน

ปัจจุบัน ประเทศไทยนำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และแก้ไขในปี พ.ศ. 2558 มาบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง กำหนดการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบเป็นความผิดทางอาญาและระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ถึง 10 ปี ซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรง แต่คดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ก็ยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่เกิดผล ประเทศไทยมีการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คือ ด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และด้านการพัฒนาและบริหารข้อมูล แต่ยังประสบปัญหาด้านประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

จากการที่รัฐบาลได้ประกาศการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติและวางแนวทางดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เข้าไปพัวพันกับขบวนการค้ามนุษย์ หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ถูกกล่าวหาที่จะต้องดำเนินคดีอย่างจริงจังเช่นกัน ในการบังคับใช้กฎหมาย จึงควรมีการทบทวนและตรวจสอบ การดำเนินการปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ นอกจากนี้ ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เน้นและให้ความสำคัญกับดำเนินการโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้มอบนโยบายให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการทุกแห่งได้ดำเนินการ ในส่วนพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานตำรวจภูธรภาค 7 เป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว คือ พื้นที่ 8 จังหวัด คือ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจังหวัดดังกล่าวยังเป็นจังหวัดที่โดดเด่นในด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและรวมไปถึง จังหวัดดังกล่าวยังเป็นจังหวัดที่กำลังเติบโตทางเศรษฐกิจเรื่องการท่องเที่ยว และอีกหลายจังหวัดข้างต้นมีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเช่นกันรวมทั้งในหลายจังหวัดก็ยังมียังมีพื้นที่ติดทะเลทำให้มีอุตสาหกรรมประมงจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นช่องทาง และช่องว่างของของแรงงาน ที่เข้ามาแบบผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก

Copyright by Mahidol University

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในการกำกับดูแลของตำรวจภูธรภาค 7 และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางตอนล่างซึ่งมีเขตแดนติดต่อกับภาคใต้ และ

มีทิศตะวันตก จดประเทศประเทศเมียนมา เป็นเมืองที่จะเจริญเติบโตทางทางด้านเศรษฐกิจ มีพื้นที่เหมาะแก่การประกอบอาชีพได้หลากหลาย เช่นภาคการเกษตร ท่องเที่ยว ประมง และอุตสาหกรรม จำนวนแรงงานที่อพยพเข้ามาประกอบอาชีพมีทั้งลักลอบจากช่องผ่านแดนตามธรรมชาติที่มีจำนวนมาหลายช่องทาง และหลบหนีเข้าเมืองมาจากภูมิภาคอื่นๆของประเทศ ซึ่งมีทั้ง เมียนมา กัมพูชา และลาว ซึ่งส่วนใหญ่แรงงานที่เข้ามามากที่สุดคือ แรงงานสัญชาติเมียนมา ปัจจุบันมีการเปิดเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขร ด่านสิงขรตั้งอยู่บริเวณบ้านไร่เคราหรือบ้านด่านสิงขร มีระยะห่างจากศูนย์ราชการจังหวัดประมาณ 22 กิโลเมตร และห่างจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 12 กิโลเมตร โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองทำหน้าที่ในการควบคุมการเข้า-ออก คัดกรอง และติดตามดูแลต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทย ดังนั้นความต้องการในด้านต่างๆ ปริมาณของจำนวนแรงงานก็จะยิ่งเพิ่มสูงขึ้น ความต้องการย้ายถิ่นฐานก็จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นโดยจะมีเข้ามาทั้งถูกกฎหมาย และลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย ดังนั้นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงเป็นพื้นที่ที่ควรศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.ขอบเขตการวิจัย

ประชากรเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 15 สถานี เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายสอบสวน และฝ่ายปราบปราม ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่า

Copyright by Mahidol University

5 ปี และเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง จำนวน 20 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

4.การดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหาคือ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ทั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง การจดบันทึก และข้อมูลจากเทปบันทึกเสียงที่ถอดเป็นบทสนทนา แล้วนำบูรณาการมาวิเคราะห์เนื้อหาร่วมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มาสรุปต่อไป

5. ผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า

1.ด้านการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พบว่า

การบังคับใช้กฎหมายนั้น บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นก็ได้แก่ ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจภูธร แรงงานจังหวัด กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งร่วมในการบูรณาการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม ในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เจ้าหน้าที่จำนวนไม่น้อยที่ยังเกิดความสับสน ขาดความรู้ในมาตรการและกลไกทางกฎหมายที่แท้จริง แม้ว่าในทางการปฏิบัติมีการประสานงานในหน่วยงานและกับหน่วยงานอื่นๆอย่างชัดเจน แต่แม้เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงาน อย่างจริงจัง เพื่อให้สอดคล้องไปกับมาตรการในการป้องกัน แต่ก็ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างสมบูรณ์ จุดอ่อนในการบังคับใช้กฎหมายนั้น คือ การยังขาดความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมายกฎหมายที่นำมาบังคับยังช่องว่างและช่องโหว่ให้บุคคลกระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และยังมีเนื้อหาบางส่วนยังไม่สอดคล้องกับกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วนเข้าใจบทบัญญัติแต่ยังขาดการ

Copyright by Mahidol University

มองเห็นการดำเนินการในลักษณะที่เชื่อมต่อกันในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ เพราะทุกขั้นตอน ละเอียด และซับซ้อน ส่งผลให้บางกรณีไม่กล้าตัดสินใจดำเนินการหรือบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ทำให้เกิดความล่าช้า มาตรการในการดำเนินการบางประการ มีทั้งประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ โดยการที่ทำให้กฎหมายออกมาบังคับใช้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ คือ นโยบายที่ได้รับมอบมายให้ปฏิบัติ ในส่วนของการที่บังคับใช้กฎหมายไม่ประสบความสำเร็จเพราะ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในตัวบทกฎหมาย

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายการค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามนโยบายรัฐ โดยเฉพาะด้านการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ตำรวจตระเวนชายแดน ทหาร บุคคลากรจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นฝ่ายปกครอง พัฒนาสังคมจังหวัด แรงงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อัยการจังหวัด และรวมไปถึงการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย เพื่อบูรณาการและขับเคลื่อนให้การปฏิบัติบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติที่ซับซ้อนและบางมาตรามีการให้ดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ปัจจัยด้านการให้ความร่วมมือจากประชาชน และการปฏิบัติตามตลอดจนการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

3. ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่นั้น คือการที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่จำนวนมากและในบางพื้นที่เป็นพื้นที่ทีห่างไกลยากต่อการเฝ้าระวัง ดังนั้น ปัญหาอุปสรรคในด้านของการเฝ้าระวัง และการตรวจตรากระทำได้ยากลำบาก เนื่องจากบางครั้งการหลบหนีเข้าเมืองสามารถกระทำได้ง่ายแม้มีการตรวจตราอย่างเข้มข้นก็ตาม นอกจากนี้ เนื่องจากการที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้นเป็นเส้นทางหลักในการผ่านขึ้นลงไปในจังหวัดทางภาคใต้และเข้าสู่ภาคกลาง ทำให้การดำเนินการป้องกันและการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจังกระทำได้ยากลำบาก เพราะปริมาณการเดินทาง รถต่างๆที่ผ่านในแต่ละวันมีปริมาณสูงมาก

Copyright by Mahidol University

การขาดความเข้าใจของประชาชนและการเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายยังมีน้อยทำให้การทำงานเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินไปยากลำบาก นอกเหนือจากการขาดความรู้

ความเข้าในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมาย รวมทั้งการขาดการฝึกอบรม เมื่อประสบกับปัญหาและข้อขัดข้องไม่สามารถตัดสินใจดำเนินการได้อย่างทันทีเพราะเจ้าหน้าที่ไม่รู้แนวทางในการปฏิบัติในการแก้ปัญหาการตัดสินใจ เช่น การแยกเหยื่อและผู้ต้องหา และปัญหาด้านระบบของฐานข้อมูลคือไม่เป็นปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงบ่อย จึงเกิดปัญหาที่เราควบคุมไม่ได้ ว่าคนที่เข้ามาเป็นอย่างไร และขั้นตอนในการดำเนินคดี เพราะระยะเวลาในการดำเนินคดีต้องอาศัยการประสานกันหลายฝ่ายในระยะเวลาที่จำกัด ปัญหาพื้นฐานที่ยังมีผลกระทบได้แก่ จำนวนบุคคลากรที่ขาดแคลนหรือ อัตรากำลังมีจำนวนน้อย บางช่วงเวลามีจำนวนน้อยมากต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามมาด้วยปัญหาด้านงบประมาณที่ค่อนข้างขาดแคลน

ปัญหาในด้านการขาดผู้เชี่ยวชาญในด้านเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เนื่องจากการที่ผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาใดๆในการทำงาน ความจำเป็นสำหรับการที่ต้องมีที่ปรึกษาหรือมีพี่เลี้ยงในการทำงาน เนื่องจากการให้คำปรึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานและการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพตามมาด้วยเช่นกัน

6.ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.จากการศึกษาพบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจภูธรและด่านตรวจคนเข้าเมือง ที่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยตรง ส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านกระบวนการดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามที่กฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องบัญญัติ ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น เรื่องของกระบวนงานหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.จากการศึกษาพบว่าในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดประจวบคิริขันธ์ยังขาดความสนใจในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อตามกฎหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นจึงควรมีการให้ความรู้และทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงและกำหนดมาตรการการดำเนินการในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง หรือการส่งกลับผู้ที่ถูกละเมิด หรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ทันที

Copyright by Mahidol University

3.จากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการประสานงานของสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการส่งตัวผู้ที่ตกเป็นเหยื่อค้ามนุษย์นั้น ยังประสบปัญหาในความล่าช้า จึงควรมีการกำหนดระยะเวลาและเร่งรัดการดำเนินการให้โดยเร็ว โดยเฉพาะเรื่องการส่งกลับเพราะการกักกันตัวทำให้รัฐต้องเสียงบประมาณจำนวนมากเพื่อมาดูแลและยังอาจเกิดปัญหาในด้านการตำหนิจากองค์กรต่างชาติ

4.จากการศึกษาพบว่า การจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว ยังกระจัดกระจาย ไม่มีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย จึงควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ ทันสมัย เพื่ออ้างอิงและนำมาใช้ในการวางนโยบาย หรือวางแผนดำเนินการหรือวางแนวทางในการปฏิบัติแก่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมต่อไป

5.จากการศึกษาพบว่า ในเรื่องของการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินการการค้ามนุษย์ที่ดำเนินการโดยอาชญากรรมที่กระทำเป็นองค์กรหรืออาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในปัจจุบันอาจมีช่องโหว่ในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ จึงควรมีการแก้ไข ปรับปรุงในส่วนนี้ให้มีความทันสมัย และแจ้งให้ผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับชั้นต่างๆให้ทราบโดยเช่นกัน

6.จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หรือประชาชนต่างๆ ยังอาจไม่เข้าใจในลักษณะและการดำเนินการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวมทั้งเรื่องความผิดต่างๆที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการเผยแพร่และรณรงค์ ให้ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หรือประชาชนทั่วไปได้เข้าใจในมาตรการ โดยการกระทำในเชิงกฎหมาย หากให้การช่วยเหลือ หรือสนับสนุนจากคนต่างด้าว อาจจะเข้าข่ายในความผิดด้วย

7.จากการศึกษาพบว่า ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะในการบูรณาการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายนั้น ยังขาดความชัดเจนในเรื่องของการแบ่งบทบาทหน้าที่และการประสานงาน แม้จะมีแนวทางในการบูรณาการก็ตาม แต่ก็คงยังขาดในส่วนนี้ ดังนั้นในการสนธิกำลังหรือในการบูรณาการร่วมกัน จึงควรมีการดำเนินการ วางกฎเกณฑ์ หรือขั้นตอนในการปฏิบัติ รวมทั้งมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน เพราะการบูรณาการ ที่ผ่านมา บางครั้งระบุเฉพาะหน่วยงาน ว่าหน่วยงานใดเป็นผู้เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

8.จากการศึกษาพบว่า บางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการโยกย้าย เปลี่ยนบุคลากรที่มาปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นในสถานีตำรวจภูธร หรือในด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเจ้าหน้าที่บางคนที่เข้ามาไม่ทราบในการต้องเรียนรู้กับผู้ปฏิบัติด้วยกัน ดังนั้น อาจมีการปรับเปลี่ยนกำลังเจ้าหน้าที่ใหม่

Copyright by Mahidol University

ซึ่งไม่เคยมีความรู้ มีประสบการณ์ ควรจะมีการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ไปอบรม ให้ความรู้ ในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ให้มากขึ้น

9. จากการศึกษา พบว่า ในการบังคับใช้กฎหมายนั้น ผู้ที่ปฏิบัติงานเมื่อประสบปัญหาและไม่ทราบทางออกในการตัดสินใจดำเนินการทำให้บางครั้งเกิดความล่าช้าในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้น จึงควรมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานที่ให้รายละเอียดการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้ทราบแนวทางการทำงานที่ชัดเจนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรศึกษาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อประมวลผลและการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะในส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2.ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย อาทิ การให้ข้อมูลช่วยเหลือสอดส่องการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ที่ประชาชนมีหน้าที่เข้าไปสอดส่องดูแล ป้องกันและปราบปรามเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในพื้นที่

3.ควรศึกษาในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จะนำเข้ามาประมวลผลข้อมูล เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน การวางแผน การวางมาตรการต่างๆในการบังคับใช้กฎหมายและการต่อต้านหรือการป้องกันเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

LAW ENFORCEMENT FOR THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF HUMAN TRAFFICKING: A CASE STUDY OF THE POLICE OFFICERS IN THE PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

KANYAPAT TONGMA 5638563 SHCJ/M

M.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHET RATCHADAPANATHIKUL, Ph.D (POPULATION STUDIES), TANANSAK BORWORNNUNTAKUL, Ph.D (CRIMINOLOGY, JUSTICE AND SOCIAL ADMINISTRATION)

EXTENDED SUMMARY

1. Rational

Within the current issue, human trafficking is a problem that society world attention because it is the basic human rights violations that have been executed in a variety of formats adds even more. Fatal impact towards the nation and the world community are appeared obviously. United States has enacted a law protecting those victims from trafficking and measures to countries that are trading partners or countries with trade relations, as well as the evaluation of the actions of various countries. In the field of prevention and suppression of human trafficking, in order to bring international pressure to take measures to improve operations at the same time, it was used as information and negotiates international trade. The United States has classified any country as a three levels as the Tier approach as; Tier 1: countries with the protection of the victim protection from trafficking and laws according to international standard, the Tier 2 are the countries that do not yet comply with the minimum standards, but are ready to be developed and modified to go in any direction, and Tier 3 are countries that are not in compliance with legal measures and there is no attempt to resolve.

Copyright by Mahidol University

Thailand has been classified in Tier 3 as due to a country in group level did not comply with minimum standards to the fullest at the same time there is a stream of international pressure from Thailand as the country indicating that the pursuit of the benefits without the child and woman. In the three conditions of the state is a country of destination and transit and labor that comes with being mandatory. Threat or tempted to seek benefit from forced labor or sexual exploitation in the business. Such human trafficking had done toward the lab our force in industry, agro-industry, fisheries, the factory, and some people were forced to begging.

At present, Thailand introduced the Prevention and Suppression on human trafficking Act B.E. 2551 (2008) and amended on B.E. 2558 editing was forced to continually. The schedule of all forms of trafficking as a criminal and be punished with imprisonment from 4 to 10 years, which is a serious punishment, but the case on human trafficking are still increase a number. Part comes from law enforcement to prevent and suppress human trafficking does not take effect. Thailand-country policy is carried out. The strategies and measures in prevention and suppression of human trafficking is the protection aspect of the litigation protection help, the development mechanism and policy-driven and data-management and development, but are still experiencing performance problems in the prevention and suppression of human trafficking victim who acts and related groups.

The Government has announced the prevention and suppression on human trafficking prevention as a national agenda and plan actions against government officials to become involved with the process of trafficking or neglect are not acting as the prosecution alleged seriously to enforce the law should be reviewed and verified. The problem of trafficking operations in the area, in addition, the section of the Office of Royal Thai police have focused and give priority to action by the Commander of the national police. Police officials were affiliated to the headquarters of all the action in the area of responsibility of the Office of the provincial police region 7,an area where sensitivity consisted of Kanchanaburi, Suphanburi, Ratchaburi, Nakhon Pathom, Samut sakhon, Samut songkhram and Phetchaburi, Prachuap Khiri Khan Province. By province, the province in the field of trade with neighboring countries and including the province is the province that is the subject of economic growth, many provinces and territories dealing with the above with neighboring countries as

Copyright by Mahidol University

well, including in several provinces, it is also a great space, a lot of fishing industry, which could be the origin of the gap and labor into the law a lot.

Prachuap Khiri Khan is a city in the supervision of the provincial police region 7 and the province of Prachuap Khiri Khan is a prefecture-level city in the central part which is in contact with the lower boundary in the South and the West are connected with The Union of Myanmar. A part from this, Prachuap Khiri Khan is city to able growth economic. There is a lot of area for a variety of careers, such as the aspects of agriculture, fisheries and tourism industries. The numbers of refugees are coming into labor occupations are both natural, smuggling from crossing with multiple channels and escape into other regions of the country, which comes from the union Myanmar, Cambodia and Laos. The majority of workers into the workforce are the Myanmar nationality. At present there is a soft point offers special offers ,Singkhorn Gate, are located on Ban Rai Khoa, is the distance from the governmental center about 22 km away from the highway no. 4 (Phetkasem road) for approximately 12 kilometers with police officers immigration duties to control access. Screening and follow-up care for the alien into the country Thailand, therefore, the demand on various aspects of The quantity of lab our will be even. The demand for migration, there will be increasing the number of all legal and illegal smuggling into the province; therefore, it is an area that should be the study of law enforcement against trafficking of Prachuap Khiri Khan Province, police officer.

2. The objectives of this research

The objectives of this research were to

2.1 Study law enforcement of police officer in Prachuap Khiri Khan for the prevention and suppression for human trafficking

2.2 Delineate concerning factors related with law enforcement against human trafficking in such area

2.3 Analyze problems and obstacles in such enforcing of the law against human trafficking in Prachuap Khiri Khan Province, Thailand

Copyright by Mahidol University

3. Limitation of Research

Fifteen heads of police station and five immigration police officers of immigration police boxes in Prachuap Khiri Khan Province were the key informant in this study. The structural interviewing guideline was a tool for data collecting.

4. Research Methods

This study is a method of content analysis through data analysis of the concerned information collected as take notes and tape recorder is analyzed and integrated dialogue together according to the content of the objectives set forth summary.

5. Research Results

The results had revealed as follows:

1.) As for the law enforcement against human trafficking, there was the integration between the inter-agencies to take action against the ongoing and proceeding according to the guidelines and as the government assigned. However, the sharing of knowledge and understanding in the operation and the lack of linked and affect a decision in an action to enforce.

As for trafficking situation in the province, it was found that the number of labor as immigrant worker who came to work in all sectors and which come from various countries including Myanmar, Cambodia and Laos as well. They are work in the industry of the fishing rubber factory and the canned fruit. The majority are either to escape into the natural channels both legalizing and illegal performance related to wage a major. Thailand is a popular entry of foreign workers makes control quite difficult. The work in factories and fishing workers with a higher volume of demand and the number of employers looking to hire workers on the minimum price and which could involve public officials who may be perceived or neglect of duty. This study supports the work of a study of Wantanee Wasikasin and Prat Chueawkheang (B.E.2552) found that trafficking routes from Laos and Cambodia to Thailand is coming through the river. The

Copyright by Mahidol University

area is a dense jungle and the flexible points. The study also consistent with the work of the Ahmad, A. N. (2008b) on The lab our market consequences of human smuggling: 'Illegal' employment in London's migrant economy

2.) Within the factors involved law enforcement against trafficking include cooperation actions between inter-agencies, knowledge and understanding in the operation of legal officials, awareness about trafficking and the cooperation in the prevention and suppression of trafficking of people.

Within the factors concerned on human trafficking law enforcement, it was found that the integrating among the involved units or agencies was the core of accomplishing. This is coincidence with the work of Research and development center on criminology and criminal justice system, faculty of social work, Thammasat university (B.E.2550); Heather J. Clawson; Nicole Dutch; Megan Cummings (B.E.2006) Wantanee Wasikasin and Pratheang Chuewkeang (B.E.2552);Devine Shannon (B.E.2007) and Blackburn, A. G., Taylor, R. W. and Davis, J. E. (2010).

In addition, the factors on knowledge and awareness, in particular, on law on prevention and suppression of human trafficking are the main factors on achievement. In addition, the public perception of the legal and personnel matters from the media was one of factor influenced on public participation. Community leaders make cooperation between the public and government officials less lead the work will not succeed. Such factors also made the delays or any performance to slow down. Then, the concerned agencies as integrated team should increase work efficiency to meet and discuss ways to solve the problem of human trafficking in order to enforce the law effectively. The study supports the results of a study of Finnegan, William (2008) and Pattaya Attaset (B.E.2554), which found that integrating with the relevant authorities was the main factor important to coordinate with the agency under. However, In compliance with agencies all parties think different roles people perceive the things that is so accurate that the parties to the idea and did not attend the meeting. It makes the work delayed and is a long in work process and each agency had a lack of understanding of their duty to conduct.

3) In term of problems and obstacles in enforcing the law against trafficking, in addition to general problems on management issues (personnel, budget, materials), there are still barriers the geography of areas, many aspects and access is through route, lack of

Copyright by Mahidol University

knowledge of the legal provisions, the use of discretion including lack of knowledge and he law enforcement and anti-trafficking police province.

As for the problems and obstacles on human trafficking law enforcement, the overall problems in enforcing the law against trafficking include lack of knowledge of the authorities in preventing and combating human trafficking affected on the delays in the work. The police lack the understanding of the law and training lead to failure to extend the proceedings and completing the preliminary charges The officer did not know the information and guidelines on practical solutions to the victim with the accused in line with the findings of the work of Patchara Santhat and Chet Ratchadapanatikul (B.E.2557).This barriers to enforcement problems were proven facts about the age of the victim made it difficult on information systems and databases are frequently changed. Most officials lack an understanding of the purpose of trafficking laws and organized crime lead to unable to strict control and lack of coordination between the relevant authorities. The arresting officer has no power to detain suspects in sufficient time and in Thailand is part of the voluntary victims of their own. This work had consistent with Usanee Cheingkhong (B.E.2555) has studied the barriers of law enforcement on human trafficking found that the problems that it has many elements and all the elements, it is important to know the military budget process, all knowledge is a problem in the duties of a police officer. The law enforcement authorities are not effective and most officials lack understanding of the procedures including followed by a relatively meager budget and the study of Wanna Cheangjanya (B.E.2557) has studied the subject the management of the second on Human Trafficking Division, Crime Suppression Division against human trafficking. It was found that the barriers were as follows;

1) Planning the budget and materials were not sufficient to comply with the plan.

2) Organization structuring, it was found that personnel are inadequate and lack of cooperation in working with external agencies,

3) Leadership and command, it was found that any orders or command cannot conduct hierarchy. The problem is clearly not in operation

4) Controlling, it was found that the control of the authorities do not thoroughly all units

Copyright by Mahidol University

6. Recommendations

Recommendations from the study

1. It was found from the study that both police officers who is working in the police station and the Immigration offices where they perform law enforcement on human trafficking directly, most also lack knowledge and understanding in the process of litigation on human trafficking as the act, therefore, should be provided with the training, knowledge and skills related to the duties of those who perform consistently and regularly, such as a matter of procedure, or the relevant law.

2. It was found from the study that in terms of law enforcement of the police in Prachuap Khiri Khan Province, they still remain lack of interest in matters of protection and assistance to victims according to the law. So, they should have the knowledge and understanding with the officer directly involved in the action and measures to provide protection and assistance. In particular, the victim those whom have been violated or victims of human trafficking is clearly able to take action immediately.

3. It was found from the study that from that time for the coordination of the office of police immigration and Ministry of social development and human security in sending the victims of trafficking back still remain in the delay period. Then, it should be determined and intensive operation, as soon as possible, particularly to return because of the detention to the state budget in order to come to a lot of care and may also be a problem in the field of international organization to condemn.

4. It was found from the study that a database of victims in human trafficking, especially foreign immigrant workers, also found there are out of date database systems should be a modern database system and is used in reference to policy or plan or plan on complying with law enforcement as appropriate.

5. It was found from the study that in the matter of human trafficking today, there are more complex, particularly in a human trafficking operation that is performed by a crime or a criminal organization, that is, the Act which relates to trafficking in the present may be vulnerable on the subject of this problem should be corrected. Then, there should be update any section provides up-to-date and inform the law enforcement officers in all class as well.

Copyright by Mahidol University

6. It was found from the study that the community leaders and local leaders or the people may not take any action on trafficking, as well as various misunderstanding related the conditions of human trafficking. Therefore, the campaign for the community leaders and local leaders or the general public understand the law action on measures to help or support if anyone assist the aliens might be wrong with the network.

7. It was found from the study that there is no clear cut cooperation between agencies, especially in the integrated collaboration between law enforcement agencies in terms of roles and limiting the coordination even with the guidelines for integration. Then, in order to share the integration should be carried out clearly because of the integration of the past are sometimes specific to the agency which is relevant but does not have the respective roles clearly.

8. It was found from the study that police officers sometimes have to migrate and changes positions then, those who come at the task, whether they are in the police station or at the Immigration office, which some officials had not informed on how to learn with. Therefore, there may be modifications being the new officers who have never experienced knowledge ought to have sent police officers to conduct awareness training for law enforcement agencies on human trafficking.

9. It was found from the study that in law enforcement, those who perform when experiencing a problem and don't know the way out on the decision to proceed is made, sometimes a delay in enforcing the law. Therefore, the handbook should be made as a guide that details the actions of the officer involved as well as informed the next obvious work.

Recommendations for the further study

1. The geographic information system (GIS) to process and law enforcement areas is to be studying, especially in the cases of government officials in law enforcement according to participate on the legislation against human trafficking.

2. Public participation in human trafficking law enforcement should studying, particular, such as the rescue operation of the victim involved in human trafficking and those who have a duty to take care for the prevention and suppression of human trafficking in the area.

Copyright by Mahidol University

3. The research on apply information technology to be imported, processed information to assist in planning tasks to put various measures in law enforcement and the fight against human trafficking or protect the victim should be conducting.

Copyright by Mahidol University

บรรณานุกรม

หนังสือ วารสาร และบทความภาษาไทย

คณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). **นโยบายและแผนระดับชาติ เรื่องการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร

โครงการความร่วมมือสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ ประจำประเทศไทย. (2551). **คู่มือแนะนำการปฏิบัติด้านจริยธรรมและสิทธิมนุษยชนในการต่อต้านการค้ามนุษย์.** กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง

จรีย์วรรณ พุทธานุรักษ์, ชายไทย รักษาชาติ, และณรัตน์ สมสวัสดิ์. (2550). **การค้ามนุษย์ : พินิจในแนวสตรีนิยม ในพื้นที่ของอินเตอร์เน็ตกระบวนการทางกฎหมาย และหน่วยงานภาครัฐ.** เชียงใหม่: มูลนิธิผู้หญิง กฎหมาย และการพัฒนาชนบท (ผกฎ.) และศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล และชุษณะ รุ่งปัจฉิม. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเขตจังหวัดนนทบุรี นครปฐม และสิงห์บุรี. **วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย, 7**(2), หน้า 40-51.

เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล และกฤษฎา แสงเจริญทรัพย์. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. **วารสารสหศาสตร์, 13**(2), หน้า 21-59.

ตุลญา โรจน์ทังคำ และเชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล. (2556, มกราคม-มิถุนายน). การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุรี่ ตามประกาศฉบับที่ 19 พ.ศ.2553 ศึกษากรณีจังหวัดมหาสารคาม. **วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย, 9**(1), หน้า 6-8.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2550). **คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา

ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. (2549). **ประมวลกฎหมายอาญาฉบับทันสมัย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2547.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา

Copyright by Mahidol University

บันดาล บัวแดง และคณะ. (2556). **การค้ามนุษย์ในโลกไร้พรมแดน** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เบสิค เกียร์ จำกัด

ปัญญา ชะเอมเทศ. (2554). **ขอบเขตและองค์ประกอบในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์.** (การสืบสวนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในการบังคับใช้กฎหมายและครูผู้ฝึกสอน รุ่นที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มปท.

ประวิทย์ ร้อยแก้ว. (2551). **การค้ามนุษย์ : คำนิยาม ในการอบรมในการอบรมเชิงปฏิบัติงานสหวิชาชีพเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พัชราวดี แก้วคูณ และคณะ. (2543**). การค้าหญิง : จากแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พลับลิชชิ่ง

พชร สันทัด และเชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล. (2557, มกราคม-เมษายน). การบริหารงานตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของสถานีตำรวจนครบาล. **วารสารกระบวนการยุติธรรม, 7**(1), หน้า 1-15.

พันธมิตรทั่วโลกต้านการค้าหญิง. (2543). **การค้าหญิง จากแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้หญิง มูลนิธิผู้หญิง.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551, (6 กุมภาพันธ์ 2551). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 29 ก.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558, (28 เมษายน2558). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132 ตอนที่ 34 ก.

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522, (1 มีนาคม 2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 96 ตอนที่ 28

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539, (22 ตุลาคม 2539). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 54 ก ตอนที่ 1

พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528, (1 กันยายน 2528). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 102 ตอนที่ 116

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541, (20 กุมภาพันธ์ 2541). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 115 ตอนที่ 8 ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546, (2 ตุลาคม 2546). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 95 ก ตอนที่ 1

มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์. (2553). **รายงานการศึกษาดูงาน เรื่องการค้ามนุษย์ ณ จังหวัดเชียงราย และเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า.** นครปฐม: มหาวิทยาลัย.

Copyright by Mahidol University

มานิตย์ จุมปา. (2555). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุพา ภูสาหัส. (2551**). รูปแบบ ที่มา สาเหตุ และผลกระทบของการค้ามนุษย์. ในการอบรมเชิงปฏิบัติงาน สหวิชาชีพเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์ พับลิเคชั่นส์.

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). **ทำเนียบองค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด.

ศิริพร สโครบาเนค. (2548). **การค้ามนุษย์ แนวคิด กลไก และประเด็นท้าทาย.** กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิผู้หญิง

สถาบันพระประชาบดี กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558**). เอกสารประกอบการบรรยาย การอบรมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพแก่หัวหน้าสถานีตำรวจในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง

สุพิศาล ภักดีนฤนาถ และคณะ. (2555). **แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักการและทฤษฎีตำรวจสมัยใหม่ = Modern policing community policing in CSD**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี : บริษัท กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิค ปริ้นติ้ง จำกัด

สุนทร เอกพันธ์ และคณะ. (2556, ,มกราคม-เมษายน). ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาตำรวจภูธร จังหวัดอุบลราชธานี. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**, 3(1), หน้า 79-85

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2555). **รายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประจำปี 2554**. มปป: มปท.

โสภณ ศรีวพจน์. (2550). **การบริหารงานสถานีตำรวจ** (พิมพ์ครั้งที่1). นครปฐม: พันตาวงษ์พริ้นติ้ง

หยุด แสงอุทัย. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Copyright by Mahidol University

อีเลน เพียร์สัน. (2546). **การค้ามนุษย์ สิทธิมนุษยชน การคุ้มครองผู้มาเป็นเหยื่อ. กรุงเทพมหานคร** : บริษัท ตาลาภ ครีเอท ทราเวล เอเยนซี่

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยในไทย

เกษราภรณ์ บำรุงรส. (2549**). ปัญหาการบังคับใช้ให้เป็นไปตามที่ พ.ร.บ.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.2542.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณัฐยา วิริวิทยา. (2553). **ปัญหาอุปสรรคของเจ้าพนักงานตำรวจต่อการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่กรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารงานยุติธรรม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แดนไทย ปลั่งดี. (2549). **ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารงานยุติธรรม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปานทอง ศรีทะวงศ์. (2551). **ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์.** มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

พัชยา อัชเศรษฐ. (2554). **แนวทางการพัฒนาการทำงานของทีมสหวิชาชีพด้านกระบวนการส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวพม่า ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551.** สารนิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันชัย รุจนวงศ์ และคณะ. (2548). **การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (ระยะที่ 2) หัวข้อ มาตรการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด.

วันทนีย์ วาสิกะสิน และประเทือง ช่วยเกลี้ยง. (2552). **เครื่อข่ายการค้ามนุษย์ ศึกษาเปรียบเทียบประเทศลาวและประเทศกัมพูชา : การป้องกันและแก้ไข.** รายงานการศึกษาวิจัยจากการสนับสนุนงบประมาณของ สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร

วรรณา แจ้งจรรยา. (2557). **การบริหารงานด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์ของกองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

Copyright by Mahidol University

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2550). **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์** : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กรุงเทพมหานคร

ศุภกร ปุญญฤทธิ์. (2549). **การบังคับใช้กฎหมายของกรมสอบสวนคดีพิเศษกับองค์กรอาชญากรรมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภลักษณ์ พอพรวน. (2548). **ความรู้ ทัศนะคติ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลระดับปฏิบัติการด้านปัญหาการค้ามนุษย์.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เสาวนีย์ สงวนกลิ่น. (2557). **การบังคับใช้กฎหมายกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) คณะสังคมสงเคราะห์และมนุษย์ศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

อรทัย จุลสุวรรณรักษ์.(2550**). การค้ามนุษย์ในประเทศไทย.**ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อุษณีย์ เชียงของ. (2555). **ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) คณะสังคมสงเคราะห์และมนุษย์ศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

หนังสือ / งานวิจัยต่างประเทศ

Ahmad, A. N. (2008a). **Dead men working: Time and space in London's ('illegal') migrant economy.** In: Work, Employment and Society, 22(2): 301–318.

Ahmad, A. N. (2008b). **The lab our market consequences of human smuggling: 'Illegal' employment in London's migrant economy.** In: Journal of Ethnic and Migration Studies, 34: 853–874.

Aoyama, K. (2009). **Thai migrant sex workers : From modernization to globalization. New York**: Palgrave Macmillan.

Arnold, D. and Hewison, K. (2005). **Exploitation in global supply chains: Burmese workers in Mae Sot.** In: Journal of Contemporary Asia, 35(3), pp. 319–340.

Copyright by Mahidol University

Blackburn, A. G., Taylor, R. W. and Davis, J. E. (2010). **Understanding the complexities of human trafficking and child sexual exploitation: the case of Southeast Asia.** In: Women and Criminal Justice, 20(1-2), pp. 105–126.

Deborah G. Wilson William F. Walsh Sherilyn Kleuber. (2006). **Trafficking in Human Beings** : Training and Services among US Law Enforcement Agencies**:** 149-160

Devine, S. (2007). **Poverty Fuels Trafficking to Japan: Horizons 20.3 (Winter 2007)**: 18-23.

Finnegan, W. (2008). **The Counter traffickers: International Organization for Migration**: The New Yorker 84 (12): 44.

Hans van de Glind and Joost Kooijmans. (2008). **Modern-Day Child Slavery**: Children and Society 22 (3): 150-166.

Heather J. Clawson; Nicole Dutch; Megan Cummings. (2006). **Law Enforcement Response to Human Trafficking and the Implications for Victims**: Current Practices and Lessons Learned.

Hodge, David R. (2008). **Sexual Trafficking in the United States: A Domestic Problem with Transnational Dimension**: Social Work 53 (2): 143-152.

Jeremy M. Wilson Erin Dalton. (2008). **Human Trafficking in the Heartland Variation in Law Enforcement Awareness and Response.**

ข้อมูลออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการต่างประเทศ. (2558). **การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์**. สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2558 จาก http://www.mfa.go.th/main/th/issues/9894

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์**. สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2558 จาก http://un-act.org/wp-content/uploads/2015/11/National-Policy-Strategies-and-Measures-to-Prevent-and-Suppress-Trafficking-in-Persons-2011%E2%80%93-2016-TH.pdf

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2557). **(แผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี พ.ศ. 2557-2560)**. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2558 จาก http://www.prachuapkhirikhan.go.th/data/MEET_of_mont_52/2557-2560.pdf

Copyright by Mahidol University

ชัยพร พิบูลศิริ. (2550). **การค้ามนุษย์: ผลประโยชน์ทางธุรกิจ.** สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2558 จาก http://library.nhrc.or.th/ulib/document/Fulltext/F05858.pdf

ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์. **ด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์มีหน้าที่และความรับผิดชอบ**. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2558 จากhttp://www.danprachuap.com/index.php?_lay=show&ac=article&Id=538767798

ไทยรัฐออนไลน์. (30 สิงหาคม2558). **ทีมข่าวอาชญากรรม**. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2558 จาก http://www.thairath.co.th/content/526533

นภดล กรรณิกา. (2552). ขบวนการค้ามนุษย์ แรงงานต่างด้าว และผู้ลี้ภัยในการรับรู้ และความตระหนักของสาธารณชนคนไทย : กรณีศึกษาตัวอย่างประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 17 จังหวัดของประเทศ. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2558 จาก http://www.ryt9.com/s/abcp/585093

ผู้จัดการออนไลน์. (10 สิงหาคม 2558). **ปธ. ศาลฎีกา เปิดแผนกคดีค้ามนุษย์ คดีทุจริต และคดียาเสพติด**. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2558 จาก http://www.manager.co.th/Home/ViewNew.aspx?NewsID=9580000040661

พงษ์นคร นครสันติภาพ. (2553). **บทบาทของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองด้านการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์.**สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2558 จาก http://eeas.europa.eu/delegations/thailand/documents/thailande_eu_coop/1 4 _forced_labour_by_police_lieutenant_colonel_ponngnakorn_nakornsantipap_th.pdf

มูลนิธิกระจกเงา. (2555). รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประเทศไทย พ.ศ.2554-2555. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2558 จาก http://www.mirror.or.th/autopagev4/show_page.php?topic_id=1846&auto_id=18&TopicPk=

ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด. **กฎหมายที่เกี่ยวข้อง**. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2558, จาก http://www.caht.ago.go.th/.

เศกสิน ศรีวัฒนานุกูลกิจ และคณะ. (2553). **การค้ามนุษย์ในกลุ่มทายาทรุ่นที่ 2 ของผู้ย้ายถิ่นจากประเทศพม่า**. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2558 จาก http://library.cmu.ac.th/rsc/?newsdetail. php&id=508

สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย. (2557). **รายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ.2557.** สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2558 จาก http://thai.bangkok.usembassy.gov/tipthaireport14-t.html.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2557.** สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2558 จาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/research/15/data_0211101115.pdf

Copyright by Mahidol University

สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. **กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สป.มท.** สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2558จาก http://www.prachuapkririkhan.go.th/data/ MEET_of_mont_52/2557-2560.Pdf

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ. อนุสัญญา ข้อตกลง พิธีสาร และปฏิญญาต่าง ๆ. สืบค้นเมื่อ12 เมษายน 2558, จาก http://www.nocht.m-society.go.th/human-traffic/law/convention.php?cateid=1.

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. **กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3**. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2558, จาก http://www.immigration.go.th/.

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2551). **นโยบายความมั่นคงของรัฐ**. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2558 เข้าถึงได้จาก http://planipolis.iiep.unesco.org/upload/Thailand/Thailand_policy_statement_thaipdf

ARTIP. (2011). Asia Regional Trafficking in Persons Project. Interpol Guide 2004, สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2558 จาก http://www.artipproject.org2artip-project.

UNIAP. (SIREN: Strategic Information Response Network), Mekong Region Country Datasheets Human Trafficking 2010, สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2558, จาก http://www.no - trafficking.org/reports_docs/siren/uniap_2010ht_ datasheets.pdf

U.S. DEPARTMENT OF STATE . สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2558, จาก www.state.gov

Copyright by Mahidol University

ภาคผนวก

Copyright by Mahidol University

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล</u>

เนื่องจากผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก็คือ การสัมภาษณ์ โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คือเป็นการสัมภาษณ์แบบมีการกำหนดคำถามเฉพาะเจาะจงและชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนอย่างที่ต้องการ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มานั้น ละเอียดและครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ และที่สำคัญจะได้ข้อมูลที่มีความละเอียดสำหรับอธิบายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

<u>แนวคำถามที่จะสัมภาษณ์</u>

<u>วัตถุประสงค์ข้อที่ 1</u> เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. สถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นอย่างไร
2. ท่านทราบและรู้จักกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มากน้อยเพียงใด
3. หน่วยเหนือ ให้นโยบาย แผนการดำเนินงาน แนวทางในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง
   - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
   - ตำรวจภูธรภาค 7
   - จังหวัด
4. การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์นั้น ท่านมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการอย่างไร

4.1 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ถ้าท่านทราบเบาะแส หรือพบเห็นว่า ผู้ใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ กระทำการแก่บุคคลอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี และกระทำแก่บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี ท่านมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร

4.2 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ในพื้นที่ของท่าน ท่านพบเห็นหรือทราบเบาะแสเกี่ยวกับ กลุ่มที่กระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ อันเป็นการกระทำโดยมิชอบ โดยกลุ่มดังกล่าวได้แก่

- การเอาคนลงมาเป็นทาส
- การนำคนมาขอทาน
- การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

Copyright by Mahidol University

- การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือ การอื่นใดอันเป็นสถานการณ์คล้ายคลึงอันเป็นการขูดรีด ในเขตพื้นที่ของท่านมีหรือไม่ หรือถ้าพบเห็นดังกล่าว ท่านจะมีขั้นตอนในการดำเนินการในแต่ละกลุ่มนั้นอย่างไร

4.3 ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กรณีคนต่างด้าวไม่ว่าจะหลบหนีเข้าเมือง ไม่เข้า-ออก ตามช่องทางด่านตรวจ การเข้ามาประกอบอาชีพโดยไม่ได้รับอนุญาติ และการเพิกถอนให้อยู่ในราชอาณาจักร หรือจะเป็นการที่ผู้ใดนำหรือพา หรืออุปการะช่วยเหลือ ให้ที่พักอาศัย ซ่อนเร้น ช่วยเหลือ ท่านมีขั้นตอนในการดำเนินการและแก้ไขอย่างไร

4.4 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ถ้าท่านทราบเบาะแสหรือพบเห็น สถานบริการการค้าประเวณี ท่านจะดำเนินการอย่างไร

4.5 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541

การที่นายจ้าง จ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง และจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง ถ้าท่านพบเห็น ท่านมีมาตราการในการดำเนินการอย่างไร

4.6 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ถ้าท่านพบเห็นผู้ใดกระทำการใดๆ โดยการให้เด็กเป็นขอทาน เร่ร่อน หรือให้เด็กกระทำความผิด ด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ด้วยการบังคับ ขู่เข็ญ หรือยินยอม ท่านมีขั้นตอนดำเนินการดังกล่าวต่อเด็กและผู้กระทำผิดนั้นอย่างไร

4.7 ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ในการที่บุคคลต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่มีใบอนุญาตอยู่กับตัว ไม่ทำงานตามเงื่อนที่ได้รับอนุญาต ท่านมีขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการและแก้ไข้กับบุคคลต่างด้าวนั้นอย่างไร และในส่วนของนายจ้าง การที่นายจ้างรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงาน และไม่ยอมให้ข้อเท็จจริงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ท่านมีวิธีจะดำเนินการเหล่านั้นอย่างไร

5. ในเขตพื้นที่ของท่าน มีการดำเนินคดี และการจับกุม ในความผิดที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์อย่างไรบ้าง

6. ในการบังคับใช้กฎหมาย ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างไร

7. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายในภาพรวม ของการดำเนินการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นอย่างไร

8. การดำเนินการเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

Copyright by Mahidol University

<u>วัตถุประสงค์ข้อที่ 2</u> เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. ท่านคิดว่าในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย มีเงื่อนไขและปัจจัยที่สำคัญอะไรบ้าง และปัจจัยและปัจจัยแต่ละอย่างนั้นมีผล และอิทธิพลอย่างไร

2. หากแยกเป็นปัจจัยภายนอก ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง และในปัจจัยภายใน มีปัจจัยอะไรบ้าง

3. หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ท่านสามารถดำเนินการโดยสามารถหาความร่วมมือและปัจจัยต่างๆจากที่ใด และอย่างไร

<u>วัตถุประสงค์ข้อที่ 3</u> เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เป็นอย่างไร

2. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านประสบอยู่นั้น มีสาเหตุ และปัจจัยมาจากอะไรบ้าง

3. ปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างไร

Copyright by Mahidol University

หน้า ๒๗
เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๔ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

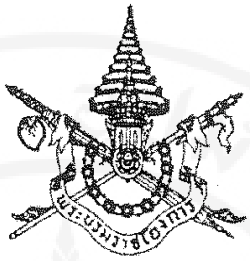

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๓/๑ ผู้ใดแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ทราบว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา”

Copyright by Mahidol University

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

หน้า ๒๘
เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๔ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

"มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เรียกโดยย่อว่า "คณะกรรมการ ปคม." ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการ ปกค. เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดฟื้นฟู และการประสานงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่าเจ็ดปี ด้านละหนึ่งคน โดยต้องเป็นภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นกรรมการ และมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ"

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

"(๒/๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ และกำหนดให้สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว"

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๑ มาตรา ๑๖/๒ และมาตรา ๑๖/๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

"มาตรา ๑๖/๑ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ และประกาศกำหนดให้สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะใด ๆ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖/๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะตามมาตรา ๑๖/๑ หากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ดังกล่าวไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง มีอำนาจสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว

(๒) พักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน

(๓) ห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราว

(๔) ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก

Copyright by Mahidol University

หน้า ๒๙
เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๔ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

ทั้งนี้ การสั่งตาม (๑) (๒) และ (๓) ต้องไม่เกินครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ได้รับทราบคำสั่ง

ในกรณีมีการออกคำสั่งใด ๆ ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง แจ้งให้หน่วยงานซึ่งควบคุมสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะนั้นทราบ และให้หน่วยงานดังกล่าวถือปฏิบัติตามนั้น

การพิจารณาปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว การพักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน การห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราวหรือการดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก ตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งให้หน่วยงานรับทราบตามวรรคสามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖/๓ ให้แจ้งคำสั่งตามมาตรา ๑๖/๒ ต่อเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะนั้นทราบเป็นหนังสือ ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกคำสั่ง

ในกรณีที่ไม่มีผู้รับ ให้ปิดคำสั่งไว้ที่ภูมิลำเนาของผู้นั้นในที่เปิดเผย และให้ถือว่าเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้ว เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดคำสั่ง

ในกรณีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากคณะอนุกรรมการ

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. มอบหมายก็ได้

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการตามมาตรา ๑๖/๒

ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖/๑) ของมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“(๖/๑) ค่าปรับตามที่กระทรวงการคลังอนุญาต ให้นำไปใช้ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน”

Copyright by Mahidol University

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

"มาตรา ๕๓/๑ ถ้าการกระทำผิดตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ วรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

มาตรา ๕๓/๒ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๑๖/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

Copyright by Mahidol University

หน้า ๓๑
เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๔ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในปัจจุบันที่มีความรุนแรง ซับซ้อน และเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ จึงเห็นควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยกำหนดให้มีมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ผู้พบเห็นเหตุการค้ามนุษย์แจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกำหนดมาตรการเพิ่มอำนาจทางปกครองให้แก่เจ้าหน้าที่ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

Copyright by Mahidol University

หน้า ๑
เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่ปรากฏว่าในปัจจุบันได้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อันเป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามนโยบายของรัฐบาลไม่บรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือคบค้าสมาคมกับบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ อันจะเป็นวิธีการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"การค้ามนุษย์" หมายความว่า การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

"เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์" หมายความว่า พฤติการณ์ซึ่งพิจารณาจากข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ แล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

"เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ด้วย

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

Copyright by Mahidol University

หน้า ๒
เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘

หมวด ๑
การป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

ข้อ ๕ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการรณรงค์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความผิดและโทษทางอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ มาตรการในการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และความรุนแรงและผลเสียจากการค้ามนุษย์ รวมถึงกำหนดวิธีการแจ้งข่าวหรือการกล่าวหาร้องเรียนเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ตลอดจนการให้ความคุ้มครองพยาน เพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับรู้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับมีหน้าที่สอดส่อง ดูแล และป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

ข้อ ๗ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด ดำเนินการจัดให้มีระบบการข่าว และศูนย์รับแจ้งข่าวและการกล่าวหาร้องเรียนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดถึงการส่งข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้รับแจ้งข่าวหรือการกล่าวหาร้องเรียน หรือได้พบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในเบื้องต้นจากการเข้าตรวจค้น ตรวจสอบเอกสาร หรือบันทึกถ้อยคำหรือการสอบปากคำผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ แล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวรีบแจ้งต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ข้อ ๘ เพื่อเป็นการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานกลางและมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

(๑) จัดให้มีสถานที่หรือศูนย์รับแจ้งข่าวและการกล่าวหาร้องเรียนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อย่างเพียงพอ ซึ่งจะต้องรองรับการแจ้งในทุกช่องทาง

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สื่อมวลชนหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการสอดส่อง หรือแจ้งการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกำหนดให้มีรางวัลตอบแทนแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสในเรื่องดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งให้ข้อมูล หรือชี้เบาะแสเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๔) ขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนในการเสนอข่าวสารที่เป็นการชมเชยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีผลงานดีเด่นในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๕) ให้คำแนะนำ ประสานงาน และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

(๖) ช่วยเหลือและสนับสนุนงานเลขานุการของคณะกรรมการ และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๒
คณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์คณะหนึ่ง ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และอัยการสูงสุดเป็นกรรมการ และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองอธิบดีกรมการปกครองที่อธิบดีกรมการปกครองมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในการออกประกาศตามระเบียบนี้

Copyright by Mahidol University

(๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

(๓) ตรวจสอบ กลั่นกรอง และแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น เพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๔) พิจารณาเรื่องกล่าวหาร้องเรียน หรือข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข่าว และวินิจฉัยเบื้องต้นซึ่งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๕) เชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชน มาชี้แจงและให้ข้อมูลหรือส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๖) ส่งข้อมูลการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการถูกจับกุมในความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ตลอดจนติดตามการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยเร่งด่วน

(๗) กวดขัน ติดตาม และสอดส่องดูแลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามระเบียบนี้

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีตามระเบียบนี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานให้นำข้อ ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓
การรายงานและการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

ข้อ ๑๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

Copyright by Mahidol University

(๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๓) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๔) คบค้าสมาคมเป็นอาจิณกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๕) ใช้หลักทรัพย์หรือสถานะของการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาเป็นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ตามระเบียบนี้ เว้นแต่การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๓) หรือ (๔) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามธรรมจรรยา หรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๕) กระทำกับบุคคลซึ่งเป็นสามีหรือภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น

ข้อ ๑๔ เมื่อมีการกล่าวหาร้องเรียนหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยในเบื้องต้นว่าเรื่องที่กล่าวหาร้องเรียนหรือพฤติการณ์นั้นมีมูลเพียงพอที่จะเสนอให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามข้อ ๑๕ ต่อไปหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยในเบื้องต้นแล้วว่าเรื่องดังกล่าวมีมูลเพียงพอ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการแจ้งผลการวินิจฉัยพร้อมส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้วินิจฉัย

ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยตามวรรคสอง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นทันที และรายงานการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนให้คณะกรรมการทราบต่อไป

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่มีการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนการดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาว่ากรณีมีมูลควรกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์หรือไม่ ให้ผู้สืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นนำผลการวินิจฉัยและเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากคณะกรรมการมาประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาเบื้องต้นแล้ว มีคำสั่งให้ยุติเรื่องหรือสั่งให้ดำเนินการทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชานั้นรายงานให้คณะกรรมการทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่มีการดำเนินการทางวินัย เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับแจ้งผลการสอบสวนทางวินัยจากคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ต้องพิจารณาดำเนินการภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการสอบสวน

Copyright by Mahidol University

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ไม่ว่าจะมีการลงโทษหรือไม่ก็ตาม ให้รายงานการดำเนินการนั้นต่อคณะกรรมการเพื่อทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง

ข้อ ๑๗ ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๙ มีหน้าที่รายงานการดำเนินการทางวินัยหรือการดำเนินคดีให้คณะกรรมการทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่รายงานการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาผู้นั้นกระทำผิดวินัย

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และในระหว่างการสอบสวน ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาใช้มาตรการทางบริหารดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้ ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นออกนอกเขตพื้นที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีหน้าที่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยอาจมีคำสั่งให้รายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาตามระยะเวลาที่กำหนดด้วยก็ได้

(๒) ให้คำนึงถึงพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นประกอบการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน ยศ หรือระดับ รวมตลอดถึงการพิจารณาความดีความชอบประจำปีและการจ่ายเงินรางวัลประจำปีหรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกันแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่มีการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ภายในสามวันทำการนับแต่วันจับกุม

เมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สรุปข้อเท็จจริงและแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อทราบ และแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุมนั้น เพื่อพิจารณาดำเนินการทางวินัยต่อไป

ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุมตามวรรคหนึ่ง ติดตามผลการดำเนินคดีและรายงานให้คณะกรรมการทราบในแต่ละขั้นตอนต่อไป

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นผู้ต้องหาตามข้อ ๑๙ และได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ หรือเมื่อผู้ต้องหานั้นต้องขังตามหมายศาลและยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาลและได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาล ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการพิจารณาคำร้องดังกล่าวด้วยความรอบคอบ หากเห็นว่าไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราว ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาสั่งไม่อนุญาตหรือคัดค้านคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อศาล พร้อมแสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราว และให้พนักงานสอบสวนเสนอข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน

Copyright by Mahidol University

และเหตุผลที่ไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราวหรือคัดค้านคำร้องขอปล่อยชั่วคราวไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่กระทรวงการต่างประเทศได้รับแจ้งหรือทราบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์นอกราชอาณาจักร ให้กระทรวงการต่างประเทศรีบแจ้งไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัย และแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เพื่อทราบ

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่ง ซึ่งคดีความผิดดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบตามกฎหมาย มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินคดีและเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นประการใด ให้รีบรายงานต่อคณะกรรมการ และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

Copyright by Mahidol University

สถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Copyright by Mahidol University

ตารางแสดงผลการดำเนินงานการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา

ณ วันที่ 25 กันยายน 2558

(มี Passport)

ประเภทของคนต่างด้าว	นายจ้าง	จำนวนคนต่างด้าวที่ขอใบอนุญาตทำงาน			
		เมียนมา	ลาว	กัมพูชา	รวม
กลุ่มคนต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ	1,637	13,885	324	245	**14,454**
กลุ่มคนต่างด้าวที่นำเข้า (MOU)	39	720	141	72	**933**
กลุ่มคนต่างด้าวที่นำเข้า (MOU) กรณีพิเศษ	755	4,925	4	154	**5,083**
รวม	**2,431**	**19,530**	**469**	**471**	**20,470**

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Copyright by Mahidol University

ตารางแสดงผลการดำเนินงานการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2558

(มีบัตรสีชมพู)

ประเภทของคนต่างด้าว	นายจ้าง	จำนวนคนต่างด้าวที่ขอใบอนุญาตทำงาน			
		เมียนมา	ลาว	กัมพูชา	รวม
กลุ่มคนต่างด้าวตามมติ ครม. วันที่ 3 มีนาคม 2558 (ศูนย์ ONE STOP SERVICE)	3,785	10,778	1,163	4,883	**16,824**
รวม	**3,785**	**10,778**	**1,163**	**4,883**	**16,824**

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Copyright by Mahidol University

Certificate of MU-SSIRB Approval

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Certificate of Approval No.:	2015/212.1606
MU-SSIRB No.:	2015/259 (B2)
Title of Project:	LAW ENFORCEMENT FOR PREVENTION AND SUPPRESSION OF HUMAN TRAFFICKING LAW : A CASE STUDY OF POLICE OFFICER IN PRACHUP KHIRI KHAN PROVINCES
Principal Investigator:	Miss Kanyapat Tongma
Name of Institution:	Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University
Approval includes:	1) MU-SSIRB Submission form version received date 25 May 2015
	2) Participant Information sheet version date 25 May 2015
	3) Informed consent form version 25 May 2015
	4) In-depth Interview Guideline version received date 25 May 2015

The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval: June 16, 2015

Date of Expiration: June 15, 2016

Chairman

(Emeritus Professor Dr.Santhat Sermsri)

Head of the Institute

(Assoc.Prof.Dr.Wariya Chinwanno)

Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities

Office of The Committee for Research Ethics (Social Sciences), Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University
Phuttamonthon 4 Rd., Salaya, Phuttamonthon District, Nakhon Pathom 73170. Tel.(662) 441 9180 Fax.(662) 441 9181
Website: www.mu-ssirb.com ; e-mail: mussirb310@gmail.com

Copyright by Mahidol University

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวกันยภัทร ทองมา
วัน เดือน ปีเกิด	9 ธันวาคม พ.ศ.2532
สถานที่เกิด	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประเทศไทย
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2555 รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ 2558 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)
ที่อยู่	49 หมู่ 6 ถนนเพชรเกษม ตำบลแสงอรุณ อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เบอร์โทรศัพท์ 095-479-3147 E-mail address : saii_ps@hotmail.com

Copyright by Mahidol University